D N.
REMIGII
DE GONNI,
I. V. Doctor.

De Immunitate Ecclesiarum,

quo ad personas confugientis ad eas, Tractatus aureus, Consuetudiniq́ quotidianæ perutilis.

NE SCRIBAM VANVM,
DVC PIA VIRGO MANVM.

TOLOSAE,
Ex Prælo Guidonis Boudeuillæi,
Academiæ Typographi.
1550.

REMIGIVS de Gonni, I. V. Doctor Lectori Salutem.

OGITANTI mihi candide Lector, preclarum illud Platonis dictum, quod tantopere probatur Ambrosio, nos solis nobis natos nō esse, ortusq; nostri partem patriam, partem parentes, partem amicos vendicare: Visum est si quid possem vtilitatis in communem humani generis societatem, proferre, quia existimarem id verissimum esse quod Stoicis placuit, homines hominum caussa esse procreatos. Sed qua re potissimum prodesse possem multum diuq; dubitaui. Huius autem dubitationis caussam sustulerunt honesta illa, quibus iampridem me addixeram, Iuris ciuilis studia, quod q̄ sit homini necessarium facilius est animo concipere, q̄ oratione exprimere: Quātis enim quæso commoditatibus eius ignaratio rerum publicarū administratores & his subiectos ciues priuat? quò diligētius elaborandū est in scientiæ legitimæ interpretatione faciēda, de qua etsi multi multa dixerunt, nō tamen omnia sic excusserūt vt omne auferrēt posteris quo se exercerēt argumentū. Id planū est, vel ex eo Themate, quod mihi tractandum destinaui, in quo explicando Laconismo vti cōstitui summa quæq; capita perstringēs, vt magnitudo vtilitatis vincat copiā orationis. Hoc totum in tuam gratiàm susceptum est optime lector, liberaliter accipe quod ab animo benefico proficiscitur, & existima non officiorum genere, sed voluntatis bonitate benignitatem esse metiendam. Bene vale.

Sequuntur Themata, & Conclusiones, quas Epilogi, seu Indicis EORVM QVAE IN HOC LIbello continentur hîc posuimus.

D.

E.

F.

Finis huius Indicis.

L. P. Lectori candido. S. D.

VM in rebus omnibus, optime Lector, propter hominum contradicendi cupidorum varias, contrariasque sententias, quid doctrina verissimum quæque contineat, sit difficile iudicare: tum vel precipuè, in ea disputatione, quæ à viris doctissimis patrum, auorúque nostrorū memoria, atque adeò seculis superioribus de Immunitate ecclesiarū est instituta, facilimè pspici potest. Tam enim distantia, tamque inter se dissentientia in vtramque partem ab V. I. Doct. dissecatur, vt quam in partem te vertas, nescias. Quàm enim diuersa (ne dicam absurda, atque contraria) de personis ad Ecclesias perfugientibus explicantur? Quàm inepta à multis, qui laudem etiā popularem sunt assecuti, confusa opinionum congerie, nulla via, nulla ratione deciduntur? Siquidem & Iure ciuili multis in casibus ecclesiastica immunitates tolluntur, & canonico per Doct. in magnas contentiones diffunduntur. Quæ cùm ita sint, quid preclarius? quid optabilius? quid deniquevoto fingi excellentius potuit, quàm eam totam materiam, à multis cæcarum opinionum caligine obscuratam, penéque obrutam, clarissimi Doct. luce illustrari? ex varietate in vnam naturæ consensionem, iuris vtriusque conspirationem redigi? ex spinosis imperitorum angustijs in ampliores eruditionis cápos deduci? obscurisverbis sepultam, atque extinctam penè ab inferis excitari? Quæ omnia cùm hîc abundè tibi suppeditata sint, cæteris incognita, inusitata, atque inaudita methodo, si parua nobis: Deo quidem certè Opt. Max. cuius afflati numine totum hunc Tractatū suscepimus, summa gratia, est habenda.

VALE.

Lodoici

LODOICI PHREATINI, ad G. Boudeuillæum Typographum, Carmen.

CVM uarijs mihi præla modis sunt grata, utrisq́;
Quos mouet æterne Posteritatis amor:
Tùm, quòd Doctorum referunt monumenta, iuuantq́;
Tempus ut his nulla parte nocere queat.
Quæ tua cùm nobis diligentia præstet, honores
Quis tibi promeritos sydera celsa, neget?
Vnum opus hoc tam te celebratum nomine reddet,
Cunctorum inferior laus sit ut arte pari.

AVT NIHIL, AVT CAESAR.

TRACTATVS perutilis, & quotidianus de immunitate ecclesiarvm, quoad personas confugientes ad eas:

Domini Remigij de Gonn.
Iuris vtriusq; Doctoris.

Ne scribam vanum, duc pia virgo manum.

Summarium.

1 Casus in quibus fugien. ad Ecclesiã non gaudeant immunitate.
2 Varia Doctorum traditio circa immunitatis Ecclesiarum tractatũ.
3 Quæ proprie dicatur libertas seu immunitas ecclesiastica.
4 Ecclesia decem immunitates habet.
5 Immunitas Ecclesiastica Iure diuino probata.
6 Et iure canonico permissa.
7 Iure & à Iure ciuili comprobata.
8 Et apud Romanos antiquitus obseruata.
9 Asylum apud Romanos quid dicebatur.
10 Homicida latro, aut alius reus ad Ecclesiam fugiens an possit per Iudicem secularem inde realiter extrahi.
11 Fugiens ad Ecclesiam duplicem habet immunitatem.
12 Fugiens ad Ecclesiam si uult sponte sua ab illa exire immunitate gaudere debet.
13 Si sua ipsius sponte ab ecclesia exierit, & postea per Iudicem secularem ad mortẽ uel aliam pœnam damnetur non ob id offensa creditur Ecclesia.
14 Quid in his hodie usus recipiat.
15 Leges Hispanie circa immunitatem Ecclesiasticam.
16 Lex Papinia complectitur. Nouem priuilegia & libertates qbus Ecclesia gaudere debet.
17 Lex Secunda, quid statuat.
18 Legis tertiæ, tenor exprimitur.
19 Lege Quarta, quid caueatur, uide.
20 Lege Quinta, quid statutum sit.
21 Fugiens ad Ecclesiam propter tributa principis, an inde extrahi debeat.

IN ista materia, immunitatis Ecclesiarũ, quoad personas confugientes ad eas Doctores vtriusq; iuris multum inter se discrepant. De iure ciuili † sunt plures casus, in quibus fugiẽtes ad Ecclesiam, non gaudent illius immunitate. glo. in l. 2. C. de his qui ad Ecclesias confugiunt, in auten. de manda. principum. §. neq; autẽ, col. 3. & ibi glo. Iac. de bello. Exordium.

1

viso.Bar.& Sali.in.l.2.& in auten.si quis.C. ad.l.Iuli. de adul. Azo.in summa de his,qui ad Ecclesias cõfugiunt.C.in fine aliter loquitur Ioa.Fab.in.§.fin.de his,qui sunt sui vel alieni iuris insti. Vnde dicit Ang.in tractatu malefi.in ver.fama publica. fol. 70. col.4 .& fol.sequen.col.2.in paruo vol. † quod Doctores vario 2
modo loquuntur in ista materia,sed in quibus casibus quis potest capi in Ecclesia,& Ang. ibi refert plures remissiones, & plene in additionibus adAng.ibidem Ioa.Fab.in.l.prima,de his qui ad Ecclesias confugiunt. C.ponit regulam cum fallen.& Ioa. Barberij in viatorio iuris,in tit.de violator.immunit.f.17. ponit regulam cum septem fallentijs,& in ista materia satis plene loquitur Iaco.de Bello Viso.in.d.§.neq; autem in auten.de mandatis princ.col.3.per oppositiones,distinctiones & quæstiones. Ludo. Roma.cons.227.ponit quatuor regulas in ista materia. Maria. Sozi.in.17.articulo.fo.31.ponit regulam cum quinq; fallentijs. Guiller.Mayneri in regula nemo de domo de regu.iu.ff.fo.249 ponit regulam,cum quinq; fallentijs,& Iaso. in.l. pleriq;, col.3. in.12.ampliatione post Bar.Sozi.& alios loquitur etiam de ista materia. Ioa.Igneus,in.l.j.fol.14.col.3.ponit plura crimina,quæ non gaudent immunitate Ecclesiæ,& plene loquitur in ista materia.Cassa.in consuetu.Burgun.fol.56.col. 4. vers.16.loquitur etiam satis late in ista materia,& dicit,quod in fugiente propter delictum ad Ecclesiam discordant leges & canones. Ioan. Bibes in repet.cano.diffiniuit.17.quæstio.4.ponit.33.conclusiones, & in finalibus verbis ponit regulam, cum. 11. fallentijs. Nicolaus Boerij in suis decisionibus quæstione.109.in prima parte. fol. 115.ponit regulam cum septem fallentijs.Guiller.de monte laudino.Ancha.Imo.Car.in clement.j.de pœni.& remissi.ponunt quinq; quæstiones in ista materia,& multi alij Doctores maxime canonistæ tractant diffuse istam materiam,quos infra refero prout videbitur.

¶ISTAM materiã immunitatis Ecclesiarum,quo ad personas confugiẽtes ad eas, sub breui stylo diuina opitulante gratia tractandam assumpsi, Ego Remigius de Gonn. vtriusq; Iuris Doctor. dictaq; Doctorum in hac materia scribentium in vnum redigere curaui,& quę collecta digna erãt in hoc opusculo inserui,

& materiam ampliaui ſub claris vocabulis cum allegationibus iuris ponendo. Ideo ad prædictam materiam immunitatis, Deo propitio, condeſcendo eam pro faciliori expeditione & intellectu expediam. Primo, per Præſuppoſitiones. Secundo, ponam regulam cum ampliatione, & fallen. Tertio, per Quæſtiones, per quam neceſſarias, cum Dei adiutorio, & virginis eius genitricis, & virginis, & martyris beatæ Barbaræ, quæ eſt aduocata & ſingularis patrona mea.

Venio ad Præſuppoſitiones.

3 RAESVPPONO primo (vt res melius intelligatur (quæ † proprie dicatur libertas, ſeu im- 1
munitas eccleſiaſtica, glo. in ca. cum deuotiſsimam. 12. q. 2. dicit, quod immunitas dicitur Priuilegium, quo gaudet eccleſia, vt in ambitu ſuo non fiat pugna, inſultus, vel rapina, per quadraginta, vel triginta paſſus: & dicit Archidiaconus ibi, ſuper glo. in verbo violata, quod immunitas eſt libertas, vel ſecuritas ipſius eccleſiæ, quaſi extra munia, id eſt officia vel munera ſecularia, vel exactiones, vel vexationes, quibus priuatæ perſonæ fatigari ſolent, eſſe debet libera & ſecura. Quidam dicunt, quod immunitas eſt delictum, quod fit in violatione ipſius, eccleſiæ vel cimiterij, cum aliquid inde rapitur: Sed prius, dictum videtur verius, ſecundum Archidiaconum, vbi ſupra: & idem quod glo. in d. can. cum deuotiſsimam, quam retuli ſupra.

Tenet Ioan. de Turre crema. in. d. cano. cum deuotiſsimam, nu. 4. & per Hoſtienſem in Summa, eod. titu. §. j. & Ioan. Lupus in tractatu de libertate eccleſiæ. q. 11. fol. 142. in. 6. volumine. Et licet immunitas in ſe multa comprehendat, vt per omnes Canoniſtas, in rubric. eod. titu. & per Summiſtas, in verbo immunitas, & plenius in ſumma Anto. in tertia parte, titu. 12. cano. 3. §. 1. & per Cardi. in repetitione cano. perpendimus, de ſenten. excommuni. & in pluribus alijs locis perſcribentes. Sed quo ad propoſitum noſtrum immunitas eſt Priuilegium, quod habet

eccleſia,vt nullus inde per vim extrahatur,vt inferius pleniſsime videbitur.

Decé immu nitates eccle.

¶ ITEM eccleſia habet † decem immunitates ſecundum 4
Ioannem Andreæ in additionibus ad Speculatorem, eo. tit. & Ioan.de turre crema.in cano.ſi quis in atrio.17.q.4.In.j.q.ponit nouem immunitates eccleſiæ: & etiam beatus Anto. Florenti.in ſua ſumma,in.3.parte,tit.12.c.3.ponit dictas nouem immunitates eccleſiæ. Et prima eſt,quæ facit ad caſum noſtrum.ſ.vt nullus ab eccleſia per vim extrahatur, niſi incertis caſibus alias immunitates non refero, quia non inſeruiunt propoſito noſtro. Et iſtas decem immunitates ponit etiam Montalbus in glo. l. 7. fori in. j. parte,in.5.titu.fo.15.col.3.

2 SECVNDO præſuppono quod immunitas iſta de qua loquimur proceſsit,& eſt approbata,& permiſſa. Primo à iure † di- 5
uino, iuxta illud.3. Regum.2. Vbi Ioab aufugit tabernaculũ,& appræhendit cornu Altaris, vt ſaluaretur ibi à manu Salomonis. Refert Ioan.de Turre crema.in.can.omnes baſilicę,de cõſecra. diſtin.1.in principio verſ.2.conſecratur eccleſia: Probatur etiam Exod.21.vbi dicit tex. quod ſi quis per inſidias occiderit aliquẽ ab altari meo euelles,vt moriatur tranſſumptiue in.c.1.de homi. Sequitur à contrario ſenſu,quod ſi non fuit per inſidias occiſus, non debet ab altari euelli. Proceſsit ex mente textus Eccleſiaſtici prouerb.24.vbi dicit erue eos,qui ducuntur ad mortem.habetur in can.nõ inferẽda.23.q.3.in fine eripe eum,qui ducitur ad mortem,in veteri teſtamento ex præcepto Dei erant conſtitutæ ſex Vrbes ad inhabitandum in ſuburbanis, in quibus erat libertas & refugium in fugitiuorum auxilia ſeparatæ,vt in eis animam ſuam ſaluarent,& vitam,qui nolentes ſanguinem fudiſſent, aut proximum ſuum occidiſſent,& ad vnam earum fugerent:nec ante biduum,vel triduum eius fuiſſent probati inimici, vt patet Exod. 21. in nume. 35. Deutero. 19. & Ioſue. 20. refert Caſtal. in tracta. de Imperatore. q. 97. col. penul. in fine. fol.166.nume. 12. & latius per Ioannem de Hugo. in tractatu de offi. quatuor prælatorum, in rubr. de Ciuitatibus refugij, in quibus erat libertas in. 6.volumi. tractatuum. fol. 37. col. 2. in

principio,& per Nicolaum Boheri in suis decisio.q.109.fo. 115. col. 3.in fine. glo. decisionis Capellæ Tolosanæ. q. 422. col. 2. dicit quod huiusmodi immunitas est: De iure diuino, allegat illud.3.Regum. 2. retuli supr. ubi loquitur glo. dictæ decisionis Tolosanæ de Adonia. non fuit Adonia, sed Ioab. vt supr. retuli Antonio de Butrio in c. cum ecclesia, eod.tit.dicit, quod olim erant Ciuitates refugij,secundum modum,qui habetur in ca.illa 15.q.1.& per Ioannem lupum.in tract. de libertate ecclesi. q.11. fo.142.col.4.in 6.vol.Ioan.igneus in l.j.adSilenia.ff.fo.9.col.3. quærit an immunitas ista de qua loquimur sit de iure diuino, arguit pro & contra.fo.10.&.11.& concludit, quod est de iure diuino,& ibi loquitur plene.

6 ¶ ITEM, & secundo, Talis immunitas de qua loquimur processit: & est permissa de † iure canonico.ca.inter alia.c.eccle. c.penult.& fin. eo.tit.ca.id constituimus.ca.reû.ca.definiuit,& per totû. 17.q.4.ca.reos. 23.q.5. cum multis alijs similibus,quibus iuribus probatur, quod fugiens ad ecclesiam gaudet immunitate,ita quod non potest,nec debet inde extrahi.

¶ ITEM, & tertio, Dicta immunitas processit, & est per-
7 missa à † iure ciuili,text.in.l.2.&.l.præsenti.& per totû titulum de his qui ad ecclesias confugi.c. & sic ius ciuile.C.Imperatoris Iustiniani concesit hoc priuilegium immunitatis fugientibus ad ecclesiam, vt inde non posint extrahi, & per omnes legistas: in.d.l.2.&.l.præsenti,& per alios, quos supra retuli,& dicit Placen.super rubr. de sacrosan. eccle.C. quod si qui fugerint ad ecclesiam, nisi forte in ecclesia sanguinem fuderint, vel nisi serui fuerint extrahi non debent: etiam si criminibus fuerint irretiti, vel mole debiti prægrauati,per.d.l.præsenti

8 ¶ ITEM, hæc immunitas de qua loquimur, fuit iam † antiquitus obseruata,& locus qui hanc immunitatem habebat dice-
9 batur † Asylum,qui locus erat in ciuitate Romana,& sub Iunonis nomine & custodia erat, prout latius refert Cassane. in consuetu.Burgun.fo.56.col.4.vers.16.

¶ IOANNES Ferrariensis in sua practica in tit.de forma inquisitio.col.11.vers.ex his potest,fo.221.quærit de eo,quod serua-
10 tur in partibus Franciæ & Alemaniæ,an † reus fugiens ad eccle-

ſiam puta homicida, vel latro, vel ſimiles poſſint inde extrahi realiter,& per iudicem ſecularem citari,& videtur quod non per tex.in l.1.& 2. C.de his, qui ad eccleſias confugiunt,& c. fin.de immunitate eccle. cum ſimilibus. Dicit tamen Ioan. de ferrar. vbi ſupr.quod ſalua reuerentia hæc iura ſunt facta ſine ratione,& ad bene placitum, imo eſt contra ius diuinum, quo cautum eſt domus mea, domus orationis vocabitur: vos autem feciſtis eam ſpeluncam latronum. Si enim Deus noluit tolerare ementes & vendentes in eccleſia, ſed eos abiecit, quanto magis non vult receptari,in eius eccleſiam latrones,homicidas,& ſimiles,quia minor in maiorem non habet imperiũ, nec iuriſdictionem: & dicit dictus Ioan. de ferrara vbi ſupr. quod nullo modo tales perſonas poſſunt,nec debent in eccleſia recipi,nec eius ſuffragio defendi: imo totaliter ſunt ab eccleſia & extra eccleſiam ejciendi,& poteſtati iudicis ſecularis puniendi tranſmitti: & ita bene & prudenter obſeruat Italia, quæ eſt omnium prouinciarum domina, quæ reſidet in monarchia omniſq; virtus ſcientiarũ & fructuum affluentia,& locorum, & ciuitatum pulchritudo,& magna copia:Et quod Chriſtus eieciſſet ementes & vendentes, eſt text.in ca.eijciẽs,& in ca.quoniã.88.diſtinct.ca.ex multis.1.q.3.& Ioa. de ferrara refert,Nicol. Boheri in deciſ.ſuis.q.109.fo.115.col.3.

¶ ISTVD dictum Ioannis ferrarij non obſtat,nam eſt contra prędicta iura ſuperius allegata,nec obſtat illa authoritas: Domus mea,domus orationis eſt,& c.quia Deus noluit tolerare ementes. Nam Dominus negociatores eiecit à templo, & menſas nũmulariorum euertit. Ideo quia talia difficulter fiunt ſine peccato, & iſta fuit ratio, quare Dominus eiecit à tẽplo. ca. quoniam. ca. qualitas, de pœnit. diſtinct. 5. & eſt glo. quæ hoc expreſſe dicit in c. decet in verbo negociatores, eod. tit. libr. 6. & iſta ratio non vendicat ſibi locum in fugientibus ad eccleſiam. Nam licet deliquerint in Eccleſiam, non tamen peccabunt, nec peccant in eccleſia, & eccleſia nemini claudit gremium, & omnibus eſt liberalis, cap.ſuper eo.& ibi glo. de hæreti.in.6. Multæ aliæ rationes contra dictam opinionem Ioãnis Ferrarij poſſent allegari, eas tamen omitto. Cum apud nos nulla ſit dubitatio, & ita obſeruatur per omnes Iudices.

CONCLVDITVR ergo, quod dicta immmunitas, scilicet, vt malefactor non possit, nec debeat extrahi ab Ecclesia, est approbata ab omni iure. s. diuino, canonico & ciuili, & ab antiqua obseruantia. Conclusio.

11 TERTIO presuppono quod † fugiens ad Ecclesiam, habet duplicem immunitatem. Prima vt nullo modo extrahatur inuitus ab ecclesia. Secunda vt non condemnetur ad pœnam corpo- 3
12 ralem. Si tamen talis fugiens ad ecclesiam vult sua † voluntate exire de ecclesia, debet etiam gaudere immunitate. ca. reum. ca. id constituimus. 17. q. 4. Nam ex solo confugere ad ecclesiá consequitur, quis immunitatem per dicta iura. Prælati tamen tunc, quoniam talis vult voluntarius exire, debent à Iudicibus secularibus obtinere permissionem de vita & membris seruandis. d. c. inter alia & ibi Inno. & si necesse fuerit exigere super hoc iuramentum ad maiores cautiones secundum Panor. in d. cap. inter alia col. 3. versic. sed ego quæro, & Ioan. Bichis in tractatu de immunitate ecclesiastica, vers. 4. nota. numero 53. fol. 76. col. 2. & 3. Hugo in d. ca. reum. tenet, quod confugiens de cætero nunquam punietur in corpore pro delicto, pro quo fugit ad ecclesiam, & dicit hoc secure tenendum. refert Boni. de vitali. in Clem. de
13 pœni. & remissio. num. 72. dico latius infra q. 3. aduerte † tamen, quod si voluntarie exit ab ecclesia & capiatur per Iudicem secularem extra ecclesiam, & condemnetur ad mortem, vel ad aliam pœnam corporalem, non est offensa ecclesia, omnes tenét hoc. c. fin. eo. tit. & Bonifa. de vital. in cle. j. de pœni. & remiss. num. 36. vers. ex quo infertur. dicit. Si spóte exeat, nó dicetur ecclesia violata, non respectu confugientis, quia sibi volenti non potest fieri dolus vel iniuria l. cum donationis. C. de transactio. Nec respectu ecclesiæ: quia cum non fuerit extractus, sed sponte recesserit, non fuit immunitas violata, & sic nec ecclesia iniuriata, vt latius per Bonif. vbi supr. & dico infra, in fallen. 4. facit tex. in ca. diffiniuit 17. q. 4. ibi. vel residentes, quod fugientes ad ecclesias tádiu gaudent immunitate, quandiu resident in ecclesia, & istam opinioné tenet Laurentius, in d. ca. reú. 17. q. 4. refert Ioa. Bichis vbi supr. licet Panor. in d. c. inter alia, vt proxime retuli, aliter sentiat, & latius per eundem Ioan. Bichis, vbi supra.

Hodie † ista secunda immunitas non est in vsu:imo in casibus 14
in quibus fugiens ad ecclesiam nō debet gaudere,extrahitur per iudicem seculare nulla prestita impunitate,tex.in d.ca.inter alia, & in casibus,quibus debet gaudere.Si voluntarie exeat punitur, vt supra dixi.Si per vim extrahatur,debet restitui,nā ipsa ecclesia velut iniuriata prosequitur suum interesse ac reintegrationem. Bonifa.de vital.in d.clem.1.de pœni.& remissi.in.9. conclusione,num.85.

4 QVARTO præsuppono,eą quæ aliquæ leges † Hispaniæ disponunt,in ista materia & ad eos me referam in locis congruentibus,de quibus infra tractabo. 15

In titu.11.de los priuilegios y franquezas que han las iglesias, y sus cimiterios en la partida primera de las leyes de Castilla.fo. 63.vsq; ad fi.dicti titu.11.ay cinco leyes.

Prima lex.

1 PRIMA † lex continet nouem priuilegia & libertates,quibus ecclesia debet gaudere.¶ Primo quia exactionibus non molestetur,glo.ibi in litera D.se remittit ad ea quæ ipse dixit in foro legum libr.1. tit.5.l.1. 16

2 Secundo ne lites seculares in ea audiantur c.1.de immunitate ecclesiarum,maxime iudicia sanguinis,in c.cum ecclesia eo.tit. glo.in l.in litera.X.

3 Tertio ne fiāt mercimonia in ipsa c.decet de immunitate ecclesiæ lib.6.

4 Quarto ne in ea mortui sepeliantur dicit glo.ibi in l.fi.concorda.c.præcipiendum,& c.nullus.13.q.2.& hoc ideo olim vetabatur ne ciuitas corrumperetur fœtore l.monumentorum de reli. & sumpti. fune. ¶Hodie tamen permititur etiam in corpore ecclesiæ fideles sepeliri. 13. q.2. per totum, prodest enim in ecclesia sepeliri,quos peccata nō deprimitur,quia eorum proximi,quoties ad eorum loca sacra veniunt, suorumq; sepulturam aspiciunt,& pro eis præces fundunt c.cum grauia.13.q.2.Itē specialiter commendatur patrocinijs eorum sanctorum,in quorum nomine dedicata est ecclesia c.non extimemus.13.q.2.Item,quia ibi minus vexantur ab spiritibus immundis, vnde in cimiterijs

dicitur esse requies defunctorum.12.q.2.c.auté.gl.in d.c. grauia.

Quinto ne laici cum clericis,quando diuina officia celebrantur,in choro intersit,dicit glo.ibi in litera.g. concordat. c. 1.de vita & honestate clericorum,& ibi gl.ca. Sacerdotum de consecra.distinctione.2. 5

Sexto,Quod fœminæ sint à viris segregatæ. 6

Septimo,Quod fœmina nõ accedat ad gradus altaris,nisi quãdo offerat,vel communicet. 7

Octauo, Ne in ea aliquis hospitetur dicit ibi glo.in litera. h. Cõcordat c.1. cum ibi notatis de immunitate eccle.& l.1.in fine de Episcopis & clericis. 8

Nono,Ex legato vel donato, quæritur dominium ecclesiæ hospitali,aut Religioso sine traditione,dicit glo.ibi in litera i.concordat l.fi.de sacro san.eccle.C.nõ transfertur possesio nisi realiter apræhendatur,nisi de consuetudine aliter, vt nota. in c.ex literis de consue.& ibi Abbas,in c. conuenisset de restitutione spoliatorum. 9

L.2.titu.11. primæ partitæ.

17

VICVNQVE † ad ecclesiam cõfugerit pro debito:maleficio,aut alia causa,vel ad eius portam, vel cimiterium,non est inde extrahendus,nec circundandus,nec ei denegantur victualia.Sed à clericis alimentetur,& custodiatur,præstita tamen fideiussoria,aut sacramenti cautione de non offendendo, dent eũ creditori,& si pro maleficio non habet vnde soluat, seruiet creditori,vsq; ad tempus condignum,pro debito, aut non capitur, nec seruit.Sed præstabit cautionem,se quando poterit soluturũ, hoc est Summarium.d.l.prima.

Dicit glo.ibi cõcordat foro legum,lib.3. tit.fi.de las deudas, l.15.& ibi glo.& cõcordat l.præsenti.de his qui ad ecclesias confugiunt.C.cum ibi notatis per Cynum.Vnde glo.vbi supra cõcludit,quod debitor ad ecclesiam fugiẽs gaudet immunitate per generalem iuris prohibitionem.ca. miror.ca.Si quis contumax. 17.q.4.d.l. præsenti.Si tamen statutum dictaret,vt debitor posit

compelli ad seruiendum pro debito, tunc potest extrahi, quia nō videtur concessa immunitas, cum præiudicio istius, quia est quasi dominus eius, & hoc placet Antonio, & Abbati, in c. inter alia de immu. eccle. quod cōcordat cum hac lege, & se refert glossator ad l. fi. dicti tit. 11. dico ibi, in legibus fori regni Castellæ, in l. 7. lib. 1. tit. 5. dize que ninguno sea osado de quebrantar iglesia, ni cimiterio por su enemigo, ni por hazer otra fuerca ninguna, y el que lo hiziere que pague el sacrilegio al obispo, & al que lo habiere de haber, y que el Alcalde selo haga dar, si la Iglesia por su iusticia no lo pudiere haber, & ista additio ponitur in fi. d. l. 2.

Lex. 3 tit. 11. primæ partitæ.

SERVVS † ad ecclesiam fugiens domino cauēti restituitur, & si clerici nollent eum restituere, ipsemet dominus extrahet ipsum impune, & post cautionem præstitam clericis, eum tradere recusantibus, si fugiat, tenentur ipsi ad pretium serui, & si nō fugiat ad seruitij æstimationem. Secus si dominus non vult cōponere cum seruo, comminando, & cautionem præstitam Clericis, non obseruat, quia nō obseruans periurus est, & excommunicabitur, hæc dicit in summa d. l. 3. concordat cū hac lege ca. metuentes cum capitulis sequentibus 17. q. 4. de quo etiam per Cy. in l. præsenti, glossator d. l. 3. distinguit latius, aut seruus, vel alia quæcunq; persona astricta ad seruiendum, vt ascriptitius fugit ad ecclesiam, causa religionis assumendæ: & talis debet tradi domino suo, eum repetenti infra triēnium recepta ab ipso domino cautione, quod ipsum non puniet, in auten. de monachis. §. Si vero. colla. 1. aut fugit ad ecclesiam causa immunitatis habendæ, & tunc haud fugit propter sæuitiam domini modicam & idē quod supra, aut propter sæuitiam grauem, seu intolerabilem, vt quia dominus persequitur eum ad mortem, & tunc non restituitur sibi, sed compelletur eum vēdere bonis hominibus, nec perpetuo reuertetur ad eū, nisi velit l. si dominus de his, qui sunt sui vel alieni ff. & in. §. sed hoc tempore, & §. duorum eo. tit. institut. Si autē fugit propter aliam causam, vt propter delictum suum, de quo timet

met puniri à domino suo tunc restituitur, Securitatē pręstitā. d.l. præsenti.§.sane, aut timet puniri ab alio, sed Iudice per viam accusationis vel alias, tunc idem quod in libero, quia non est acceptio personarum apud Deū. ca. nouit de iudi. & idē quod supra tenet Archi. in ca. idē constituimus. 17.q.4. Sed gl. super l.3. Item glo. fi. d.l.3. dicit, nota, quod si seruus, vel debitor alicuius fugiat ad ecclesiam, & in casu debet tradi domino, non creditori, Sacerdos eum defendat, & si fuit in culpa, tenetur ipse Sacerdos ad interesse & damnum, secundum Archidiaconum, in ca. diffiniuit 17.q.4. quod est notandum.

Lex.4.tit.11.primæ partitæ.

19 VNT † casus in quibus quis impunē extrahitur ab ecclesia, scilicet public⁹ latro, aut notorius, domus vineæ, prædij, arborū, mefsiumq; destructor, aut incendiarius. Item si feriat in ecclesia, aut in cimiterio spe in ea defendendi. Item comburens, aut frangens ecclesiam, alias autem non extrahitur, & si deducatur est eodem restituendum, & soluet deductiones, sacrilegium, & excōmunicabitur, quousq; ecclesiæ de offensa satisfaciat. hoc dicit lex.4. in summa. Dicit glo.1. ibi cōcordat lex. fori lib.1.tit.5. l.7. & 8. & ibi per glossatorem de illo, qui per insidias occidit, & dicit in d.l.4. Et nota quod standum est regulæ, quod reos sanguinis, & alios quoscunq; ecclesia defendit. 17.q.4. nisi in casibus exceptis, in d.l.4. quę concordat cum ca. inter alia de immunitate ecclesiarum. Nam exceptio verificat regulam l. quæsitum. §. deniq; de fundo instructo. ff. & fauor immunitatis ecclesiæ debet ampliari. Dicit vlteri⁹ gl.1.q. super verbo Ladrones manifiestos. Nota ergo vnū de tribus casibus contentis in d.c. inter alia, quod ecclesiastica immunitate non gaudet publicus latro, qui palam & publice furatur, vt Piratę in mari, vel quistant instratis, vel qui habent arcem seu castrum, vnde grassantur in omnes prætereuntes. Item nec gaudet nocturnus depopulator agrorū, qui scilicet obsidet stractam publicam derobando transeuntes, & differt à publico latrone, quia iste clandestine furatur, & moratur in loco

occulto,& ideo dicitur nocturnus depopulator agrorum,quia in nocte Segetes destruit,& in die latet,& sic declaratur dictum c. inter alia,per Innoc.& Panor.Item dicit dicta gl.l.4. quod homicida insidiosus ex proposito gaudet immunitate cum ca.inter alia non excipiat eum,& facit ca.sicut antiquitus . 17.q. 4. & ad d.ca.de homicidio dicit:quod ille textus habet plures intellectus. Sed in terminis nostris respondetur,quod loquitur secundum antiqua iura,&se refert dicta glo.ad per eá dicta,in l.7.titu.5.lib.1. in legibus fori,vel potest intelligi dictum ca.1.reducendo ad ca. fi.de immunitate ecclesiarum.

¶Item potest dictum c. pri. intelligi secundum Inno. in .d. c. 1.reducendo d.textum ad vnum ex casibus ca.inter alia , & cum hic quæ dicta sunt concordat practica noua tit.de inquis.§.1.col. 13.& Ioan.Fab.instit.de his qui sunt sui.Itē d.gl.l.4.dicit: quod secundum leges extrahens violenter aliquem de ecclesia indebite committit crimen lese maiestatis l.fi.de his,qui ad ecclesias cō fugiunt C.& l.præsenti.Item de facientibus seditionem, vel cōuenticula,seu tumultum,& congregationem cū armis , vt irruāt ecclesiam ad extrahendum delinquentem l. denunciamus, de his qui ad ecclesias confugiūt C. & talis committit sacrilegium eo quia violat immunitatem ecclesiæ ca.nullus.ca.quisquis 17.q. 4. & si superbe & contumaciter ecclesiam Dei irreuerenter contēnendo extraxerit soluet Episcopo 90.solidos pro immunitate & publica pœnitentia,iusto Episcopi iudicio,est multādus.ca.quisquis contumax.16.q.4.Si autem quis in ecclesia deliquerit non gaudet eius immunitate .c.fi.de immu.eccle.in auten . de mandatis principū.§.neque autem.colla.3.Si vero deliquerit prope ecclesiam ex proposito,intendens per ecclesiam liberari alias nō commissurus,puta interfecit hominē insidiose in cimiterio prope ecclesiam,& incontinenti intrauit ecclesiam,talem ecclesiā non defendit d.fi.c.de immu. eccle. & sic intelligitur d. §. neque autem de mand.princi.colla.3.aut non deliquit in Cimiterio ex proposito defendendi ab ecclesia,vt videlicet quando nullam habebat inimicitiā cū illo,quē interfecit,sed ex arrupto exorta rixa de nouo inter eos extra ecclesiam in Cimiterio, & cum occidit statim ingreditur ecclesiam,talis gaudet ecclesiæ immunitate,&

per

per Doctores & signanter Henricum Bohic.in can.ecclesiam,in 1.distin.de immunitate ecclesiarum quod nota.omnia supradicta refert Montalbus,in glo.sua ad d.l.4.

Lex.5.primæ partitæ.

20 DE iure † canonico non defendebat ecclesia manifestum proditorem,iniustum homicidam, adulterum,virginum raptorem, & principijs ratiocinijs ob tributa,vel exactiones collectorem obligatum, hæc dicit dicta lex in summa concordat lex octaua fori,in 1.lib.tit.5.fol.15.col.4.vide ibi glo. singularem. Ista lex habuit ortum ab auten.de mandatis principum.§.quod si delinquentes,&.§.publicorum vero tributorum. Sed secundũ ius canonicum,quod in ijs spiritualib⁹ & in ecclesiasticis debet obseruari,nam habent locum iura vetera,sed ca.inter alia.

21 SED † circa debitorem fugientem propter tributa Regis ad ecclesiam est magis dubium. Nam inspecto iure communi,secũdum quod liber homo non capitur pro debito,nec debet creditori seruire l.ob æs de exactionibus & oblig.C.c.lator de pignoribus,non debet ab ecclesia extrahi d.l.præsenti.§.de his. C. qui ad eccle.confug.quia etiam si extra ecclesiam esset ipse debitor, potest cedere bonis l.1.C.qui bo.ce.poss.sed inspecto iure municipali,secundum quod liber homo capitur pro debito debet extrahi ab ecclesia. Nam cum persona virtute legis fori lib.3.tit.fi. l.15.fol.129. Sic effecta ipsius debitoris, & quodammodo condicionata ad seruitium præstita securitate extrahitur,neq; creditor qui quodammodo dominus debitoris est seruitio defraudatur, per d.l.præsenti.§.sane. & hoc maxime in tributis Regi debitis, in quibus magis debet fisco faueri,vt latius ibi per glo. & quoad istam legem vide l.15.3.part.tit.fi.in l.fori & ibi glo.quæ quęrit, an pro debito quis debeat extrahi ab ecclesia.

ISTIS PRAESVPPOSITIS venio ad regulam.

Summarium.

1 Non debet quis extrahi ab ecclesia, etiam pro quocunque crimine.

2 Immunitas confugientium ad ecclesiam qua ratione inducta sit.

3 Ad œconomi officium pertinet, ut confugientium ad ecclesias personas causasq; incessanter conquirat.

Regula.

EGVLA est quis non debet † extrahi ab ecclesia, etiam pro quocunque crimine. 1

Guillielmus de mõte Laudino in clem.j. de pœni. & remiss. in. 2. q. quærit, quis gaudet tali immunitate & dicit, quod quicunque, & cuiuscunque conditionis existat, qui velit gaudere. Idem tenent Ancha. Imo. & Cardi. in. d. cle. j. in. 3. q. & hanc regulã omnes, quos supr. retuli tam Canonistę, quàm Legistæ ponunt, & procedit ista regula à iure diuino, canonico, & ciuili, & ab antiqua obseruantia.

RATIO istius regulæ est, Nam † immunitas confugientiũ ad ecclesiam introducta fuit, ob honorem & reuerentiam Dei, & charitatem, & pietatem proximi. Ioan. Bichis in. d. tract. eo. tit. colla. fi. vers. 32. quæro, locus enim non sanctificat hominem, sed homo locum. ca. non loca. ca. ante omnia. ca. quelibet. 40. distinct. alias ecclesia decoraretur in loco & nõ in persona, quod est falsum, quia Deus nõ in loco, sed in persona beati Petri fundauit suã ecclesiam, dicens, Tu es Petrus, &c. Secundum Zenzilli. in extrauag. execrabilis. §. nos ista, in verbo Romanæ ecclesiæ. de præben. refert prædicta Nico. Boheri. in decis. q. 110. in prima parte, fo. 116. col. 2. 2

Et ista regula, indistincte procedit in liberis Christianis: Nam tales regulariter, extrahi non debent ab ecclesia, & qui illos extraxerint puniuntur de iure ciuili prout in crimine lesæ maiestatis. l. 2. in fi. C. de his, qui ad eccle. confug. & per omnes scribentes ibi. maxime per Placentinum in. d. rubr. C. de his, qui ad eccle. confug. De iure canonico imponitur alia pœna, prout dico plene, infr. q. 9.

Et quid

Et quod in ſeruo dico infra, in.17.fall. Illud ſciendum eſt, quod ad œconomorum officium pertinet, vt confugientium ad eccleſias perſonas cauſasq́ inceſſanter inquirant. id eſt, qui ſint & vnde veniant, & quare confugiant, ſecundum Placen. in. d. rub. de his, qui ad eccle. confug. C. in fina. verbis, & Marcus de Mantua. cõſ. 60. nu. 4. cum ſequentibus dicit, quod ſciendum eſt, crimino ſum quempiam, crimine commiſſo plerunq́ ad eccle. confugere. vt tutus ſit, & tunc clarũ eſt eum inde expelli, vel extrahi non poſſe, cuiuſcunq́ conditionis liber vel ſeruus. imo etiam autoritate iudicis incurrit in pœnas ciuiles & canonicas. allegat iura, quæ ſuperius fuerũt allegata, & dicitur immunitas eccleſiæ, & non perſonarum eodem fugientium. per dicta iura & Ancha. conſ. 329. in princi. niſi eſſet publicus latro, vt inferius dicitur. Hęc Marcus vbi ſupra.

Ampliatur Regula.

Summarium.

1 Eccleſiæ etiam non conſecrata gaudet immunitate modo autoritate ſuperioris fuerit conſecrata.

2 Eccleſia materialis num eccleſia nominanda ſit.

3 Eccleſia, Baſilica appellatur, & cur ita.

4 An Baſilica immunitate gaudere debeat.

5 Baſilica pro heremitario ponitur.

6 An heremitaria gaudeant immunitate.

7 Si non conſtet heremitaria ab Epiſcopo cõſecrata an præſumantur.

1 PRIMO, ampliatur etiam ſi eccleſia † non ſit conſecrata, dum tamen ſit fundata autoritate ſuperioris. c. pe. & ibi omnes, eo. tit. Archid. c. fi. 17. q. 4. dicit quod Priuilegium immunitatis habent eccleſiæ conſecratæ & non conſecratæ. & hoc procedit etiam ſi in tali eccleſia non conſecrata, nondum ſint diuina officia celebrata, Secundum Hoſtienſem, Ioan. andr. Henri. Bohic. Anto. Ancha. Card. Panor. in. d. c. pen. nam ex quo eſt dedicata Deo per Epiſcopum non eſt curandum de celebratione. Secundum prædictos, facit tex. in. ca. fi. de conſe. diſt. j. & hoc etiam tenent Guilliel. de monte laudino. Ancha. Imo. Cardi. & Boniſ. de vita. nu. 32. in cle. j. de pœni. & remiſ. Et ſic ſeruat conſuetudo ſecundum Boni. vbi ſup. Idem tenet Maria. Sozi. in tract. de cita. Prima ampliatio.

 arti.

ſunt infinita iura, quæ faciunt mentionem de Eccleſia, quia in ea eſt conuocatio populi Chriſtiani, iuxta illud Iudic.2.in Eccleſia populi Dei conueniunt ad audienda, ſcilicet diuina præcepta, ad percipienda diuina Sacramenta, ad perſoluendas laudes diuinas. Ioa.de tur. cre.in c.Eccl.verſ.ad quarta de cõſe.diſti.1.f.5.col.2.

Secundo, nominatur † Baſilica.i. regalis.c. 2. ca. baſilicas de
3 conſe.diſt. 1. quia in ea regi regum exhibetur miniſterium, laus & benedictio baſileus enim rex interpretatur Ioan.de turre cre. vbi ſupr. dico in hoc lati⁹. Nam baſilica dicitur, palatium, quęlibet eccleſia dicitur baſilica, palatium Regis, vnde quælibet dicitur baſilica quæ domus & palatium ſummi Regis æterni eſt alij dicunt, quod tantũ Epiſcopales eccleſiæ.i.cathedrales dicuntur baſilicæ, quia huiuſmodi eccleſias cõſueuerũt reges fundare, vel dic, quod baſilica dicitur à Baſilico rege græcorum, qui fuit primus, qui fecit ſe ſepelire in eccleſia inde dicitur baſilica, vel dicitur à baſeo, es.i.fundo, as. inde baſilica. id eſt fundamentũ oĩm eccleſiarum, vel dicitur baſilica regalis, quia ibi regi regũ miniſtratur. Baſilios enim in græco: rex in latino interpretatur: vnde Baſilius dicitur rex ſerpentũ. Hæc Archid. in ca.non oportet.2. q.2.diſtinct.& eundem Archid.ad literã referunt Ioã. de tur.cr. Domi.& Propoſ.in d.c.non oportet.eum etiam refert, licet non ita ample Alber.de roſa, in dictionario ſuo, in verbo baſilica. Panor.in c.j.de religio.domi. in 3.notab: dicit, quod antequam eccleſia conſacretur, appellatur baſilica: ſed poſt conſacrationẽ appellatur eccleſia. & eccleſia eſt nomen græcum, quod latine interpretatur conuocatio, quia homines ibidem vocãtur ad diuina audienda. Baſilica, dicitur, quaſi habitatio Regum & Imperatorum, à Baſilio principe. Sæpe tamen iura vtuntur promiſcue, his vocabulis ſecundum Panor. vbi ſupr. dicit Panor. ſuper rubr.de conſa.eccle.vel altaris, quod eccleſia antequam conſacretur, non appellatur proprie eccleſia, ſed baſilica poſt cõſacrationem aſſumit nomen eccleſiæ. & dicitur eccleſia græcè, latinè conuocatio: quia vocat oẽs publicè. Baſilica, dicitur quaſi regum habitatio, à baſilio, quod idem eſt, quod Imperator, ſeu rex. Secundũ Panor. in rubr.de conſa.eccl.vel altaris. Alciatus ſuper rubr.de ſacroſan. eccl.C. in princi. dicit, quod capitur eccleſia, ea ſignificatione,

vt & conuentus Christianorum comprehendat, & etiam locum ipsum in quem conuenitur, appellatur & locus ipse Basilica, siue quod loca publica basilica græci vocant, siue quod domus principis, basilica, id est regia dicitur, quæ significatio etiam diuinis templis conuenit.

De basilica sunt plures tex.c.omnes basilicę.c. basilicas.c. si qs basilicā.de consa.distinct.1.ca.nō oportet, & secundario.42. distin.c.prælectis.§.ad primicerium, &.§.sequenti 25.distin.& ca. omnes basilicæ.16.q.7.ca.1.de reli.domi.cano.cōuenior.23.q.8. colla.1.ibi ad basilicam ecclesię, & colla.2.

Paulus de Citandin.in tractatu de iure patronatus, in 3. parte causa prima acquirendi.q.32.in fin.fol.10.col.1.quęrit, quæ dicatur basilica, & dicit, quod proprie dicitur ecclesia non consacrata, tex.cum glo.in c.1.de religi.domi.& ibi refert Archi. in.d.c. nō oportet.refert etiam Panor.in d.c.1.de relig.dom.& has basilicas in Romana curia plures fundatas à Constantino Imperatore, primo sacrauit Siluester papa, post modum mandauit, in eius similitudinem, vt cæteræ omnes basilicæ consacrarentur, vt habetur in historijs antiquis. Ergo ecclesia, basilica nō dicitur. ca.basilicas, de consacra.distin.1. Sed post consacrationem dicitur ecclesia. Secundum Panor.in locis superius allegatis, & licet ista nomina proprie sumpta diuersa significēt tamē pro maiori parte iura abutuntur ipsis vnum ponendo pro alio, cap.quicquid de eccle.ædif.& ibi Panor.latius per Paul.de citan.vbi supra.

Quæstio. Queritur an istæ basilicæ gaudeant † prædicta immunitate de qua loquimur in regula. Si capimus basilicam prout Arch. & alij capiunt, retuli supr.nemini dubium, quoniam gaudeat. Nam tūc accipitur pro ecclesia maiori, si vero accipimus basilicam prout Panor.in locis, supra allegatis, scilicet pro ecclesia non consacrata etiam gaudet immunitate, prout dixi in.1.ampliatione, & hoc expresse tenet Panor.in d.c.penul.col.2.in principio, vbi quærit, an basilica vel ecclesia non consacrata gaudet priuilegio immunitatis, & concludit quod sic. 4

ADVERTE quod nos in partibus istis accipimus † istas basilicas pro Heremitarijs, vulgo hermitas. Nam promiscue loquimur, heremitas, vel Basilicas, & communiter ista heremitaria 5

remitaria

remitaria, seu basilica sunt extra loca aliqua longe aliqua præpedita loca, & sunt ædificata ad instar Capellarum, vndique clausa, excepta ianua, per quam ingreditur, & sunt ædificata sub inuocatione alicuius sancti, & est ibi altare, & celebrantur missæ maxime in die inuocationis illius sancti, sub cuius nomine est illa basilica, seu heremitorium, & in istis heremitorijs aliquando habitat aliquis heremita, licet nō semper in omnibus heremitorijs.

An ista heremitaria vulgo heremita, o basilica, gaudeāt immunitate de qua in regula † est dicendum, quod si sunt ædificata autoritate pontificis, gaudent dicta immunitate. Nā dicit Hostiēsis in d.c.penu.col.2.eo.tit. quod sufficit, quod loc⁹ sit dedicat⁹ deo autoritate supioris, seu pōtificis cū postea nō possit ad hūanos vs⁹ redire. c.ad hoc; de reli.dom. refert Pan.in d.c.pen.c.2.in prin.

Et si non constat de dicta auctoritate superioris an præsumatur quod sic, eo quia † dicta heremitaria sunt ædificata ad instar ecclesiarum, seu capellarum, & sub inuocatione alicuius sancti, & est ibi Altare, & celebratur missa, vt dixi sunt signa, per quæ præsumitur autoritas Panor. Barba. post Inno. & alios, in c. inter dilectos de dona. maxime in heremitorijs, seu basilicis antiquis de quarum ædificijs, non est memoria. Nam istæ solemnitates extrinsecæ præsumuntur propter diuturnitatem temporis, plenissime per Feli. in c. sicut de re iudicata. Non insisto in hoc, quia videtur mihi cas⁹ clar⁹, & facit dictū Fede. de Senis, cōsi.130. vbi videtur innuere à cōtrario sensu in casu simili, quod vbi est Altare in dubio præsumitur autoritas, vt latius per eum, & expresse, hoc vult Panor. post Inno. & alios in c. inter dilectos, de donat. vbi quærit si dubitatur an interuenerit consensus Episcopi, in constitutione ecclesiæ, an præsumatur, quod sic dum modo sit in forma ecclesiæ. Ita quod ibi publice missæ celebrētur, vel sit altare vel campanillæ, Feli. in c. quarta. col. 4. de præscriptionibus, vide plenissime per Ioannem de Silua in tractatu de beneficio in prima parte.q.6.fol.59.col.2. Archidia. in cano. nemo, de consacra. distinc.j. Card. cōsi.40. in fine, & Philipp⁹ Deci. cōsi.20. loquēdo de Hospitali, refero infra in 16. ampliatione.

Secunda Ampliatio.

Summarium.

Ampliatio secunda.

SECVNDO, ampliatur Regula ad heremitas vulgo Hermitas o basilicas, quæ gaudent immunitate, de qua in regula, per supradicta.

Tertio, ecclesia materialis nominatur kiriaca, quia ibi domino dominorum seruitur kirios enim dominus interpretatur, vnde kierieleison.i.Domine miserere. Sunt verba Ioannis de turre crem.in d.cano.eccle.de consec.distin.1.verbo ad quartum in quo quæritur.

Quarto nominatur ecclesia materialis domus à dogmate, quod græcè dicitur tectum, quia in vna domo habitant, vel communiter sub vno tecto viuunt. Vnde domus dicitur, quasi dans manere vnanimes in se, dicitur autem domus Dei, quia deus in ea specialiter habitat, vnde Psal.67. In loco sancto suo De⁹, qui inhabitare facis vnanimes in domo. Hæc Ioannes de turre crema. in d.cano.eccle.& ista talis domus vocatur etiam ecclesia secundum eundem Ioannem.

An ista domus in qua clerici vel religiosi viuunt sub eodẽ tecto habentes ecclesiam per se in dicta domo gaudeant immunitate, de qua in regula, vide infra ampliatiõe, 11. incipiẽti septa ecclesię.

Archidiaconus in can.& hęc.16.q.7.dicit, quod dom⁹ aliquoties vulgariter in lingua Lombarda ecclesia Episcopalis domus dicitur à dogmate, quod idem est quod tectũ, quia in vna domo habitãt, vel cõueniunt & sub vno tecto viuũt & secundũ hoc appellatur domus p excellentiã, episcopalis, ecclesia dicitur etiã ecclesia specialiter domus orationis, & in d.cano.& hæc dicitur etiã dom⁹ dei, qa ibi deus spãliter inhabitat vnde habitãtes in ea spãliter ꝓtegit de⁹, dom⁹ enim tutissimũ refugiũ & receptaculũ debet

debet esse l.pleriq; de in ius vocan.ff.Archid.vbi supra.

Quinto, Ecclesia materialis dicitur oratorium, quia in ea populus ad orationem conuenit, qua ratione domus orationis dicitur. Mathei.21.Ioan.de Turre cre.vbi supra c.decet de immunitate eccle.lib.6.c.cum ecclesia, eod.titu.cum simi.

1 Quæro an sit differentia inter † ecclesiam & oratorium. Inno. in c.fin.de cens.dicit, quod ecclesia dicitur, vbi certa dos statuta est pro sacerdotibus, & clericis in ea deseruientibus, & pro alijs ecclesiæ necessitatibus cano.de consecra.distin.1. Oratorium autem dicitur vbi oratur: sed missa ibi non dicitur cano. vnicuiq;, de consecra.distin.1. De licentia tamen Episcopi aliquando licet ibi missas celebrare, sed non in magnis solemnitatibus cano.clericos, can.si quis de consecra.distin.1.& videtur, quod si in oratorijs est ordinatus certus minister semper est præsentandus Episcopo, etiam si tale oratorium sit grangeria arg.cano.in parroch. 16.q.1. Alij contra hæc Inno.vbi supra. Hostien. Ioan. And.referunt eum ad literam, & Card.in d.c.fin.in fin.& Anto.ibi etiam refert ad literam Innoc. Quæstio.

2 Refert Card.qui late loquitur in ista materia cons. 8. per totũ circa oratorij constructionem dico quod † construi potest, de licentia diocesani, præter licentiam autem non licet, vt in ipso oratorio possit missa celebrari, tex.in cano.vnicuiq;, & can.clericos. cano.nemo, & cano.missarum de consecra.distinct.1.si ergo cõstrueretur sine licẽtia diocesani esset oratorium priuatum, in quo celebrari non posset, per dicta iura, & sic autoritas diocesani, hoc operabitur; quod celebrari in eo possit, & pro predicto est glo.in c.fin.de cens.& ibi Inno.facit differentiam inter ecclesiá & oratorium, & concludit de licentia Episcopi, missas posse celebrari, non tamen in magnis solemnitatibus, vnde cõcluditur episcopũ posse dare licentiam celebrandi in oratorio, cum constructũ fuerit, etiam solẽniter, & publice exceptis solemnitatibus de quibus tex.facit mentionem, in can.si quis, de consecra.distinct.j. & istæ festiuitates solemnes possunt etiam esse, secundum consuetudinẽ loci. In quo tale Oratorium, quia forte Episcopus, cum suo clero, & populo illas solemnitates induxit, cap.fin.de ferijs, cano. primo de consecra.distin.3.quod quidem facere potest de sanctis ab ecclesia

ab ecclesia canonizatis,quia antea celebrari non solebant in illo loco. Ita intelligit glo.cap.3.de consecra.distinct.1.& glo.in c.8. de religion.& vene.sancto.lib.6.dicit etiam Cardina.vbi supra, quod sine Rectoris parrochialis consensu, potest Episcopus ex causa concedere constructionem oratorij,& dicit vlterius, quod si per cōstructionem oratorij non præiudicatur ipsi ecclesiæ parrochiali in iuribus parrochialibu, potest Episcopus libere concedere licentiam. Si vero præiudicatur non potest,sine consensu Rectoris, vel defensoris, nisi causa legitima subesset quæ per Episcopum debet discuti,hæc Card.in d.cons.8.

Panor.in d. c.fin. de cens. col.2.in principio post Innocen.& omnes alios,quos supra retuli,quærit qualiter discernatur † oratorium ab Ecclesia,& dicit,quod Ecclesia est illa quæ principaliter deputatur ad celebrandum,& orandum,ac etiam consecratur per Episcopum & constituitur ibi dos pro ministris, & pro cultu diuino,in d.cano.nemo,de consecra.distinct.1. Oratorium non consecratur, nec constituitur, sibi dos,nec principaliter fit, vt ibi celebretur missa,sed vt ibi oretur. 3

Vnde †in istis oratorijs priuatis,sine Episcopali licentia non est celebrandum d.cano.vnicuiq; cum simi. nec possunt habere campanam publicam cap.patentibus de priuilegijs,vt latius per Panor.& alios in d.c.fi.de censi. 4

¶ Philippus Decius cons.148.refert Panor.ad literam, & vltra eum Fœdericum de Senis,cons.130.vbi addit considerādum esse,an in tali loco sint campanillæ,ex quo demonstratur quod sit ecclesia,quia Campana publica non debet esse in oratorijs d.c. patentibus,& Panor.ibi.cap.inter dilectos,col.2.de donatio. & cap. Iaonnes de homicidijs: vt latius per Philippum Decium, vbi supra.

Philippus probus,in cap.fin.de consue.lib.6.in additionibus, ad Ioannem Monachum,in principio dicit,quod est differentia † inter Ecclesiam,& Oratorium,in quo non assistunt, nec innituntur beneficia,differentia enim datur,quia ecclesia illa est,quæ deputatur principaliter ad celebrandum & consecratur per Episcopum,& dos sibi constituitur d.cano.nemo de conse.distinct.1. oratorium vero non consecratur,nec dos sibi constituitur, nec fit 5

principaliter,vt ibi celebretur,sed ad orandum. Fœdericum de Senis,consi.130.& refert Decium, vbi supra.

6 ¶Oratorium quilibet potest in † proprietate sua ædificare,nō solū in domo,sed etiam extra,dū tamen in eo non celebretur sine licentia Episcopi can.vnicuiq; cū sequenti,de consecra.distinc.1. can.religiosum.12.q.2.can.quidā.18.q.2.Paulus de Citādinis in tractatu de iure patronatus,in 3.parte causa.1.acquirendi.q.29.in fine fo.9.col.2.in prin.& idem Pau.de Citādi.vbi supra.q.32.in fine fol.10.col.1.dicit,quod oratorium est quod quisque ad placitum fundare potest,non tamen in eo sine licentia Episcopi celebrabitur,nec sunt ibi habēdæ campanæ cap.patentibus,de priuilegijs Panor.in c.fin.de ecclesia ædif.Pau.vbi supra.

¶Guillielmus de monte Laudino,in c.autoritate de priuile.li.6.dicit:quod oratorium est duplex,quodam solemne, quod Capella,siue modica ecclesia,& de hoc loquitur c.fi.de cens.& cap. patentibus de priuilegijs,est & aliud priuatum,quod cuilibet in domo sua facere licet:& etiam propria autoritate,ca. vnicuique cum sequen.de consec.distin.prima.

¶Calcaneus consi.31.col.2.num.3.dicit,quod oratoria & religiosæ domus & altaria non sunt construenda,nec erigenda, sine autoritate Episcopi,alias erigentes excommunicantur, & Clerici deponuntur,cano.nullus Episcopus de conse.distin.1.cano. de liguribus,& cano.non vos.23.q.5.oratoria enim,quæ autoritate Episcopi construuntur religiosa sunt cano.oratorium. 42. distin. ca.quidam.18.q.2.& dicitur oratorium ecclesia, seu capella, vel altare constructum causa orandi.c. fin. de eccle.ædif.& non sunt cōstruenda sine autoritate Episcopi,quia religiosa & sancta. can. quicunq;.16.q.1.hæc Calcaneus vbi supra.

7 ¶Cardi.consi.11.col.2.in fin.quærit an oratorium sit locus ecclesiasticus,& dicit,quod oratoria sunt † duplicia, quædam priuata,quædam publica,publica sunt,quæ non sunt construenda sine licentia Episcopi.Ita loquitur tex.in c.autoritate de priuilegijs lib.6.Et ista differunt ab ecclesia,quia ecclesia dotatur oratorium vero non.Item in oratorijs nō debet Missa celebrari, nisi in magnis solemnitatibus,cano.si quis,etiam extra de consecra. distin.1.in ecclesijs vero sic Inno.in.c.fin.de censi.

Quædam

¶QVAEDAM vero sunt oratoria priuata quæ fiũt etiam sine autoritate diocesani d.ca.vnicuiq;,de conse. dist.1. vbi tex.dicit, quod licet vnicuiq; habere oratorium in domo sua,dicit gl.oratorium non sacrum,idest priuatum.Sacrum autem fit auctoritate diocesani,can.nemo,de consecr.distin.1.cano.quidam.18.q.2.de talibus oratorijs priuatis,loquitur tex.in d.c.fin.de censi. & tex. in c.patentibus de priuilegijs. Item oratorium publicum & sacrum non potest prophanari,can.lingua,& cano. vestimenta,de consecra.distin.1.regula semel,de reg.iur.in.6.Sed oratoriũ priuatũ sic c.inter dilectos,&ibi Inno.de donationi.vbi dicit,quod talia oratoria nisi sint auctoritate diocesani deputata religioni, possunt alienari in quascunq; personas.c.ad hæc de religi. domi. ex quo infertur,quod non sunt loca ecclesiastica,quia si essent,nõ possent ad alium vsum trahi sine licentia sedis Apostolicæ. Cle. quia contigit,de religi.domi.

¶ITEM caueant quod oratorium nõ † reducant ad faciẽ,& 8
similitudinem ecclesiæ,scilicet faciendo campanillas, cum campanis,quia tũc in futurũ præsumitur,loc⁹ ecclesiasticus per nota. per Archi.in can.nemo,de consecr.distin.1.vbi dicit,quod si dubium est an in constructione ecclesiæ interuenerit autoritas Episcopi præsumendum est,quod sic ex quo habent signa loci ecclesiastici,dixi supra in fine.2. ampliat.Cardi. vbi supra.

Glossa in d.c.autoritate de priuilegijs, in.6.dicit,quod publica oratoria non construuntur sine licentia diocesanorum priuatim autem orare in domo sua cuilibet licet,non erigendo ibi altare,neq; missam celebrando,glo.vbi supra,& dicit Archid. ibi in prin.quod duplex est oratoriũ,sicut potest colligi,ex can. pen. & fin.17.distin.vbi loquitur de oratorijs,quæ sunt ecclesiæ. Sunt oratoria priuata.can.vnicuiq; cum sequen.de cõse.distin. prima.

¶Ancha.in d.c.autoritate,in.2 notab. notat ex illo tex. quod oratoria non sunt cõstruenda sine autoritate Episcopi. Quæ autẽ sit differẽtia inter ecclesiam & oratorium dicit quod ecclesia est vbi statuta est certa dos pro rectore & clericis & alijs necessarijs can.nemo.de conse.distin.1.oratorium est,quod nõ est dotatum nec ædificatum ad missam celebrandam,sed ad orandum d.can. vnicuiq; de consec.distin.1.De licentia Episcopi potest ibi celebrari

brari,quam licentiam non concedit in maioribus feſtiuitatibus, ca.ſi quis extra.ca.clericos,ea.diſti.in auten.vt nullus fabri.ora. §.1.colla.5.& in auten.vt in priuatis domibus ſacra miſteria non fiant,colla.5.&per domi.Philip.Frác.& alios.in d.c.autoritate.

9 ¶Et iſta oratoria † ſiue ſint publica,ſiue priuata,non dicuntur beneficia eccleſiaſtica. Bonifa. de vita. in cle.1.de iudi. coll.2.in fine, nu.31.Nam ibi dicit,quod Leproſaria & Hoſpitale non eſt beneficiũ eccleſiaſticum,vel officiũ eccleſiaſticũ.Petrus Rebuſ. in tractatu nominationũ.q.15.verſ.33.fo.125.col.1.num.53.& melius in tractatu de pacifica poſſ.in.10.fallẽtia.fo.53.col.1.nu.286.

Petrus de peruſio,in tractatu de canonica epiſcopali,fol.160. col.2.num.21.in.4.volumine,dicit,quod quilibet poteſt habere oratorium in domo propria, dum modo non habeat formã eccleſiæ: ſed ibi celebrari non poteſt,ſine autoritate Epiſcopi.can. vnicuiq; de conſacra.diſtin.1.& talis locus dicitur pius, quia deputatur ad opera pietatis,& orationis.Secundũ Petrũ vbi ſupra & de iſtis oratorijs remiſsiue per Marianum Sozi. in tractatu de citatione,ar.7.q.2.fo.22.col.3.in prin.

Rochus de curte, in tractatu de iure patronatus,in verſ. cõſtruxit.q.19.in 5.volumine,fol.27.col.1.nu. 27. quærit an poſsit, quis conſtituere oratorium,aut ſtatuere,quod ibidem celebretur, & tamen quod locus nõ ſit eccleſiaſticus.concludit quod ſic, dum modo id faciat cum conſenſu Epiſcopi, quia in loco prophano non poteſt celebrari,ſine cõſenſu ſuperioris. c.in his de priuileg. & ibi Ioan.And.& alij allegat Card.conſ.11.retuli ſupra, & iſte conſenſus Epiſcopi requiritur,vt in oratorio priuato,quotidie celebretur,non autem requiritur conſenſus Epiſcopi,in conſtruendo oratorium:talis locus poteſt conſtrui ad bene placitum, per tex.& ibi Panor.in c.ad hæc de relig.domi.vt plenius per Rochum.vbi ſupra. Poterit tamen Epiſcopus accedere ad talia oratoria,vt videat quomodo ſe habent.Secundũ Panor.poteſt alios in c.fin.de cenſ.& quando tale oratorium conſtruitur autoritate Epiſcopi, dicitur locus eccleſiaſticus,& ſubeſt in hoc caſu Epiſcopo,nec poteſt amplius ad vſum prophanum conuerti, per nota.in c.inter dilectos,de dona.dixi ſupra referendo Card.& col. ſequen.in limitatione ad concluſionem iſtius oratorij.

C Redeundo

Redeundo ad noſtrum propoſitum, eſt quærendum an iſta oratoria gaudeant immunitate, de qua in regula, & vt ſupra fuit dictum, maxime per Card. conſ. 11. Oratoria ſunt duplicis generis, quædam ſunt publica, quædam priuata: aduerte quod iſta publica ſunt etiam duplicis generis, quædá ſunt ædificata in loco publico ad inſtar heremitorij, ſeu baſilicæ, vel capellæ, & tú dic. vt ſupr. in ampliatione præcedenti, quædam ſunt oratoria ædificata in loco publico, non ad inſtar heremitorij, ſeu baſilicæ, vt ſunt iſtæ cruces, ſeu imagines quæ ponuntur, ſeu ædificantur in viis publicis, ad fines quod tranſeuntes per dictam viam publicam, vbi ſunt dictæ cruces, ſeu imagines orent. Nam iſta oratoria non gaudent immunitate eccleſiarum: vnde dicit Bonifa. de vitall. in d. clem. j. num. 74. de pœni. & remiſ. quod iſta oratoria ſimplicia, non gaudent immunitate eccleſiarum, & ſic videtur, quod confugiens ad oratorium crucis, vltra rhodanum exiſtens, non gauderet hac immunitate.

Quædam ſunt oratoria priuata, quæ vnicuiq; fidelium licitum eſt, habere in domo ſua per tex. in ca. vnicuiq; de cóſa. diſtin. 1. c. autoritate, & ibi glo. & oés de priuileg. li. 6. & dixi ſupr. & Bonifa. de vitall. in clem. vnica de baptiſ. in prin. & Ioan. de ſelua, in tracta. de benefi. in. 6. q. j. part. fo. 58. col. 2. in prin. Et cómuniter iſta oratoria ſunt in angulo domus, ſeu palatij alicuius nobilis, vel potentis potius, cauſa inanis gloriæ & delectationis, quam deuotionis, in quo poſſunt celebrari diuina officia, ex priuilegio. tamé ille locus nó debet dici religioſus. ſecúdú Guilliel. de mon. lau. in clem. grauis, de ſent. excommuni. Et ibi eum refert Bonifa. de vitall. num. 36. fol. 231. refert etiam eum ad literam Ioannes de Imo. in d. Clem. grauis, in glo. in verbo capellis. Cardi. in d. Clem. grauis, oppo. 1. dicit, quod iſta oratoria non ſunt religioſa loca.

Quæſtio. QVAERITVR, an iſta † oratoria priuata gaudeát immunitate, de qua in regula: communis concluſio, eſt quod non, 10
etiam ſi ibi celebrentur diuina: & ratio eſt, quia non ſunt dedicata, quare ſi hodie ſit oratorium, cras poterit fieri camera. ſecundum Hoſtienſem. Ioann. And. Henricum Bohic. in c. penul. eod. tit. & ſecundum Hoſtien. Ioan. And. Cardi. q. 4. in c.

in c.fin.de censi.& ibi Anto. ver. secundo quæro. quærit an oratorium gaudeat immunitate ecclesiastica.refert Gofre. quod sic & Hostiensis,quod non.& sequitur Hostien.Idem tenet Hostien. in summa.isto tit.in.§.in quantum.ver.quid de oratorijs, & Hostien.in summa isto ti.in.6.lib.tit.3.fo.86. & Henricus bohic.in c.fin.de cēsi.& Anch.in c.autoritate de priuilegijs,in 6.in secūdo nota. vbi dicit, quod priuata oratoria non habent immunitatem ecclesiarum,nec sunt ab Episcopis visitanda,nec ab eis procuratio exigenda,nec debent habere campanillam per nota.in d. c.fi. de censi . & plenius ibi per Hēricum Bohic. Ioan. Fab . in §.fin.de his,qui sunt sui,& in l.1.de his qui ad eccle.cōfug.c. dicit,quod capellę, quæ sunt in domibus,non gaudent immunitate ecclesiæ,& in additio.ad Panor.in d.c.pen.eo.tit.& Guillielm. de mōte lau.in d.clem.1.de pœni.& remis.col.1.dicit,quod oratoria non præstāt immunitatem, licet ibi sint diuina officia celebrata. Secundum Hostien. in d.c. fin. de censi. Idem tenet Imo. in clem.1.de pœni.& remissi.col.1.in fin.vbi dicit,quod oratoria priuata,licet sint ibi diuina officia celebrata,non habent dictum priuilegiū.Idem dicit Bonif.de vital. in d.clem.1.nu.74. Idem etiā tenet Guill.de mō.laud.in clem.quia contingit.§.nō omittūt,de religi. dom.vbi dicit,quod locus, qui est dūtaxat ædificatus,pro oratorio cum non sit vere religiosus,non gaudet immunitate.Panor.in d.c.fin.de censi.col.2.ver. ex his infertur. quęrit nunquid ista oratoria gaudent immunitate ecclesiastica , dicit, quod communis opinio est,quod nō:cum sint loca priuata,hodie possunt esse oratorium, cras erit camera priuata,ad voluntatē domini.Idem tenet Panor.in d.c.pen.col.2.eo.tit.vers.2. quæritur vbi dicit, quod priuata oratoria,quę in domibus priuatorū sunt hoc priuilegium non habent pro hoc facit,quia illa loca possunt
11 reuocari & reduci † ad priores vsus prophanos autoritate dominorum,per Innoc.in ca.inter dilectos de donatio. Archid . in ca. vxor felicis.17.q.4.in prin.ver.quæro an ecclesia.dicit,quod priuata oratoria non habent hoc priuilegium immunitatis. Ioa.bichis in tractatu de immuni.eccle.fol.75.col.4.num.48.in paruo volu.quærit nunquid oratoria,quæ in domibus priuatorum sunt, gaudeant priuilegio immunitatis. Refert Gofredum,in d.c.pen.

 eod.tit.

eod.tit.& Hostien.in summa eod.tit.sed nunquid oratoria,quod non gaudent,quia ista oratoria possunt reduci ad priores vsus, & ratio quare non gaudeant,dixi supra in principio istius quæstioni. Nam ista oratoria communiter non sunt loca religiosa,vt supra dixi,& sic non possunt gaudere immunitate,dicit tamen Panor.in d.c.autoritate de cens.quod licet Episcopus † non posit 12
visitare huiusmodi oratoria,vt in d.c.fin. de censi. Bene tamen posset accedere ad illa,vt videat quomodo se habeant,& an præter iuris formam constructa sint & an honeste tractentur. Panor. vt supra. secundum Innoc.in d.c.fin.de cens.vbi hoc dicit, & est nota.& eos refert,& sequitur Rochus de curte in d. tractatu de iure patrona.in vers.construxit.q.19.in.4.volumine fo.27. col.1. & idem etiam tenet Henricus bohic.in d.fin.de cens.Et commu niter † ista oratoria quæ sunt in domibus priuatis:maxime in do 13
mibus,seu palatijs nobilium & potentium vocantur, seu nominantur Capellæ.Et sic capitur oratorium pro capella, &ècontra & idem est iudicandum,quo ad propositum nostrum de capella, quod de oratorio,& dicit Panor.in c.patentibus de priuilegijs, quod oratoria non gaudent priuilegio ecclesiarum: & dicuntur oratoria,loca apta ad orandum non consacrata,nec habentia dotem,sicut ea quæ habent magni domini in domibus suis, & possunt destruere quando volunt.Ecclesiæ vero consacratę, & habēt dotes suas.Panor.vbi supra etiam dicit,quod in istis oratorijs pri uatis,non est prohibitum habere campanillam priuatam,& priuatim pulsare.

Cóclu sio. Stat ergo cōclusio,quod oratoria priuata,seu capellæ,quas priuati habent in domibus suis,non gaudent immunitate ecclesiarū de qua in regula.

Limitatio cóclu. Limitatur ista conclusio,quando oratorium est constructū autoritate Episcopi.Nam tunc gaudet dicta immunitate. secūdum Anto.in d.c.pen.eod.tit.in principio,vbi dicit,quod oratorium priuatum non gaudet immunitate,nisi autoritate Episcopi sit cōstitutum.Card.in d.c.fin.de cens. quærit,an oratoria gaudeant immunitate,& dicit quod nō nisi fiant autoritate Episcopi, quia tunc gaudent.Panor.in d.c.fin.de cens.col.2.vers.ex his. quærit an oratoria gaudeant immunitate concludit,quod non.Intellige quando

quando oratorium non eſt conſtructum autoritate pontificis. Nã ſi intercesſit eius autoritas eſſet publicum & religioſum, & non poſſet amplius deputari ad humanos vſus. Panormi.in d.cap. pen.eod.titu.col.2.verſ.Secundo quæritur. quærit,an Oratoria priuata gaudeant immunitate, dicit,quod non,ſecus dicit Vincentius.Si autoritate Epiſcopi oratorium ſit conſtructum, quod ſatis placet,dicit Panormi.Siluester,in ſumma,in verbo immunitas.j.q.j.dicit,quod oratoria non gaudent immunitate,niſi eſſent facta auctoritate Epiſcopi.Idem etiam tenet ipſe,in d. verſ. immunitas.3.q.1.Ioann.Bichis in d.tractatu,eod.titu.fol.72. retuli ſupra,quærit,an oratoria priuata, gaudeant hoc priuilegio, dicit quod non,niſi autoritate Epiſcopi eſſet oratorium fundatũ ſecundum Gofredum.

Et.dicit Rochus de Curte in d.tractatu de iure patronatus, in verſ.contruxit.q.19.fol.27.col.1.in.5. volumine.quod quãdo tale oratorium conſtruitur cum Epiſcopi autoritate, tunc dicitur locus eccleſiaſticus,& ſubeſt hoc caſu Epiſcopo, nec poteſt amplius ad vſum prophanum cõuerti:per nota.in cap.inter dilectos de donatio.Nam ibi Innoc.Hoſtienſis,& Panormi.poſt alios dicunt, quod locus non dicitur ſacer,nec religioſus,ſed priuatus, quando non eſt inſtitutus autoritate Epiſcopi,ratio fundamentalis iſtius quæſtionis eſt,eo quod ſi oratorium eſt conſtructum autoritate & licentia Epiſcopi,dicitur locus Eccleſiaſticus, & non poteſt amplius conuerti ad prophanos vſus, per ſupra dicta. Vnde eſt dicendum. quod ſi aliquis nobilis, vel alius ædificat Oratorium,ſeu Capellam iu domo ſua, cum autoritate, & licentia Epiſcopi,quod talis locus, ſeu capella eſt eccleſiaſticus, & non poteſt deſtrui, ſeu reduci ad prophanum vſum, ſine licentia Romani Pontificis, per Clem.quia contingit de relig.domi.Card.

11 canſ.11. retuli ſupra. Sequitur, quod ſi eſt locus eccleſiaſticus, gaudebit priuilegio, ſeu immunitate eccleſiarum,de qua in regula dicit tamen Panormi.in d.cap.pen.col.1.eod.titu.quod an iſta oratoria priuata, ſeu Capellæ, gaudeant immunitate,de quã in regula, ſtatur conſuetudini, & Guilliel.de monte laudino, in d.Clem.1.de pœni.& remiſs.loquẽdo de oratorijs dicit,quod in hoc multum debet attendi conſuetudo,quæ tanquam fauorabilis

bilis extendi debet. & idem tenet Inno. in d. cle. 1. col. 2. in prin. Guillielm. Mayne. in l. nemo de domo, de regu. iur. ff. fol. 250. col. 1. refert Gofredum dicentem, quod oratorium priuatum, constructum autoritate Episcopi, gaudet immunitate. dicit tamen hoc non habere locum in oratorijs existentibus, in domibus priuatorum. allegat Panorm. in d. cap. eod. titu. ratio, quia talia loca priuata possunt reduci ad vsus prophanos secundum Panor. in d. cap. penu. vult iste Doctor, innuere, quod oratoria constructa, autoritate. Episcopi, in domibus priuatorum, non gaudent immunitate Panorm. vbi supra & alij, quos supra retuli tenent contrarium, non obest ratio allegata, quæ procedit, quando oratorium est constructum sine licentia Episcopi, vel alterius superioris. Si tamen constructum est cum licentia, & autoritate superioris, non potest reduci ad prophanos vsus, & sic remanet de iure vera ista limitatio.

Tertia Ampliatio.

Summarium.

1 Ecclesia materialis, Templum dicitur.
2 Ecclesia tabernaculum appellatur & cur ita.
3 Ecclesia dicitur sanctuarium & quare.
4 Ecclesia aula regis appellatur.
5 Ecclesia monasterium uocatur.
6 Monasterij descriptio.
7 Monasterium sine autoritate Episcopi construi non potest.
8 Monasterium quare sic dictum ex Bar. senteutia.
9 An monasteria ecclesiarum appellatione contineantur?
10 Monasterij appellatione quid cōtineatur.
11 Monasteria num gaudeant immunitate?
12 Ecclesia cœnobium dicitur, & qua ratione.
13 Quid proprie cœnobium dicatur.
14 Monachorum triplex genus.
15 Ecclesia, Capella dicitur, & cur ita.
16 In his, Capellis quando celebrare liceat incōsulto Episcopo.
17 Capellarum materia remisiue hic tangitur.

RIT ergo tertia ampliatio in oratorijs constructis autoritate Episcopi, quæ gaudent dicta immunitate, vt dictum est nisi consuetudo esset in contrarium vt dictum est. Tertia Ampliatio.

1 SEXTO, dicta Ecclesia † materialis, dicitur templum secundum illud Psalm. suscepimus Deus misericordiam tuam in medio templi tui. templum enim dicitur, quia tectum habet amplum; in quo regi Domino sacrificia offeruntur: vel quia sub vnius tecti amplitudine ad exhibendum cultum Deo adunantur fideles. secundum illud Psalm. 28. in templo eius omnes dicent gloriam. Hæc Ioann. de turre crema. in d. c. Eccles. de consacrat. d. 1. col. 3. versi. ad quartum. Adde Archidiac. in c. & hæc. 16. q. 7. vbi dicit. Templa dicuntur propriè maiores Ecclesiæ. quasi tecta ampla, quia populus ibi sub vnius tecti, amplitudine adunatur. Archidiaco. vbi supra, & idem in cano. vniuersas. 16. q. 3. dicit, quod templum dicitur à contemplatione, quod nomina antiqui appellabant, quæcunque magna loca, & templa sunt dicta, quasi ampla tecta. Et nota quod quatuor sunt partes templi, antica ad ortum, postica ad occasum, sinistra ad Septentrionem, dextra ad meridiem. Archidia. in d. c. vniuersas. Antica, est hostium anterius, postica posterius. Guarinus in suo vocabulario, in verbo antica, & in verbo postica.

ITEM templum Dei. i. Sancta Ecclesia. 1. q. 3. ex multis. Alber. in dictionario suo, in versi. templum.

VNDE ergo, si templum capitur pro Ecclesia nemini dubium de eius immunitate. vt supra dictum est de Ecclesia.

2 SEPTIMO, dicitur tabernaculum † quasi habitaculum militare, continet fideles, qui in hac vita militant. secundũ illud, militia est vita hominis. Iob. 7. de quibus Zachar. 9. circundabo domum meam, ex his, qui militant mihi. Hæc Ioann. de turre crema. in d. cano. Ecclesia de consacrat. distinctio. 1. adde Archidiac. in cano. & hæc. 16. q. 7. vbi dicit, quod aliquoties Ecclesia, dicitur tabernaculum: quia continet Ecclesiam militantem, quæ non habet manentem ciuitatem, sed futuram inquirit. vt dicit Apostolus ad Hebræos, &

Psalmus. Quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis vsque ad domum Dei. hoc est, ab Ecclesia militante usque ad triumphantem Archidiac. vbi supra, & idem in d.c. vniuersas. 16. q. 3. dicit, quod Moyses fuit, qui primus condidit tabernaculum Domino, deinde Salomon Templum. est text. cap. 1. de consacrat. distinctio. 1. de tabernaculo. loquitur text. in c. 1. de re iud. libro. 6. & dicit, ibi. Archidiac. super verbo tabernaculum, quod quantum ad literæ declarationem. dicas quod tabernaculum erat domus Deo dedicata, quadrata, & oblonga tribus clausis parietibus, Aquilonari, Meridionali, & Occidentali: & dicit in d. c. 2. de re iudic. libr. 6. Guillielmus de Monte Laudino col. 2. in princip. tabernaculum est domus dedicata Deo. de qua, in Exod. & in glos. super ea ad Hæbreos aliquando dicitur tabernaculum, habitaculum militare, de consacrat. distinct. prima in princip. & Archidiac. in d. c. & hæc. 16. q. 7. Item tabernaculum Saluatoris est Ecclesia Dei. c. non forsit an de penité. distinct. 1. Alberic. de Rosa in dictionario suo in verbo tabernaculum. Vnde ergo, si tabernaculum accipitur pro Ecclesia, non dubitatur de eius immunitate.

OCTAVO, dicitur Ecclesia † materialis sanctuarium, quia 3
Deo est locus dedicatus, seu consacratus. De quo Psalm. domum tuam decet sanctitudo, hæc Ioann. de turr. crem. in d.c. Ecclesia de consacra. distinct. 1. col. 3. adde text. in c. decorem de institutio. vbi text. non conuenit sanctuarium Dei iure hæreditario posside ri. ad idem text. in c. ad hæc de decimis. Vbi text. quod sanctuarium de iure hæreditario possideri non potest, & est text. in c. consuluit. de iure patronatus, & dicit Panorm. in d. c. ad hæc de decimis. quod decima dicitur sanctuarium, & sic est ius mere spirituale si accipimus sanctuarium pro loco Deo dedicato, clarum est, quod gaudebit immunitate. de qua in regula per supra dicta.

N O N O, dicitur Ecclesia materialis † aula quæ est pa- 4
latium regis æterni, vbi conuiuium Solemne cælebratur. Ioann. de turre. crema. in d.c. Ecclesi. de consacrat. distincti. 1. col. 3. hæc Ioann. vbi supra. Aula, secundum omnes vocabularios, dicitur domus regia, spatiosum habitaculum porticibus

quatuor

quatuor.cõclusum Guarinus verbo aula. Adde etiam text. iuncta glos.in clem. 1. de Baptismo. dixit ibi glos.in verbo,in aulis.aula dicitur sala, vel spaciosum, habitaculum, communiter habens quatuor alas. & dicit Cardi. ibi. in princ. quod aula, alio modo dicitur.palatium.c.qua fronte de appellationibus. differt tamen à palatio, quia palatium est Imperatorum, & regum, & principum,& magistratuum, aula vero inferiorum. c. conuenit.13.q.8. dicit.Cardin. quod aliquãdo,vnum ponitur pro alio. Nam in d. Clem.8.dicuntur aulæ Regum,& in hoc non est vis. sed aula proprie est palatij pars. palatium est tota domus. Imo. in d.Clemen.8. col. 2. in principio dicit, quod aulas regulariter appellamus, Salas, de quibus. 35. distinct. c. Ecclesi.princi.alio modo palatium. c. qua fronte de appellat. Sed proprie in hoc differunt, quia palatium est Imperatoris. Regum, principum, & magnatum, aula vero inferiorum. c. conuenior. 23. q.8. in d. tamen Clemen. vnum pro alio ponitur, quia ibi appellatur aula etiam regum. hæc Imo. vbi supra text. in d. c. conueniot.23. q.8. loquitur de palatio Imperatoris, & dicit text. ibi. col. penul.in princip. ad Imperatores palatia pertinent, ad Sacerdotes Ecclesiæ. Sequitur quod si aula, accipitur pro Ecclesia,idem est dicendum,quod in Ecclesia. si accipitur pro palatio regis,vel Episcopi,vel alterius,dico infra.

5 DECIMO,dicitur Ecclesia materialis monasterium, † idest, solitarium, vel solitariorum habitaculum. sicut est locus monachorum,siue religiosorum. qui præ cæteris clericis magis,remoti esse debent. à conuersatione laicorum. Ioan. de turre crem. in d.c.Eccles.col.3.de consacrat.distinct.secunda.Adde Archid.
6 in c.1.de regu.libr.6.in princip.quid † dicitur monasterium, habitatio monachorum. Nam monos vnum, & steron,habitatio dicitur.c.si cupis. 16.q.1. monasterium est locus vbi stant monachi.l.generali de sacro.san.eccle.C. monasterium dicitur græce cœnobium,& dicitur à cœno græcè. quod est latinè commune. quia religiosi, ibi communiter viuunt. vnde secundum ethimologiam vocabuli, potest dici cœnobion, omnis locus: in quo communiter omnes viuunt.Sic etiam appellatur conuentus,quia ibidem conueniunt. c. 1. 15. distinctio.& monasterium dicitur

monachorum

monachorum, & etiam canonicorum regularium. De primo, est text. 16. q. 1. 2. & 3. cum similibus. De secundo. c. intelleximus de æta. & quali. c. cum olim de priuileg. cum simil. monasteria construenda sunt in solitudine ne populari † accessu deuotio religionis impediatur. c. luminoso. 18. q. 2. & ibi glos. in verbo recesibus, & text. in c. si cupis. 16. q. 1. & ibi glos. in ver. solorum facit. c. nunquam de consacra. distin. 5.

Item monasterium non potest † construi sine autoritate Episcopi in auten. de monacho in princ. colla. 1. Nam ibi tex. dicit quod monasterium non potest construi, sine licentia Episcopi, & ex illo tex. notat Ange. hoc verum, vt sit locus Ecclesiasticus, sed quod bene potest construi diuino intuitu, & esse locus priuatus, prout videmus in hospitalibus. Secundũ Ang. in d. auten. de monachis in prin. & est tex. in c. quidem. 18. q. 2. in prin. vbi tex. ædificare aut construere monasteria, sine licentia Episcopi, nemo potest: ad idem tex. in quatuor. cc. sequentibus. 7

Item monasterium habet plura claustra † & vnam clausuram, 8
seu hostium, ad omnia, quæ claudit omnes familiares, & monachos, & totum dicitur monasterium, seu vna habitatio. Secundum Bart. in l. qui sit fugitiuus. §. apud Marcell. de ædili ædict. ff.

Et an appellatione Ecclesiarum veniant † monasteria, quod 9
non. c. 2. de consuetud. c. sciant cuncti cum sequ. de electione. libr. 6. c. 2. & ibi glos. de supple. neglig. præla. libr. 6. cum multis similibus. Panorm. in d. c. 2. in primo not. dicit hoc verum extrictè sumpto vocabulo alias secus. §. ac autoritate. 54. distin. est sub. c. abbati, & Philippus Fran. in d. c. sciant, & sequenti dicit quod in materia pœnali appellatione Ecclesiarum non veniunt monasteria, vel è contra, vide plenè per Ioan And. Ancha. Dominic. Philipp. Francum in d. c. grandi de suppl. negl. prela. libr. 6. glo. in verbo monasteriorum.

Ioan. And. in c. 2. de in integrum restitutione. libr. 6. dicit in princ. quod appellatione Ecclesiæ includitur monasterium, & omnis locus pius, & ista æquiparantur. Et idem tenet Dominicus ibi in princip. verbo quæro quid. per c. requisisti de testam. ver. secus.

Et in

10 Et in † iſta quæſtione an appellatione Eccleſiarum veniant monaſteria, vel ècontra non inſiſto. Quæro tamen appellatione monaſterij, quid contineatur gloſ. in c.1.verb. exempto de priuileg.libr.6. dicit, quod monaſterio exempto, Eccleſia, cimiterium, domus, monaſterium atria, hortus, areæ, quæ ſunt iuxta Eccleſiam, intelliguntur exempta. allegat aliqua iura, & ſic videtur, quod appellatione monaſterij veniant omnia ſupradicta. Hoſtienſ. in d. c.1. col. 3. verbo in loco exempto. qui Hoſtienſis fuit ante dictam gloſ. exponit text. ibi in loco exempto, hoc eſt infra monaſteriū ſeu ſepta monaſterij. Nā ex quo monaſterium exemptum eſt, domus monaſterij ſunt exemptæ. Imo. & dicunt quidam quòd horti, areæ, manſi, qui ſunt iuxta Eccleſiā exempti intelligūtur, quod poteſt exaudiri vſq; ad 30. paſſus vel 40. per c. ſicut antiquitus. 17.q.4. dum tamen ſit extra muros. Nam ſi infra ambitum murorum alicuius ciuitatis, vel loci includantur, hoc paſſuum priuilegium non habent. c. quiſquis. 17. q. 4. vbi text. quod capellæ, quæ ſunt infra ambitum murorum caſtellorum non ponuntur in hac 30. paſſuum obſeruatione. hæc Hoſtienſ. vbi ſupr. Archidi. in d.c. 1.col. 1. in fine. refert ad literam Hoſtien. Guilliel. de mō. lau. in d.c.1.col.1. in fi. & col.2. in prin. de priuilegijs libr. 6. refert ad literam Hoſtienſem. Ioan. mona. in d.c.1.num. 3. dicit quod monaſterio, etiam exempto, non ſolum Eccleſia, ſed etiam domus monaſterij ſit exempta. dicunt etiam quidam, quod areæ, & horti, & totus manſus, qui ſunt iuxta Eccleſiam, ſunt exempti. c. 1. de cenſ. Ioannes And. Domini. Philipp. Franc. in d.c. pri. ſupradi. gloſ. in verbo exempto. intelligunt gloſſam, prout Hoſtienſ. & Archidi. vt procedat vſque ad 30. paſſus vel 40. & quando Monaſterium eſt infra muros alicuius ciuitatis, vel loci, hoc paſſuum priuilegium non habebit per ca. quiſquis. 17.q.4. facit glo.2. in c. per exemptionem de priuilegijs, libr. 6. idem dicit Archidiac. in c. nulla. 17. q. 1. vbi dicit, quod monaſterio exempto, non ſolum Eccleſiæ ſed aliæ domus monaſterij ſunt exemptæ: & dicunt quidam quod areæ, horti, & totius manſus, qui eſt iuxta Eccleſiam, ſunt exempti. Idem quod Archid. tenet Domini. in d. c. nulla.

Redeundo

Quæstio. REDEVNDO ad noſtrum propoſitum, quæritur an † monaſteria gaudeant immunitate Eccleſiarum de qua in regula, & ſuperius dixi iſta monaſteria conſtruuntur, ſeu ædificantur autoritate Epiſcopi & non alias. 11

ITEM in monaſterio eſt Eccleſia, vt dictum eſt, vbi celebrantur diuina officia, quod iſta gaudeát immunitate nemini dubiū.

ITEM in monaſterio eſt cimiterium, vt dictum eſt, & an cimiterium gaudeat, dico infra in.5. ampliatione in verbo cimiterium.

ITEM in monaſterio eſt domus, in qua monachi habitant puta domus, ſeu celulæ dormitorium, refitorium, clauſtrum, vel clauſtra, horti, areæ, & aliæ habitationes, tam pro religioſis, ſeu eorum familiaribus, quam pro animalibus. an prædicta gaudeant immunitate? Eſt dicendum quod omnia quæ ſunt intra ambitum Monaſterij, ſeu infra ſepta Monaſterij. Et eſt vna clauſura, ſeu vnum hoſtium ad omnia, quæ claudit omnia ſupradicta videntur eſſe totum monaſterium, & vna habitatio. Ideo omnia contēta infra, ſeu intra ſepta vel ambitus gaudent dicta immunitate, facit lex omnia de Epiſcopis, & Clericis. C. vbi omnia priuilegia conceſſa Eccleſijs, videntur cōceſſa monaſterijs, & hinc dicit Ioan. And. in c.2. de reſti. ſpoli. lib.6. quod hoſpitalia poſſunt petere reſtitutionem in integrum ratione leſionis, ſicut Eccleſia. refert Panor. in c.2. nota.2. de conſuetudine dico latius in verbo ſepta. quod eſt in 11. ampliatione, & in verbo ambitus. quæ eſt.13. ampliatio.

Et an iſta monaſteria habeant paſſus, dixit ſupr. in princ. iſtius quæſtionis.

VNDECIMO, dicitur Eccleſia materialis † cœnobiū à cœno, quod eſt commune, quia ibi in commune viuere debent iuxta formam eorum, de quibus dicitur actuū capite.4. erant illis omnia communia, &c. Ioan. de turr. cre. in d.c. Eccl. de conſac. diſtin.1. col.3. Cœnobium. i. monaſteriū. c.2. de ord. cogni. in prin. cœnon enim græcè, latinè nouum dicitur. Augu. in Dominica de paſsione feria 4. in homelia. refert Alber. in dictionario ſuo verbo cœnobiūm. & dixi ſupra in verbo monaſterium. 12

Cœnobium † ſi capitur pro monaſterio, dic vt dixi ſupra in 13
monaſte.

monasterio si accipitur pro habitatione communi, vbi multi cõueniunt & communiter viuunt, dicit Ioan. de turr. crem. in can. placuit. q. 11. fol. 3. num. 4. quod omnis religio ad exemplum vitæ apostolicæ est formata, vnde actuum. 4. Super illo, & erant illis omnia communia, dicit gl. communia græcè cœna, vnde cœnobitæ, idest communiter viuentes, cœnobia, idest habitacula eorum, hæc autem fuit vita apostolica, vt exclusis omnibus per mundum discurrerent, euangelizando, & prædicãdo, vt patet Math. 10. vbi regula quædã eis inscribitur, ergo ad prædicta potest aliqua religio conuenientissime institui. secundum Ioa. de tur. cre. & dicit aditionator ibi dic cœnobium dictum vbi communis vita ducitur, κοινὸς enim communis dicitur, βίος vita, hinc cœnobium penultima producta, qui in commune viuunt. Calepinus

14 in suo vocabulario, in verbo cœnobium triplex est † genus monachorum. secundum beatum Antoni. in summa, in 3. parte, titu. 16. cap. 1. §. 4. Ad propositum tertij dicuntur cœnobitę idest in congregatione viuentes, & isti cœnobitæ habent diuersos modos viuendi, & ad diuersa deputantur, vel ad actiuam, vel ad contemplatiuam, vel vitam mixtam. secundum regulas & constitutiones eorum, quas profitentur. secũdum Florentinum vbi supra. Et eum refert Nicolaus Boherius in tractatu de statu heremitarum, in fin. decis. suarum, fol. 251. col. 2. num. 19. & dicit num. 20. ver. & sub his cœnobitis comprehensi sunt omnes monachi, vt latius per Florentinum, & Boërium, vbi supra.

DVODECIMO, dicitur Ecclesia † materialis Capel-
15 la minores enim Ecclesiæ hoc nomine solent nominari à capellarum vsibus, vt quidam dicunt, fertur enim, quod antiquitus nobiles in expeditionibus intentorijs habebant domunculas de pellibus Caprarum super testas, in quibus missæ celebrabãtur, & inde Capellæ nomen tractum est, & inde custodes, & ministri capellani dicuntur Ioann. de turre crema. in d. cano. eccle. de consacr. distin. 1. col. 3. hæc dicit.

Adde Archi. in ca. cõcedimus de cons. distin. 1. in fine vbi dicit quod capella, pro ecclesia dicta est, quasi capiens laos. i. populum,

vel laudem,vel quasi campanam,quia paucos capit. Archid.in.c. plures.16.q.1.dicit,quod minores ecclesiæ,dicuntur capellæ,quæ sic à caprarum pellibus nominantur:nobiles enim in itinere ecclesias de pellibus caprarum factas, habebant olim, sicut modo habent tentoria,quarum custodes & ministri capellani dicũtur.

Ioan.de turr.cre.in d.c.concedimus in fine,num.4.& sequenti dicit,capellę hic dicuntur paruæ ecclesiæ non consacratæ, & requiritur † permissio ad diuina celebranda.can.missarum ead.distin.vel capellæ vocantur qualiacunq; tuguria,siue domunculę facta in ecclesijs combustis,vel iuxta eas coopertæ vndecunq;, vel de pellibus caprarum.secundum antiquam consuetudinẽ, & hoc melius & hæc Ioan.de tur.cre.vbi supra.glo.in d.c. concedimus exponit in capellis.i.in oratorijs non consacratis. In talibus enim non licet celebrari sine licentia,& dicit glo.2.ibi ad quid opus est permissione,quia dicitur in capellis,dicit gl.quia forte capellæ non erant olim in ecclesia,cum antiquitus dicerentur capellę tuguria caprarum,pellibus tecta,vel hoc referas ad solemnitates maximas. 16

De materia Capellæ † satis bene tractat Paulus de Citandinis in tractatu de iure patronatus,in.3.parte causa.1.acquirẽdi q.3. 2. col.3.fol.9.col.4.& quæ dicatur capella & quot modis,& quare ibi per eum,& dicit quod capella dicitur locus in ecclesia priuatus,vel extra ecclesiam,qui debet esse deo consacratus. can.eccle.de consacra.distin.1.can.ad hæc de relig.domi. quia capellæ tanquam accessoriæ dependent à locis,in quibus sunt,vt accessoriũ cum eis transeat,& dicitur capella,prout Archi.in can.concedimus de consacr.distin.1.& in can.si plures.16.q.1.retuli Archi. sup.& talis capella etiã in domo priuata fieri potest,& haberi secundum Inno.in d.c.ad hæc.de relig.domi.& in cap. ex literis de iure patronatus. Sed cum autoritate Episcopi. Ioan. Fab.in.§. religiosum,de re.diui.insti. Alexand.in l.1.de relig.& sump.fun. capellæ etiam appellatione venit, ecclesia parrochialis. Panorm.in cap.exposuisti, nota. 5. de prebend. & latius per Pau. Citand.vbi supra. 17

Et de materia capellæ,vide etiam Feli.in c.ex parte.ij.de rescriptis,col.1.&.2.& Domini.in c.si ciuitas.§.fin.de sentẽtia excõmunica.

munica.dicit per illum tex.quod appellatione Ecclesię venit capella ibi cõtigua,& refert Dom.de rota decis.358.in nouis quod si mandatur prouideri de benficio ecclesiastico potest prouideri de capella.Sita in claustro ecclesiæ.Philip . Franc.refert in d. § fin. Domi. Ioa.de Ana.cons.24.dicit quod quælibet capella dicitur ecclesia,& sic continetur appellatione ecclesiæ cap.cum capella de priuilegijs c.1.& per totum de cape.monachorum.

¶ Quoad propositum nostrum,si accipimus capellam pro istis capellis , quæ sunt intra ecclesiam,pro , & communiter accipitur.Idem est dicendum,quod in ecclesia,si vero accipimus capellam pro ecclesijs minoribus,puta pro capellis sitis infra parrochiam alicuius:idẽ est iudicandum sicut de ecclesia,si sunt cõstructæ autoritate Episcopi.Si accipimus capellam pro istis heremitorijs,seu Oratorijs,quæ sunt extra loca , in loco publico dictum est supra in verbo. heremitoria, & in verbo oratoria si accipimus pro capellis,quæ sunt in domibus nobilium,seu in domibus priuatorum,dic , vt supra dixi in verbo oratorium.

Cimiterium.

Summarium.

1 Cimiterium habet eandem immunitatem quam habet ecclesia.

2 In Cimiterio causa sanguinis non agitetur.

3 Polluta uel interdictaecclesia,monasterium pollutum,aut interdictum censetur:

4 Locorum orationi dicatorũ diuisio.

5 Cimiterium cur sic dictum.

6 Cimiterium longe ab ecclesia separatũ num gaudeatimmunitate?

7 Cimiterium num iure ab ecclesia remotum esse posit?

8 Ecclesiæ parrochiales num cimiterium habere possunt?

9 Fugiens ad cimiterium num gaudeat immunitate si prius ad ecclesiam non confugerit.

10 Cimiterium reconciliari debet eo casu quo ecclesia.

11 Violans locum contiguum ecclesiæ, ipsum locum uiolare presumitur.

Quarta ampliatio

AMPLIATIO quarto in cimiterio. Ná cimiterium † habet eandem immunitatem, quam habet ecclesia per tex. in c. fin. eod. tit. vbi tex. quod committens homicidium, vel mutilationem in ecclesia, vel cimiterio non gaudet immunitate, ecce ergo tex. quod ecclesia & cimiterium eodem priuilegio gaudét, & hoc notat Hostien. ibi facit etiam cap. cum in ecclesia eod. ti. vbi lex, ꝙ causæ sanguinis in ecclesia, vel cimiterijs agitari † non debent, & dicit ibi glo. in verbo cimiterijs. quæ eodem priuilegio gaudent cum ecclesijs. allegat tria iura can. quisquis. cano. id constituimus. 17. q. 4. & c. cõsuluisti de cons. eccl. vel Altaris. Ibi etiam notat idem Hostien. & allegat dicta iura, & d. c. fin. eo. tit. & Panorm. post alios, in d. c. cum ecclesia, nota. 2. dicit ꝙ cimiteria gaudét eodem priuilegio cum Ecclesia. Item cimiteria gaudent immunitate sicut ecclesia, & pariter vtrobiꝗ committitur sacrilegiũ. d. ca. quisquis. 17. q. 4. & interdicta Eccl. videtur interdictum cimiterium. c. si ciuitas, de senten. excommuni. libr. 6. facit. cano. 8. de consacr. eccle. vel alta. lib. 6. vbi † polluta ecclesia, est pollutum Cimiterium ei contiguum facit. cap. is cui de senten. excommu. lib. 6. vbi si alicui interdicitur ingressus ecclesiæ, videtur etiam interdictum Cimiterium, ita quod non possit, ibi sepeliri, & Archid. c. decet, de immuni. eccle. lib. 6. col. fin. c. 1. ver. cimiterijs, vbi dicitur quod cimiterium gaudet eodem priuilegio, quo ecclesia, & vt clarius habeatur ista materia est prę supponendum, quod locorum orationi † dicatorum alia sunt sancta, alia sacra, alia religiosa, secundum Specul. qui late loquitur in rationali diuinorum offi. lib. 1. in cap. de cimiterio fo. 9. col. 4. sacra loca sunt, quæ per manus pontificum rite dedicata, & de sanctificata sunt, vt sunt ecclesiæ. Sancta sunt loca immunitatis, seu priuilegij, seruitoribus & ministris Ecclesiarum deputata, vt sunt atria Ecclesiarum. cano. si quis in atrio. 17. q. 4. & in quibusdam locis, claustra, infra, quæ sunt domus canonicorum in quibus fugientibus securitas præstatur. Sunt loca religiosa, vbi cadauer hominis sepelitur, & de iure ciuili cadauer, locum, in quo est sepultum facit religiosum. l. cum in diuersis. l. cum loca, de religio. & sump. funer. ff. Sed secus de iure

de iure canonico. Nam ex eo, quod mortuus infertur ad locum dicitur religiosus. Sed requiritur autoritas pontificis cap.ad hoc de reg.domi. glo.in can.in ecclesiastico 13.q.2. & ad hoc quod dicatur Cimiterium requiritur, quod per Episcopum sit solẽniter benedictum, per cano. nemo, de consacratio. distintio.1. glo.in Clem.1.de sepulturis. & ibi Imo.Feli.post alios in. cap. quanto de iud. Calde. in tractatu de interdicto in.6. membro, vers.circa hoc primo quæro, col.70. Et iste locus religiosus diuersimode appellatur, videlicet cimiterium, & alijs multis modis, de quibus plene per Specu. in rationali diuinorum officiorũ. in titu. de Cimiterio, in.1.lib.fol.9.col.4.& dicit ibi, quod Cimiteriũ dicitur à cimen, quod est dulce & strio, quod est statio, ibi enim dulciter defunctorum ossa quiescunt, & saluatoris aduentum sperant, vel ibi sunt cimices, idest vermes vltra fœtentes, vel dicitur Cimiterium propter multitudinem hominũ ibi sepultorum. secundum Specu. vbi supra, & dicitur Cimiterium, cinis mortuorum, Panorm. & alij in rubr. de immunitate
5 ecclesiarum in fine. † dicitur Cimiterium græcè quasi dulcis statio animarum, vel dicitur quasi cinisteriũ, quia ibi cinis mortuorum teritur. secundum Card. super rubri. de sepulturis in prin. q. 1. dicitur cimiterium quandoque atrium. cano. nulla. 12. questio. 1. cano. precipiendum. 13. q. 2. quandoq; dicitur coliandrum, vt in pontificali, quod est vocabulum græcum & idẽ in effectu importat, quod Cimiterium. secundum Ioan. And. & Card. in c. certificati de sepulturis, an tamẽ cimiteriũ habeat immunitatem quo
6 fugientes ad illud, vt inde nõ posint extrahi dicã. col. sequẽti.

¶ EST aduertendum quod in multis † partibus Cimiterium est separatum, & longe ab Ecclesia, est nunc videndum an tale Cimiterium separatum, & remotum ab Ecclesia gaudeat immunitate Ecclesiæ, & quod Cimiterium posit esse contiguum cum Ecclesia, vel separatum, vel remotũ ab ea. est tex. in d. ca. vni. de relig. & bene sancto. lib. 6.

¶ NAM IBI tex. polluta Ecclesia Cimiterium contiguum Ecclesiæ est pollutum. Secus si non est contiguum. Ecce ergo tex. quod posit esse Cimiterium contiguum ipsi Ecclesiæ, & remotum ab ea, & dicit Specula. vbi supra,

 in rationali

in rationali tit.de cimiterio in. 1.lib.fol.10 in.1.col. quod antiquitus solebãt homines in proprijs domibus sepeliri,sed propter cadauerum fœtorem,statutum est,vt extra ciuitatem sepelirẽtur, & quędam locum communem sanctificatum ad hoc deputabãt.

Item facit.c.si ciuitas,de sent.excomm.lib.6.vbi tex.loquitur, quod interdicta ecclesia cimiterium contiguum videtur interdictum,contigua sunt quorum extrema se inuicem tangunt, glo.in d.c.si ciuitas in ver.cõtiguis.est ergo ibi etiam tex.quod cimiterium potest esse contiguum ecclesiæ,& remotum.Itẽ facit gl.in c.is cui de sen.excomm.lib.6.nã vt supra retuli, ibi est tex. quod si alicui interdicatur ingressus ecclesię,durãte tali interdicto, nõ debet in ecclesia vel cimiterio sepeliri.dicit gl.in ver.cimiterio. quod non est distinguendum,an cimiterium sit contiguũ, vel nõ & sic est clare cimiterium contiguum ecclesiæ & cimiterium remotum ab ecclesia.

Card.in c.penul. † in fin.de sepulturis.quærit, an cimiterium 7
posit esse remotum ab ecclesia.refert Inno.ibi quod licet ordinarie debeat esse circa ecclesiam can.sicut 18.q.4. potest tamen esse remotum sicut in Francia propter fœtorem quod probatur in c.vni. de consacra.eccle.libr.6.maxime est curandum de hoc tempore epidimiæ.Inno.& Card.vbi supra,& dicit Hostiẽsis in d.penul.quod licet cimiterium posit esse prope ecclesiam, tamẽ potest esse remotum sicut in Francia propter fœtorem.Idem Ioan. And.Anto.in d.c.pen.in fine.& idem Ancha.in d.c.pen. in fine.Idem tenet Michael pi&abien.in parrochiali curatorum in c.6.de sepulturis,fo.134.col.1.

Et ista cimiteria ad sepeliendum,de iure communi solum ecclesiæ habentes † populum seu Parrochiam habent:nã istud ius 8
funerandi est de iure parrochiali,quemadmodum sacramentorũ exhibitio. Clem.dudum. verum de sepul.Inno.in c.1.de sepult. Archidia.Ioan.Andr.in cap.1.eod.titu.libr.6. dum tamen tale Cimiterium sit deputatum in dicta Ecclesia per Episcopum. Nam Episcopus designat, & benedicit tale cimiterium, secundum formam Canonis. Nemo de consacra. distin. 1. secundum Ioann. And. Panor. & alios in c.certificati.de sepulturis. & per Petrum de peru.in tractatu de canonica parrochiali. c.12. in 4. volumine

volumine fol.183.&in tractatu de parrochiali curatorũ.c. 6.cum sequentibus,& Episcopus potest deputare tale cimiterium dictæ Ecclesiæ,habenti prope Ecclesiam . vel longe ab Ecclesia per superius dicta.& illud solum solum, quod per episcopum fuit designatum, habebit Ecclesia pro cimiterio. Secundum Ioan. And. in d.c.certificati. col. 2.in fine , & quot passus debeat habere cimiterium.dico infra,in verbo passus.

IOANNES Bichis in d.c.definiuit nu.12. fol. 72.col. 3. vult
9 innuere,quod † fugientes ad cimiterium nõ gaudent , nisi prius fugiant ad eccl.& postea quã ad eccl. confugerint,possunt egredi ad cimiteriũ,& ibi gaudebunt immunitate. Nã iura dicũt , & loquuntur de fugientibus ad ecclesiam. non autẽ de fugientibus ad cimiterium.& si voluissent intelligere de cimiterio, bene sciuissent dicere ad ecclesiam,vel cimiteriũ.c.ad audi . de decimis, & sic vult dictus Doctor , quod confugiens ad cimiterium non gaudent immunitate, nisi prius fugiat ad ecclesiam , & sic sentit quod cimiterium de per se, & principaliter non gaudet immunitate, siue sit contiguum,siue remotum. ideo fugientes ad cimiterium duntaxat,non gaudebunt immunitate . & Nicolaus Boheri in decis.quæst.110.col.3.refert istam opinionem Ioan. Bichis, & dicit, quod in contrarium videtur arg. c . siquis contumax.c. diffiniuit. 17. q. 4.dico latius infra.Et istam opinionem Ioannis Bichis videtur tenere Montalbus in glo.sua.super.l.4.tit.11.in 1. partita.ll.Hispaniæ,dum vult.quod si aliquis delinquat in cimiterio expropofito incontinenti intrandi in ecclesiã,alias non commissurus,non gaudebit immunitate, & si non ex proposito defendendi ab ecclesia , seda casualiter deliquit in cimiterio.& statim ingreditur ecclesiam.gaudebit immunitate,sentit, quod cimiterium non gaudet immunitate.& idem in passibus . secũdũ Ioannem bichisre.fero eum infra in verbo passus.

Est aduertendũ quo diura,quæ loquuntur de his qui debẽt gaudere immunitate,loquuntur de fugientibus ad ecclesiam,& non de fugientibus adcimiteriũ.Et sic videtur.quod non debet extensio fieri de eccle . ad cimiterium , nisi in casibus à iure expresis: maximè in isto casu,ne delicta remaneãt impunita.nam reipublice interest delinquentes punire.c.vt fame.de sen.ex. cũ similibus

facit glo.fi.in c.quæsitum.13.q.2.quæ dicit,quod priuilegiũ concessum ecclesiæ, vt liberetur fugiens ad eam, non extenditur ad illum,qui recipit corpus Christi: quia priuilegium nõ debet trahi ad consequentiam.c.sicut.17.q.4. nec aliquod priuilegiũ trahendũ est ad consequentiam.c.petisti.7.q.1.c.hinc.16.q.1.glo.in d.c.sicut.c.hinc.16.q.1.faciũt etiã quę per Barb.dicũtur in d.tractatu de præstantia.Card.q.9.partis primæ.fo.57.col.3.in 6.vol.

His non obstantibus est concludendum. Primo,quod fugientes ad solum cimiterium, gaudent eadem immunitate,qua gaudent fugiẽtes ad ecclesiam.Et hoc probatur per iura,&rationes, in principio istius quæstionis allegatas. Nã licet forte non reperiantur iura,quæ expresse dicant,quod fugientes, ad solũ cimiterium gaudeant immunitate, vt ab eo extrahi non posint, prout confugientes ad ecclesiam:tamen per iura,& casus similes,& rationes,potest concludi,idem,quod in ecclesia retuli sup.vbi dixi, quod cimiterium eodẽ priuilegio,gaudet,cũ ecclesia. Vnde dicit Hen.Bohic in c.pe.eo.ti.col.4.nu.3. quod cimiterium, eodẽ priuilegio gaudet quantũ ad immunitatẽ, quo & ecclesia per. c. cum ecclesia,& c.fi.eo.ti. Vnde etiam Albe.de rosates in dictionario suo,in verbo cimiterium,quod cimiterium habet eandem immunitatem,quã ecclesia:præterq̃ in duobus casibus. scilicet, quod nullus mortuus debet in ecclesia sepeliri, & quod laici in choro esse non debent.

Hostien.in summa.eod.ti.Ioann.mon.in c.decet.de immunitate ecclesiarum. 16. vbi dicit, quod delinquentes in ecclesia vel cimiterio,nunquam habent immunitatem. Albe.in l.nemo.1.de sacro sancta ecclesia. C. dicit, quod de iure ciuili est ibi text.singularis,quod nullus debet in ecclesia sepeliri. Et idẽ tenet Azo. in summa de sacr.sanct eccl.C.& Alb.in d.l. nemo dicit contrarium. Tamen videmus continuo de facto fieri. Vide eum,non refero,quia nõ est ad propositũ nostrũ.Clab.isto ti.q.3.dicit quod hodie non seruatur,& male.Ioa. And.in addit. ad Specu.isto ti. in 4.parte, ponit decem immunitates ecclesiæ, & in nona dicit, quod hanc immunitatem,habet cimiteriũ,& Io.de tur. cre.in c. siquis in atrio. 17. q. 4. quam retuli supr. ponit. 12. immunitates ecclesiæ, & dicit. quod dictas immunitates habet cimiterium

Nam

Nam ibi.q.3.quærit.vtrum cimiteria habeant eandem immunitatem. Respondet,secundum Ray.& Hosti.quod habent eandé immunitatem,quàm ecclesia,& facit glo.in c.consuluisti,de cósacra.eccle.vel altaris,quæ dicit, quod eadem gaudet immunitate,ecclesia,& cimiterium.dicit tex. in d.c.consuluisti.quod polluitur ecclesia,& cimiterium, si excommunicatus ibi sepeliatur. vnde dicit Arch. in c.si quis contumax,quod argumentum illius literæ videtur,quod ecclesia, & cimiterium gaudent eodem priuilegio,ad idem.c.si quis eadem causa, & q.& c.fin.eod.titu.& ab hoc dici cósueuit,quod in quo casu cimiterium indiget recóciliatione.& ecclesia,quia vtrumq; gaudet priuilegio eodem.ad idem in rubri.& in c.cum ecclesia, & c.fin.eodem tit.nam idem iuris.quod est in principali,est in accessorio.C.prudentiá de offi. dele. §. pen.in fine,& cum illa aqua,qua benedicitur ecclesia,& cimiterium.Ioan. And. in d.c.consuluistis,post Inno.& Hostié. ibi,& facit rubr.de consacr.eccles.& cimiterij ponit ibi duo táquam cónexa,vt sciras quod vno,violato intelligitur aliud violatum, secundum Archidi.in d.c.si quis contumax. Card.in Cle. 1.q.1.de pœnit.& remiss.

Hostien.in d.c.consuluisti.dicit, quod in quo casu cimiterium
10 indiget † recóciliatione,in eodé& ecclesia,quia vtrumq; eodem priuilegio gaudet.allegat iura per Archid. allegata,& Arch.refert Hostien.

Ancha. Card.post Ioan.And.in c.certificati de sepultu.Card. q.2.Ancha.q. 1.dicunt, quod cimiterium habet immunitatem à
11 iure,quia non debet † violari.c.inter alia de immuni. eccle. nec pollui.c.cósuluisti de cele.miss.nec in eo negociationes, vel nundinæ fieri,vel causæ maxime criminales tractari per iudices seculares.c.in eccle.de immunitate eccle.c.decet eod. titul.lib.6.

.: Feli. in c. cum pro causa.de sent.excom.dicit per illum tex.& c.sicut antiquitus.17.q.4.quod qui fugit ad cimiterium ecclesię, est tutus,& dicit etiam quod violans prope ecclesiá,dicitur, violare ipsam cum,ecclesia dicatur per. 40. passus,& l.2. tit.11.in 1. partita.ll.Hispaniarum,expresse disponit,quod quicunq; ad eccl. vel eius portam, vel cimiterium confugerit, non est inde extrahendus.&c.

Ancha.

Ancha.in c.cum in ecclesia eo.tit. in prin.in 2.nota. dicit not. quod cimiteria gaudét eadem immunitate cum ecclesia, vt quod in vno prohibetur, prohibitum videatur in reliquo . c.1.de consſ. eccle.vel altaris lib.6.

Claba.in ſumma iſto titu.in princ.q.6. dicit,quod in ecclesia, vel cimiterio,non debet vlla violentia fieri, vel aliquis violenter extrahi,aut eius confinia frãgi.d.c.ſicut antiqtus.17.q.4.ex prædictis conſtat,& apparet,quod tam iura,quam Doctores loquentia,& loquentes de cimiterio loquuntur indiſtinctè, quod gaudet eadem immunitate,qua eccleſia. facit etiam text.in c.decet. eod.titul.lib.6.in fin.vbi text.dicit, ceſſent in eccleſijs eorumq; cimiterijs negociationes.&c. Nam ibi datur eadem immunitas cimiterio,quæ datur eccleſiæ.

Albericus de Roſa . in l.in tantum.§.religioſum in prin.de re. diui.ff.vbi dicit,quod ille text.facit in argumentum.quod cimiterium non gaudet immunitate confugientium ad eccleſiam,ſed dic contra:quia cimiteria communiter conſacrãtur, ita quod religioſa ſunt:non ſolum per mortuorum illationem,ſed per conſa. ipſorum. c. vni. de conſacr. eccle.vel alt.lib.6. ſecundum Albe. vbi ſupra.Quod cimiterium ſeparatum,vel remotum,ab eccleſia gaudet illa etiam eadem immunitate,qua gaudet cimiteriũ contiguum eccleſiæ.Nam iura loquentia de immunitate eccleſiæ,loquuntur generaliter nulla facta mentione, ſeu diſtinctione, an ſit remotum,vel contiguum,& cum iura non diſtinguant, nec nos diſtinguere debemus.l.de pretio de publi. in rem actio. ff. facit gloſ.in d. c. is cui.de ſenten.excommu.lib.6. vbi dicit,quod interdicto mihi ingreſſu eccleſiæ, eſt interdictum, & cimiterium. d.c.is cui.nec eſt diſtinguendum, an cimiterium ſit contiguum, vel non:poſtquam text.non diſtinguit.prout,facit,text.in c.ſi ciuitas de ſent.exco.lib.6.ſecundum gl.prædictã.facit text.in d.c. ſi ciuitas, vbi tex.dicit, quod interdicta eccleſia,eſt interdictum cimiterium contiguum,ſecus ſi non eſt contiguum.c.vni.de cõſ. eccle.vel altaris.vbi text.dicit,quod polluta eccleſia, eſt pollutũ cimiterium,ſibicontiguum,ſecus,ſi eſt remotum.Nam in prędictis iuribus ſit diſtinctio. de cimiterio contiguo, & remoto. Vbi non ſit diſtinctio expreſſo iure, nulla eſt differentia inter ci-

miteriu m

miterium contiguum,& remotum. Ratio. quare in dictis iuribus fit distinctio, ponitur in d. glos. c. is cui, quæ dicit, quod illa distinctio, habet locum, vbi res interdicitur, scilicet ecclesia: tunc res contigua est, etiam interdicta: sed vbi interdictũ refertur ad hominem, quid ad eum, an cimiteriũ sit contiguum, vel nó. Nam si nó posset persona interdicta sepeliri in cótiguo,& in remoto. Sic fieret interdictum ludibrio,& illuderétur censuræ. secundũ glo. in d. c. is cui. Et idẽ tenuit, ante dictam glo. Guillielmus de mon. lau. in d. c. is cui. & quot passus habere debeat cimiterium, dico in verbo passus.

Dormitorium.

Summarium

1 **Dormitorium gaudet immunitate.**

1 MPLIATIO quinta in dormitorio. Nã dormitorium gaudet etiam † immunitate. dico de dormitorio communi, vbi clerici, seu religiosi, dormiunt in communi. per tex. in c. quoniã, pro causa. de sentent. excommuni. vbi text. dicit, quod inijciens manus violentas in dormitorio, violat immunitatem eccle. Isti religiosi habent dormitorium suum infra septa monasterij, & dico infra in ver. septa. in 11. limitatio. Quinta Ampliatio

Passus.

Summarium.

1 **Matrix Ecclesia habet per circuitũ 40. passus. minores. 30. quibus gaudet immunitate.**

2 **Loci contigui Ecclesiæ non gaudent immunitate.**

3 **Maior Ecclesia dicitur baptisma-**

tis,&

lis,& cur ita.
4 Cimiterium inter illos passus con tiguos nũ oportet cõmunerare.
5 Cimiterium quot passus cõtinere debeat.
6 Confugiens ad statuam præfecti gaudet immunitate.
7 Loci cõtigui modo prædicto monasterij,an gaudeat immunitati
8 Qualiter cõputentur passus contigui Ecclesijs respectu immunitatis.

Sexta Ampliatio.

DE IVRE Ecclesia † matrix,quę est maior habet per circuitũ.40.passus:ecclesię minores habẽt.30. passus.tex. est in c. sicut antiquitus.ca.quisquis.17. q.4.& ibi glo.in d.c.sicut quantũ continet passus, quæ dicit,passus est mensura quinq; pedũ.glo. in l. 3.de verbo . signi. dicit, quod passus quinq; pedum, & pes est 15. digitorum dict.glo.c. si cui. Bar. in d.l.3.quot pedum est passus. refert glo.ibi.5. pedum. & qualiter debent intelligi pedes.dicit, quod secundum ciuitatis.Alex.post Bar.in l.1.si quis cautionibus ff.& similis glo.in l.itinere , quæ est lex tertia. ff.de verbo.& re. significat.pes est spatium.15.digitorum. † Capellæ vero quæ sunt infra ambitum minorum ciuitatis , Castri,villæ,non ponuntur in hac 30.passuum obseruatione.glo.in d.c.sicut antiquitus,per tex. in c.quisquis.17.q.4.Henricus bohic in c.pen.in fi.& ibi Panor. eod.tit.Hostien.in summa eo.tit.§.in quantum col.1. in fin. ver. immunitatem , & Antonius in c.fina.eod.titul. Ioann. Faber.in §. fin. de his qui sunt sui , vel alieni iuris.Chassa . in cons. Burg. fol.57.col.2. Et idem tenet Ioann . de turre crema. in d. c. sicut antiquitus. Et Ioann . Bichis in repet. ca.diffiniuit.17.q. 4.not. octauo. fol. 76.col.4. Ioann. And. in c. certificari de sepulturis col.1.in fine , & prædicti passus sunt designati pro cimiterio . secundum Archidiac.in d.c.si quis contumax . Panorm.in d.c.penu. eod . titu . tamen si cimiterium in spatio minori præcingitur circa aliquam Ecclesiam , nihilominus ad spatium prædictorum passuum extenditur immunitas Ecclesiæ , dum modo infra illos passus alia domus extranea . i. laicorum non interponatur ca.diffiniuit.17.q. 4. ita videtur sentire.Antoni.in d.c.inter alia eod.titu. Refert prædicta Ioann.de Bichis.in d.c. diffiniuit.fol. 76.col.4.ver.8.nota.

Et maior † Ecclesia dicitur baptismalis , quæ dicitur maior 3
Ecclesia

eccleſia reſpectu capellarum, quas habere debet. ca. plures. 16. q. 1. ſecundum Archi. & Ioan. de tur. cre. in d. ca. ſicut antiquitus. & eccleſia maior dicitur matrix. Hoſti. in ſumma. eo. ti. §. in quantũ in fine. 1. col. Henri. bohic. in c. pe. eo. ti. col. fi.

Siluestrinus in ſumma, in verbo immunitas. 3. in pri. q. 1. loquitur etiam de iſtis paſsibus, prout tex. in d. c. ſicut antiquit⁹. maior eccleſia. i. matrix habẽt. 40. paſſ⁹ minor. 30. iſti paſſ⁹, gaudẽt immunitate. quod tamẽ nõ habet locũ in capellis, quæ ſunt in ambitu caſtellorum vbi propter loci anguſtiam obſeruari nõ poteſt. d. c. quiſquis ſimiliter, & religioſorum monaſteria. Silueſt. vbi ſup.

Iaſo. in d. l. plerięꝗ col. 3. in pri. refert iſtos paſſ⁹ videlicet in maiori eccleſia. 40. paſſus. circa eccleſiam in alijs 30. per d. c. ſicut antiquitus. refert alios Doctores.

Reſtat videre, an prædicti paſſus gaudeant eadem immunitate,
4 qua gaudet eccleſia, ſi in prædictis † paſsib⁹ includiturcimiteriũ, dico, vt in verbo cimiterium. ſup. & dixi in iſto ver. paſſus.

Si vero cimiterium eſt remotũ ab eccleſia, & ab iſtis paſsibus, iſti paſſus an gaudeant iſta immunitate?

Refert Ioann. Bichis. vbi ſupra in ca. diffiniuit. 17. q. 4. fol. 72. col. 3. ver. ex præcedentibus collige, vbi dicit, quod ſi quis delinquat extra eccleſiam, licet intra 30. paſſus, vel etiam extra ipſos paſſus, niſi confugiat ad eccleſiam, non conſequitur immunitatem: tamen poſtquam ad eccceleſiam confugit, poteſt egredi extra eccleſiam, per 30. paſſus in circuitu, ſine receptaculo, extraneorum domorum laicorum, iura loquentia de hac materia, dicunt confugientes ad eccleſiam, conſequi immunitatem: non autem confugientes ad illos paſſus. Et idem Ioann. Bichis, vbi ſupra nota. 3. fol. 75. col. 3. in princi. notat ex illo textu in verbo ad Eccleſi. confugiens ad Eccleſiam gaudet immunitate. Secus ergo, ſi ad paſſus prædictos, ad quos extenditur immunitas. Ad quos quis poteſt procedere, poſtquam confugit ad Eccleſiam, & in hoc reſidet diſtin. Doctor. nota. 8. fol. 76. col. 4. notat ex illo textu, quòd Eccleſia non ſolum gaudet immunitate, quantum tangit murum, ſed habet etiam Eccleſia maior in toto circuitu, 40. paſſus, intra quos, fugiens ad eam, poteſt progredi: & gaudet immunitate. in eis

inferiores eccle.habent.30.passus. vt supr. dixi, & in eis fugiens gaudet immunitate. Erit ergo dicendũ secundũ prædictum Doctorem, quod isti passus tunc gaudent immunitate, quando quis prius fugerit ad ecclesiã, & postea egressus fuerit ad dictos pass⁹, & tunc gaudebit. Si vero non ingreditur ad ecclesiã, sed fugit ad dictos passus, & ibi remanet, tunc fugiens ad dictos passus nõ gaudet immunitate, qua gaudet fugiens ad ecclesiam, & idem est in cimiterio. secundum eum quem retuli supr. in versi. cimiterium. ibi vide.

Et quot passus habere debet † cimiteriũ. Car. in ca. certificari 5
de sepulturis. q. 2. post Ioan. And. dicit, quod secundum antiqua iura maior ecclesia in circuitu debet habere. 40. passus: aliæ vero. 30. dicto. c. sicut antiquitus, nisi ecclesiæ sint inter castella, & loca ardua. ca. quisquis. 17. q. 4. & dicit. Ioan. And. in d. c. certificari, quod nec in locis latis seruatur, quod tot passus designentur. illud ergo solum, quod per Episcopum fuit designatum, habebit ecclesia. Idem Card. vbi supra.

Est aduertendum quod tex. in d. c. sicut antiquitus loquens de pasibus loquitur indistinctè, cuius verba, sunt statuimus, vt maior ecclesia per circuitũ habeat. 40. passus. capellę vero, vel minores ecclesię. 30. qui autẽ cõfiniaeorũ confringere tentauerit, aut personam hominis, vel bona eius inde subtraxerit, nisi publicus latro erit, quousque emendet, & nisi quod rapuerit reddat, excommunicetur. ecce tex. qui vult, quod dicti passus gaudeant immunitate prædicta, sine aliqua distinctione.

Hostiensis in summa isto ti. in §. quantum col. 2. in prin. dicit, quod si aliquis maleficus delinquat, vel alius ad ecclesiam confugiat, infra dictum ambitum si recipiat ecclesia ipsum, saluare debet. cano. reos. 25. q. 3. nec mirum. Nam † ad statuam præfe- 6
cti vrbis fugientes, saluat lex. l. 1. §. 1. de offi. præfecti vrbis. ff. id quod Hostien. tenet. Henricus Bohic in c. 2. eod. titul. col. fina. in princ. vbi dicit, ita nota. quod hanc immunitatem habet ecclesiam, nec dum infra ipsam ecclesiam, sed etiam extra vsque ad 40. passus. si est ecclesia matrix, & ex quo ergo aliquis delinquens, vel ali⁹ ad ecclesiam confugiens, infra dictum ambitum se recipit, ecclesia ipsum saluare debet. d. c. reos.

Anto.

Antonius de butrio in c.fi.eo.ti.quærit in prin. quid si non delinquitur in eccl.sed intra Septa ecclesię infra.40.passus an gaudeat immunitate. dicit, idem quod in ecclesia. idem si infra.30. passus in minoribus ecclesijs.ca.si quis contumax.16.q.4.

Item monasteria quę sunt intra.seu infra ambitũ murorũ alicuius loci,vel ciuitatis.nõ habent hoc priuilegiũ passuum per Osti. & alios,in c.1.de præben.lib.6.retuli.supr. in ver. monasterium. vnde dicit tex.in c.quisquis.17.q. 4.quod capellæ quæ sunt infra ambitum murorũ castellorũ,non ponuntur in hac.30. passuũ obseruatione.Pano.in c.pe.col.fi.quærit an ecclesia gaudeat immunitate, hac quatenus cingitur muris? & non ita concludit quod hanc immunitatẽ habet in suo cimiterio. d.ca. siquis contumax. 16.q.4. & de iure ecclesia maior debet habere per circuitũ.40. passus.capellæ,vel minores ecclesiæ.30.d.ca.sicut antiquitus.17. q.4.vult Pano. quod illi passus qui sunt in circuitu ecclesiæ gaudeant hac immunitate.

Claba.in summa isto ti.in pri.q.6.dicit,quod in eccl.vel cimiterio.nõ debet vlla violẽtia fieri,vel aliquis violenter extrahi aut eius confinia frangi allegat.c. sicut antiquitus. illa confinia sunt, isti passus,de quibus loquimur.

Siluestrinus in verbo immunitas.3.in.prin.q.1.quærit,quę loca gaudeãt ista immunitate.Et inter alios ponit spacium in circuitu eccl.40.passuũ,quoad maiorẽ.i.matricem,& 30.quoad minores eccl.d.c.sicut antiquitus,& ca.quisqs.17.q.4. vnde pręd:cta iura & prædicti Docto.absolute loquuntur,quod isti passus gaudeant hac immunitate,absq; eo,quod prius debeat fugiẽs ingredi eccl. ad hoc,quod isti passus.habeant dictam immunitatem.

Albe.in l.2.C.de his,qui ad eccl.confu.Nã tex. ibi dicit,quod confugientes ad sacro sanctas eccl. nemini licet abducere. dicit, confug.ad eccl.intelligunt etiã si cõfugiunt sub porticibus eccl. & circunquaq; ad ipsam eccle.ad 30.passus.c.siquis contumax.c. diffiniuit,& per totum.17.q.4.in ecclesia maiori, siue cathedrali 40.passus d.c.sicut antiquitus,& ita intelligitur l.fi.de his,qui ad ecclesias cõfugiũt.c.ver.ex his.ergo locis eorũq; finib⁹ expelli,aut eijci nõ possunt.addit Oldr.ibi. eorumq; finibus qui fines sunt 40.pass⁹,in ecclesia maiori 30.vero in alijs ecclesijs. Refert

Oldra. Alber.in d.l.fi.in prin.sed qualiter cõputabuntur isti 30. vel 40. passus. dicit Alberi.in d. l.2. Referendo scolasticum, & vgum,quod ad eam partem tantum,vbi est cimiterium. Albe.tamen vbi supra contrarium concludit,qui dicit,quod istos 30. vel 40.passus,habet ecclesia in toto circuitu per tex.in c. diffiniuit. ca.quisquis,& in d.c.sicut antiquitus.Et infra dictos passus,nulla domus præter clericorum debet ædificari.ca.nulla.12.q.2. & illa etiam gaudet immunitate. d. c. quisquis. hæc Alber. vbi supr.

Ioann.Igne.in l.1.numero.58.fo.15.col.1.dicit quod 30.passus immunitatis habet vnaquaque basilica. d.c. quisquis.c.diffiniuit Eccle. vero maior 40. c. sicut antiquitus, licet hic vsus non obseruetur de 30.passibus.secundum eum.

Petrus Belluga,in tractatu de Speculo principum.fol.49.col. 4.& fol.sequ.in prin.dicit, quod de iure ecclesiæ maiores,habẽt immunitatem infra 40. passus,minores ecclesiæ,infra 30. d.c.sicut antiquitus.Istud tamen non habet locũ in capellis,quæ erunt infra ambitum castrorum,seu castellorum, vel in modicis populationibus propter loci angustiam. d. c. quisquis,& c.quæstio.& scias,quod secundum Isidorum,passus immunitatis,est quinq; pedum,& quilibet pes,sexdecim digitorum. glo.in d.c. sicut antiquitus,& in simili.in l.vicena,millia passuum. ff. siquis cautionibus.sed isti passus à quo loquo numerabuntur,aliqui dicunt quod ab ea parte tantum.vbi est cimiterium. Et dicunt,quod ista tenet Bugolinus,& Ioan.And.in c.inter alia,& in c.fi.eod.ti. vbi non fit mentio de passibus nisi de ecclesia,& cimiterio,sed veritas est, quod ecclesia habet istos passus in toto circuitu, & hoc satis probatur per iura superius allegata. Nam maior ecclesia in circuitu 40.passus,& minor. 30. pro cimiterio in d.c.sicut antiquitus,& infra dictos passus, nulla domus etiã clericorum potest ædificari ca.nulla.12.q.1. & tenet Oldr.cons.55.incipi.consueuit dubitari. Hæc Petrus.vbi sup.& idem Albe.in l.2.retuli sup.ista co.

Oldra.cõs.55.quęrit qualiter cõputẽtur † isti 40.passus,intra quos gaudet ecclesia immunitate. Refert, ꝙ Hosti. ab ea parte, vbi est cimiteriũ: & ideo in decretal.nõ dicitur de 30. passibus, sed de ecclesia,& de cimiterio.Dicit tamẽ Old.vbi su.ego credo quod istos 30. passus habeat in toto circuitu, & hoc expressè 8

habetur

habetur in c. diffiniuit. & ca. quiſquis. 17. q. 4. nam maior eccleſia debet in circuitu habere 40. paſſus. & nulla domus etiam clericorum, debet ædificari. ca. in illo. 12. q. 1. & illa benè gaudet immunitate, vt in dictis iuribus. hęc Old. vbi ſup. Erit ergo concluſio, quod delinquens, fugiens ad dictos paſſus, gaudet immunitate, etiam ſi non prius ingrediatur eccleſiam. Valet tamen conſuetudo, quod dicti paſſus non habeant immunitatem. vt ſupra dictum eſt.

Porticus.

Summarium.

1 **Fugiens ad porticum Eccleſiæ quando gaudet immunitate.**
2 **Porticus Eccleſiæ quid ſit.**
3 **Domus appellatione an porticus contineatur, & quid in materia pœnali, unde hic late.**
4 **Extrahens fugieñ. in Eccleſiæ porticum ex communicari debet.**

1 AN FVGIENS † ad porticum Eccleſiæ, gaudeat immunitate? Septima Ampliatio
Quæro primum quid † ſit porticus. Hoſtien. in
2 ſumma. in tit. de accuſati. §. res exhitum. dicit, quod veſtibulum dicitur locus ante carcerem, ſicut porticus ante domū Bar. in l. cætera. §. hoc Senatuſconſ. de leg. 1. ff. dicit, quod porticus non habet parietes vndique, & accedit domui. Bart. in l. quod conclaue. in prin. de dam. infec. Dicit item, ſcias quod porticus eſt, quidā locus coopertus. deſuper diſcoopertus ante, & hoc modo accipitur in l. quod cōclaue, & in l. & c. §. hoc ſenatus. poteſt etiā intelligi portic⁹ iſta menia ſeu profella in vulgari. Car. in Cle. 1. §. ciuitas de pœ. dicit, quod portic⁹ eſt duplex, priuatus, & publicus: ſi eſt priuatus, eſt pars dom⁹. ſecus ſi eſt public⁹, quia tūc nō poteſt dici pars dom⁹. cū omnib⁹ patet de pri-

uata porticu, patet exẽplari, maximè Romę, vbi aliquæ claudũtur porticus. Et vtũtur ipsis solis tanquam domo. Cardi. vbi supr. q. 7. vnde quoad propositum nostrum est dicendum, quod porticus est, quę adhæret, & est cõiuncta, & pręest portæ Ecclesię, & est de super cooperta, & discooperta ante. vel secundum Archidiac. & Ioann. de turr. crema. in d. c. si quis contumax, in verbo porticibus, quæ sunt intra. 30. vel 40. passus, qui in circuitu Ecclesiæ sunt designati pro cimiterio. secundum prædictos, & communiter istæ porticus sunt ante portas Ecclesiæ, & sunt coopertæ desuper, & discoopertę ante. & Bal. in d. l. quod cõclaue, dicit, quod porticus cadent illis ædibus, ex quibus tantum habetur aditus.

Et an appellatione † domus veniat porticus, & an pœna insultãtis domum habeat locũ in insultanti porticũ. vide Bar. & omnes in d. l. cætera. §. hoc senatus. 2. de leg. 1. & oẽs in d. l. quod cõclaue de dam. infec. ff. Card. in d. c. inter alia. q. 4. & vide Alber. in l. fi. de his, qui ad ecclesias confug. C. & in dictionario in versi. porticus. Et in repertorio Brixi. in verbo porticus, & vide plene per Barba. in Clem. causam, de electione. fol. 120. col. 2. cum seq. 3

Et de porticu late loqtur Bar. Cępo. in tra. de serui. vrb. præd. in tit. de Claustro, seu cõclaui fol. 23. col. 1. & 2. & quid sit porticus. Refert Bar. in d. l. quod conclaue de dam. infec. ff. retuli sup.

Et appellatione domus an veniat porticus. ibi per eũ plene in 2. q. & Cępola. vbi sup. ponit, quinq; quæstiones circa porticum.

Angelus in l. plerisq;. de in ius vocando. ff. quærit an poterit quis capi, si est in porticu, dicit, quod sic, quia nõ extrahitur de domo, quia ibi stando aditum sui præstat, & publice. ergo &c.

Et quod appellatione domus veniat porticus, tenet speculator, in tit. de immunitate eccl. §. 1. & Marcus de mãt. cons. 211. in fin.

Nec in circunstantijs ecclesiæ potest, quis capi secundum Bar. in d. l. pręsenti. Ias. in d. l. plerisq; col. 3. in prin. de in ius voc. ff. vnde videtur velle Bar. in l. meminisse de offi. Proconf. ff. quod factum in porticu. si cohęret domui dicitur factũ in domo, & Flor. in l. quidam Iberus, quærit an appellatione domus cõprehẽdatur porticus, quod in materia fauorabili, appellatione domus veniat porticus. secus in materia odiosa. Ideo statutum pœnale contrà, extra domum, sine lumine non comprehenderet inuentum sub

porticu: vnde cõcludit dictus Floria. de sancto Petro, in d.l. quidam, in fin. quod si portic⁹ sit affixa ędibus, vt sunt Bononię, quod tunc porticus censetur pars ædium, vel domus .l. quod conclaue de dam. infec. ff. & ideo tunc cõtinetur porticus appellatione domus vel ędis, secus, si nihil habeat supra, se quod contingat cũ domo, vt patet: tunc enim porticus non comprehenditur appellatione domus. Floria. vbi supra.

Angelus de Aretio, in tractatu de maleficijs in ver. fecit insultũ col. 3. in paruo volumine, fo. 97. col. 1. refert Bar. & Flor. vbi supra, & dicit quod aut est odiosa dispositio, vt in augendo pœnam insultanti ad domum, tunc porticus non comprehenditur. & dicit Ang. ibi, quod forte isto casu non esset malum dicere vt dicit Flori. in d.l. quidam Iberus. §. vtrũ porticus sit affixa domui, & tunc pars domus iudicabitur, alias non, & tum etiam in pœnalib⁹ veniret porticus appellatione dom⁹, & quãdo appellatiõe dom⁹ cõtineatur portic⁹. Ang. ibi col. 4. vers. an autẽ appellatione domus: vbi refert Ang. in l. plerięꝫ, & l. sequen. de in ius vocando ff. quod licet, quis non possit capi in domo, tamen poterit in porticu, quæ est diuersa & separata à domo. secundum Ange. vbi supr. allegat Imo. post glo. in Clem. causa in verbo in domo de electione. quæ vult quod idem est, quod aliquid fiat ante domũ, sicut in domo, & dicit Imo. in d. Clem. super d. glo. col. 11. quod dictio cui aliquando ponitur pro ante, quod nota pro illa quæstio. si statuto imponatur pœna ingredienti aliquem, vel in domo, vel ante domum, si fit in porticu censetur factum in domo. Barba. in d. Clemen. causam col. pen. & fin. Refert Specu. & Ioa. And. in additio. ad Specul. in tit. de iniurijs in 4. parte fo. 120. in paruo volumine, & sequitur distinctionem Ioan. And. quod si porticus est in ꝓprio solo, venit appellatione dom⁹: si vero porticus est in solo publico, nõ venit appellatione domus: vnde si porticus ecclesię, est ipsius eccesiæ, idem est quod in ecclesia. secundum Ioan. And. Barba. vbi supra, qui latius loquitur.

Guilliel. May. in l. nemo de domo. de regu. iu. ff. fol. 249. col. 1. & 2. quærit an de porticu domus suę, possit quis extrahi? refert Iaco. de Aretio. & Bald. & alios in l. cætera. §. hoc Senatusconsultũ. de lega. 1. ff. & Bar. in l. meminisse, de off. Procon. & leg. ff.

& Barb.in l.1.§.1.de cloacis .ff.& Bal.super rub.soluto matrim. ff.& Flori.in d.l.quidam,& Ange.in tractatu de malefi. in ver. fecit insultũ retuli.sup.& concludit cũ Floria.& Ang.vult quod si porticus affigitur domui iudicabitur,vt pars domus,alias secus & hoc procedit in quacunq; materia etiam odiosa,si vero nõ est affixus domui, in fauorabilib⁹ comprehenditur in odiosis secus, vt latius per Guillielmum vbi supra.

¶ Veniendo ad propositum nostrum,an talis porticus gaudeat immunitate de qua in regula nostra est concludendum,quod sic. per can.si quis contumax.17.q.4.vbi tex.quod extrahens † fugiẽ tem de porticibus ecclesiæ debet excommunicari:& vnde dicit Card.in d.can.inter alia col.1.q.4. quòd de porticibus ecclesiæ adhærentibus, dicit, quod idem est, quod in ecclesia. Mattheus de afflictis,in tracta.de iure prothomiseos, in secundo volum.fo. 154.col.1.nume.15.dicit,quod fugiens ad porticum ecclesiæ gau debit immunitate totius ecclesiæ,per d.c.si quis contumax. 4

Iaso.in d.l.pleriq; de in ius vocãdo.ff.col.3.in prin.dicit quod in porticibus circa ecclesiam,non potest quis capi.& Panor.in d. c.pen.eo.tit.col.fin.dicit,quod porticus ecclesiæ adhærẽtes gaudent hac immunitate per d.c.si quis contumax,vt ibi per eũ idẽ dicit Ancha.cons.160.quod fugiens ad porticum ecclesiæ gaudet immunitate,per d.c.si quis.& hęc omnia operatur adnexitas secundum eum intellige conclusionem,quando porticus est affixa ecclesiæ,& solum est ipsius ecclesiæ secundũ prædictos, sed si solum est publicum,secus etiam dicendum. secundum Ioann. & Barba.vbi supra.

¶ Aduerte quod si porticus adhęret portis ecclesię nulla est dubitatio,quia est intra passus ecclesiæ vt supra, in præcedenti ampliatione.

¶ Si vero porticus,non est in portis ecclesiæ,sed est in portis cimiterij,tunc crederem,quod si porticus est affixa cimiterio reputabitur pro cimiterio. secundum Angelum,& Guillie.quos supr. retuli,& sic gaudebit priuilegio cimiterij intelligitur,si solũ porticus est ipsius cimiterij secundum Ioan.And.& Barba.vbi supr.

Si vero non est affixa cimiterio,vel solum non est ipsius cimiterij,non gaudebit.per supradicta.

Panor.

Pano.in c.1.de decimis,co.2. ver.nouũ.ibi in vestibulo tẽploq; conuiuia fiebant,olim in vestibulo templi,idest in porticu,vel in ædificio templo contiguo: & appellabatur vestibulum, quia ibi vestiebantur egredientes,seu ingredientes in templum,secundũ eorum consuetudinem. In templo autem non debet quisconuiuari,ar.c.1.eod.titu.lib. 6.nisi necessitas aliud vrgeat c.2.de custo. Ancha.& dicit Panor.quod ex hoc vno tex.collige,& tene mẽte,quod dispositio loquens de templo,seu domo,non extenditur ad porticum domus,vel templi.Nã vt vides aliquid permittitur in porticu,non autem in templo,& facit ad quæstionem, statutũ grauiter punit percutientem alium in domo sua. Nũquid habeat locum si percutiat in porticu domus. Prædicta faciunt, quod nõ. Satis tamen dicit Panor. ponderandam mentem statuti,an ratio verificetur,in porticu,vel non.hæc Panor.vbi supra. Ange. in d. tractatu de maleficijs,in verbo facit insultum col.4.in fin.fo.97. col.2.refert contra communem opinionem c.1.de deci. Vbi aliqua permittuntur fieri in porticu,seu in vestibulo, quæ non sunt permissa fieri in templo,& ibi Abba.refert eum,quem retuli.refert etiam alios.

Ostium,seu porta Ecclesiæ, vel Cimiterij.

Summarium.

1 Ostium Ecclesiæ gaudet immunitate.

2 Domus appellatione, an ueniat illius ostium.

1 OSTIVM † Ecclesiæ est priuilegiatum,sicut ipsa ecclesia,vt aliquis de eo extrahi non possit, nec capi:sicut nõ posset de ecclesia.hoc tenet expresse in ostio ecclesiæ.Ange.de aretio in tractatu de maleficijs in ver.6.quod fama.q.4.fo. 73.in paruo volumine,& in ver.scalis sanct.Petroni.fol.102.col.4. & sequent. vbi captus in ostio ipsius ecclesiæ,videtur esse factum in ecclesia.l. præsenti. §.sane,& ibi Bar.de his,qui ad eccl.cõfug. Ampliatio octaua

Vnde

Vnde dicit Flor.de.s.Petro,in l.quidã Iberus de serui.vrba.præ. ff.in fi.6.ver.Itẽ quod fit in confinibus ecclesiæ,dicitur esse factũ in ecclesia,& sic cõsistẽs in ostio ecclesię nõ potest capi.per l.pręsenti §.sane,de his q ad eccl.cõfu.ca.quod bene nota.secundũ eã. 2

Et an appellatione † domus veniat ostium, seu porta domus. Ang.in l.plerięꝫ de in ius vocando.ff.& in l.sequen.in fi.vbi quęrit,quid erit,si in limine ostij stat,dicas,idem si extra clausuram: quia quod fit in limine,non fit in domo,si limen est extra clausuram allegat tex.in §.si ab ostibus.quibus modis,ius patriæ soluitur,institu.l. sane,in fin. de verbo.signifi. ff.hæc Ange. vbi supr. Nam tex.quem allegat Ange.non loquitur,de ostio: Nam secũdum communem modum loquendi,limen differt ab ostio, refert Barba.in Cle.causamq́ꝫ de electio.fo.120.col.1.in fin.& in prin. col.2.Nam limen dictum est,quasi finis quidam & terminus per tex.in.§.si ab ostibus ver.dictũ,quibus modis ius patriæ potestatis soluitur,insti.Barb.vbi supra facit c.quia iudicãte,de præscip.

Vnde dicit Bal.in l.gallus.§.ille casus de liberis & posthumis, in fi.ff. quod id quod fit ĩ ostio,partim est in domo,partim extra. Idẽ Bal.super rub.solu.mat.ff.col.1.in fine. allegat glo.in c.hęc est de pœni.dist.2.& in c.cũ sanctam,in glo.vir ergo.Quæ dicit, ꝙ qui in porta est partim intus est,& partim extra, partim videtur, partim absconditur,& refert Bald. & glo. Ange. in d.tracta.malefi.in ver.fecit insultum, col. 4. fol. 97. col. 2. & dicit Bar.in l.meminisse de offi.procon.& lega.num.4. vbi dicit, de statuto,quod si quis aggreditur aliquẽ in domo sua puniatur,in tantum si aggressus fuit eum coram ostio an incidat in pœnam, dicit,quod sic. Eum referunt Ang.in d.tractatu de malefi.in ver. fecit insultum.fo.97.col.1.& Guilliel.may.in.d.l. nemo de domo.de regu.iu.ff.fol.249.col.1.& Barb.in.l.1.§.hoc interdictũ. de cloa.ff.fol.279.in paruo volumine,dicit quod si aliquid fit in ostio,intra clausuram,dicitur esse factum in domo,si vero fit extra clausuram ostij,non dicitur fieri in domo.Alex.ibi in addi.ad Bar.Quærit vtrũ factũ in ostio dicatur factũ in domo,refert plures remisiones,possunt videri.Ioa.and.in c.vni.de cõsa.eccl. vel alta.li.6.col.1.dicit,quod iniuriosa sanguinis effusio facta ĩ porta ecclesię.videtur esse facta in ecclesia.Idẽ in porta cimiterij, & eũ

sequitur

ſequitur. Anch. ibi in fin. Domi. ibi col. 1. refert Ioan. And. quod intelligit. Imo. dictum Ioan. And. eſſe verum, quando intra clauſuram Oſtij, verſus eccleſiã facta eſt pollutio. ſecus ſi in parte quæ eſt extra, verſus locum vacuum, extra eccleſiam allegat Bar. in d. l. vnica de cloa. retuli ſupra. Dominicus concludit, aut eſt commiſſum in porta, ſed ex parte magis adhærente exterius, & non videtur violatũ, aut ex parte magis inhærẽte interi⁹, & dicitur violatũ, vt latius per eum. Et Philipp. Franc. in d. c. vni. de conſacr. eccle. vel altaris lib. 6. col. 3. in fine, refert Ioan. & Domi.

Ange. & Mayne. quos ſupra retuli in præcedenti verſ. dicunt, quòd in materia fauorabili appellatione domus, venit oſtium dictæ domus, licet ſecus in odioſis, allegant Flori. de ſancto Petro, in d. l. quidam Iberus. de Serui. vrb. præd. ff. Bal. tamen ſuper rub. ſolu. mat. ff. dicit, vbi ſtatutum dicet, quod ſi quis inſultauerit, in domo, ſufficit inſultare in oſtio, licet Cy. in addit. ad l. meminiſſe. de offi. Procon. & leg. tenet cõtrarium, refert Bal. & Cynum Guilliel. May. in d. l. nemo de domo, col. 2. cum ſequen. fol. 249. col. 1. vol. & Petrus de Ancha. cõſ. 160. col. 2. dicit, quòd illa portio, ſuper qua Oſtium ſuſtentatur non dicitur acceſſoria, ſed potiſsima pars, ſine qua reddetur inutilis, vt plenius p Anch. vbi ſup.

Veniendo ad propoſitum, de quo loquimur, an Oſtium, ſeu porta eccleſiæ, vel cimiterij gaudeat immunitate, de qua in regula noſtra?

Si dicimus de Oſtio, ſeu porta eccleſiæ, nemini dubium, cum eccleſia habeat certos paſſus, vt dictum eſt ſupra, in ver. paſſus, & in ver. porticus.

Si vero eſt eccleſia, quæ non habet paſſus, vt ſunt monaſteria, ſeu capellæ, quæ ſunt infra ambitum ciuitatis, vel loci. ſecundum Hoſtien. & alios in c. 1. de priuileg. lib. 6. dixi ſupra in ver. paſſus & plenius in ver. monaſterium. vt ſunt etiã Baſilicę & oratoria, vt ſupra in verbo paſſus. dicerẽ quod oſtium, ſeu porta dicti monaſterij, vel baſilicę, gaudet immunitate per rationes ſuperius allegatas. vnde, cõſiſtens in oſtio eccleſiæ nõ poteſt capi, per. l. pręſenti. §. ſane de his, qui ad eccle. confu. C. quod bene nota. dicit Flor. de ſancto Petro, in d. l. quidam Iberus, in fin. de ſerui. vrba. prædi. ff.

Idem eſt

Idem est dicendum in Ostio, seu porta cimiterij, per rationes supradictas.

Vnde dicit Ange.in.d.tract.de malefi.in ver.quod fama. q. 4. fo.73.col.1.quod ostium scalarum ecclesiæ, & cimiterium, sunt priuilegiata.sicut ipsa ecclesia, vt aliquis inde extrahi non possit. Dicit etiam Ange.in d.tractatu, in ver.in scalis, fol.102.col.4.& col.sequenti, quod captus in Ostio ipsius ecclesiæ, dicitur captus in ipsa ecclesia.d.l.præsenti.§.sane.De his, qui ad ecclesias cõfu. C.& ibi Bar.not.2.qui dicit.quod priuilegium, quod habet ecclesia, competit etiam finibus ecclesiæ, hoc est, locis circunstantibus: & sic stans in ostio, non potest capi.Et quod ostium, seu porta, gaudeat immunitate.sed quod non posit ibi capi, & lex partitæ, in prima partita.titu.11.l.2.vbi tex.quicunq; ad ecclesiam cõfugerit, vel ad eius portã, vel cimiteriũ, non est inde extrahẽdus.

Scala Ecclesiæ, vel Cimiterii.

Summarium.

1 Scala Ecclesiæ an gaudeat immunitate.

2 Domus appellatione, an scalæ cõtineantur.

Ampliatio nona.

ANGE. in tracta.de malefi.in verbo. quod fama, q.4.fo.73.col.1.dicit, quod ostium † scalarum ecclesię, & cimiteriũ, sunt priuilegiata, vt aliquis inde extrahi non posit, nec capi.Sicut nec posset in ecclesia.& idem Ang.vbi supra, in ver.in scalis, fo. 103.col.1.in paruo volumi.dicit quod captus in scalis ipsius ecclesiæ, dicitur esse captus in ecclesia. 1

¶Bal.in l.fistulam de ser. vrb.præd.ff.in.§.scalas, dicit, quod scala, quæ est foris extra ostium, non videtur cõtineri appellatione domus, & sic non videtur fieri in domo maleficium, quod in scala inferiori fit, arg.glo.d.§.Scalas, & Flor.de sancto Petro. in d.l.fistulam, in fin.ver.dicit, quod Scala, quæ foris ostium est non continetur appellatione domus, & sic maleficiũ quod fit in scala inferiori

inferiori,nō videtur,domi factum. quod not.secundū Bal.Flori. vbi supr.Cępola in tractatu de seruitutibus,vrb.præd.c.54.in tit.
2 de scalis,fo.26.col.3.quęrit, † an appellatione domus,veniāt scalæ,dicit,quòd aut Scalæ sunt extra domum,seu extra ostium domus,& tunc non continētur appellatione domus. Idem maleficium,quod fit in scalis exterioribus,extra ostium domus,non dicitur factum esse in domo.secus si essent interiores.allegat Bald. & Flor.in d.l.fistulas.§.finali,de seru.vrb.pręd.& sequitur aliud: quo, quis potest capi pro delicto in scalis posterioribus, nec habet locum ius pleriq;, de in ius vocan. Ange.in d.tracta.de malefi.in ver.fecit insultum,col.4.fo.97.col.2.dicit,quod appellatione domus non venit scala,quæ est extra ostiū domus,quantuncunq;,sit contigua cum muro domus,allegat Bal.in d.l.fistulam. §.Scalas.

In prædicto casu est concludendum,quod si scala est ipsius ecclesiæ, quæ habet passus, vt dictum est in ver.passus,clarum est, quod gaudet immunitate sicut ipsa ecclesia.Et hoc,ratione passuum. Cōulcsio.

Si vero Scala est in ecclesia,quæ non habet passus,vel in cimiterio,non gaudebit.Nam Scala est extra ecclesiā,siue cimiteriū, per supradicta.Nam dicta Ange.quæ in prin.retuli,intelliguntur de Scalis,quæ sunt,in ecclesia, quę habet priuilegium passuum. & ita vult hoc sentire.Secus alias.

Atrium Ecclesiæ.

Summarium.

1 An Atriū ecclesiæ cōgaudeat immunitate.
2 Quid sit atrium.

1 AN ATRIVM † ecclesiæ,gaudeat eadem immunitate,qua ecclesia gaudet. Ampliatio decima.
2 Quæro primum. quid sit atrium? Atrium accipitur tripliciter. Primo pro aula:iuxta illud,quod in passione Christi, & Petrus stans in atrio calefaciebat

faciebat se ad ignem. Secundo pro cimiterio. Tertio pro loco sancto, vt in breui loco, in ver. atrium. Sed quod ad propositũ nostrum, atrium ecclesiæ, dicitur cimiterium. Ita dicit glo. in can. nulla. 12. q. 1. in gl. 1. quæ exponit in atrio, idest, in cimiterio, quod habebit 40. passus, in circuitu ecclesiæ maioris capellæ, vel minores ecclesiæ. 30. cano. sicut antiquitus. 17. q. 4. hæc glo. in d. c. nulla. Ioan. de tur. crema. in d. §. nec in atrio est, ante d. ca. nullo. 12. q. 1. exponit prout, glo. d. c. nullo. retuli supra. Domini. in d. c. nulla, & in d. §. nec in atrio, exponit atrium pro cimiterio, & idẽ dicit, in d. c. nulla.

Si ergo, accipitur atrium pro cimiterio dic, vt supra, in ver. cimiterium, & quod atriũ ecclesiæ gaudeat immunitate, qua gaudet ecclesia, est tex. in can. si quis in atrio, & in cano. si quis contumax, & in d. cano. constituimus. 17. q. 4. illi tex. faciunt mentionem de atrio, & dicunt, quod fugiens ad atrium ecclesiæ, gaudet immunitate.

Ioan. And. in. c. certificari, col. 3. de sepulturis, vers. ille autem, dicit, quod cimiteria ecclesiarum, quandoq; dicuntur atria. cano. nulli. 12. q. 1. cano. præcipiendum. 13. q. 2. can. si quis cum alijs, sup. alleg. & Sozi. in c. postulasti, col. 6. ver. & quæ dicta sunt, de foro competenti. fol. 99. col. 3. dicit ibi, quod quę dicta sunt, de delinquentibus, vel fugientibus ad ecclesiam, seruanda sunt, in delinquentibus, vel fugientibus ad locum, vel ad atria ecclesiæ, vel domus Episcoporum, can. constituimus. 17. q. 4. allegat Bar. in. §. Sed neq;, in auten. de manda. princi. colla. 4. Bar. tamen ibi non loquitur de atrio, sed de domo Episcopi, & Lodouicus Romanus, consi. 227. in princ. dicit regulam esse quod nemo in atrio hoc est in atrio ecclesiæ potest capi, cum illud ecclesiæ beneficio gaudeat, per cano. id constituimus. 17. q. 4. & sic vult Lodouicus Romanus, quod atrium dicatur claustrũ ecclesiæ, & de claustro dico infra, in ampliatione. 12.

Atrium etiam accipitur pro habitatione cœlesti, quæ est mansio æterna in paradiso. Psalm. 83. in. 1. vers. ibi concupiuit anima mea in atria Domini, &c. & ibidem ver. 10. Quia melior est dies vna in atrijs tuis &c. Psal. 91. vers. plantati. In domo domini, in atrijs domus Dei nostri florebunt. Et psal. 134. vers. 2. Qui statis

in domo

in domo domini in atrijs domus Dei nostri. Et psal. 63. ver. 4. Beatus quem elegisti, & assumpsisti, inhabitabit in atrijs tuis. Et psalm. 121. vers. 2. Stantes erant pedes nostri in atrijs tuis Hierusalem. Et accipitur atrium pro ecclesia militante. Psalm. 115. in vers. final. Ibi in atrijs domus Dei, idest, in ecclesia militante. Et Psalm. 95. ibi in atrio eius ecclesiæ militantis. Et ibi in atrio sancto eius. idest, in ecclesia sancta catholica, quæ est vniuersale atrium eius. Et psalm. 28. vers. 2.

Septa Ecclesiæ.

Summarium.

1 Septa ecclesiæ quando gaudẽt immunitate.

2 Septum ecclesiæ locus sacer dicitur.

1 EPTA ecclesiæ † an gaudeant immunitate, qua gaudent ecclesiæ? Septa exponuntur. idest loca sacra circundata, & clausa. secundũ Arch. & Ioan. de turre crema. in can. metuentes. 17. quæstio. 4. Nam tex. ibi loquitur de fugiente ad septa ecclesiæ, & etiam tex. in ca. frater. 17. q. 4. Ampliatio vndecimo.

Glo. in Clem. fin. de Hæreticis, in glo. 2. dicit, quod septa, scribitur dupliciter, cum p. & cum c. & quando cum c. dicitur, à seco as. & est proprie habitus animarum, & propositus, in malo, circa falsam disciplinam, inde tales dicuntur secti, idest separati & diuersi à bonitate fidei & ecclesiæ: Et accipitur pro mala opinione. Et quando cum p. designat clausuram. Hæc glo. in d. Clem. fin. quæ latius loquitur.

In casu nostro scribitur cum p. & significat clausuram, & dicitur à sepio is. Ita dicit glo. in Clem. 1. in ver. septa de statu mona. & Cardi. ibi in. §. præfate, in prin. dicit quod dicitur à sepio, is.

 & est

& est clausura,in circuitu monasterij,quam non licet, sine licentia ingredi,& de ista litera facit mentionem.Clem.2. in fin. de censi.& glo.in Clem.dudum.§.& propterea,in ver.locis de sepul.& tex.in l.1.§.septa,de riuis.ff.Breuiloquus,in.l.5.septum,dicitur locus circumclusus,vt stabulum pecudum,vel ambitus, & dicitur à sepio is.vnde intra septum templi.idest,intra ambitum per clausuram. Vitalinis in d.cle.fi.col.1.de.hæreticis dicit,quod septa cum c.notat falsam opinionem,& damnatam.& septa cum p,significat clausuram.can.sicut septa,de pœni.distin.2.Cardi.in d.Clem.fin.in prin.

Conclusio. Est concludendum,quod † septum ecclesiæ,dicitur locus sacer, 2 circundatus,seu clausus,vt puta ecclesia circundata,seu clausa,& communiter sunt ista monasteria circundata,seu clausa,& omnia quæ sunt intra dictam clausuram,dicuntur septum, vide supra in secunda ampliatione.

Et an septum ecclesiæ gaudeat immunitate,qua gaudet ecclesia?est dicendum,quod sic.est tex.in can.frater,& in can.metuentes.17.q.4.in c.frater,dicit tex.quod quidam Episcopus excommunicauit quosdam,qui violenter extraxerunt fugientem ad ecclesiæ septa.& in c.metuētes.dicit tex.quod quidam seruus, propter metum domini,ad ecclesiæ septa fugit, qui non debet restitui domino, nisi prius præstito iuramento de impunitate.

Antonius de Butrio, in c.fin.in prin.eod.tit.quærit,quid si nō delinquit in ecclesia,sed intra septa ecclesiæ infra 40.passus, vel 30.dicit.idem quod in ecclesia.

Ioan.bichis,in d.can.diffiniuit.17.q.4.num.13.fol.72.col.3.in fin.& col.sequenti,in prin.dicit,quod septum ecclesiæ idem est quod claustrum,seu clausura,à sepio,is.allegat glo.d. Cle. prim. de statu mona.& Archi.in d.c.metuentes.retuli supra. & dicit, quod fugientes ad septa ecclesiæ cōsequuntur immunitatem. per d.c.frater,& c.metuentes,& d.Bichis intelligit septum, pro ecclesia.& dicit, quod illi 40. vel 30. passus communiter non sunt circundati.

¶A D V E R T E, quod dicta iura loquuntur,de septo Ecclesiæ, seu Monasterij : & volunt quod aliud sit septum, aliud Ecclesia, seu Monasterium, vide vt supra dixi,

omnia

omnia, quæ ſunt ſub dicta clauſura, dicuntur eſſe intra ſeptum. Septa eccleſię, intelligũtur eſſe intra paſſus prædictos, de quibus ſupra, in verbo paſſus. Anton. in d.c. fin. Marcus de mantua. conſ. 91. in fin. num. 24. tamen ſi ſeptum eccleſiæ ſit, vltra 40. paſſus, gauderet etiam immunitate, per ſupradicta.

Clauſtrum.

Summarium.

1 Iura de clauſtris loquen̄. hic referuntur.
2 Quare clauſtrum dicitur.
3 Clauſtrũ an gaudeat immunitate?
4 Cimiterium à paſſu quantũ differat.
5 Septuum paſſus clauſtrum cimiterium in quibus differant.

DE CLAVSTRO loquitur tex. in c. 2. de conſue. in prin. vbi dicit. † Si vero aliquis poſſeſsiones aliquas clauſtris, vel locis religioſis. c. fi. de cape. mona, ibi ipſos ad clauſtrum reuocẽt, & c. vni. de ſtatu mona. lib. 6. §. verum in fin. ibi. Si quod in fraudem reſidentiæ, ſiue more clauſtralis nihil fiat. & in Cle. vni. de ſepulturis negli. §. pro miſſa, ibi ad clauſtrum, cum oportuerit, re moueri. & tex. in c. fin. 7. q. 1. in fi. ibi inter clauſtra teneri noluit. & tex. in c. vt famæ. de ſent. excommu. ibi carcerẽ fugerent clauſtri, & in c. placuit. Secundo ibi ſit clauſtro ſuo contẽtus, & in c. iuxta in verbo, clauſtrum morari præcepimus. 16. q. 1. c. cũ ad monaſterium de ſtatu monach. in. §. in oratorio. XII. Ampliatio.

Archidia. can. fin. 7. q. 1. in fine, in ver. clauſtra. dicit, quod clauſtra † dicuntur, quaſi clauſa, vel caſtrentia, ideſt priuantia habitãtes in eis, ne paſsim vagari liceat, arg. c. 1. & c. placuit communi. can. iuxta. 16. q. 1. & hoc eſt dictum, à quodam animali, cuius nomen eſt caſtor, quia cum ſentit, venatores ſequentes, ſeipſum, caſtrat. Ioan. de tur. crema. ibi. in fin. dicit, clauſtra. ideſt, clauſa loca, & Domi. ibi in d. can. fin. 7. q. 1. dicit, dicuntur clauſtra quaſi clauſa, vel priuantia, habitantes in eis, ne poſsint vagari.

Archidia.in c.vnica.col.2.ver.more.de sta.mona.lib.6. dicit, claustrum dicitur,quasi claudens,siue castrans.idest, priuans habitantes in eo,ne pasim vagari liceat.Ancha.vt fame deessent, excom. dicit, quod claustrum quandoque monacho est loco carceris.Regulariter.vero est eis,quasi aqua piscibus. ca.placuit. 16.q.1.& d.glo.1.in d.c.vt fame carcerem.idest,ipsum claustrum quod est eis carcer.

Bar. Cępo.in tractatu de seruit.vrba. pręd.in titu. de claustro, seu conclaui.fol.23.col.1.quærit quid sit claustrum,& dicit,quod est quasi claudens,siue clam stans,idest,priuans habitantes in eo, ne pasim vagari liceat.refert Archi.in d.c.fin.& in d.c. 1. retuli supra,& vt est locus religiosus c.religiosus.

Breuiloquus in verbo claustrũ,dicit,quod est inhabitatio religiosorum,vel dicitur dom⁹ includẽs monachos,& moniales,sub certa regula viuẽtes,& dicitur à claudo: dicitur etiã claustrum. idest,paruum claustrum:&etiã claustrenses.idest res claustri, vel pertinentes ad claustrum,vel dicitur claustralis, vel claustrensis monachus,vel monacha stans in claustro,vel cœnobio.Item claustrum.idẽ est, quod clausura,vel sera,Hæc Breuiloquũs, vbi sup. in vers.claustrum.

Albe.in suo Dict.in ver.claustrum.dicit claustrum quasi claudens,siue castrans,siue priuans habitantes in eis ne euagentur. allegat Archidia.vbi supra,& est locus religiosus.c.2. de constitu. retuli supra.

Vnde est concludendum,quod claustrum est locus clausus priuans,habitantes in eo ne pasim vagari liceat.

An gaudeat † immunitate, qua gaudet ecclesia?dicendum est, 3 quod sic. Nam claustrum & septum,idem sunt:Nam septum, est locus sacer clausus dixi supra in ver. septum.& septum ecclesiæ gaudet immunitate,vt ibi dixi.Ergo idem de claustro.Ioan. bichis,in d.tractatu de immunita.num.13.fol.72.col. 3. in fine dicit,quod septum ecclesię,idẽ est,quod claustrum,seu clausura:est tamen differentia,inter claustrũ & septũ.Nã claustrũ,est religiosorũ locus,septũ potest esse religiosorũ & seculariũ ecclesiarũ, & quod claustrũ gaudeat immuni.Lodo.Roma.cõs.227. loquitur de claustro,ex supradictis constat,quod habemus cimiteriũ,dor-

mitorium

mitoriũ, passus, Porticũ, atrium, septũ, claustrum. De quibus sup.

4 An † differāt dicta verba, dixi sup. est tamen aduertēdum quod cimiterium differt à passu, quia cimiterium posset esse à longè, extra ecclesiam. vt dixi supra in verbo cimiterium. & propè. Et quando propè, computantur ibi dicti passus.

Et si cimiterium contineret, plusquam 40. passus gauderet immunitate, quod secus esset, si non esset cimiteriũ, sed essent passus, sine cimiterio.

5 Differunt etiam cimiterium, † & passus à Septo, & claustro. Nam cimiterium potest esse clausum, & non clausum. Idem de passu. prout est communiter. Nam non est clausura communiter in cimiterio, & pasibus, prout est in Septo, & claustro. & septũ seu claustrum non habet passus determinatos. Nam totum, quod est intra septum seu claustrum, licet vltra 40. passus, gaudet immunitate: & idem crederem de cimiterio. Nam si cimiteriũ excedit dictos 40. passus, gaudet totum cimiterium immunitate, per supradicta in dictis verbis.

Sunt alia claustra vulgariter sic nominata, vt sunt ista claustra, quæ sunt annexa ipsis ecclesijs. vulgariter vocantur claustra, & in aliquibus, sunt sepulturæ aliquæ, ad sepeliendum, & sunt ista claustra clausa, & cooperta de super, & coniuncta parieti ecclesiæ. In quo pariete est vna porta seu ianua, ad intrandum ecclesiam. & dicta claustra communiter habēt aliam portam, extra ecclesiam. & ista claustra gaudēt immunitate, maximè si sunt ibi sepulturæ, ratione cimiterij. Nam cimiterium est, postquam sunt sepulturę. supra in verbo, cimiterio. & si non sunt sepulturæ, siue sit septum, vel claustrum, ratione passuum gaudet immunitate per supra dicta.

Ambitus.

Summarium

1 **Ambitus quot modis accipitur.**

2 **Ambitus Ecclesiæ quādo gaudeat immunitate.**

Decima tertia Ampliatio

EXT. † in l. vtimur de sepul. viola.ff. in fi.dicit, 1
vt ad sepulcra,quę in fūdis sunt,iter eis,aditus,ambitus funeris faciendi causa sit. Exponit gl.in ver. ambitus.i.circuitus vel ambitus ad redeundum:& aditus ad veniendum.aliter sumitur, etiam ambitus,vt in rubri.ad l.Iuliam de ambitu.ff. Breuiloquus in ver.ambitus.dicit, quod quando est participium,idem est,quod circundatus : quando est nomen , idem est, quod circuitus, vel dicitur transumptiue affectus hominis. s. cupiditas, ab ambio, is. Quia q vult honores,ambit,& circuit magnates,sicut muri,ciuitatem, orando,tam per se,quam per amicos vt valeat honores obtinere. Breuiloquus,vbi supra. Ambitus, idē est,quod circuitus.l.vnica, si quacunque prædictus potestate. C.fo.265.col.1.in paruo volumi.l. per prouinciam.ibi ambitu murali de ædi.priuat.C.c.fi.de electio.lib.6.

Si accipimus † ambitum pro muro,seu circuitu ecclesiæ.Si est 2
infra 40. passus, nemini dubium, quin gaudeat. Si vero murus, seu circuitus distat ab ecclesia, plusquam 40. passus,non gauderet.Si vero est circuitus cimiterij,etiam gauderet, sicut porta cimiteri.Dixi sup.in octaua,& nona ampliatione.

Ecclesia interdicta.

Summarium.

1 Confugiens ad Ecclesiam interdictam an gaudeat immunitate?

2 Injiciens manus uiolentas in cleri cum depositum, est excommunicatus.

XIIII Ampliatio.

N confugiens † ad ecclesiam interdictam gaudeat 1
immunitate?Hostien.in sum.isto ti.§.in quantum. ver.sed nunquid.hoc priuilegium.Arg.pro,& contra,& cōcludit,quod gaudet.vt latius per eum.Idē tenet Hostiēsis in sūma eo.ti.lib.6.ti.39. fol.85.cū sequenti.Idem tenet Henricus Bohic.Anto.Cardin.Panormit.

in d.

in d.c.penul. eod.titu.Henric us Bohic. col.4.versi. item nota. Card.q.3.& Archid.in c.vxor & in ca.frater.17.q. 4. & Ioann. de turr.cre. in ca. si quis . in atrio.17.q.4. Cardina. Anch. Imo. in Clement.1. de pœnit.& remiss. & ibi Bonifa. de vita. nu.78. Archidia.in ca.frater.17.q.4.& in additio.ad Pano.in d.c. pen. eod.tit.Ioann.Faber.in l.1.de his,qui ad ecclesias conf. Hyppolit⁹ de Marsilijs in rep.l.vni.fo.15. col.4.ver. sed in hac materia.

1 Ioan.Bichis,in d.tractatu de immu.eccle.num.42.fo.75. col. 4.in paruo volum.quærit an ecclesia interdicta gaudeat hoc priuilegio.Refert Car. & Panorm.& alios,& concludit,quod sic. Idem tenet Guilliel.de Mon.laud.in Clement.1. de pœniten.& remiss.& Hyppol. ubi supra arguit,pro, & contra. fol.16. col.1. Refert Hostien.tenere quod gaudet hac ratione, quia depositus caracterem retinet, & qui in ipsum manus † violentas iniecerit, est excommunicatus.c.dictum.81.distin.Sed tu dicas, quod contrarium dicit,ibi glo. & glo.in c.accedens.50.distin.allegat postea ipse Hostien.meliorem rationem,quod reuerētia, quę debetur ecclesiæ,debetur Deo,& non ecclesiæ.Qui Deus non delinquit ipse, nec ecclesia sua . Ideo cum sine culpa sua interdicatur, ecclesia:non est propter hoc violata,nec debet ei fieri duplex iniuria . Sufficit enim Iniuria, quam de interdicto sustinet. vt plenius per Hyppolitum, vbi supra,& Ioann.de Bichis. & alios vbi supra,& Cardina.in Clement. 1.q.1.de.pœniten.& remiss.& ibi Ancha.& Imo.Guillielm.May.in l.nemo de domo.de regu. iu. ff.fol.250.nume.22.quærit de ista quæstione,& refert Gofredum Vincen .& Guilliel. de monte Laud . tenentes, quod sic. quos sequitur Ioann.Faber.in d.l.1.de his,qui ad eccle.confugi. C. & Ancha . & Imo . in d.clemen. 1. de pœniten.& remiss. quoniam Deus,in cuius honorem fuit data immunitas,non deliquit. Ideò propter delictum ministrorum non debet perdi tale priuilegium Panorm.adducit simile in d.c.pen. de clerico interdicto suspenso,vel excommunicato.qui hoc nō obstante, retinet priuilegium circa manuum iniectionem. Mayne. vbi supra.

Palatium seu domus Episcopi.

Summa-

Summarium.

Quindecima Ampliatio

PALATIVM † seu domus Episcopi, an gaudeat immunitate? Inno. Hostien. & Anton. col. 2. in principio, & Cardina. in d. c. inter alia. Henricus Bohic, & Panorm. in c. pen. eod. titu. in fin. in 4. q. & Anc. in c. fi. eo. ti. quærunt de ista quęstióe. & arguit, pro, & contra, maximè Pano. in d. c. pen. & concludût, quod gaudet immunitate per tex. in c. id costituimus. 17. q. 4. vbi tex. id constituimus, quod ab ecclesia atrijs, vel domo Episcopi, omnino non liceat abstrahere, aliqué, & glo. ibi in ver. vel domo. Quæ domus erat infra 40. passus. Idem tamen priuilegium habet. si citra istos est passus. glo. ibi. & Cardi. in Clementi. 1. q. 2. quærit de ista quæstione. Et dicit, quod gaudet. & Imo. ibi. col. 1. in fine. dicit, quod palatium Episcopi, etiam si sit extra Sépta Ecclesiæ, gaudet immunitate. Ioann. Faber. in l. 1. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. dicit, quod domus episcopalis gaudet immunitate, etiam vltra dictos passus. Angelicus in summa, in ver. immunitas. ver. 25. dicit, quod palatium Episcopi gaudet hac immunitate. 1

SILVESTRINA in ver. immunitas. 3. ver. 1. dicit, quod palatium Episcopi, etiam si non erit coniunctum Ecclesiæ gaudet. per d. c. id constituimus. Qui absolute loquitur de domo Episcopi, etiam si sit extra spacium priuilegiatum. Allegat Panormita. in d. c. penulti. Bartholus, Sozi. in l. plerique. ff. de in ius vocando. col. 11. q. 21. dicit, quod domus Episcopi gaudet immunitate. Florenti. in 3. parte summæ, titu. 12. c. 3. §. 1. dicit, quod confugiens ad palatium Episcopi, eodem modo debet esse tutus, etiam si palatium non sit coniunctum ecclesiæ. d. c. id constituimus.

Guilielm. de monte Laud. in Clement. 1. de pœniten. & remiss.

col. 1.

col. 1. dicit, quod ſecundum aliquos palatium Epiſcopi gaudet, dato, quod ſit extra Septa Eccleſiæ. d. c. id cõſtituimus. Dicit tamen, quod in hoc multum debet attendi conſuetudo, quæ tanquam fauorabilis debet extendi. Secundum Innoc. in d. c. inter alia, qui hoc dicit. Idem tenet Imo. in Clement. 1. col. 2. in prin.

Hoſtienſis in ſumma eod. titu. in 6. libr. titu. 30. fol. 61. col. 3. quærit, quid de cõfugientibus ad palatiũ Epiſcopi. Nunquid defenduntur? dicit, quod ſic. per d. c. id conſtituimus. & hoc intelligunt, quidẽ ſimpliciter. alij quando palatiũ eſt iuxta eccleſiã. Io. de tur. cre. in d. c. id conſtituimus quærit, vtrũ hoc ſit verũ, quod fugiẽs ad domũ ſeu palatiũ Epiſcopi defendatur ſicut fugiens ad eccleſiam: & dicit quod ſic. per d. c. id conſtituimus. quidam tamen intelligunt, quãdo palatium eſt cõtiguum eccleſiæ. tamen d. c. id conſtituimus, non diſtinguit: Sed abſolute loquitur.

Hugo ponit duas quæſtiones. Prima eſt, quod ſi domus habet capellam vbiq; gaudet hoc priuilegio, etiam extra cimiterium. Et hoc priuilegium non intuitu domus epiſcopalis, ſed intuitu capellæ: cui tota domus epiſcopi pro cimiterio deputatur. Et ideo plus dicit, de domo epiſcopi, quã canonici. quia domus epiſcopi, ſemper ſolet habere capellã. ſecundum Hugonẽ. Si vero cõtingat, quod capella non ſit in domo epiſcopi, & ipſa domus ſit extra cimiterium, non puto, quod gaudeat hoc priuilegio. ſecundum Hugonem. hæc Ioa. de turre cre. vbi ſupra.

Petrus Belluga in ſpeculo principis. fo. 50. col. 1. quęrit. nunq̃d confugiens ad domum epiſcopi, gaudeat immunitate? & videtur per d. c. id conſtituimus. Oldr. conſ. 55. videtur tenere quod tunc gaudet, cũ eſt infra paſſus immunitatis, vel ſecũdũ Hugonẽ poteſt dici, quod tunc gaudet de iure cũ eſt in domo epiſcopali, vel capella. facit. c. pen. eo. ti. vbi vero non eſt capella de ſe gaudens poteſt dici, quod ſi eſt infra limites, vel porticus eccleſię gaudet immunitate. c. ſiquis contumax. 17. q. 4. Inno. & Anton. in d. c. inter alia. hæc Petrus vbi ſupra.

Oldradus conſilio. 55. in finalibus ver. dicit, quod palatiũ epiſcopi gaudet immunitate. ſ. cũ eſt intra dictos paſſus. licet in hoc aliqui contra Alberi. de Roſa. in d. l. 2. C. de his, qui ad eccleſiam confugiunt. dicit, quod ſi palatium Epiſcopi eſt infradictospaſſus gaudet

gaudet immunitate.Ioann.Bichis,in d. tract.de immunitate ecclesiæ,ver.circa prædicta.fo.26.co.1.nume.51.Refert opiniones. Prima est, quod gaudet. Secunda est,quod tunc gaudet,quando est infra passus,qui deputantur ipsi ecclesiæ, pro suo atrio,& circuitu.Nam domus Episcopi,nō debet distare ab ecclesia. c.ipsos 41.dist. Tertia opinio fuit Hugonis, quod tunc gaudeat, quando in domo Episcopi,est capella.& dicit,dictus Ioan.Bichis.vbi supra.quod prima opinio placet Panor.in d.c.pen.eod.titu.cum text.in c.id constituimus,loquitur indistinctè. Marianus Sozi.in tractat.de cita.arti.7.q.5.fol.22.col.3.& fo.sequenti.col.1.dicit, quòd palatium Episcopi,secundum aliquos,gaudet immunitate. c.postulasti,de foro competenti.col.6.fo.99.col.3.in fine.ver.& quæ dicta sunt.nu.2. Bart.in §.sed neq;.in auten. de manda.prin. colla.3. quærit an fugiens domum Episcopi, habeat eandem immunitatem,quam habet fugiens ad ecclesiam?dicit, quod sic.per glo.in d.c.id constituimus.

Guilliel. May.in l. nemo de regul.iur.ff.fol.25. col.1.in fine. num. 33. dicit, quod domus,seu palatium episcopale,gaudet immunitate:secundum Hostié.in d.c.inter alia.per ca.id constituimus.17.q.4.Illū tamen † tex.quidem intellexerunt,quando domus episcopi distat solum ab ecclesia 40.passus deputatos ecclesiæ, pro suo circuitu. De quibus in d. c. sicut antiquitus, domus enim episcopi,non debet longè distare ab ecclesia.ca. episcopus. 2
41. distin. & in hac opinione videtur residere Inno.in d.c.inter alia.quam ponit pro vltima. sed glo.in d. c. id constituimus Panor. Ancha. Imo. & alius,quos supra retuli.tenent,cum d.glos. Nam vt dicit, Panor.in d.pen.col.fin.Nam vides in simili, quod familia episcopi,quamuis sit secularis,gaudet priuilegio Fori. c. fin.cum ibi notatis de offi.Archi. & cum materia ista sit fauorabilis,non debet restringi illa lex. c.Id constituimus, sed ampliauit hæc Mayne.ubi supra. & de palatio episcopi, loquitur text. in.c.qua fronte,de appella.

Ex supradictis constat communem opinionē esse, quod palatiū seu domus Episcopi gaudet immunitate ecclesiæ. vbicunq; dicta domus fuerit. Nam si dicta domus est intra passus,nemini dubiū quod gaudeat, si extra,si habet capellam etiam gaudet, & vult

innuere

innuere Ioann. de turre crema.vbi supra, quod ratione capellæ, tota domus gaudebit: & si non habet capellam, communis opinio est, quod etiam gaudeat. Et quid sit palatium.vide infra in Ampliatione.25.

Domus quæ sunt Ecclesiæ.

Summarium.

1 Domus Ecclesiæ num gaudeant immunitate?

2 Ratione capellæ quæ est in domo, tota domus gaudet immunitate.

1 N dictæ † domus, quæ sunt ecclesiæ gaudeant immunitate? Hostien. in d.c.inter alia.eod.ti.in prin. dicit, quod domus, quæ sunt infra fines ecclesiæ designatas, vel propè, gaudent, hoc priuilegio indistinctè.per.cano.quisquis. 17.q. 4. vbi text.sacrilegium committitur, si quis fregerit Ecclesiá: vel 30. ecclesiasticos passus, qui in circuitu Ecclesiæ sunt, vel domos, quæ infra prædictos passus fuerint.& dicit glos.in versi.domus, scilicet clericorum. Nam aliæ domus, non debent esse infra ambitum ecclesiæ.cano.nulla.12.q. 1.ibi text. nulla ædificia in atrio ecclesię ponantur: nisi tantum clericorum. Oldra.cons.55.dicit, quod nulla domus, præter clericorum, debet infra dictos passus ædificari. Idem tenet Petrus de Belluga, quem retuli supra: in versi.passus. in fine.intelligitur, quod domus priuata ipsius clerici, non debet ædificari infra dictos passus. domus tamen Ecclesiæ, quæ est pro ipsis canonicis, & clericis, potest ædificari. & de illa loquitur.cano.nulla.12. q. 1. Henricus Bohic. in d. c. penult.col.fina. eod. titul. dicit, quod domus, quæ sunt infra designatos passus ecclesiæ, gaudent priuilegio immunitatis, per prædictum ca. quisquis Arch.in d.c.id constituimus: quasi in fi.17. q.4. loquendo de XVI. Ampliatio.

do de domo Episcopi, & de domo canonici. dicit, quod domus canonici, si est extra ecclesiam, non gaudet hoc priuilegio immunitatis, si non habet capellam. Domus tamen quæ est infra dictos passus, & fines, eo priuilegio gaudet indistinctè per d. c. quisquis. Ioan. de turre crem. in d. c. id constituimus. dicit, quod si capella est in domo canonici, gaudet, & si non est capella, & domus est extra dictos passus, non gaudet hoc priuilegio. Iacobus de bello Viso in sua practica, in titu. de fuga reorum, eod. tit. fol. 48. col. 1. in fine quærit, nunquid homicida fugiens ad domũ, quæ est iuxta cimiterium, si sit captus per secularem, & episcopus petat eum sit ei reddendus. videtur, quod sic, quia in loco religionis est captus. contrarium est verum, quia in domo priuata est captus, quia talis locus, non est destinatus sepulturæ. hæc Iacob. vbi supra.

Albericus in l. 2. de his, qui ad ecclesi. confugi. C. dicit, quod infradictos passus, nulla domus, præter clericorum, debet ædificari. d. can. nulla. 12. q. 1. retuli supra. ille etiam gaudet immunitate d, icti. c. quisquis.

Oldra. & Petrus, quos retuli supra, dicunt, quod nulla domus etiam clericorum, debet infradictos passus ædificari. per d. c. nullam. c. nulla aliter, dicit. retuli supra. Nam dicti doctores nolunt dicere etiam clericorum, sed præter clericorum cum allegant. d. c. nulla. & ita refert Alberic. in d. l. 2. vt retuli. litera doctorum, Oldra. & Petri est vitiata. Nam loco etiam debet esse: nisi prout in text. d. c. nulla. Ioann. Buchis, in dicto tractatu eod. tit. fo. 76. col. 1. num. 51. quærit de domo canonici, vel alterius ecclesiastici rectoris. dicit, quod gaudet, si habet capellã, vel si est intra passus.

Conclusio. Est concludendum, quod si talis domus est ipsius ecclesiæ, pro seruitio, seu habitatione ipsorum canonicorum, vel clericorum: Si est infra fines eccclesię destinatos, est vel extra fines habet tamẽ capella, prout supra dixi in ver. oratorium, tũc talis domus gaudebit immunitate. per supra dicta, secus alias. Nam si canonicus, vel clericus, siue aliquis ecclesiasticus, habeat domum propriam ipsius canonici, vel clerici infradictos passus, non gauderet, vel si talis domus esset, ipsius ecclesiæ, extra tamen dictos passus, & sine capella non gaudet.

Et an

Et an ratione capellæ, quæ eſt in domo canonici tota domus gaudeat ſupr. in ver. palatium epiſcopi in fine. retuli Ioann. de turre crema. qui vult innuere, quod ſic, quod ſecus crederem in capellis domorum priuatorum. Nam licet capella gaudeat immunitate domus extra capellam non gaudebit. ratio differentiæ poſſet eſſe, quia domus epiſcoporum, & canonicorũ, ſeu clericorum, ſunt eccleſiæ.

Hoſpitalia.

Summarium.

1 Hoſpitalia an immunitate gaudeant.

2 Oratoria priuata quæ in domibus priuatorum fiunt non gaudent immunitate.

3 Epiſcopi quando ius uiſitandi eccleſiam habet.

4 Signa cognoſcendi an hoſpitale ſit religioſum.

1 VID de † hoſpitalibus, an gaudeant hac immunitate. Arch. in ca. diffiniuit. in prin. 17. q. 4. dicit, ſuper uer. de loco ſancto. Nec de hoſpitali, vel de aliqua domo religioſa debet quis extrahi. Allegat tex. in auten. de eccle. titu. in prin. & in §. ad hoc colla. 9. Bald. in l. ſiquis ad declinandum de epiſcopis, & clericis. C. col. 3. 13. ver. ſed iuxta hoc quæro, dicit, quod hoſpitale conſtructum autoritate epiſcopi, ſanctum ſanctorum factum eſt domino. Et tunc illud hoſpitale habet priuilegia, tanquam ſacra domus. Vnde aufugiens ad tale hoſpitale ita eſt tutus à iudice ſeculari, ſicut ſi aufugeret ad eccleſiam. Allegat Archi. in d. c. diffiniuit, quod eſt menti tenendum. ſecundum Bald. Ibi vult innuere Bald. quod ſi hoſpitale non eſt conſtructum autoritate ordinaria, non debet gaudere immunitate. XVII Ampliatio.

Pano. in d. c. pen. eo. ti. col. 2. ver. 2. quæro quid de hoſpitalibus

an gaudeant hac immunitate. refert Gofredum . ibi dicentem quod † priuata oratoria,quæ in domibus priuatorũ sunt, non habent hoc priuilegium: secus si oratorium sit constructum autoritate episcopi. Vult Panormit. quod idem debet seruari in hospitalibus. Idem Panormit. in c.2. col.penul. de in integrum restituti. & in c.accidentibus.nota.20. de priuilegijs. quod omnia priuilegia tributa ecclesijs,extenduntur ad hospitalia. 2

Panorm. in c.2. de consuetudine. nota. 2. notat arg. ex illo tex. quod hospitalia,& similia loca religiosa , gaudent priuilegio ecclesiarum. clarius probatur in l.omnia priuilegia,de episcopis,& clericis. C. vbi tex. & Bart. huic dicit. Ioan.and. in c.2. de in integ.resti.lib.6. quod hospitalia , possunt petere restitutionem in integrum,ratione læsionis,sicut ecclesia. Anch. in c.auditis de restit. in integr. in nota.11. dicit,quod hospitalia fundata autoritate Episcopi, habent beneficium restitutionis in integrum, sicut ecclesia,& ibi quærit,quid de hospitalibus quę habent nobiles Senenses,in quibus episcopi non habent institutionem, vel destitutionem. dicit,quod talia hospitalia,non habẽt priuilegia piæ domus: postquam non sunt fundata,autoritate episcopi, & præsiden tes: talis hospitalibus non gaudent priuilegio clericorũ . Specul. in ti. de statu mona.ver.36.& sic talia hospitalia nõ habẽt beneficium restitutionis in integrum.

Quid de rebus fraternitatum? Nam licet fraternitates sint licitæ,& capaces. can. siquis clericorum. 11.q.1.& licet sit piũm collegium,non habet priuilegium. Bald. in auten. hoc ius porrectũ, de sacrosanct . eccle. C. Ancha. vbi supra. Panormita. in c.penul. col.2. ver.2. quęritur quid de hospitalibus,an gaudeát hac immunitate. eo. ti. refert Gof. ibi dicentẽ ꝙ priuata oratoria quę in domibus priuatorũ sunt,nõ habent hoc priuilegiũ. secus si oratoriũ sit constructũ autoritate episcopi. vult Pa. quod idẽ debet seruari in hospitalibus. Idẽ tenet Pa. in c.1. col.pe. de rest. in inte.& in c. accidentibus. no.2. de priuil. ꝙ omnia priuilegia tributa ecclesijs extendũtur ad hospitalia. Siluest. in ver. immunitas.1. col. 1. & 2. dicit,quod omnia priuilegia,cõcessa ecclesijs,extẽduntur ad hospitalia,autoritate episcopi fundata. l. omnia priuilegia de episc. & cler. C.& co.2. dicit,quod hospitale,& priuata oratoria,gaudent

dent immunitate si sunt fundata autoritate Episcopi, alias non: idem dicit in verbo immunitas.3.in 1.q.

Paul. de castro cons. 350. in antiquis. dicit, quod hospitalia constituta,autoritate diocesani, dicūtur religiose domus: secus si non sunt fundata cum autoritate episcopi, vbi latius per eum. & idem Paulus cons.4.in nouis.

Bartholo.Sozi.in l.plerique de in ius vocan.ff.col.11.q. 19. dicit conclude, quod sicut in ecclesia, quis capi non potest. ita nec in hospitale,hoc voluit sentire Archi.in d.c.diffiniuit. Quod dictū refert,& sequitur Bald.in d.l. siquis ad declinandum, dicens esse notabile,& est menti tenendum. Sozi.ibi supradicta.

Felinus in c. de quarta col. 3. ver. 8. fugiens ad hospitale est tutus.allegat Archi.& Bal.vbi supra.Car.in d.clem.quia contin git de relig. domi.oppo.4.& q.14.dicit,loquendo de hospitalibus,quod cum non sit uere religiosus locus,non gaudet immunitate ecclesiastica.

Ioan.Bichis in tract.de immun.eccle.fo. 75.col.4.dicit,quod hospitale etiam gaudet priuilegio immunitatis. allegat Archid. vbi supra.

Barba.in c.1.de proba.col.23. in prin.allegat dictum Archidi. in d.c.diffiniuit.17.q.4.quod sicut ecclesiæ gaudent immunitate vt adeuntes ad ipsas ecclesias,inde non posint extrahi: eodē modo,& hospitalia gaudent eodem priuilegio,quod est singulariter notandū,ad ampliationem.tit.de his,qui ad ecclesias confugiunt C.allegat Bald.in d.l.siquis,& allegat multa,in quibus æquiparatur hospitale cum ecclesia: & dicit,quod prædicta, procedunt quando hospitale est publicū, & fundatum autoritate episcopi: & principaliter celebrantur ibi diuina officia. secus si esset hospitale priuatum, sicut faciunt nobiles in domibus suis,quia talia hospitalia non sunt publica,nec gaudent priuilegio ecclesiarum. de quo per glo.& Archid.in c.quidam.13.q.2.Baba.vbi supra.

Iaso. in d. l. plerique de in ius vocand. ff. col. 3. dicit, quod dictum est in Ecclesia, quem capi non posse, procedit etiam in hospitali. allegat Bald. in d.l. siquis ad declinandum de Episcopis, & clericis. C. & Archidia. in ca.diffiniuit. 17.q.4.Iaso. col.3.vbi supra.

Iacob. de sancto georgio, in l. pleriq;, quærit, an quis poßit inuitus extrahi ab hospitali. Refert Bald. si quis ad declinandum, idem quod in ecclesia, vt nõ poßit inde inuitus extrahi, dũmodo sit fundatum autoritate episcopi.

ANGEL. de malefi. in ver. quod fama publica. q. 4. fol. 73. col. 1. quod idem, quod dicitur de ecclesia, est dicendum de hospitali constituto, autoritate Episcopi. allegat Archidiaco. in d. c. diffiniuit. & Bald. in d. l. si quis. retuli supra. & in addit. ad Angel. de malefic. in ver. quod fama publica. q. 4. fol. 72. col. 3. in litera a.

PHILIPP. Cor. cons. 216. in primo volumine, dicit, quod hospitalia, quandoque construuntur autoritate Episcopi, & tunc censentur loca religiosa. per c. adhæc de relig. domi. & gaudent priuilegijs Ecclesiarum, quandoque construuntur sine autoritate Episcopi, prout construi possunt, per quemlibet c. inter dilectos, de donation. glos. in clement. quia contingit de religi. domi. talia hospitalia non sunt religiosa, nec comparantur ecclesijs, nec habent priuilegia ecclesiarum. per d. c. adhæc, à contrario sensu. & ibi Panormita. allegat Bald. cons. 655. incipiens, viso instrumento. & Angel. cons. 117. incipiens, in canonica portione. Et Bald. in auten. quas actiones, & auten. hoc ius porrectum. C. de sacro. Ecclesi. & Philipp. Cor. refert, & sequitur Hyeronym. Gratus in responsorijs. lib. 2. respon. 142. nu. 10. cum sequenti, fol. 150. col. 2.

BARBATIVS, in c. fina. de testa. col. 5. & 6. loquitur multa de hospitali, scilicet, an appellatione Ecclesiarum, veniat hospitale. & col. 5. in princip. refert Doctores, & aliqua iura, quod appellatione Ecclesiarum, veniat hospitale. & refert alios, tenentes, quod non veniat, vt plene per ipsum, ibi. Sed quoad casum nostrum, scilicet, an fugiens ad hospitale, sit tutus, sicut si fugeret ad Ecclesiam, refert Baldus, & Archidiaco. vbi supra. & col. 6. distinguit, referendo. Guilliel. de Monte Laud. in clementi. quia contingit. de religios. domi. in ver. non omittunt. quod aut hospitale principaliter, non est ædificatum ad missam celebrandam, sed ad alia

sacra-

ſacramenta celebranda, ſeu adminiſtranda, nec eſt ibi conſtitutus Vicarius perpetuus, ſeu dos, pro eo aſsignata, licet ſit ibi altare, & celebretur de licentia Epiſcopi pauperibus, & alijs ibi exiſtentibus. Iſto tamen caſu non celebrabitur in tali altari, in magnis feſtiuitatibus. can. ſi quis extra parrochias, de conſacra. diſtinc. 1. ſecundum Guilliel. vbi ſupra, qui ſubdit, quod cum talis, locus non ſit vere religioſus, non gaudebit immunitate eccleſiaſtica. allegat Hoſtienſem in cap. fin. de cenſi.
3 dicit etiam Guilliel. ibi quod iſto † caſu Epiſcopus non habet ius viſitandi tale Hoſpitale, nec in eo exercebit, alia iura Epiſcopalia, & iſto caſu non eſt bene locutus Bald. ſecundũ Barba. vbi ſupra. aut hoſpitale principaliter eſt ędificatum ad miſſas celebrandas, & tunc gaudebit immunitate eccleſiaſtica: & poterit celebrare in magnis feſtiuitatibus, & Epiſcopus viſitabit tale Hoſpitale, & exercebit omnia alia iura Epiſcopalia. Ita procedit dictum Bald. & ſequitur Cardina. in d. ca. fina. de cenſi. ibi in 4. q. in fine dicit, quod ſi eſt locus eccleſiaſticus, vt quia inter ſit autoritas Epiſcopi, & fuit inſtitutus ad celebrandum, gaudebit immunitate. alias ſecus refert eum Barba. vbi ſupra, & Cardina. in d. Clem. quia contingit quæſtio. 12. & melius quæſtio. 14. vbi dicit, quod ſi Hoſpitale non eſt principaliter ædificatum ad miſſam celebrandam, ſed ad alia ſacramenta adminiſtranda, nec eſt ibi conſtitutus Vicarius perpetuus, ſeu dos, pro eo aſsignata, licet ſit ibi altare. & celebretur de licentia Epiſcopi, pauperibus & alijs: non tamen in magnis feſtiuitatibus, quod vltimum nota. Et ex hoc habes, quod etiam ſi autoritate Epiſcopi, ſit inſtitutum Altare in Hoſpitali, non tamen ibi celebrabitur in magnis feſtiuitatibus, & Epiſcopus nihil ſibi poteſt vendicare: & cum talis locus non ſit vere religioſus, non gaudebit immunitate Eccleſiaſtica. ſecundum Hoſtienſ. in d. cap. fina. & degentes ibi recipiant Sacramenta, ab his in quorum parrochijs ſunt loca. ſecundum Cardina. ibi. Idem Guilliel. de monte Laud. ibi, & eum refert Cardina. & Bonifa. de Vitall. ibi nota. 31. col. 6.

Bonifacius de vita. in d. clemen. quia contingit nota. 30. num. 81. cum ſequen. dicit, quod quando hoſpitale, eſt fundatum autoritate epiſcopi, tunc eſt locus religioſus. Si vero non ſit fundatum autoritate epiſcopi, non eſt locus religioſus. poteſt tamen habere oratorium, & altare, vbi celebrentur diuina offic. autoritate epiſcopi.

De hoſpitalitate, & de hoſpitalibus, vide ſcribentes vbi ſupra maximè in clement. quia contingit, & per Lupum Abbatem in tractatu. de hoſpitali. in 4. volumine fol. 126. & per ſcribentes ſuperius allegatos.

Imo. in d. clement. quia contingit col. penul. in fine, & col. fin. in princi. dicit, poſt gloſ. in ver. altare. an hoſpitalia poſſint erigi, ſeu fieri, ſine autoritate epiſcopi. dicit gloſ. quod non: ſi fiant, cum eccleſia, cimiterio, altari, vel alio iure parrochiali, ſecus: ſi non fieret cum tali iure, & tunc epiſcopus, nullam habet iuriſdictionem: etiam ſi ſit ibi altare, in quo miſſa celebratur de licentia epiſcopi. & talis locus, non gaudet immunitate eccleſiaſtica cum non ſit vere religioſus, vt latius per Imo. vbi ſupradicta.

Et ſigna, † ad cognoſcendum an hoſpitale ſit religioſum, ſiue 4 ſpiritualizatum ſunt, primò, quando ibi eſt cāpanilla, cum campana, quæ pulſatur publicæ ad homines congregãdos, pro diuino officio. vt notat Panormi. in c. patentibus per illum text. de priuileg. vel etiam ſi ibi celebrentur miſſæ, tum dicitur religioſum. facit c. vnicuiq; de conſa. diſtincti. 1. vel ſi ibi eſt altare fixum, & conſacratum, vt notat Feli. in c. de quarta. co. 4. de præſcripti. & tunc hoſpitale erit beneficium ſpirituale. ſecundum Feli. in d. c. de quarta. Et vide omnia per Ioannem de Selua. in tractatu de benefi. in prima parte. q. 7. col. 3. fol. 60. col. 4.

Nam licet omnia priuilegia, conceſſa eccleſijs trahantur ad hoſpitalia, per text. in l. omnia. C. de epiſcopi., & clericis. in auten. de eccleſi. titul. §. fina. collat. 9. Specu. in titu. de ſtatu mona. ver. 37. hoc debet intelligi, vt procedat in Hoſpitali publico fundato autoritate epiſcopi, vel alterius. Secus autem in hoſpitali priuato, conſtructo autoritate priuati. Alexan. conſ. 9. in prin. in 2. volumine. & licet hoſpitale priuatum, poſſet dici locus pius: non tamen dicitur, locus ſacer, vel religioſus, vt per Anto. Imo.

in c. inter-

in c.inter dilectos,de dona.& tale hospitale fundatum sine autoritate Episcopi,non habet priuilegia piæ domus.secundum Bal. in auten.hoc ius porrectum,in.2.co.C.de sac.san.eccl.Et an presumatur autoritas Episcopi.Sic si per spacium tanti temporis fuit appellatum Hospitale,vt vult Bal.in l.si quis ad declinan.in.2.q. C.de Episcopis & cleri.vide plenius omnia ista, per Franciscum curtium,in cons.20.& dico supra in secũda ampliatione.Et Bar. de ben. in tractatu de charitatiuo subsidio.q.38.f.27.num.16.ibi quærit,an Hospitale teneatur præstare charitatiuum subsidium Episcopo & alia iura Episcopalia. arg. pro & contra retuli in summa,in tract.Mar.de charita.subsidio.q.12.Item hospitale nõ dicitur locus pius,nisi stante autoritate Episcopi. Franc. cur.in consi.120.num.14.allegat Pau.de castro,con. Barba. consi.1. num.11.in.4.volumine.

Est igitur cõclusio secundum supradictos,quod si hospitale,est fundatum autoritate Episcopi,gaudebit immunitatea:lias secus. Cõclusio.

De fugiente ad corpus Christi.

Summarium.

1 Damnatus ad mortem si recipiat corpus christi non gaudeat immunitate.

2 Itẽ quid de fugien. ad sacerdotũ.

3 Quid de eo qui fugit ad eucharistiam.

PANOR. post omnes alios in c.sane de celebra. missa.glo.pragma.sanctio.in tit.de inter.in diffe. Decinon ponen.fol.186.& in tit. quomodo diui. offi. sunt celebranda.fol.161.& plenius in consue.Burgun.fol.57. col.3.ver.19.& Barto. Sozi.in l. plerisq; de in ius vocando.col.21.q.22.Iaco.de bello viso,in sua practica,in titu.de fuga reorum: & iuri. eccle.fol.48. & Hostien. in summa,in sexto libro. titulo. 30. fol. 86. omnes isti con-
1 cludunt, quod si damnatus † ad mortem, recipiat corpus Christi

Decima occasua taua Ampliatio

christi non gaudet, esse glo.in ca.quæsitum.12.q.vltima. Si vero præsbitero deserenti corpus Christi,obuiet,delinquens & adhæreat, gaudet immunitate.Idem tenet.Ioan. Faber in d.l.1.de his q ad eccle.cõfu.C.& Hostien.in summa isto titu.§.inquantũ,in fi. Idem etiam tenet Ioan.Bichis in d.suo tracta.fo.75.col. 4.in fine,nu.50. licet secus sit in incarcerato,qui recipit corpus Christi.c.fin.13.q.fin.& ibi glo.refert Hostien.in d.c.sane. Ioan.igneus in l.1.in prin.ff.ad sili.col.3.dicit,quod Hostien. & Ioan.And.in d.c.sane faciunt differentiam inter eum, qui fugit ad sacerdotem tenentem corpus Christi,& eum,qui captiuus recipit corpus Christi.Nam † qui fugit ad sacerdotem,liber fugit: 2
qui vero detentus recipit,iam liber non est:primus gaudet,secundus non gaudet.

Maria.Sozi.in tractatu de cita.arg.17.col.pen.& fol.23. col.1. ver. sed extra prædicta, quæro quid de fugiente ad eucharistiam vtrum possit realiter citari?& ad hoc quæstio procedat, † quãdo 3
eucharistia portaretur in via,vel esset in loco non priuilegiato. & Maria.ibi refert duas opiniones. Prima,quod talis põt, realiter citari,nec ratione eucharistiæ defendi debet.secundum Huguo.Laud. Vinc. Gofre.in d.c. sane moti. quia Eucharistia est cibus animæ in c.non iste panis,de consacra. distin.1.ideo animã tantum liberat:ecclesia vero tendit ad res corporales defendendas. can. si quis obijcerit.1.q.3.Et ideo non mirum si liberat etiã corpus,& ad se fugientes defendat.l.præsenti, cum alijs in prin. allegatis,ideo priuilegium ecclesiæ non extenditur ad eucharistiam.arg.c.sane de priuile.

Secunda opinio est quod fugiens ad eucharistiam gaudet immunitate,& est defendendus, & vt quidam dicunt, vsq; ad sanguinem etiam per ecclesiam defendendus: & ista opinio ,quod est defendendus, est magis æqua catholica & laudanda. secundum Marianum, vbi supra,quia nihil est in ecclesia hoc sacramento maius Clem.1.de religio.& vener.sanct. cano. nihil, de consacratio. distinctio. 2. & ex quo propter honorem Dei defertur Ecclesiæ, multo fortius est, deferendum Deo.per auten. multomagis, de sacr.sanc.eccle. C. & ibi propter quod vnum quodq; tale est,& illud magis. Item si statua principis & præfe-

cti,saluant hominem ad eam fugientem.§.hoc tempore de his, qui sunt sui institu.dixi supra in prin.in vers.statua, multa ergo fortius corpus Christi: & istam opinioné tenét doctores in prin. allegati. Vnde dicit Henricus Bohic in d.c.sane,quod si quicúq; magistri contrarium dixerunt,non vult stare eorum interpretationi. & ista opinio placet Mariano,vbi supra.nec est tolerãdum quod lictores & nuncij admittantur ad capiendum fugiẽtem ad eucharistiam,ne forte cótigat,quod ex tumulatione,aut rixa eucharistia frangatur,aut cadat,& forte in lutum,vel alio loco vituperetur.

Nonobstat,quod est cibus animæ,quia nihilominus est corpus Christi,& in saluatione corporum corporali ecclesiæ est præferéda.c.iul.11.q.3.nec obstat,quod priuilegium,non debet extendi. Secus est in terminis nostris, cum priuilegium dicatur ecclesia in honorem Dei, & potius debetur honos creatori quam creaturæ.

Prædicta tamen non procedunt in citatione verbali,quia illa, in vtroq; casu fieri possunt.secundú Sozi.vbi sup.Bar.Bal.& alij in d.l.plerisq;,de in ius vocando.hæc Maria.Sozi.vbi supra. Limitatio.

In additionibus ad Panor.in d.c.sane dicit, quod fugiens ad corpus Christi,gaudet immunitate.allegat Archidiaco.in cano. quæsitum. 13. quæstio. 2. Archidiaco. ibi dicit, quod fugiens ad corpus Christi liberatur, licet non recipiens, per glo. ibi & dicit, tu defendas, quot talis, etiam per ecclesiam defendendus,quia corpori Christi,aliqua res non debet anteponi,& hanc sententiam dicit Hostien.esse defendendam,vsq; ad sanguinis effusionem,in d.c.sane,& Archi.in d.c.ad eius,col.1.in fine dicit, quod fugiens ad corpus Christi liberatur,licet alij cótra,& se refert ad dicta in c.quæsitum.13.q.2.Hostien.in d.c.sane, col. 1.in fine, quærit an homicida,vel alius flagitiosne,qui mortem meruit, confugiat ad sacrificium,non portatur in via: nunquid talé defendat ecclesia, vel saluabit, videtur quod sic, quia nihil est maius hoc sacrificio: Magistri tamen communiter voluerunt contrarium,quia hoc priuilegium collatum,est tantum ecclesię, vt honor ipsius conseruetur:& ideo ei tantum attribuitur. Ratio diuersitatis est, quia corpus Christi,est cibus animæ. Ideo animã tantum

tantum liberat, ecclesia vero est res corporalis, vnde & corpus liberat, & cùm sit spirituale priuilegium, non est excedendum. secundú Hugo. & omnes modernos, concludit Hostien. tu defendas, vsq; ad sanguinem, quod talis est per ecclesiam defendendus nullum enim habent priuilegium ecclesiæ, nisi ob honorem dei, & dicit idem, quod Sozi. supra refert, & late loquitur Hostien. in d.c. sane.

Bal. & alij in l. addictos. C. de appellationibus. Martinus Lau. in tractatu de Cardi. q. 6. Cępola in cautela. 2. Iaso. in. l. 1. in fi. C. ne liceat poten. Fel. in c. quærenti de offi. delega. col. pe. Iaso. in. §. pœnalis, instit. de actio. & Castaldus in tractatu de Imperatore q. 97. fol. 166. num. 3. refert prædictos remissiue. Bonif. de vitall. in Cle. 1. de pœniten. & remiss. col. 4. num. 33. quærit, de ista quæstione, & dicit, quod putat verum, quod talis confugiens ad corpus, vt dictum est, gaudet immunitate.

Montalbus in sua glo. l. 4. titu. 11. in prima partita, & in l. 7. in glo. 1. tit. 5. in. 1. lib. fori, & glo. in l. 15. in glo. 1. in prin. lib. 3. fori, quod fugientes ad corpus domini, quod sacerdos defert, ad infirmum, gaudent immunitate. Marcus de Mantua cons. 211. in fi. dicit, quod fugiens ad sacerdotem, corpus Christi deferētem, tutus est. allegat Hostien. & glo. in d. can. quæsitum. 13. q. 2. retuli sup.

Si obuiauit Cardinali.

Summarium.

1 Ductus ad patibulum si obuiet cardinali an morte liberetur.

Decima nona Ampliatio

ILLE, † qui ducitur ad mortem, si obuiat Cardinali in curia Romana, liberatur à morte, de consue. secundú Bal. in d. l. addictos. C. de appella. & idē tenet Pau. & Sali. ibi dicit. Bal. in d. l. addictos, & nota quod contra hanc legem faciunt cardinales ex quodam priuilegio, nam si obuiant ei, qui ducitur ad mortem habent ex consuetudine hoc priuilegium, quia possunt eum a morte liberare. Pau. de Castro, ibi 1

refert

refert. Bal. quod cardinales habent hanc prærogatiuam ex consuetudine, quod si obuiant alicui, qui ducatur ad iusticiá, possunt eum eximere de manu familię, ponendo capellũ super caput eius, & ita de facto seruatur. Sali. in d. l. addictos, in fin. dicit, quod cardinales non seruant hanc legem, habentes ex consuetudine priuilegium, vt si obuient, ei qui ducatur ad supplicium posśint mittẽdo suum pileum illum liberare à morte. Iaso. in. §. pœnales col. 24. in prin. ver. 3. & vltimo de actionibus, instit. refert Bal. & Sali. Marti. laud. in tractatu de cardin. q. 6. refert Bal. & dicit quod est singulare dictum Cępolæ in cautelis, cautela secunda, in prin. dicit, quod quando aliquis ducitur ad iustitiam, vel patibulum, procuret, vt ducatur per viam, vnde transitum faciat aliquis Cardinalis. Nam si obuiam faciat aliquis Catdinalis, dicto ducto ad mortem, ipse reus condemnatus liberabitur, habent Cardinales de consuetudine, vel priuilegio, vt posśint ad mortem condemnatos, eis obuiando liberare. allegat Bal. & Pau. in d. l. addictos, & hoc ponendo capellũ suum, super caput eius, qui ducitur ad mortem: & ita de facto seruatur. est cautela ad liberandum, quem à morte procurare, vt aliquis Cardinalis sibi obuiant faciat, vt ponat capellum, super caput eius. Ideo debet esse cautus dominus iustitiæ, ne duci faciat condemnatum per loca, in quibus obuiari posśit, aliquis Cardinalis. Idem tenet Feli. in c. quærenti de offi. deleg. in fine, & Ioan. de neuisan. in silua nuptiali. fo. 19. col. 3. in principio.

Barto. de Belenzinis, in additionibus ad Panormitanum, in d. cap. sane, dicit, quod si ille qui ducitur ad mortem obuiat Cardinali in curia Romana, liberatur à morte, de consuetudine. secundum Bal. in d. l. addictos. quem sequitur Paulus de Castro, ibi, qui dicit, quod istud fit ponendo capellum suum super caput eius, qui ducitur ad mortem, & quod ita de facto seruatur, & allegat Cæpo. vbi supra, & in consuetudi. Burg. fol. 69. col. 3. refert Bal. in d. l. addictos, & Iaso. in d. §. pœnales. fo. 56. col. 2. ver. & pro decimoquarto. refert Bal. in d. l. addictos, & Paulus de Castro, quos retuli supra, & dicit Cassan. in d. versiculo non credo, quod apud nos istud obseruetur.

Barbatius, in tractatu de præstantia Cardinalium. quæstio. 9.

primæ partis in ſexto volumine. fol. 57. loquitur late, de iſta quæſtione, & concludit, quod ſi hoc habent ex priuilegio Papæ, ſeruabitur in terris ſuis, ſecus extra. Si habent, hoc ex conſuetudine, argu. pro & contra, an talis conſuetudo valeat & poſito quod valeat, ponit fallentias, & in fine ver. dicit, quod ſi Papa in terris ſuis, vel Imperator in terris ſuis, ſciret illam conſuetudinem, & toleraret eam, valeret: vt plenius per Barba. vbi ſupra, qui latius, quam aliquis loquitur in iſta quæſtione.

Caſtaldus in tractatu de Imperatore. quæſtio. 97. fol. 166. numero. 3. refert remiſſiue, plures Doctores, loquentes de iſto caſu.

Alberi. in titu. epiſco. vel Abba. in vſu feudo. in prin. co. 7. dicit, quod Cardinales habent ex ſpeciali priuilegio, vel conſuetudine, vt liberent damnatum ad mortem, ſi obuiat ei dum ducitur ad iuſtitiã. allegat Bal. in d. l. addictos. Math. de afffli. in tit. de pace iura. fir. in princ. col. 5. num. 80. fol. 133. dicit Cardinalis ſedis Apoſtolicæ poteſt propria autoritate, auferre condemnatum à manibus Officialium, & hoc Cardinales habent ex priuilegio. allegat Bald. in d. l. addictos. Zazius in. l. acta. de re iudi. ff. dicit quod Cardinales vſurpant hoc priuilegiũ, ſed ne hoc iure relatum, ſed quadam propria conſuetudine vſurpant.

Eccleſia deſtructa.

Summarium.

1 Eccleſia omnino deſtructa ſic q nulla ædificij ueſtigia remaneant, num gaudeat immunitate?

2 Domus omnino deſtructa, non eſt eadem quæ antea erat.

3 In refectione Monaſterij, omnino demoliti no ua Epiſcopi autoritas deſideratur, & ibi multa ſimilia.

4 Semel Deo dedicatum, non eſt ad prophanos uſus reuocandum.

5 Eccleſia perdit priuilegiũ quãdo deſtruitur autoritate ſuperioris, alias ſecus.

Si eccleſia

1 I ECCLESIA †fuerit totaliter destructa,ita quod non remanent,aliqua ædificia: Sed solum dũtaxat,constat,quod olim fuit ecclesia,cõfugiens ad dictum locum an gaudeat immunitate, non reperi istam quæstionẽ tactam ab aliquo in istis terminis. Ampliatio Vigesima.

Et quod talis locus non gaudeat immunitate faciunt sequẽtia. Hosti.in summa de eccle.ædifici.in fin.dicit,quod si domum,vel
2 ecclesiam destruas,vsq; ad fundamẽtum non est † eadem dom9. Ideo ædificando ecclesiam dirutam, requiritur autoritas Episcopi. ca. si quis.16.q.fin.ad idem glo.in ca.de monachis. 17.q.2.
3 quæ dicit,quod † in refectione monasterij totaliter destructi, requiritur autoritas episcopi.secus in monasterio,non totaliter destructo.allegat c.Iudæi,de Iudæis & Sarracenis, & glo.1.in c.3. de iure patro.quæ dicit,quod reficiens ecclesiam,omnino funditus destructam dicitur nouam facere,& efficitur patronus. secus si non destructam funditus reficiat. Idem Inno.in rub.de consac. ecclesiæ vel alta.vbi dicit,quod si ecclesia est funditus,diruta, & est reparata ex toto de nouo cõsacrãda,& ibi ponit tres casus,in quibus eccesia de nouo cõsacratur,& tertius est iste.facit glo. in Clem.si.de rescriptis, vbi si beneficium fuit omnino distinctum. Ita quod fuit titulus omnino extinctus, & post modum creetur dicitur nouum beneficium, & ibi omnes, & Feli. qui multa refert,in c.cum accessissent,co.pen.post Barba.& alias, de consti. non refero quia possunt videri,& ibi Philippus deci.in fin.& per Panorm.& plenius per Anna.in c. consuluit de Iudæis, & Sarracenis, vbi dicit Panorm. quod si Sinagoga funditus corruit, non est licitum eam reficere,quia esset nouum facere facit text. in l.1.§.si quis ædificium, de no.ope. nun. ff. & ibi Barto. & alij, qui dicunt, quod reficienti ædificium ex toto destructũ potest nunciari nouum opus.secus si nõ esset,ex toto destructum, & hoc refert Iaso.in repeti.l. quo minus,in 9. quæstio.fin.de flumi.in q. quam ponit,an reædificanti.ff. Molendinum posit,nunciari nouum opus, & concludit, quod sic,quando ex toto erat destructum. allegat tres glo. & tres text.glo. in d.cap. de monachis, & in d. cap. 3. & glo. in l. damni.§.si his qui ædes iubes, augeri, de dam.infec.ff.quæ tenet, quod si Rusticus pro-

misit militi aquam frigidam in æstate in domo, quam miles habet quod si domus comburatur, & alia reædificetur quod rusticus amplius non tenetur, quia est noua domus, & Feli. in d. c.cũ accessissem, de constitu. allegat etiam tex. in l. inter stipulãtem. §. sacram, in fin. de ver. obliga. & ibi gl. quod domus deposita vsq; ad aream, non est eadem domus. Feli. vbi supra, & idem est in ecclesia, quod in domo. Nam si ecclesia est funditus destructa, & reædificata non est eadem, sed diuersa. Gofre. in summa de ecclesia ædifican. in fin. Feli. plene vbi supra. & Iaso. in l. inter stipulantem. §. sacram, in fin. verb. quid autem. ff. de verb. obliga. facit etiam tex. in l. si ita legatum. §. fi. ff. de legat. 1. vbi si testator postquam legauit domum, & eam funditus destructam, reficit extinctum est legatum, postquam est alia domus. facit etiam text. in l. qui tamẽ quibus modis, vsus amittatur. ff. vbi demolitis ædificijs in totum & nouis constructis, finitur vsusfructus. ista & multa alia possent allegari pro corroboratione prædictorum. remitto me ad Feli. in d. c. accessissent, & Iaso. in d. l. quominus. q. fin. ff. de fluminibus.

Item pro corroboratione etiam prædictorum facit. c. abbate, sane in fin. de ver. signifi. & ibi glo. in ver. donec. vbi si priuilegiũ datur alicui monasterio, destructo monasterio, destruitur priuilegium. Nam cessante causa cessat effectus. c. suggestum, de deci. cũ simi. facit etiam c. cum ibi glo. in can. & hoc diximus. 16. q. 7. in ver. destructa, quæ dicit, quod ecclesia destructa non remanet locus priuilegiatus. facit etiam can. generaliter. 16. q. 1. & ibi glo. in ver. non deuagantes in fine, quæ dicit, quod si aliquod priuilegium datum est religiosis, cessante religione, cessat priuilegium can. fin. 25. q. 2. dicto c. abbatẽ, de ver. signi. facit c. 2. de noui operis, nun. & ibi glo. in ver. principale, quæ dicit, quod destructa re, destruũtur priuilegia. allegat plura iura, vnde etiam dicit glo. in. §. sacra, in ver. manet de re diui. institu. locus definit esse religiosus, quando ea remouentur, quæ talem eum reddebant. allegat l. sacre. ff. de reb. diui. l. antepe. ff. de relig. & sumptifune.

Per predicta ergo, videtur, quod si ecclesia sit totaliter & funditus destructa, desinit esse ecclesia, & per consequens perdit priuilegium

uilegium prædictæ immunitatis, & pro prædictis etiam faciunt notata, in c. prophanis de restit. spoliatorum.

Pro parte contraria, quod dictus locus, seu dicta ecclesia totaliter, & funditus destructa, retineat & gaudeat dicta immunitate. faciunt sequentia prima regula. semel Deo de regu. iur. in
4 libr. 6. vbi quod semel Deo dedicatum † est, non est ad vsus humanos vlterius transferendum. c. ad hæc de relig. domi. cum simi. vt per glo. in d. regu. semel Deo: & in d. can. ad hæc. can. nec semel. 19. q. 3. l. ædem. ff. de contrahenda empti. glos. in d. c. nec semel, quærit si Monasterium destruatur; nunquid poterit locus ille, vel ædificio monasterij ad alium vsum conuerti. cócludit glos. quod ad priuatos vsus non poterit conuerti, locus autem remanet sacer, licet dirrutum sit ædificium, & d. l. ædem ff. de contrahen. empti. quæ dicit, quod ædes sacra terræ motu dirruta, locus ædificij non est prophanus. Ideo vendi non potest, exponit glo. ibi in ver. prophanus. idest, non desinit esse sacer, per text. qui hoc expresse dicit in l. in tantum. §. semel, autem. ff. de re diui. & ibi glo. ad idem text. in. §. sacra res; in fine institu. de re diui. ex quo sequitur quod indulgentia & priuilegia concessa ecclesiæ, etiam dirruta ecclesia durant, secundum Ange. in d. §. sacra res, in princ. nota. fin.

¶ I T E M pro ista facit. glos. in regula priuilegium de regul. in sexto, quæ dicit, quod tunc ecclesia, vel alius locus per-
5 dit priuilegium, † quando destruitur ecclesia, vel locus autoritate superioris, si autem destrueretur ab hostibus, vel alias retinet omnia sua priuilegia; vt plenius per glos. Idem tenet glos. in can. & hoc diximus in ver. destructa. 16. quæstio. 7. & glos. in c. statutum de electio. lib. sexto. Panorm. in c. 2. col. 2. ver. nota. quod destructa. de no. ope. nun. vbi Panorm. dicit quod si ciuitas destruatur authoritate superioris omnia priuilegia Ciuitatis sunt sublata: secus si ex facto alicuius Tyranni, vel ab hostibus Ecclesia destrueretur, vel ciuitas, quia tunc remanent omnia priuilegia. secundum Panormit. ibi & idem tenet Panormita. licet non ita in d. c. Abbate. col. penul. in glos. fin. de ver. signi. & plene per Innocen. Anton. & alios in d. c. secundo de noui ope. nun. & ibi Anton. ex dictis Innoc. dicit

tres quæstiones. Prima est, an destructa Ecclesia, pereant eius priuilegia, & concludit, quod non,nisi authoritate superioris esset destructa, vt plenius per Anton.& Ancha. in d.cap. secundo.

Et dicit Henricus bohic, in d.c.secundo,in ver.super eo quod id quod dictum est, de locis, quæ destruuntur ab hostibus, quod retinent priuilegia sua intellige quando destruuntur terræmotu, vel alias, quam authoritate superioris.secundum Henricum bohic.in d. c. penul. in fin. & ibi Cardinal. col.4. ver. quæro in eo.Ioann.Andre.Ancha. Philippus Francus, in d. regula priuilegium. Idem etiam tenet Guillielmus de monte Lauduno in d. regula priuilegium, qui dicit, quod si destruatur authoritate superioris, non retinet priuilegia,alias si per hostes, vel incendio non amittit priuilegia, imo plenarie retinet.

¶ALEXAND. in d. l. inter stipulantem.§. sacram.c..fin. ver. extra glo. quærit an ecclesia destructa, postea reædificata dicatur,eadem dicit post Barto.& alios.

Idem est in Ecclesia, quod in domo, & hoc facit, an Ecclesia totaliter destructa perdit priuilegia, sibi concessa post plura per ipsum allegata dicit, quod communis opinio & conclusio est, quod destructa Ecclesia, etiam non refecta, retinet priuilegia.fallit,nisi sit destructa superioris authoritate & sit sine spe refectionis.

Idem tenet ibi Iaso. & Alexand. in l.si grege. ff. de lega. primo, & Feli. in c. cum dilecta. col. fin.de rescriptis.

Quæstio. ¶QVID TENENDVM in prædicta quæstione. scilicet, an Ecclesia funditus destructa gaudeat dicta immunitate,dico, quod si Ecclesia est destructa authoritate superioris, vel per rerum naturam, sine spe reparationis perdit priuilegia, & sic non gaudet dicta immunitate: cum idem sit, quod Ecclesia sit destructa authoritate superioris, vel per rerum naturam sine spe reparationis. secundum Bald. in l. non ambigitur. ff. de legibus, & Bald. in procemio. ff. col. prima & ibi allegat

allegat Iacobum de Rauena, dicentem, quod duo ſenatores non faciunt ſenatum, nec habent autoritatem veteris ſenatus, quia non eſt ſpes reintegrationis formalis numeri, & ordinis ſenatorum, per d.l.non ambigitur.ff.de legi.vbi idem Bal.in prin. ver. iuxta hoc quæro. Ideo dicit, Domini.in c. licet cano.col.3. ver.4.caſu.de elect.lib.6. quod ſi fiat legatum pro alimentandis pauperibus in certo hoſpitali, vel clericis, pro officiando eccleſiá de extructo hoſpitali, vel eccleſia non debet legatum Ludo. Roma.conſ.417.vbi quærit, an cenſus, qui debetur ſub priori, ab rationem caſtri debeat caſtro diruto.

Bald.in c.1.col.2.de elect.ver.quæſtio extat, quęrit vtrum collegium pœnitus deſolatum, poſtea reparatum ſit vnum, & idem an vero nouum.concludit, quod eſt nouum, niſi remanſiſſent, aliquæ reliquiæ puta in materia, vt muri, & campanillæ. Ita eum refert. Feli in d. c. cum dilecta. col. finali. litera in meo Baldo eſt corrupta, vbi debet eſſe, niſi remanſiſſent, dicit etiam ſi remanſiſſet.

Alexan.conſ.43.in 1.volu.dicit.quod caſtrum deſtructum, ſine ſpe refectionis, nõ retinet iura quæ ante habebat. refert eum Fe. in d.c.cum dilecta.co.fi. Idem Alex.vbi ſupra col.1.ver.quinimo dicit, quod ciuitas, vel clauſtrũ, funditus deſtructum, ſiue ſpe nouę conſtructionis, nõ retinet iura quæ ante habebat, ſed illa perdit. allegat l.ſi vſuſructus.§.quib.mod.vſus amitta.ff.l. pater.§. Tuſculanus, & ibi dignus.de legat.3.ff.& Innocent. in d. c.abbate. de verbor. ſignification. allegat etiam gloſ. dictæ regulæ priuile.& can. & hoc. diximus 16. q. 7. & ca. ſtatutum de electio. lib.6.

GVIDO PAPA. in regula priuilegiarum de regul. iuris, in libr. 6. in lectura dictæ regulæ, quam ponit, in fine lecturæ decretalium. col. antepenulti. in fine. dicit, quod quomodocunque deſtructa ſit Eccleſia, vel ciuitas durante deſtructione tolluntur priuilegia per text. qui hoc videtur dicere in l. ſi vſuſructus quibus modis vſusfructus amittatur. ff. eſt tamen differentia, quantum ad recuperationem priuilegiorum, quia deſtructa ciuitate ab hoſtibus, & poſtea refecta bene renouantur priuilegia, licet ſecus, quando ſuperioris

autoritate. Ita potest saluari glo. & communis sententia in c. pastoralis.7.q.1.

Petrus de perusio in tractatu de muta. status ecclesi. co.2. dicit, quod quando semel res dedicatæ Deo, vel Sacræ remanent, in suo statu, & consacratione; quia tunc non possunt ad humanos vsus trasferri, sed quando eorum rerum mutatur status, vt quia in totum destruitur Ecclesia, vel res sacræ ante dedicatæ Deo redduntur totaliter ad non esse; tunc possunt ad prophanos vsus trasferri. Refert eum Blasius Auriolis in addditio. ad Guillielm. de monte Laud. in d. regula semel Deo de regul. iur. libr. 6. & sic prædicti Doctores, scilicet Guido, & Petrus de perusio videntur concludere, quod ecclesia totaliter destructa durante destructione non gaudet priuilegio immunita.

Archidiacon. in cano. & hæc 16.q.7. prope finem dicit, quod quando Ecclesia, vel ciuitas, vel alia loca, siue sacra, siue prophana autoritate superioris destruuntur propter delictum eorum, de cætero nullus debet vocari clericus illius ecclesiæ, vel municeps, illius loci, & ille locus perdit priuilegia. c.2. de nou. oper. nun. ca. placui de consacratio. distinctio.1. & in d.c. & hæc si autem ab hostibus destruitur, tunc retinet omnia sua priuilegia, & antiqui clerici remanent, ibi clerici. cano. pastorali.7.q.1.19. q.3.c. qui semel, & idem videtur si autoritate superioris transferatur ad alium locum, vel alij vniatur per nota. per Innocen. 1. in c.1. ne se vacant. & c. quia Monasterium. de religios. Domini. & idem intelligitur de ciuitate, & alijs locis prophanis, secundum Innocen. in d. c.2. de no. ope. nunc. & per Archidiaco. in c.2. de consacratio. distinctio.1. hæc Archidi. vbi supra.

Cóclusio. COMMVNIS opinio est, quod si Ecclesia sit destructa autoritate superioris, vel sine spe reædificationis non gaudet, nec retinet priuilegium immunitatis: secus si alias sit funditus destructa sine autoritate superioris, & est spes refectionis, quia istis duobus concurrentibus, retineret priuilegium immunitatis, & alia priuilegia.

Palatia nobilium, seu Dominorum.

Summarium

Summarium.

1 Palatia nobilium, an gaudeant exemptione.
2 Consuetudo, in hoc spectanda.
3 Quemadmodum, & statutum municipale.

1 AN PALATIA † nobilium, seu dominorum, sint de iure exempta, vt ab eis non posit delinquens extrahi. Ampliatio. XXI.

BALD. in l. plerique de in ius vocando. ff. in ver. sed pono, quærit aliquis est in palatio dominorum Priorum. nunquid potestas, potest illum citare re, & verbo? dicit quod sic, & dato quod palatium sit locus publicus, & securus, tamen ibi potest fieri citatio, & captura, per l. sed etiam de in ius vocando. ff. Nam ibi dicitur de theatro, quia est locus publicus. hæc Bald. vbi supra: aduerte, quod Bald. non loquitur de palatio alicuius priuati, sed de palatio publico, prout sunt palatia, vbi iudicia fiunt, prout sunt palatia parlamentorũ, vt in Francia vocantur palatia, vbi iudices, & domini de parlamento congregantur.

IACOBI de sancto Georgio, in d. l. plerique, num. 7. ver. quid autem, si essent in palatio priuatorum ciuitatis certè bene possunt inde extrahi, per l. sed etiam de in ius vocand. ff. dum loquitur de theatro.

Alexand. de Imo. in d. l. plerique col. 3. in prin. ver. nota. in l. sed etiam, in ver. Theatro dicit, quod quis potest capi, & citari in palatio dominorum. secundum Bald. ibi.

BARTHOL. Sozi. in d. l. plerique, de in ius vocand. ff. col. 11. q. 20. dicit, quod Bald. concludit, quod sicut potest, quis capi in theatro, quod est locus publicus, vt in d. l. plerique, & l. sed etiam. Ita pari ratione poterit capi in palatio dominorum, & hæc procedunt de iure. hodie vero ex consuetudine, vel municipali censura non est licita captura. sunt verba Bartholomei Sozi. vbi supra.

¶ De palatio regis dico infra Ampliatione.25.

Valet † consuetudo. 2

Quod palatia dominorum, seu theatra, vel certa alia loca gaudeant dicta immunitate. s. quod non possit quis inde extrahi: secũdum Bartol. Sozi. vbi supra. retuli in proximo casu in fine, licet Barba. loquens de consuetudine, quam Cardinales habent, quod obuiantes eis gaudeant immunitate conetur reprobare, istá consuetudinem retuli eum supra. in ver. Si obuiauit Cardinali. in Ampliatione.

Valet † statutum municipale. 3

Valet statutum municipale, quod palatia dominorum gaudeant dicta immunitate. secundum Barto. Sozinum in d. l. plerique. retuli in verbo palatij sup. col. 1. & in regno isto Nauarræ, est lex regni, quæ disponit, quod palatia de infancones gaudeant ista immunitate. refero legem regni infra.

Quæritur ad propositum. d. legis quis dicatur infancon. & in multis legibus regni fit mentio de isto verbo infancon.

In libro qui vocatus nobiliario, quem fecit Fernandus mexia. 24. de Iaen. lib. 1. fol. 188. quęrit. Quien son llamados infancones. refero eum vt iacet

Ay infancones, otros que llaman Balbasores, son algunos Señores de tierra, pero, no grandes, que no tienen mucha tierra ni iurisdiciõ, que en los tales mas es su nobleza y linaje que grãdeza

En España infancones se dizen aquellos que en Italia llaman Capitanes, y Balbasores. Esta declaracion de infancon se halla en la secõda partida. tit. primo. l. 13. que a si lo affirma. dize la dicha ley, cathanes, & balbasores son aquellos hijos dalgo en Italia aqui les dizen en España infancones, & como quiera que estos vengan antiguamẽte de buen linaje. & ayã grãdes heredamiẽtos, pero no son destos grãdes Señores que de suso dezimos. Y en sus tierras no tienen alguna Iurisdicion. Y quales son los grandes que no son Emperadores la ley. 11. en la seconda partida. tit. primero, dize, son Principes, Duques, Condes, Marquezes, Iuezes,

Vizcondes,

Vizcondes,y porque se llamã ansi declara la dicha ley,& quis di catur tyrannus.ibidem.in l.10.

Qui sunt in fancones magnates generosos, ricos hombres, & de alijs.vide in cousilijs meis.cons.14.in 2.vol.omnino.

Itẽ enel regimiento de principes se affirma, que infancones,no quiere desir,saluo minores infantes.en comparation de los infantes maiores es assaber, de los hijos de Reys, que se llaman infantes y a los otros menores,que son nobles,y de linaje llaman infancones.Essas tres expositiones,o declarationes de infancones pone el decho mexia en el nobiliario.lib.1.c.88.

Qui dicantur Balbasores, vide glos. in c. fundamenta in ver. marchio,de electio.lib.6.& plenius per legistas,in tit.quis dicatur dux.Marchio,Comes,Capitaneus,Balbasor.

In isto regno Nauarræ,est lex regni,per tres status facta in titu. de iglesias, in 3. lib.in primo ti.c.4.est tenoris sequẽtis, Si algun malechor entrare en la iglesia, o en palatio de infancon no deue ser sacado,si no fuere ladron manifiesto,o traidor probado,o preso si fuere, o hubiere pleiteado, aya su Iuridition y dado fiador, empero el fiador, debe y puede sacar de iglesia, o de palatio à aquel malechor por el qual entro fiador.

Sepulchra etiam Iudæorum.

Summarium.

1 Sepulchra Iudæorum immunitate donantur.

1 EPVLCHRA † Iudæorum gaudent immũnitate per c.sicut.§.ad hoc de Iudæis.vbi text. dicit, cimiteria Iudęorũ,nemo audeat mutilare,aut inuadere,siue obtẽtu pæcuniæ corpora humana effodere,& ad istud propositũ Card. in d.c.inter alia.q.1. de im- XXII. Ampliatio.

de immuni.eccle.& Maria.Sozi in tracta.de cita.arti.17.fol.22. col.3.& Ioa.and.in d.c.inter alia,in glo.3.dicit,quod Sepulchra Iudæorum,gaudent immunitate,per d.c. ſicut, & dicit Anto.in d.c.inter alia.col.2.in fine.quod ipſo iure ſepulturæ,gaudent immunitate per d.c.ſicut.

Statua principis, ſeu præfecti Vrbis.

Summarium.

1 Fugiens ad ſtatuam principis gaudent immunitate.

2 Fugiētes ad puteum olim ſalui erāt.

3 Fugiens malicioſe ad ſtatuam principis, non gaudet immunitate.

XXIII Ampliatio.

FVGIENTES ad ſtatuam principis † gaudent immunitate. Ita quod nō poſſunt inde extrahi,per text.in l.1.in prin.ibi ſeruos, qui ad ſtatuas confugerunt.ff.de offic. præfecti Vrbis.dicit text. quod quando domini ſæuiebant in ſeruos ſuos,ipſi fugiebant ad ſtatuas,& conquerebantur de dominis ſuis, & præfectus de hoc cognoſcebat, & dicti ſerui erant ſecuri à dominis ſuis. ad idem facit text.in l.2.§.ideóq; ibi ad ſtatuam confugerunt. ff.de his,qui ſunt ſui,vel alie.iur.facit etiam tex.in §.nam Antonius,& in §.finali inſtit.de his,qui ſunt ſui,vel alie.iur.vbi tex.æquiparat ædem ſacram,& ſtatuam principis.Nam fugientes ad eas gaudēt immunitate.facit etiam text. in l.vnica. C. de his, qui ad ſtatuas confugiunt.vbi text.dicit,qui confugiunt ad ſtatuas principis ab omni violentia,debent eſſe tuti. & ibi dicit Placentinus, fol.39. titu.15.hij,qui ad principis ſtatuas cōfugiunt,ſi cauſas habuerint, ob quas confugere debuerunt,etiam legibus, & adiudicibus defenduntur. Si vero per malitiā cōfugiunt, vt in alios creetur inuidia,vinculis publicis mancipabuntur.l.capitaliū.§.& vt generaliter.ff.de pœnis.Oldra.in d.l.1.de offi.præfecti Vrbis. Idem tenet,& Salicetus in d.l.vni.C. de his,q ad ſtatuas cōfugiūt,dicit, quod 1

quod fugientes ad ſtatuas principis à pœna liberabuntur, nec poſſunt extrahi de iure, per dicta iura. Idem Hoſtien. & Cardin. in c.penulti.de immunita.eccleſi.qui dicunt, quod ſtatua præfecti vrbis, gaudet immunitate.allegat dictum.§.fina. inſtit.de his qui ſunt ſui vel alieni.Maria.Sozi.in tractat.de cita.arti. 17. q.5. col.penulti.fol.23.col.1. ver.item probatur.vbi dicit,quod fugiẽtes ad ſtatuam princi.gaudent immunitate. & Paul.de caſtro.in d.l.vnica de his,qui ad ſtat.confug.C.dicit,præmitte,quod ſicut olim fugientes, ad eccleſiam erant tuti, vt ibi non poſſent capi, nec extrahi.vt de his, qui ad eccleſias confugiunt,per totum,ita & fugientes ad ſtatuas principis,per d.l.vni.hoc eſt verũ,quandó non fit malitioſe, nec cauſa alicui nocendi. ſed cauſa ſe defendendi, ſecui ſi faceret cauſa nocendi. Nam erant multi, qui hoc fauebant ad ſamandum aliquem eorum inimicum,dicebant recepiſſe minas,de interficiendo, vel aliquid faciendo iniuſte tales debent puniri, vt latius per Pau.& idem Salicet.ibi Caſſa.in conſuetu.Burg.fol.57.col.3.ver.18.dicit, quod fugientes ad ſtatuas principis,à pœna liberantur,nec poſſunt extrahi.de iure,per d.l.vni.& per l.capitalium.§. ad ſtatuas de pœ.ff.& in hoc multum debet attendi conſuetudo.ſecundum Guilliel. de mon.lau. in clementi.1. de pœniten.& remiſsio.& eum ſequitur Imo. ibi.

Caſtaldus peruſinus,in tractatu de Imperatore. q.96. fol.166. quærit de ſtatua Imperatoris, & eius priuilegium quale ſit, & quod fugientes ad ipſius ſtatuam, ſunt tuti,& ſecuri: allegat aliquà iura, quæ ſupra retuli, allegat etiam Paul.de Caſtro. quem retuli,& refert multos hoc tenere: Dicit tamen,quod dato,quod Imperator ipſe viuens, & animatus haberet idem priuilegium, vt Cardinalis propter identitatem rationis, & maioritatem tamen in ſtatua ipſa. ſecus videtur dicendum per rationes ibi per eum allegatas, dicit tamen, quod relinquit, hoc cogitandum, quia de conſuetudine in ſtatuis,non videtur admiſſum, nec receptũ,& caſu eueniente,ſeueri iudices nõ obſeruarent,vt latius per d.Caſtaldum:& iſtam fallentiam tenet Marcusde mantua.conſ. 211. numer. 18. vbi dicit, quod olim fugientes ad ſtatuas, ſalui erant. allegat ſupra dicta iura, Imo. † ad puteum fugere licebat,
2 quia erat ſacer.& ab eo fas nouerat, ſicut nec à templo,& ſtatuis

quemquam extrahere. secundum Marcum vbi supra.

Cóclu sio. COMMVNIS conclusio Doctorum est quod fugientes ad statuas sunt securi per iura satis aperta, quæ supra retuli.

FALLIT † primo quando maliciose quis confugeret, vt supra retuli. 3

FALLIT secundo, nisi consuetudo esset in contrarium.

CONFVGIENTES ad puteum, olim gaudebant immunitate: Nam erat locus sacer. retuli. Marcum de mantua. supra in fine præcedentis fallentiæ, & iste puteus erat ille.

Persona principis, seu regis.

Summarium.

1 Confugiens ad principis personam securitatem habet.

Ampli atio. 24.

ONFVGIENTES ad personam principis, seu regis habent securitatem. Nam si ad statuam à fortiori, ad personam. Cassa. in consuetu. Burg. fol. 57. co. 3. ver. 8. & Castal. perusinus in dicto tractatu de Imperatore. q. 96. fol. 166. retuli supra in causa præcedenti. 1

Palatium regis.

Summarium.

1 Palatium principis immunitate gaudet.
2 Quid palatium appellatur.
3 Differentia inter palatium, & aulam.
4 Palatium in quo à prætorio differat.

Id quod

1 ID QVOD dicitur de ecclesia, est tenendum de palatio regis, quod nullus delinquens est ab eo extrahendus, nisi de speciali mandato regis, vel nisi commiserit proditionē, vel à leue. Hoc tenet Montalbus in sua glo.l.fori.l.7.in 1.lib.ti.5.in.fi.gl.pe. Ampliatio XXV.

De palatio nobilium dominorum dixi supra ampli.21.

Basilica dicitur palatium regis regum. dixi supra, in prima amplia. in ver. Basilica.

Dicit palatium locus vbi rex se palam adiudicandum, comedendum, vel à mœna loquendum, præbet: & dicitur palatium, quia omnia sunt ibi palam, nec in tali loco ad aurem. vel signis, sicut faciunt monachi, est loquendum, nec nimis alte, vel secrete est lex partitę.l.pe.titu.9.in secunda partita concordat lex vnica de pala.& domi.lib.11.C.fol.234.co.1.

Lucas de pēna. in rubr.d.l.vnic.dicit, quod palatium à pallade arcadiæ principe dictum est, in cuius honorem arcades oppidum construxerunt.

Ioann. de platea, super rubri.d.l. vni.dicit, quod palatium est diuersum à domo. Nam dicitur palatium.i.ampla domus, in qua multa vagari possunt. Inde Palatinus.l.de palatio existens. secundum Catholiconem. Ioann. de platea, vbi supra text.in d.l.vni. dicit consacratas nouis cedes.id est inclita palatia, ab omni priuatorum vsu, & communi habitatione, & dicit ibi Lucas de pēna, quod palatio regis, non debent cohære redificia priuatorum: de sacro palatio, etiam loquitur Rubri.& text.in l. 1.de comitibus, & Archiatus sacri palatij, lib.12.C.

De palatio episcopi loquuntur text.& Doctores, sup.in 15.ampliatione, in ver. palatium, seu domus episcopi.

Et inter palatium, & aulam est differentia, quia palatiū est Imperatoris regum, principum, & magnatum, aula est inferiorum. c.conuenior, 23.q.8.secundū Imo.Car.in cle.8.de baptis. & tex. in d.c.conuenior, loquitur de palatio Imperatoris, vel palatium dicitur, totum aula propriè est pars palatij.Car.in cle.vni.in prin. & aliquando vnum pro alio ponitur, vt in d. clem.facit lex pen. de priuileg. eorum, qui in sacro palatio militant vbi tex.ex aula nostræ, &c. Nam ibi aula capitur pro palatio.

Aula dicitur sala, vel spaciosum habitaculum, cōmuniter quatuor habens alas, glo. in clem. vni. de baptis.

Et de palatio etiam loquitur text. in titul. quæ sunt regalia, & sunt domus regales. secundum Præpositum. ibi col. penulti. post Ysernam, & alios, & in rubri. l. 2. & fi. de priuileg. eorum, qui in sacro palatio militant. libr. 12. fol. 250. in 1. volum.

Item palatium, & prætorium differunt, vt colligitur ex l. fina. de offi. rectoris prouintiæ. ff.

Item palatium non debet in libello de necessitate confinari. Nam valet libellus de crimine commisso in palatio; licet palatium non sit, in eo confinatum. Nam certum est ex quæ est vnum in loco. secundum Bart. in l. demonstratio falsa de cond. & demonst. ff. num. 17. ver. & per hanc, quod si aliquis accusatur de maleficio commisso in palatio potestatis Perusino, nō est necesse quod inserantur confinia, cum satis ille locus sit demonstratus. Bart. in l. 2. de lib. & posthu. quærit de ista quæstione, & se refert ad dicta per eum. in d. l. demonstratio, & idem tenet. ibi Alex. & Bart. in l. libellorum de accusati. ff. & in l. cum seruo. §. fi. de con trahænda empti. Bald. & Imo. in l siquis. in fundi vocabulo de legat. 1. ff. Ange. & Imo. in l. cum pater de legat. 2. ff. Bal. & Ludo. in l. si certi, si certum petatur. ff.

IACOBVS Spigiel in voca. iuris ciuilis in ver. palatium, dicit palatium à Palatino Monte deriuari. Sacrum ob Imperatoris venerationem, cuius sedes vocatur; vt in rubri. de comitti. & Archidíaco. sacri palatij. & in Rubri. de priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant. C. lib. 12.

Palatinus largo modo dicitur, qui habet officium in palatio. Lucas de penna. in l. 1. de palatinis sacrarum largitionum. C. lib. 12. & fo. 253. co. 2.

Breuiloquus, seu Guarinus in suo vocabulario dicit, quod palatium. i. ampla domus, in qua multi vagari possunt. & ibi latius per eum.

CALEPINVS in suo vocabulario. in ver. palatium mons Romæ appellatus est. ponit ibi alias expositiones, vt ibi per eum.

Venio ad.

Venio ad Fallentias.

Summarium.1.Fallent.

1 Publicus latro non gaudet immunitate.
2 Quis publicus latro dicatur.

1 RIMO, fallit dicta regula in publico latrone. Nã si est † publicus latro nõ gaudet immunitate. p tex. 1. Fall. in c.inter alia.eo.ti.vbi Pan.dicit, in vlti.nota.illum à publicũ latronem, qui palam & publice furatur, vel prædatur, vt sunt pirate, vel publice stantes in stratis itineribus & vijs publicis, vel habentes arcẽ, vel castrum, vt vi & armis prædentur transeuntes: & eum refert Guillielm. May. in d.regula nemo, de domo sua.ff.de reg.iur.fo.249.co.3. num.17.& vltra Pano.allegat l.capitalium.§.famosos latrones, & §.grassatores. ff.de pœn. per notata.ibi per glo.& docto.& l.1.& 2.C.quando liceat vnicuiq; sine iudi. vend. & refero istum casum in sequenti fallentia, & eius rationem, & cum dicto c.inter alio concordat lex fori Hispaniȩ.lib.1.ti.5.l.vnica.& concordat etiam lex 4.1.partitæ legũ Hispaniȩ.ti.11. Quæ lex ponit casus, in quibus quis extrahitur ab ecclesia, scilicet, publicus latro qui palam, & publice furatur, vt sunt pirate.& c.prout supra retuli.ponit etiam d.l. alios casus referam infra.

Montalbus glo.d.l.vni.fori.quęrit, quis dicatur publicus latro, & dicit, quod publicus latro † dicitur manifestus, non solum, qui
2 cum furto depræhenditur, sed etiã inuentus in domo ad furandũ, vel in oliuis, vel vineis, vel quãdiu fur tenet rem furatum, & depræhensus, vel visus est, cum ea in publico, vel in priuato à domino, vel ab alio, anteq̃ deponatur in loco destinato. §.manifestus.insti.de oblig.quæ ex deli.nas.l.furtũ cum duabus sequen.ff. de furtis.licet talis vir non fuerit visus furari. & ibi Bar. Itẽ si sit

 visus

visus cum furto, & clametur contra eum: quia tunc est manifestus fur. l. si quis in seruitute. §. 1. ff. de fur. & ibi Bar. Dicitur etiã publicus latro, contra quem furtũ probatur, vel per confessionẽ, siue per probationem vel facti euidentiã. c. vestra. c. fi. de coha. cler. c. cum olim. de ver. sig. alij. dicunt, quod latro publicus dicitur, qui palam furatur, alij intelligunt. c. inter alia. & leges sup. dictas de latronibus, & raptoribus stratorũ, qui hoc faciunt publice. secundum Bar. in l. capitali. §. famosos latrones. ff. de pe. & concordat lex 18. ti. 13. in 7. partita legũ Hispaniæ, quæ loquitur de frequentantibus itinera, vel de precedentibus in mari, vel ingredientibus ad furandum vel depredandum per vim in domibus, vel locis, vel Thesaurum de ecclesia, vel regis tributa.

De quo latrone intelligatur d. c. inter alia, dico in fallẽtia seq.

Summarium. 2. Fallent.

1 Nocturnus populator immunitate non habet.
2 Quis sic populator nocturnus.
3 Cur magis alijs quã his securitas conceditur.
4 Hæc uera sunt quando insidiose delictum commissum est.
5 Publicus latro in ecclesia occidi potest.

2. Fall. ECVNDO, fallit dicta regula in nocturno populatore agrorum per text. ca. inter alia. eod. titu. vbi text. ponitur istos duos casus. Nam si † est 1
nocturnus populator agrorum, non gaudebit immunitate. De qua in regula nostra. nocturnus † po- 2
pulator agrorum est. secundum Panormit. vbi supra in præcedenti fallentia. Qui obsedit stractam publicam, prædando homines transeuntes, & differt à publico latrone, quia non publice, vt latro, sed clandestine moratur, & furatur in loco, vel secundum Innocent. in d. c. inter. quem Panormitan. refert vbi supra dicitur nocturnus populator agrorum, quia in nocte segetes destruit, vel comburit, dum ibi se abscondit, vel latet, etiam propter homicidia, & rapinas, quas facit in stractis illis. Idem voluit Hostiensis in summa eod. titu. §. in quantum prædicta. refert Guilliel. may. vbi sup. in præcedenti fallentia, & istos duos casus. refert gl. in c. sicut antiquitus. 17. q. 4. in glo. fi. & Hosti. in d. §. in quantũ co. 2.,

ver. sin autem

ver.fin auté longe,refert etiá istos casus.& dicit ibi Hostié.quod depopulator,seu populator agrorú,exponitur.i.vastator, seu cóbustor,quia de nocte cóburit,segetes vicinorú & dicitur à populor popularis, seu depopulor depopularis,quod in mala significatione accipitur,quasi destruo is.seu disspergo is.Hostien. vbi sup. Hostien.in d.c.inter alia.col.1.in fin.ver.vel nocturnus,dicit, sic dictus,quia de nocte segetes destruit,dum ibi latet,vel se abscondit propter homicidia & rapinas,quas committit, in stracta publica agros eorum, qui ei non seruiunt destruit, & comburit, populator dicitur.i.collector fructuum,in spicis pendentiú, alias depopulator.i.vastator,seu destructor,& est melior litera loquitur enim de vastatoribus messium,maxime,qui de nocte comburunt messes.Idem quod Hostien.tenet Ioan.and.in d.c.inter.

Istam fallentiam ponit etiam lex fori Hispaniæ.l.3.lib.1.titu.5. scilicet nocturn⁹ depopulator agrorú vel q publicas stractas obsidét aggresiióis insidijs verba.5.d.l.foris sút,La iglesia no defiéda robador conoscido,ni hóbre que de noche quemare messes,o derrácare viñas,o arboles,o rácare los mojones de las heredades. Idem dicit lex 4.titu.11.in prima partita,& ibi glo.dicit, quod nocturnus depopulator agrorum differt à publico latrone, quia iste clandestine furatur,& moratur in loco oculto. Ideo dicitur nocturnus depopulator agrorum,quia in nocte segetes destruit, & inde latet.allegat Inno.in d.c.inter alia.retuli Inno.supra.

Antonius de butrio in d.c.inter alia.co.1.in fin. dicit, dicitur depopulator fructuum in agro pendentiuum deuastator, & dicitur,nocturnus,qui in nocte segetes destruit,cú ibi iacet,& in illis se abscondit.& refert Hostien. in d.c.inter alia,quem & supra retuli,& dicit Anto.co.2.in prin.quod proprie latro, dicitur ille, qui itinera frequentata,& stractas publicas obsidet, insidijs.

Car.in d.c.inter alia not.4.idé tenet.refert Inno.& Hosti.ibi & Hosti.dicit,quod melior est litera depopulator,vt sup. retuli. dicit Car.quod vtraq; litera habet eúdé sensú,& dicitur à populor is.& nó à populo as.quod in bona significatur.secúdú Hosti. vbi sup. Vnde dicit Ioa.and.in d.c.inter alia,col.2.in prin. quod prædicta duo genera hoím,si in stractis publicis fuerint aggresi aliqué p insidias,ista immunit.nó gaudét,vt saluétur ab ecclesia:

 si vero

ſi vero non in ſtractis,ſed extra,vel in ſtractis,ſed nõ inſidioſe,ſed impetu & caſu fortuito,hæc committunt,tunc immunitate gauderẽt.ſecundũ Ioan.and.ibi quẽ ſequitur Anto.ibi col.2.in prin.

Sed quærit Ioan.and.ibi,col.2.in prin.quare decretalis iſta, de his,pluſquã de alijs expreſsit,dicit,quia de alijs præſumitur,quod non inſidioſe hoc fecerint,niſi contrarium probetur.

Ancha.in d.c.inter alia.co.2.ver.ſed dices, quare magis alijs, quam iſtis cõfugientibus eſt cõceſſa immunitas.refert Ioan.and. vt eum retuli,& dicit Ancha.quod miratur de hoc dicto,quod ſi inſidias accipimus pro dolo,ſemper dolus præſumitur, poſtquam conſtat delictum fore commiſſum ç.1.de præſumpt.l.ſi non conuinci,de iniurijs C. 3

Et ſecundum hoc nullus delinquens poſtquã conſtiterit de delicto,gaudebit immunitate,& ſic Anch.reprobat rõnẽ Ioã.and.

Panor.in d.c.inter alia,co.6.in fin.ver.ſed quæro refert Ioan. and.& dicit,quod Ancha.reprobat iſtam rationem:ſed dicit Panor.quod ipſe credit,quod Ioan.and.intellexerit, quod alij non præſumuntur,ex ꝓpoſito prius deliberato deliquiſſe,licet in actu delicti præſumãtur dolus:in iſtis autem,qui ſtant in ſtractis publicis,prẹſumitur,quod ex propoſito deliberato hoc fecerint,ex quo in illis rapinis ſe as ne fecerint.Debet enim inſpici hominis conſuetudo.l. qui ſemiſſes de vſu.ff.Panor.ibi etiam allegat aliam rationem,& glo.fin.in c.ſi.eo.tit.ponit etiam aliam rationem.

Ioa.bichis in d.tract.de immu.fo.73.ver.3.fall.eſt in paruo volumine.refert iſtas duas fallentias,& refert Panor.qui dicit, quis dicatur publicus latro,& nocturnus populator.refert etiam Ioã. Ancha.Panor.quare plus in iſtis quam in alijs.retuli omnes ſupr.

Conclusio. Eſt communis concluſio,quod c.inter alia,procedit quãdo inſidioſe, illi caſus † committuntur.ſecundum prædictos,& idẽ tenet Ioan.Igne.in l.3.§.ſubuenitur.ff.ad ſillam.num.103. fol.223. col.2.ver.Hoſtien.vero. 4

Loquitur tex.c.inter alia,de ſtractis.ſtracta dicitur via publica & munita,quaſi lapidibus vurgitrita & eſt de lapidibus ſtracta, & partita.vnde dicitur dilapidata.ſecundum Guarinum in ſuo breui loquo,ſeu vocabulario in ver.ſtracta.Bar.in l.1.ff.de via publica.Alberi.in ſuo dictionario,in ver.ſtract. Calepin⁹,in ſuo vocabulario

bulario,in ver.stra&u.dicit,quod stra&a dicitur via lapidibus te&a.vt sunt vię Romanæ ideo plus sceleris,latro,prędo, percussori cõmittit,si in via stra&aviatoré ingrassetur.secũdũ Cale.vbi sup. Marcus de mantua.cons.91.num.16.dicit:quod sicut publicus latro potest in ecclesia capi.Ita potest in ecclesia occidi,arguẽdo de tẽpore à loco,vt per Ias.in l.vinũ,& ibi oẽs.ff.si certũ petatur,&.c.inter alia de imm.eccl.c.1.de hom.& à quocũq; & quacũq; ẽtiã die feriato.l.fin.C.de maleficijs,& Math. &.l.1. C.de sum. tri.l.accusatiões.C.de accu.quod possit occidi in eccl.dubitaré.

Delinquens in ecclesia vel cimiterio.

Summarium.3.Fallent.

1 Delinquẽns in ecclesia uel cimiterio hac securitate nõ fruatur.
2 Etiam si sine spe immunitatis delinquat.
3 Quod si ex pposito nõ delinquerit sed fortuito aliud cõstituẽdũ
4 Conclusio in hac quæstio,
5 Cõmitẽs quæcũq; grauia crimi.in ecclesia nulla securitat edonetur.
6 Committens furtum in ecclesia immunitate non gaudet.
7 Idem in eo qui sacrilegium in ecclesia committit.
8 Et in eo qui adulterium in ecclesia perpetrat.
9 Vel raptum.
10 Sed & in alijs delictis idẽ existimãdum est.

TERTIO,fallit in delinquente in eccclesia, vel cimiterio,per tex.expressum,in c.fin.eo.titu.vbi di-
1 cit text.quod cõmittentes † homicidia,vel mutilationes membrorum in ecclesia,vel cimiterio,nõ debet gaudere immunitate per rationes,quas tex. ibi põnit Inno. in c.inter alia,eo.tit.dicit,quod is,qui in ecclesia aliquem occiderit,ecclesia eum nõn defendit,quia ecclesiam viol at.arg.can.de viro.12.q.2.& c.an sit de appella.c.quia frustra de vsu.alij tamẽ contrariũ dicũt,sed dic in his,quæ pia sunt, consuetudiné seruãdã,sed dic vt in c.fin.eo.tit.sunt verba Inno.vbi sup. Idẽ dicit Car.in d.c.inter alia.q.10.sequitur etiam,quod violatores eccle.nõ gaudẽt immunitate,dico infra,in fi.istius fallentiæ,

PRIMO, ampliatur ista fallentia, etiam si delinquat sine spe 1. Ampl.isti9 fallen.
2 immunitatis † nam taliter delinquens in ecclesia vel cimiterio non gaudebit immunitate.secundum Panormitanum in d.c.a.fi. col.2. vers. sed circa prædi&a, & refert Hostiens. tenentem istam

istam ampliationē, licet postea videatur ab ea recedere, & dicit Hostiē. in d.c.fin.in prin.nemo sub spe veniæ peccare debet, nec est subueniendum per iura per eum allegata. & dicit, post in ver. quem nisi fieat, præsumitur, ipso facto præsumptione iuris, & de iure. Nam si de hoc non constet, & si huius voluntatis non esset nihilominus locum habét, causæ sequentes, quæ finales fuerunt, huius statuti, hæc autem compulsiua. vult dicere Hostien. quod præsumitur, quod delinquens in ecclesia delinquat hoc animo, vt defendatur ab ecclesia, & si de voluntate non cōstat, vel etiam si non sit huius voluntatis non gaudebit. vult quod delinquens in ecclesia sine spe immunitatis non gaudebit, dicit vlterius Hostiē. subueniretur, tametsi contrarium probaretur, puta quod nullas habebat inimicitias. Sed ex verbis ibidem inter eos ortis ad homicidia peruenerunt, & ita debet intelligi, quot notat Hugo. cū refert glo. in d.c.fin. vult ergo Hostiē. quod si cōstaret, quod quis deliquit in ecclesia sine spe immunitatis, debet gaudere. Ioā. and. & Anto. de but. in d.c.fin. referūt, & sequuntur. Hostiē. Car. in d. c.fin. in prima oppositione, & in 4.q. vsque ad finem, concordat cū Hostien. quod si ex proposito, sub spe immunitatis delinquat in eccle. quod alias nō deliquisset, nō gaudebit, sed si cōstat † quod 3
alias erat commissurus, delictum, gaudebit per literam d.c.fi. intelligendo, quod illa non sit causa impulsiua, sed finalis, quod bene sonat litera, licet non sit tutum bene hoc tenere, tamen sapit æquitatem, quia ex proposito, tunc non violant immunitatē ecclesiæ, sed ciuiliter, ita euenit indubio præsumitur, quod alias non erant cōmissuri. idest, quod deliquerint sub spe immunitatis. hæc Cardin. vbi supr. Petrus de Ancha. in d.c.fin. ver. quæro, quærit, quid si sine tali credulitate immunitatis fuissent, alias commissuri. refert Ioann. And. ibi quod ista est præsumptio iuris, & de iure quod illa non fuit sola causa, quare denegetur immunitas, sed fuit causa impulsiua, & aliæ sequentes fuerunt causæ finales, concludit Ancha. quod si quis casu non ex proposito deliquit, in Ecclesia videtur habere immunitatem, puta si non propter inimicitias, sed ex verbis contumeliosis ibi ortis homicidium est commissum. secundum Hostiensem. & sic Ancharanū Sequitur Hostiensem, Innocen. in ca. inter alia, eodem titulo in

fine

fine. dicit, quod is,qui in ecclesia aliquem acciderit,non debet ab ea defendi:alij tamen contrarium dicunt:retuli Inno.supra in fallen.Collecta.in d.c.fin. in prin.quærit,quid si intra ecclesiam quis committat sacrilegium,homicidium,vel aliud crimē.refert Inno.vbi supra,quod statur consuetudini. refert etiam Hosti. tenentem cum Ray. in summa, quod etiam si alias quis non esset commissurus non debet gaudere.tex.tamen,in d.c.fi.videtur cōtra dicere à contrariori sensu.Sed potest dici,quod semper præsumitur,quod hoc fecerit in ecclesia,vt posit per eam defendi, & sic non gaudet, & refert Ioan.an.in d.c.fi.quod si non ex proposito,vel ex veteri odio,sed casu fortuito hoc fieret,gauderet, & hoc quantum ad homicidium.secundum Hostien. Sed quantum ad furem, tenet indistincte Hosti.quod non gaudet,sed ratio diuersitatis est nimis tenuis: hæc collecta:vbi supra.

Panor.in d.c.fi.refert Hostien.& dicit,quod communiter doctores transeunt cum sua opinione,quę opinio est magis ęqua,sed non placet Panor.per ratione text.c.fin.& sic opinio Pano. est, quod delinquens in ecclesia,etiam sine spe immunitatis non gaudebit.Ioānes bichis in.d.c.diffiniuit.17.q.4.num.27.ver.4. fallentia.fol.73.col.4.quærit,de ista quæstione .refert Hostien. & Panor.& num.30.dicit,quod opinio Pano.videtur probabilior de iure:& magis sustentabilis in disputando: tamen in iudicando non esset recedendum ab opinione Hostien.quæ suffulta est omnium opinione Doctorum.

Ioan.de tur.cre.in d. c.diffiniuit. 17.q.4.ver. secundus est. dicit,quod si quis in ipsa ecclesia commisit maleficium sperās se ab ecclesia defendi, quod semper pręsumitur, nisi cōtrarium probetur,non debet per ecclesiam defendi,per d.c.fin.eod.titu.

Ange.de Claba.in summa,in ver.immunitas,ver.22.ponit aliquos casus,in quibus quis non gaudet immunitate, & tertius casus est illorum,qui aliquod maleficium enorme committunt in ecclesia,vt defendantur ab illa:secus si committeret extra ecclesiam, vel cimiteriū sub spe,vt defenderetur ab ea,quia gauderet, vt in d.c.fin.eo.tit.quærit post,quid si commisit maleficiū in ecclesia,sed nō sub spe,vt defendatur ab ecclesia.refert Panor.quod non defendetur.alij contra & magis placet,per d.c.fin.

Stepha.

Stepha.aufre.in decis.cape. Tolo.q.432.in prin.refert Claba. vbi supra, dicẽtem, quod si quis commisit maleficium in ecclesia, sed non sub spe, vt defendatur ab ea quod debet gaudere immunitate, per d.c.fi.licet Panor. cõtradicit. Aufrerius vbi sup. quod opinio sua seruaretur.

Siluestrinum in summa, in ver.immunitas.3.q.2.ver. tertiũ est, dicit, si autem commisit, quis maleficium in ecclesia vel cimiterio sed non sub prædicta spe. secundum Ponorm.nõ defendetur, alij vero contrarium & verius, quia in alijs non habet locũ, ratio illi9 capituli, quæ est in delinquente in ecclesia vel cimiterio subdicta spe: qui etiam sub prędicta spe extra ecclesiam, vel cimiterium delinquit gaudet immunitate. Arg.d.c.fi.hæc Siluestri. vbi supra.

Cõclusio. Conclusio † ex prædictis resultat, quod si non ex proposito, vel 4 veteri odio, sed casu fortuito, quis committat delictum in ecclesia, gaudebit immunitate: alias non ista est communis opinio.

Panor. in d.c.fin.indistinctе, tenet quod quomodocunque deliquerit, quis in ecclesia, non gaudebit immunitate.

Opinionem Panor. credere fore veriorem per rationes suas: & posito quod prima causa, seu ratio d.c.fin. esset finalis, aliæ etiam rationes sequentes illius text. sunt etiam finales: licet vna deficiat si aliæ remanent, non deficit d.l.

Petrus de belluga in speculo principum.fo.51.col.1.ver. restat videre de illo, qui violat immunitatem, quod non gaudet illa per d.c.fi.eod.tit. quod videtur verum si immunitatem violet animo vt defendatur ab ecclesia: dic quod in dubio præsumitur præsumptione iuris, & de iure contra quam non admittitur probatio, in contrarium facere hoc, vt defendatur ab ecclesia. allegat Anton. in d.c.fin. retuli supra dicit vlterius D. Petrus vbi supr. quod etiã si de illa voluntate non constet, vel etiam si non sit huiusmodi voluntatis locum habent, aliæ causæ, de quibus, in d.fi. quæ fuerunt finales dictæ constitutionis, hæc autem impulsiua. Subuenitur tamen ei, si contrarium probaret. allegat Anton. vbi supr. & in hoc residet. vult ergo dictus doctor, quod si probetur delictum, commisisse, non animo se defendendi in ecclesia, gaudebit immunitate: & ista est communis, vt superius dixi.

Vnde sequitur, quod violatores ecclesiarum non gaudent immunitate

munitate dixi.in princi.istius fallent.& refero in fallent.33. infra ibi vide.

Guilliel.May.in l.nemo.ff. de reg.iuris.fo.250. co.2. in fi.nu. 28.quærit,quid si in ecclesia,vel cimiterio aliquis delinquat,non tamen sub spe veniæ, vel eo animo, vt ab ecclesia defendatur,an posit extrahi secundum tenorem.c.fina.eo.ti. videtur quod non quia ille text.videtur se fundare sub spe veniæ: quam ille non habuit ergo cessante causa.Hostien.tenet contrarium, & Panorm. in d. c. fin. retuli supra.qui præcise tenet eum extrahendum, per decis.d. c. fina. vbi text. in sua decis. allegat duas rationes,quæ videntur procedere in isto casu. Vna est,quia in eo,quo quis deliquit debet puniri:altera quia frustra legis auxilium implorat,qui cómittit in legem.l.auxilium in fin.ff.de mino. c. quia frustra de vsu.c.cum olim de offi. deleg. & in delictis præsumuntur animi dolus, & animus malus. c.1.de præsump.Hæc May. vbi supra,& sic residet cum Panorm.

SECVNDO, ampliatur dicta fallen.3. quod licet ille tex.c. fi.loquatur in cómittentibus homicidia, vel mutilationes mébrorum habeant etiá locú in alijs † criminibus extra homicidiú & mutilationé.Pan.ibi.col.1.ver.sed ego vltra alios quæro.arg. pro & contra.tandem dicit,quod satis potest dici,quod in omnibus grauibus delictis habet locum d. c.fi.tú propter identitatem rationis:tamen quia rationes,quæ ibi ponútur,sunt generales, ad omnia delicta,saltim enormia,& no.hoc dicit Pa.vbi sup. Idem tenet Anch.in d.c.fi.in pri.vbi notat tex.ibi quod pro excessibus commissis in ecclesia delinquens immunitatem nó consequitur, & ponit tex.exemplum de mutilationibus: & homicidijs. idem dicas in alijs delictis intus ecclesiam perpetratis puta in adulterio raptu virginum,& idem in furto.secundum Hosti.& Ancha.vbi supra.Idem tenet Steph.aufre.in questionibus Tolosanis.q.422. in prin.vbi dicit.refert,& tenet,id quod Panor.Ioan.de Bichis. in d.c.diffiniuit.17.q.4.co.11.fo.74.in fi.ver. dicit.Panor.nu. 2. quærit de ista quæstione,& late prosequitur eam referendo plures doctorum opiniones.Faciunt ad prædictam ampliationes sequentes.Car.in d.c.fi.tenet contrariú .s. quod cómittens delictú

2. Ampliatio istius fallen.

5

in ecclesia,citra homicidium,& mutilationem,gaudet immunitate.refero eum in fall.sequenti. Communis opinio est contra eũ & retuli sup.& refero in sequenti ampliatione.Collecta in d.c.fi. eod.ti.in prin.quærit,quid si intra ecclesiam,quis cõmittit sacrilegium,homicidiũ vel aliud crimen. Refert plures doctores,pro & contra,& residet cum Hosti.quod non gaudet.Refert Gofredum.vbi supra,qui indistinctè dicit, quod tales ecclesia defendere debet,quia si repelleret eos videretur esse atrix . sanguinis, sed Hosti.vbi supra hoc non approbat,nec expresse reprobat in lectura.Refero eum in sequenti fallen.

Siluestrius in summa , in ver.immunitas.3.ver.3.refert Panor. quod c.fi.habeat locum in omnibus delictis grauibus,secus in nõ enormibus ibi commisi, quia gaudet.Siluestrius vbi supra.

Claba in sua summa in ver.immunitas.q.17.Idem tenet Nicolaus Boheri in decis.q. 119.col.3.nu.4.refert Panor.in d.c. inter alia fo.115.in prin.Sali.in aut.siquis ei.C.de adult.dicit,quod ecclesia cum suo cimiterio habent immunitatem,præterquã,quando in eis aliquis occidetur,vel membrum mutilatur in d.c.fin.& dicit Sal. quod forte per rationem.d.c.fi.potest extendi,ad quod libet delictum per quod ecclesia violatur:eum refert, & sequitur Angel. de maleficijs, in ver.quod fama publica. q.8.fo.73.col.3. colla.Boheri,in suis decis.q.100.col.3.nu.4.refert Pano.in d.c. inter alia est fo.15.col.3.in prin.

3. Ampliatio istius. fallen. TERTIO ampliatur † in cõmittente stritum in ecclesia,vt nõ defendatur ab ea.Hast.in summa isto ti.in 6.libr.ti.30.fo. 86.Hosti.in c.fi.eo.ti.in fi. quærit quid siquis committit furtum in ecclesia,dicit,quod non defenditur,licet Gofre.contra.in l.siquis in hoc genus.C.de epis.& cler. Hosti.in summa eo.ti.§. inquantum co.3.in prin.quærit,quid si committit. quis furtũ in ecclesia,nũquid defendetur?nõ videbitur. Quia secundum Augu. nemo ad supplicandum debet admitti ibi,vbi sacrilegium commisit.c.frater.17.q.4.c.frustra de vsu,sed Gofr.dicit contra,quia duo genera hominum excipiuntur.c.inter alia eo.ti.d.l. siquis in hoc genus.c.de epis.& cler.quæ potius facit contra.secundũ Hosti.vbi sup.& idẽ.quod Hosti.tenet Ioa.and.in d.c.fi. eo.ti.in fi. & idem Anto.Cardi.in d.c.fi. referunt Hostien. & dicit Cardi. 3

in d.c.

in d.c.fina. quod ad l. siquis, potest responderi: quia licet clerici de honestate non debeant deposcere vltionem proprie iniuriæ, non tamen ex hoc debent omittere, qui persequantur iniuriam ecclesiæ. Itẽ ob delictum cõmissum in ecclesia perditur immunitas. d. c. fi. eod. ti. sed quia d.c. loquitur in homicidio, vel mutilatione possumus restringere, quod nõ habeat locũ in alio casu. sed stet regula, quod sit locus immunitati extra duos casus, de quibus in d.c. inter alia. & sic saluabitur opinio Grofre. ista solutior est mitior. Hęc Car. in d.c.fi. & sic vult Car. innuere. quod d.c.fi. solum habeat locũ in homicidio, & mutilatione: & nõ in alijs delictis, quia cõmittens delictum in ecclesia citra homicidiũ, & mutilationem gaudet immunitate. Collect. in d.c.fin. quoad furtum sequitur Hosti. & ipse collect. in d.c.fi. in prĩ. quærit, quid si intra ecclesiam, quis commisit sacrilegium. Referero sup. in præce. ampliatione. ad 3. fallen. glo. in c. frater. 17. q. 4. in ver. ab omnibus cogit. arg. ex illo text. quod si aliquis committit furtum in ecclesia non gaudet immunitate. & idem etiam tenet Ioann. And. in c. decet, de immunitate eccle. libr. 6. & ibi Ioan. monachus. & Domi. co. 2. in fi. Idem tenet Cassane. in consuet. Burg. fol. 57. co. 1. ver. secundum ergo canones, dicit, quod committens furtũ in ecclesia, non gaudet immunitate. dicit tamen quod lex siquis in hoc genus sacrilegij dicit, contrarium facit ampliatio 5.

Conclusio est, quod cõmittens furtum in ecclesia non gaudet immunitate. Cõclusio.

6 QVARTO, ampliatur † etiam si fur. cũ re furtiua fugit ad ecclesiam, nam talis non gaudet immunitate. secundũ Ioa. de ana. in c. fi. co. pe. in fi. de furtis, post Anto. & alios vbi quærit de ista questione, & cõcludit, quod non gaudet immunitate, quia mutatione iurisdictionis, nouum committitur furtũ iuxta doctrinam Bar. in l. si dominum. ff. de. furtis loquẽdo de fure, quod vbi reperitur cum re furtiua, videtur ibi furtum cõmittere. & potest ibi puniri vt plene. per Ana. in d.c.fi. & Barba. in c. postulasti co. 47. in prin. refert dictum Ana. Nam ipsi dicũt quod quidam fur fugit ad ecclesiam cum re furtiua, & fuit extractus ab ecclesia, & suspensus, & ille qui fecit extrahi, dubitauit in foro conscientiæ 4. Ampliatio istius fallen.

 an hoc

Summarium. 4. Fallent.

1 Existens in ecclesia, si vulneret constitutum extra non habet securitatem.
2 Quando principium, uel finis, in istis spectand. sit.

VARTO, fallit quando ille, qui stat in loco 4. Fal.
1 immunitatis percutit † existentẽ extra locũ immunitatis. Nam talis non gaudet: imo habet locũ d.c. si. de immunitate ecclesiastica. secundũ Pa. in d.c. si. co. pe. in fi. vbi quærit, quid si existens in loco immunitatis percutiat enormiter existentem extra ecclesiam, an habeat d.c. si. dicit, quod credit, quod sic, quia delictum principiatũ fuit in ecclesia, licet alibi cõsummatũ. Facit c. 1. &. ibi Pa. de presum. & pernotata per Ioã. and. in regu. inspicimus. de re. iu. in 6.

Anch. in. d.c. si. quærit, quid si existens in ecclesia vulnerauit, eũ balista existentem extra ecclesiam, vltra 40. passus remittit se ad Bar. in l. libellorum. ff. de accusati.

Ange. de Claba. in summa, in ver. immunitas. q. 23. quærit vtrũ existens in ecclesia vulnerans existentem extra violet immunitatem. dicit, quod sic. allegat Pan. in d.c. si. quia delictum fuit ibi principiatum, & habebit locum d.c. si. s. vt non defendatur.

Siluest. in summa, in ver. immunitas 3. q. 6. ver. secundũ qui existens. refert Pa. in d.c. si. quod habeat locum d.c. si. vt non defendatur ab ecclesia quia delictum fuit ibi principiatum, licet alibi consumatum. refert tamen Bar. in l. quod ait, de adul. ff. vbi dicit, quod portans aliquem de platea extra plateam, & ibi eum percutit, non punietur, tanquam percutiens in platea. & ibi dicit, quod quando initium, & finis loci, & temporis sunt illiciti fauore rei inspicimus finẽ, ne de vtroq; puniatur: sed quãdo principiũ est licitum habens causam licitam, illud principium inspicimus, per l. qui cum maior. ff. de be. lib. 2. dicit Sil. vbi sup. quod tunc est dictum Bar. verum, vbi plures actiones sunt, vt aggresio, sequutio, & percusio. dictum vero Pa. vbi est vna actio tantum puta vnus motus tali proiecti qui incipit in vno loco, & in alio finitur. & pro ista fallẽ. faciunt notata per Ioã and. in reg. in obscuris de re. iuris in 6. vbi si existens in vno territorio percutit existentem in alio territorio potest ratione huius delicti conueniri in vtroque

loco per tex.in c.1.de præsum.& ibi Feli.no.3.post Pan.& alios: & ibi refert plures Doctores hoc tenentes. & hoc etiam Maria. Sozi.in c.postulasti,co.3.nu.5. de foro competenti, tenet: & refert alios Doctores in 1.q.& in 5.fo.98.col.4.& fo. sequen.co.1.

In ista materia, † an inspiciatur initiũ vel finis, datur doctrina, 2
quod quando vtrumque est illicitum.s.initium & finis,tunc finis attenditur, sed quando initium est licitum, & causam habet licitam,tũc ipsum initium inspicimus.tex.in l.quod ait lex.§. quid nam.& ibi Bart.ff.de adulte.l. qui cum maior.§.1.de bo.libe.ff. refert prædicta Marcus de mantua.consi.91.nu.15.

Existens in ecclesia mandans committi, dictum extra ecclesiam.

Summarium. 5. Fallen.

1 Constitutus in ecclesia, mãdans extra ecclesia delictum cõmittit non fruitur immunitate.

2 Existens in uno loco, si mandet delictum, alio committit ubi conueniri debeat.

3 Quando locus percussarius inspiciẽ debeat.

4 Committens delictum in ecclesia si post ea, aliud committat, an possit gaudere immunitatis priuilegio.

Fallẽt. 5.

VINTO, fallit quando existens in ecclesia mãdat cõmitti † delictum extra ecclesiam, an gau- 1
deat immunitate. Ista quæstio dependet ab illa mandator, vbi dicitur delinquere an in loco, vbi mandauit, vel vbi delictum fuit expletum. Panor. in d.c.fi.in fine, format istam quæstionem in istis terminis, & non decidit: sed se refert ad Bal.in l.si vt proponitur de fideiusso.ff.& in l.non solum.§.si mandato.ff.de iniu.& Ancha. in d.c.fi.etiam quærit de ista quæstione, & se refert ad Bar. vbi supr.& istã quæstionem etiam quærit Ange.in ver.immunitas.q.24.& Siluestri. in ver.immunitas.3.q.6.ver.3.& dicũt, quod ista quæstio dependet ab illa, vbi dicitur delinquere mandator.& referunt Bar.vbi supra. Panor.vbi supra allegat text.in clem. pastoralis.§.necnon iuncta glo.in ver.de districtu.de re iudi. Vult innuere, quod dicitur delictum committere, vbi delictum fuit secutum, vt plenius

per

per Bar. vbi ſupra. Silue. vbi ſupra, dicit quod tex. d. Cle. paſtoralis iuncta glo. videtur innuere, quod ibi delictum cõmittitur. vbi illud ſequitur, vel expletur: quia dicitur in d. cle. quod citatio facta infra fines imperij citatũ extra imperium conſtitutũ non artauit. allegat Bar. vbi ſupra. Idem Bar. in d. l. ſi vt proponitur. ff. de fideiuſſo. quærit de quæſtione. Si exiſtens in vno loco † mãdat
2 delictum committi in alio loco, an mandans poſſit accuſari. vbi delictum eſt expletum, ſeu commiſſum. refert vnam opinionem, quod ſic. refert aliã, quod non poteſt conueniri, niſi in loco in quo fuit mandatũ. Dicit Bar. quod oportet prius ſcire. vtrum mandãs delictum cõmitti puniatur ex delicto, vel mãdato. cõcludit Bar. ibi quod ex delicto punitur: & idem Bar. in l. non ſolũ. §. ſi mandato. ff. de iniu. & per Bart. in l. libello. ff. de accu'a. Iſta quæſtio de delicto cœpto in vno loco & finito in alio, eſt ſatis trita per canoniſtas. plene maximè per Feli. in c. ſi. co. 6. de foro compe. vbi ponit tres concluſiones, & refert plures Doctores, & in mandãte concludit, quod delictũ mandantis punietur à iudica loci, in quo delictum eſt factum, & non in quo eſt mandatũ. & refert plures Doctores, vt ibi per eũ, & per Domi. & alios in c. de homi. lib. 6. & ibi per Phili. probum. nu. 12. refert Alex. conſ. 216. in 6. volu. vbi dicit, quod debet puniri in loco, ad quem ordinabatur èxecutio mandati. allegat Philip. prob. Bar. vbi ſupra. & alios Doctores. facit etiã glo. ſingu. in cle. 1. vt li. pe. & ibi Ancha. & alij. & Feli. in c. 1. de præſum. co. pe. ver. facit etiam iſte tex. Bar. in d. l. libellorum. ff. de accu. ver. ſed quæro. Aliquis percutit Titium
3 in platea, qui poſtea moritur in alio loco, quis † locus debeat inſeri, dicit, quod locus percuſsionis, & non locus vbi moritur: quia ibi videtur interfectus, vbi eſt percuſſus. & Bar. ibi. ver. Vlterius quæro, quid ſi aliquis in platea cum balliſta, percutit aliquem extra plateam, quis locus inſpicitur. cõcludit, quod inſpicitur locus vbi quis percutitur. Si tamen eſt ſtatutũ, verba ſtatuti ſunt inſpicienda. faciunt quæ dico in fallentia ſequenti: maximè in 10. fallen. & 14. & faciunt aliæ quæſtiones, quas refert Alex. in additio. ad Bart. in d. l. libellorum.

Ioan. Bichis, in d. tractatu de immu. eccle. col. 15. ver. quid ſi exiſtens in eccleſia mandauit delictum ibi committi, vel econtra,

existens extra ecclesiam mandauit delictum committi in ecclesia dicit,quod hæc quæstio dependet ex alia vbi mandator dicatur delinquere.an in loco vbi mandauit delictum committi,an vero in loco vbi ex tali mandato fuit secutum.refert tex.in cle.pastoralis de re iudi.qui tex.videtur dicere delictum committi, vbi fuit secutum,& si existens in ecclesia,mandans homicidium committi,extra non priuatur immunitate. refert Panor. in d.c.fi.de immunita.eccle.qui se remittit ad Bar. retuli supra,& I.Bichis residet in hoc,in ista quæstione & Feli.in d.c.1.de præsum.col. pe. & sic prædicti Doctores volunt innuere,quod si existens in ecclesia mandat delictum cōmitti extra ecclesiam, quod debet gaudere immunitate.

Et faciunt differentiam inter istam Fallen.& Fallen. præcedētem.s.quod aliud sit per se percutere,seu delinquere,& aliud mādare delinquere,seu percutere per alium.

Maria.Sozi.in d.c.postulasti,co.3.ver.circa secūdā quæstionē de fo.compe.fo.98.& col.4.quærit quid si Florentinus mandat. Florentiæ titio,vt interficiat seium,in Ciuitate Bononiæ: & ita secutum est homicidium,quæritur coram quo iudice debeat iste Florentinus puniri.dicit,quod coram Bononiensi,& ista est cōmunis conclusio doctorum in locis superius allegatorum. Ioann. and.in reg.in obscuris de reg.iu.lib.6.& in c.1.de consac. eccle. vel alta.Ancha.& alij,in d.c.postulasti.q.2.& Maria.se refert ad dicta per eum in c.1.de rapto.Dicit tamē idem Maria.quod melius potest dici distinguendo quod aut loquimur de pœna imponenda ratione mandati,aut ratione delicti,si ratione mādati debet puniri,vt fuit mandatū: si est statutū de pœna mandantis seruetur statutū: si nō est statutū de iure cōi punietur pœna extraordinaria,vt latius per Maria.in d.c.postulasti. In secundo casu rōe delicti venit puniendus per iudicem loci,in quo delictum est cōsummatum,per supradicta, & Ancha.in d.c.postulasti.q.2.

Aduerte nam supra,in ista fallen . retuli Bar . dicentem quod mandans punitur ex delicto, ac si ipse deliquisset,si ergo ipse delinquit non gaudebit per præcedentem Fallen . Item qui per alium facit,& licet quo ad forū procedant superius dicta: tamen quo ad hoc,quod talis delinquens gaudet immunitate nō crede-

rem

rem quod procederet, quod talis mandans, gaudeat immunitate, sed quod non debet gaudere.

In isto casu & in sequentibus fallen. sunt duo cõsideranda. Primo, quod in ecclesia fuit mandatum committi delictum. Secũdo quod extra ecclesiam fuit delictum executum, seu consummatum vel finitum, & sic sunt duo delicta. Primum fuit in ecclesia ratione mãdati. Secundum extra ecclesiam, quia ibi fuit finitum: nam si iste talis mandans, aufugit ad ecclesiã ratione secundi delicti, quia pceditur cõtra ipsum, videtur, quod debet gaudere p superius dicta, quia ibi delictum est finitum. ibi videtur perpetratũ, vt dictum est. Si ratione primi delicti, eo quia mandauit in ecclesia, videtur, quod nõ debet gaudere, quia violauit ecclesiam, ratione mandati, & posset agi contra ipsum: tanquam contra violatorem ecclesiæ, & in isto casu non gauderet, quia violatores ecclesiarum non gaudent, vt dico infra.

4 Et pro decisione istius casus procedit quæstio, † an committẽs delictum in ecclesia, & post extra ecclesiam committit aliud delictũ, & fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere. dico infra in fallẽ. 11. & consistit etiam, an sint hæc duo delicto, quod solum mandatum sit vnum delictum, & effectus mandati. scilicet, percussio sit aliud delictum.

Existens extra ecclesiam, percutit seu vulnerat existentem in ecclesia.

Summarium. 6 Fallent.

1 **Existens extra ecclesiam uulnerans, aut percutiens constitutum in ecclesia quando gaudeat immunitate.**

1 SEXTO, fallit † Si existens extra ecclesiã vulnerat, seu percutit existẽtem in ecclesia, nõ gaudebit immunitate, quia delictũ est cõmissum in ecclesia per not. in prędecẽti fallẽ. ergo nõ gaudebit per d. c. fi. Itẽ alia ratione. Nam ecclesia remanet violata per effusionem

effusionem sanguinis,& sic violans eam,non gaudebit immunitate.vt dicam infra,inver.violatores.& dixi in fine fallentiæ precedentis.

Existens extra ecclesiam mandauit delictum committi in ecclesia.

Summarium.7.fallen.

1 Existens in ecclesia mandans delictum committi,an etiam securitate ponetur.

Fallét. 7.

ALLIT septimo,Si existens † extra ecclesiá mãdauit percuti,seu delictum committi in ecclesia, & iste casus potest intelligi duobus modis.Primo quod existens extra ecclesiam mandauit alicui, vt iret ad ecclesiam,& ibi percuteret,seu vulneraret, vel occideret existentem in ecclesia.Secundo mãdauit alicui existenti extra ecclesiam,vt inde percuteret sagitta, vel alio modo existentem in ecclesia,talis mandans,seu mandator in vtroq; casu priuatur immunitate ecclesiæ per rationes præcedentis fallentię. 1

Existens in ecclesia mandat alicui,vt extrahat talem ab ecclesia.

Summarium.8 Fallent.

8 Extrahens in aliquem de ecclesia quando gaudeant immunitate.

Fallét. 8.

C T A V O fallit,si existens in ecclesia mandat alicui,vt talem in ecclesia † existentem extraheret ab ecclesia,non gaudebit immunitate,quia ecclesia fuit violata per istum mandantem,vt supra dixi in proxima fallen.& idem est dicendum in mandatario. 1

Si quis

Si quis extrahit aliquem per vim ab ecclesia.

Summarium.9.Fallent.

1 Quid de eo qui alium per uim ab ecclesia extrahit.

1 NONO, Fallit si quis existens † in ecclesia extrahit existentem in ea contra suam voluntatem, & extra ecclesiam eum vulnerat, non debet gaudere immunitate duabus rationibus. Prima, quia videtur vulnerari in ecclesia, vt supra dixi in fallét. Secunda, quia per talem extractionem est violata ecclesia, & violatores non gaudent immunitate, vt inferius dico. Item etiam facit, quo ad istam fallen. sequens fallen. Fallét. 9

Si fuit extractus per vestem seu clauidem, vel mantellum.

Summarium.10.Fallen.

1 Extrahēs aliquē ab ecclesia p partē clauidis, aut mantelli an uiolet immunitatem.
2 An extrahēs clericū excōicatur.
3 Percussus i ecclesia, an dicatur qui per mantellum quod extra pendebat tractus est.
4 Quidem alia hic obseruanda ex sñia authoris legitur.

1 DECIMO, fallit si extās extra cimiterium trahit eū qui stat intus per partē mantelli, quę manet, exteri⁹ offendit † immunitatē ecclesię, & q sic extraheret clericū incideret in canonē c.nuper † de sen. excō. sunt verba Ioa.and. qui allegat vim.in c.fi.co.2. in prin. de immu.eccl. Card.in d.c.fi.in.1.quęstione. & Anto. ibi in prin. quærunt de ista quæstione, & concludunt cum Ioann. And. Petrus de Ancha.in d.c.fin. refert plures quæstiones, & quærit, quid si stantē intus p partē mātelli, quę manet exterius ipsum trahit extra ecclesiā, & ibi occidit, an habeat īmunitatē. si cōfugiat ad ecclesiam Fallét. 10

ad ecclesiam,dicit,quod Ioan.and.tangit istam quæstionem de mantelo,& dicit,quod detrahens sic clericum incidit in canoné c.nuper,de sen.excommu. Panor.in d.c.fin.col.penul.in fine dicit,quod talis extrahés per partem manteli,dicitur offendere immunitatem.secúdum Vincen.Nam si sic traheret clericum esset excommunicatus,per d.c.nuper. Ioa.bichis,in d.c.diffiniuit.fol. 77.col.1.ver.sed circa præcedentia quærit,quid si existens extra monasterium,trahit eum,qui est intra per partem manteli, an dicatur violare immunitatem.refert Vincen.in d.c.fina.quod si refert Panor.in d.c.fin.Siluestrius in summa,in ver. immunitas. 3. q.6.Idem tenet.Nam quærit,si existens extra cimiterium,vel ecclesiam trahit violenter eum qui est intra per partem manteli,seu clamidis exterius existentem,offendit hanc immunitatem.secundum Vincentium,in d.c.fina.Nam sic extrahens clericum incideret in canonem c.nuper.In additi.ad Panor.in c.fi. refert Bal. in c.1.§.iniurio.co.5.de pace iura.firman.vbi ponit de illo, qui p mantelum extrahitur,& postea percutit,an dicatur percutere in ecclesia: concludit quod non.hæc in additi.ad Panor.vbi supra.

Bal in.§.iniuria col.4.in prin.ver.quærút Doctores.fo.83. co. 1.quærit, † an dicatur percussus in ecclesia,qui per mátelú,quod extra pendebat, tractus est extra ecclesiam & percussus. Ioann. and.in c.fi.de immunitate eccle.in nouella.dicit,quod non,quia aliud est trahere,aliud percutere,& discrepát ad inuicé,natura & effectu.l.neq.ff.de furtis.Nota enim dicit Bal.ibi,quod quando actus non determinatur, ad vnum terminú.nec ad vnam speciem delicti,ibi est pluralitas,etiam pœnarum,sed quando determinatur ad vnú finem:ibi sunt duo propter vnum. Ideo vtrobiq; tantum vnum.hæc sunt verba Bal.vbi supra. 3

Ioan.Igneus,in l.j.ff.ad Silla.fo.14.volu.4.nu.57.in ver. Bal. in.§.iniuria.refert Bal.ibi tenentem,quod si existés in cimiterio tractus sit per vestem,aut clamidem pendentem extra cimiteriú percutiés ipsum nó videtur percutere in ecclesia,& sic fugiens ad eam gaudet immunitate.retuli Bal.vbi supra.& dicit Ioa.Igne. vbi supra.quod Ioã.and.tenet contrarium,in d.c.fi.de immuni. eccle.retuli Ioan.and.& alios in d.c.fi.supra.Bal.vt eum retuli. allegat Ioa.and.in nouella pro opinione sua,in d.c.nouella. Ioã. and.

and.fuit,& est super 6. decreta.& ibi nihil dicit. in decret.super c.fina. retuli supra. & ipse & alij, quos retuli, concludunt, quod talis extrahens offendit ecclesiam:tamen an videatur per casus in ecclesia,expresse non dicunt.

IN casu isto, sunt consideranda duo attenta intentione scri-
4 bentium. Primo,an iste,qui per mantellum † extrahit existentem in ecclesia,vel cimiterio:& postquam extraxit,percutit eum & post fugit ad ecclesiá, an debeat gaudere immunitate.In prædicto casu, est videndum vbi est delictum commissum : an in ecclesia à qua fuit per violentiam extractus, an extra ecclesiam, vbi fuit consummatum,dixi supra fallen.5. Secundo,est considerandum,an ecclesia propter dictam extractionem sit violata,& quod sit offensa in isto casu &sic violata.omnes tenent,quod sic,in d.c. fi.& retuli supra in prin.istius fallen.Itaque si ratione offensæ,seu violationis procedatur contra violatorem. Nam de iure punitur talis violator crimine læsæ maiestatis.De iure vero canonico punitur pœna pecuniaria,& alijs pœnis.de quibus in ca.si quis contumax.17.q.4. dico plenius infra. Si proceditur contra istum violatorem ad pœnam violationis, & iste fugit ad ecclesiam, an debeat gaudere,non debet defendi ab ecclesia dico.

Si tamen proceditur contra istum, non ad pœnam violationis, sed ad pœnam alterius delicti, quod commisit post violationem extra ecclesiam,& iste talis fugit ad ecclesiam,an debeat defendi ab ecclesia? Ista quæstio dependet ab illa, Si committens vnum delictum in ecclesia propter quod non debet gaudere immunitate,& post cōmittit aliud delictum extra ecclesiam, & fugit ad ecclesiam,an debeat gaudere, postquam non proceditur contra eum, ratione primi delicti cōmisi in ecclesia, sed ratione secundi delicti commisi extra ecclesiam,dico in fallen.sequen.

Delinquens in ecclesia vna fugit AD ALIAM.

Summarium 11. Fallentia.

1 **Delinquens in una ecclesia, si fugit in alteram,num hoc priuilegio donetur.**

2 **Tres Conclusiones, in hac materia legito.**

L' Vndecimo

Fallēt. II. NDECIMO, fallit, quando quis commisit delictum in ecclesia, † & propter aliud delictum, per eum cōmissum,fugit ad ecclesiam. Nam talis non debet gaudere immunitate : in istis terminis concludit decisio Capellæ Tolosanæ.deci.422. per c. ad episcopos,cum sequen.17.q.4.& d.c. fi.isto tit.& Aufre.in d. decis.dicit.Idem videtur tenere Siculus in c.fi. eo.ti.quia puniri debet quis in eo,quo deliquit,quia frustra legis auxilium.Panor. ibi non loquitur in terminis istius fallen. Nam ibi Panor. quærit an delinquens in ecclesia,non sub spe veniæ, gaudeat immunitate.arg.pro & contra. & concludit quod non, ex quo deliquit in ecclesia,non debet reportare aliquot commodum occasione ecclesiæ.de ista quæstione, sub spe immunitatis, dixi supra in prima ampliatione ad tertiam fallen.In additio. ad Panor.dicitur propter quod videtur, quod si delinquens in vna ecclesia, confugiat ad aliam,non gaudet immunitate, quod etiam videtur voluisse. glo.in c. frater noster. 17. q.4. glo. ibi dicit, quod sacrilegus in nulla ecclesia,tutus erit,cum in ecclesiam delinquat,& facit d.c. ad episcopos,eadem causa & quæstione. vbi tex.dicit,non est dignus ingressu ecclesiarum,qui eas violat. 1

Ioannes de tur.cre.in c.diffiniuit. 17.q.4.col.2. quærit, si quis commisit maleficium in vna ecclesia,nunquid defendetur confugiendo ad aliam.non. secundum Guilliel. cum vna sit ecclesia in toto orbe,& qui iniuriam facit vni & omnibus, licet de consuetudine apud aliquos,aliter obseruetur.hæc Ioan.vbi sup.

Siluestr.in sum.in ver.immunitas.3.q.2.ver.tertium est,vbi dicit,quod delinquens in vna ecclesia,ab alia, si ad eam confugiat, non defendetur:quia cũ vna sit per orbem ecclesia,licet sint multæ particulares,qui facit iniuriam vni ecclesiæ,facit & omnibus. contrarium tamen de consuetudine seruatur apud aliquos, forte reputantes, quod sicut minor vtitur suo priuilegio contra alium minorem.Ita vna ecclesia contra aliam.Hæc Siluestr.vbi sup.

Ioan.bichis in d.tra.de imm. nu.64.fo.77.co.1. quærit,an fugiens ad ecclesiam pro vno delicto, possit extrahi pro alijs prius commissis. Videtur dicendum quod non, cũ iura simpliciter loquantur,nisi forte prius tale delictũ cōmissum esset : pro quo non debet

debet gaudere immunitate, vt publicus latro, & sic delinquens in vna ecclesia, si confugiat ad aliam, non gaudet immunitate: quia est vna ecclesia.c.loquitur.24.q.1.hæc Ioan.bichis, vbi sup.

Henricus bohic, in c. pe.eo.ti.col. 3. dicit quod delinquens in vna ecclesia, non defendetur ab alia, si ad eam cófugerit cum vna sit ecclesia in toto orbe terrarum, licet sint multæ aliæ particulares ecclesiæ, quia qui iniuriam facit vni, & omnibus.

Cassane.in consue.Burg.fo.57.co.1.ver.in decis.quærit de ista fallen.& refert decis.Tolo.quàm supra retuli, & residet cum ea.

Et istam quæstionem in terminis fallen. ponit Nicol. boe. in decis.q.110.nu.10. in 1.part.fo. 116.co.3.in fi. refert Ioan.bichis. retuli supra. Et contra eum refert decis.cappellæ Tolo.etiam retuli sup.allegat etiam Cassan. retuli supra. & concludit d.Nico. boer. Si de delicto pro quo immunitate, gaudere non debet, quis fuerit penitus pro alio delicto commisso, ratione cuius immunitatis non priuatur: Tamen cum sit priuilegium ecclesiæ vnico, non perditur actu etiam punito.per glo.in c.cum accessissent.de consti.& ibi Feli.co.17.ver.fallit.1.dicit. Tamen Boeri, vbi sup. cogita die, vt sequitur.

2 Ex prædictis † resultant sequentia. Primo, quod delinquens in vna ecclesia, si propter istud delictum fugiat ad aliam, non defendetur: Ista est communis, nisi de consuetudine aliter seruetur. Secundo, delinquens in ecclesia, si fugit ad aliam, an possit extrahi pro alijs delictis, non nisi essent delicta, propter quæ non deberet gaudere immunitate. Tertio, Si quis committit delictum in ecclesia, & post committit aliud extra ecclesiam, an possit extrahi propter secundum delictum. dico, quod si primum delictum commissum in ecclesia, est purgatum, seu punitum: ita quod non agitur ad eius punitioné.sed ad punitioné secundi, debet ecclesia defendere eum. Nam nimis rigorosum esset quod delinquens, semel in ecclesia remaneret semper priuatus immunitate ecclesiæ.

Sed quid si aliquis, existens in ecclesia, blandis & dolosis verbis, alicuius exit ab ea, & extra eam, capitur per Ministros iustitiæ, an iste taliter captus, debeat gaudere immunitate. dico infra fallen.22.

Quando voluntarie exit ab ecclesia.

Summarium 12. Fallent.

1 Si quis uoluntarie exeat de ecclesia, si postea puniatur, non uidetur offensa ecclesia.

FALLIT XII. quando † voluntarie exit ab eccle- 1
sia,& sic si extractus voluntarie, condemnetur ad
Fallét. 12. mortem, vel ad aliam pœnam corporalem, non est
offensa ecclesia. secundum Hostien. collecta. Ioan.
and. Anto. Card. Ancha. Panor. in d.c. si.eo.ti.&
fuit opinio Gofredi secũdum prædictos,& etiam eum refert Silvestr. in summa, in ver. immunitas.3.q.6. adde etiam, Si dolo decipitur. secundum eum vide infra in fallen. 15. quia canon solam violentiam condemnat, quę non fit volenti. c. inter alia. §.1.eo.ti. & volenti non fit violentia, neque iniuria. regu. scienti. de reg. iu. in 6.& pro ista fallen. est tex. in c. frater. in ver. reluctantem.17.q.4.& idem tenent Hugo. & Archid. in c. reum. eadem causa, & quæstione & tex.& ibi Arch. in c. id cõstituimus.17.q.4.& in c. vxor. eadem causa.& quæstione,& ibi Archi. Car. in cle.1.q.3.de pœni.& remiss.& Ioan. igne. in d.l.1.ff. ad silla. fo.14. col.4. ver. prædicta limita. Ioan. bichis, in d. tract. eo.ti. in 6. notabi. fo.76. co.3. nu.56. not. ex illo. text. c. diffiniuit.17.q.4. in ver. extrahere, quod licet fugiens ad ecclesiam, nõ debet inuitus extrahi: tamen si voluntarie velit exire, potest extrahi etiam contradicentibus ministris ecclesiasticis, cum talis fugiens: per hoc renunciet priuilegio, quod licitum est sibi. c. vxor.17.q.4. vbi dicitur, quod sola violentia punitur. vt supra dictum est.

In homicida insidioso.

Summarium 13. Fallen.

1 Homicidia insidiosus hac securitate careat.

2 Tres casus, quibus homicida ab ecclesia extrahi potest.

3 Homicidia insidiosus priuilegio clericali, apud Gallos, non gaudet.

1 FALLIT in homicida † insidioso: nam talis non gaudet immunitate. c.1. de homicid. licet Panor. in d.c. inter alia. eo. tit. teneat contrarium. s. quod gaudeat. sed Feli. post alios in d.c.1. tenet quod nō gaudet, & in quæstionibus delphinatus. q. 121. & ista est communis, & seruatur. & Ioan. fab. in l.1. C. de his, qui ad eccle. confug. dicit, Quod homicida pensatis insidijs, nō gaudet. & istam quæstionem, latissime prosequitur Ioan. igne. in l.1. §. si dominus. fo.157. cum fo. sequen. co.3. in fine. in d.§. ver.2. cō-clusio. Dicit 2. conclusio. ex communi omnium opinione est vsu, & sententia iudicum sæpius recepta, occidentem hominem per insidias, seu alias proditorie, non gaudere immunitate. c.1. de homici. & probatur hoc multis iuribus, maxime diuino, vt scribitur 3. regum. 2. cap. & 2. regum. capite de Ioab, qui Abner filiū Ner principem militiæ Israël, proditorie occidit. similiter & Amazam filium Lether, principem exercitus Iudeæ amplexando interemit. vt legitur. 2. regum. 2. capite. Quem postea Salomon iussit in templo occidi, & Banaias filius, Io y ayde. in templo ad quod confugerat Ioab iuxta altare, apprehendit, & gladio interfecit. Banaiam demum exercitus, sui ducem præfecit. Ecce quomodo homicide voluntarij, seu qui proditorie aliquem occidunt, immunitate gaudere non debent. Ioan. igne. in d.l.1. §. si dominus. co.9. fo.158. & col.2. Ioan. bichis in d. tracta. eod. tit. in 5. fallen. fo.75. col.2. refert istam fallent. refert etiam glo. in d. c. sicut antiquitus. & ibi Archid. 17. q.4. tenentes contra istam fallen. & Panor. in d.c. inter alia, dicit, Quod talis, gaudeat immunitate. & ad dic. c.1. de homicidijs, respondet quadrupliciter. Primo, quod ille text. loquitur secundum antiqua iura veteris testamenti. Secūdo, quod potest intelligi, prout loqtur. c. fi. eo. ti. sed quando homicidiū cōmissum esset in ecclesia insidiose.

Fallēt. 13.

Tertio quod verbum moriatur,intelligitur.i.deponatur.Quarto quod intelligitur de incorrigibili, qui post appositionem traditur curiæ seculari.c. cum non ab homine. de iudi. Ita residet Ioan.bichis. Sed communis opinio & obseruantia, est pro ista fallent.Ioan.de ana.in d.c.1.co.1.in fi.dicit,quod † triplex homicida, non gaudet immunitate ecclesię.videlicet,qui occidit in ecclesia,qui occidit veneno,& qui alias proditorie occidit.per d.c. 1.ibi per industriam.Nicol.Boe. in decis.q.109.co.2.refert opiniones Doctorum,& dicit,quod opinio quæ dicit,quod homicida insidiosus, non gaudet. obseruarur in Parlamento Parisiensi, vt plenius per d.Nico.vbi sup.& dicit Cassa.in consue. Burg.fo. 57.col.1.in fi.ver.aduerte,quod in Gallia practicatur.quod mortuarius ex proposito,& per insidias,non gaudet immunitate.Nec etiam † priuilegio clericali, & alias fuit dictum per arrestum, vt dicit Ioan.Gallus in suis quęstionibus.q.172.in §.per arestum fo. 152.col.2.refero in fi.istius fallen.Mayne.in l. nemo de reg.iu.ff. fol.245.nu.20.dicit,quod quicquid aliqui dixerint, quoad homicidas, qui per insidias,& ex proposito occidunt hoies. Sępissime vidit iudicari, & practicari in casibus occurrentibus de consilio maximorũ doctorũ sequentiũ glo.& Abbatem antiquum, quod talis de ecclesia extrahatur,nec proderit illis immunitas ecclesiæ per illa,quę post PetrusAncha.notat Ioan.de ana.in d.c.1.de homici.licet hoc non placeat Panor.qui tamen in fi.dicit illud c.vt sonat secundum intellectum glo. & Abba. antiq. posset intelligi in homicidio tali qualificato,vt non videretur sufficere etiam in clerico, quod deponeretur, nisi degraderetur,& traderetur brachio seculari.vt per Mayne.vbi sup. 2 3

Dubitatur,an ista fallen. ꝓcedat extra homicidiũ: Nam † aliquis per insidias & proditorie vulnerat aliquem, seu percutit, & non moritur, vel nondum moritur, & iste vulnerans fugit ad ecclesiam,an gaudeat immuuitate.s.antequam sequatur mors. Ioã. ign.vbi sup.in d.l.1.§.si dominus.col.4.fo.157.co.1.quęrit de ista quæstione; & primo arguit, quod non procedit fallen.extra homici.per d.c.1. de homicidijs, vbi tex. vtitur verbo occiderit,& non loquitur de vulnerato etiam si per insidias; sed de occiso per insidias; Nam verba,quæ dę occiso loquuntur, requirunt actum 4

perfectum

perfectum & conſummatum.l.1. §.hæc verba.ff.quod quiſq; iur. l.1.ff.de extraord.crimi.vnde dicit Bar.in l.damni infecti.§.ſabinus.ff.de dam.infe. Quod ſi † ſtatuto caueretur,quicunque occiderit,morte moriatur: ſi quis aliquem vulnerauerit mortifere,& non moritur,non tenetur de occiſo.cum ver.ſtatuti ſint ſtricte,& in proprio ſignificato accipienda.l.3.§.hæc verba.ff.de neg.geſt. l.vnica.§.hoc interdictũ.ff.de fonte.& ibi Bar.c.in noſtra.& ibi Panor.de iniurijs, & alij. vnde dicit Rapha.cuma. in d.l.damn. infect.§.ſabinus,quod antequam mors ſecuta ſit, quamuis vulnus lætale fuit de homicidio inquiri non poteſt: & multominus puniri.vt latius p d.Ioan.igne.in d.§.ſi dominus.co.1.& 2.cũ ſequ. & quo ad caſum noſtrum facit ratio.l.ſunt perſonę.ff.de relig.& ſumpt.fu.in qua Iuriſc.dicit ſtrictam rationem inſuper habemus, quæ nonnunquam in ambiguo religionum quæſtionibus,omitti ſolet. Nam ſummam eſſe rationem , quæ pro religione facit , ſed cum id caſus in ſtricta iuris diſputatione dubius ſit. vt per Bar.& alios,in d.§.ſabinus,& in d.§.ſi dominus.maxime ſi vbi de ſtatuto hominum tantum. quæſtio eſt in ſtricta verborum interpretatione,extra proprium ſignificatum, trahi non debet.l.non aliter. ff.de lega.3.quanto magis vbi de eccleſiaſtico priuilegio autoritate legis diuinæ confirmato contẽnetur , per quod ſalus homini concedi poteſt.facilior eſt facienda pro religione & eccleſiaſtica immunitate interpretatio , ne homo pereat, ſed impunitus euadat:&ſic fauore immunitatis priuilegij,verbum occiderit,debet capi proprie & in proprio ſignificato,ſicut in ſtatutis hominum.

Item facit c.21. Exodi,dum ibi dicitur primo, Qui percuſſerit hominem,volẽs eum occidere,morte moriatur. Sequitur ſecundo,qui autem non eſt inſidiatus:ſed Deus eum tradidit in manus eius,conſtituant tibi locum,in quo fugere debeas. Sequitur tertio in eo.tex.ſi quis per induſtriam occiderit proximum ſuum,& per inſidias ab altari meo euelles,quod moriatur. Hæc tria vero contextu leguntur in d.c.21. Iſte text. ponit iſtos tres caſus prius in vulnerante animo occidendi. Si intelligamus inſidioſe, dicit text.morte moriatur:Sed nõ dicit,quod ab altari euellatur, ſicut in 3. caſu. & ſic facit text. differentiam, inter primum caſum & tertium. Sequitur ergo, quod percutiens,ſeu vulnerans animo

occidendi per insidias, gaudet immunitate. Secus si per insidias, occidat. Ita inducit istum tex. pro ista parte Ioan. igne. in d.l.1.§. si dominus. col.4. in fi. Nicol. boer. in decis. q. 109. col. pe. in fi. refert text. Exodi.

Glo.l.4.t1.11.1. partitę, tenet quod homicida insidiosus ex proposito, gaudet immunitate. retuli sup. in 4. præsupposito. l.4.

Prædictis non obstantibus, concluditur, Quod si quis per insidias aliquem percusserit, animo occidendi, non gaudet immunitate. & hoc probatur per d.c.21. Exodi. retuli supra. dum in eo dicitur, qui percusserit hominem, volés occidere, morte moriatur, qui non est insidiatus. Sed Deus, illum tradidit in manus eius con stituam tibi locum, in quo fugere debeas. à contrario sensu. Si per insidias percusserit, volens occidere, non est constitutus locus, in quo fugere debeat, sicut nec ei, qui per insidias occidit. Nam primus casus d.tex. nõ loquitur de insidioso. Nam talis habet locum in quo fugere possit, sed ex casu. 2. elicitur à cõtrario sensu, quod si talis percussio fieret per insidias animo occidendi, quod non datur sibi locus vbi fugere possit: & sic æquiparantur isti casus percutiens per insidias animo occidendi, & occidens aliquem insidiose. Vnde in illo c. Exodi, consideratur non factum ipsum morte puniri, sed solos insidias cum voluntate occidendi, vt siue sequatur homicidium, siue nõ. Si tamen ad aliquem extrinsecum actum cum insidijs deuentum est, vt si ex animo seu voluntate occidendi, tantum vulnerauerit, morte moriatur. Vnde ergo requiritur, quod animo occidendi, fiat pcusio. & per insidias. p d. tex.

Item pro ista opini. est etiam tex. in c. inter alia. eo. tit. vbi tex. quod publicos latro, vel nocturnus depopulator, qui dum itinera frequentata, vel publicas strictas, obsidet aggreßionis insidijs ab ecclesia extrahi potest. Ná ibi summus pontifex singulariter considerauit insidias, vt propter paratus insidias, latro etiam si hoiem non occiderit, sed homini ex animo hoiem occidẽdi, insidias parauerit, immunitate nõ gaudet. & ratio est ex illo tex. cum enim secundũ cano. & ll. tales impune occidere, etiá ꝓpria autoritate licet. l.1. & 2. C. quádo liceat. vnicuiq;. c. cũ hõ. 23. q. 5. & c. 2. & 3. de homici. glo. in d.c. inter alia. in ver. latro. cũ simi. quasi à lege & canone diffidati sunt. & ob id extra ecclesiam sunt, quamuis intra

intra limites templi sint,non mirum si ecclesia eos non custodit. secundum Ioan. igne.in d.l.1.§.si dominus.co.7.in fi.& ibi sup. in 1.& 2.fallen.vbi me refero ad istam fallen.

Nam verbum occiderit etiam verificatur in eo, qui vulnerauit animo occidēdi.l.1.§.diuus.ff.ad l.cor. de sica. & plenissime per d.Ioan.ign.in d.§.si dominus.co.5.& 6. vbi late examinat istam nostram conclusionem.

6 Erit ergo conclusio † si quis per insidias aliquem occiderit, vel insidiose vulnerauerit animo occidendi, licet non consequatur mors,nō gaudet immunitate.facit tex.in c.1.de homicidio, li.6. dico infra in 16.fallent.refero dictum tex.c.1. Cōclusio.

Erit alia conclusio,Quod vulnerans aliquē per insidias,non aīo occidendi,licet sequatur mors, gaudet immunitate,per d.l.1.§.si diuus. ff.ad l.cor.de sica. vbi q hoīem occiderit.Si nō occidendi aīo admiserit,absolui posse. Nam verbum occideret,in l.cornel. positum, non ab euentu,sed ab animo iudicat, vt is occidisse videatur,qui animo occidendi vulnerauit. facit l.aut facta.§.euentus.ff.de pœnis.vbi tex.non minus.lex,eum qui occidendi hominis causa cum telo ferit, quia eum, qui occiderit, puniat. Et sic quamuis legis verba,vulnerantem etiam ex animo,sub verbo occiderit.sua significatione non comprehendat sententiam: tamen legis amplectitur,quæ sufficit etiam in pœnalibus.l.sed sciendum in fi.ff.ad l. pompeiam de parri. l.si quis id quod.ff.de iurisc.omnium iudicum.Feli.in c.nuper.notabili.8.de sent.excom. & ista sententia,est conformis iuri diuino.s.c.21.Exod.retuli supra. Cōclusio.

7 Et quando cognoscatur † animus occidendi, ponit text.in l.1. §.diuus.ff.ad l.cor. de sica.Nam dicit tex.qui hominem non occiderit: sed vulnerauerit,vt occidat,pro homicida damnandum. & ex re constituendum est.glo. ibi.in ver. ex re. interpretatur.l. ex causa. Non ita exponitur, sed ex re, seu telo, vel instrumento percussum. Et hoc probat ratio illius legis,quæ sequuntur, Nam si gladius extrinxerit,& cum eo percusserit, indubitate occidendi animo, id admisisse. & sequitur. Sed si claua percusserit, aut cucuma.lux rixa,quamuis ferro percusserit.tamen non occidendi animo,leniandam esse pœnam.Refert plenius d.Ioan. igne.in d. §.si dominus. col. 6.& quando cognoscatur animus occidendi. facit

occidendi facit text.in c. significasti secundo de homicidijs.

Quæstio. Quid si aliquis insidiose aggreditur † aliquem animo vulnerandi,vel occidendi,nõ tamẽ occidit,necvulnerat,quia non poterat: & iste talis fugit ad ecclesiá,an debeat gaudere immunitate.Si dicimus punitur affectus: licet nõ sequatur effectus.per l.si quis non dicam: cum pluribus similibus.Feli. in tractatu qualiter conatus puniatur,ponit istam regulam cum fallen.in c.1.de præsump. Data regula pro vera. Idem dicendum est ac si occidisset,vel vulnerasset. Dicta tamen regu.non procedit hodie ex consuetudine generali,secundum Speculatorem in tit.de accusatore. Refert eum Feli.in d.tracta.octaua fallentia:& Ang.de maleficijs in ver. sempronium.fol.56.in paruo volumi.& Alexan.post Ange. & Paul. in l.1.quod quisq; iuris. Vide Feli.vbi supra.Nam dictum Speculatoris intelligi debet, quando delicta veniunt punienda,per statuta ciuitatis.Nam tunc non punitur conatus. Specu.tamen indistincte loquitur:& Alexan. post alios in d.l.1.quod quisque iuris, & Ang. in d.ver.Sempronium,& posito, quod dictum Speculatoris procederet. credo tamen, quod talis consuetudo excusaret quem á pœna ordinaria.tamen si venit puniendus pœnaextraordinaria,non gauderet. Nam si nulla esset pœna non indiget immunitate. 8

Nonobstan.in contrarium allegata, maximè dictum Bar.quod verbum occiderit, debeat in proprio significato accipi, maximè in statutis: verum est nisi ratio publicæ, disciplinæ suadeat mentẽ magis,quam verba ipsa considerari.l.1. in princ.ver.nec quisq;.ff. nautæ.caupo.stabularij ibi, nisi hoc esset statutum materia daretur.&c.& clarius in l.ita vulneratus.§. quod siquis.ff.ad l.aquilliam. vbi text.multa in iure ciuili : contra strictam rationem disputandi pro vtilitate communi recepta esse. Item vbi lex non simpliciter mortem considerat,sed principalem qualitatem licet incidenter mortem spectet, eo casu magis habenda est ratio qualitatis præambulæ, quam ipsius euentus mortis. d.l. aut facta. §. euentus.ff.de pœn.cum simili.Quæ refert d.Ioan.Igne.in d. §.si dominus co.12.& 13.fo.159.in casu nostro, principaliter considerâtur insidiæ,licet consideretur etiam mors. Ideo si insidiose quis vulnerauerit, animo occidendi licet non sequatur mors, eo quia

insidiose,

insidiose,non gaudebit immunitate,maximè quando verba legis sunt satis clara. Nam vt superius dixi. verba Exodi satis clare probant,vulnerantē insidiose animo occidēdi non debere gaudere& nō est ille tex.aliter inducēdus. Prout inductus fuit in principio.

Et isti,qui per insidias interficiunt, non solum non gaudent immunitate, vt dictum est, verumetiam nec priuilegio clericali.secundum Ioan.Gall.in suis quæstionibus.q.172.in ver. per arrestū fo.107.co.2.refero etiam supra in prin.istius fallen.Guido Pape. q.121.in additi.ad Ioan. bichis in d.tracta. eod.tit.fo.73.co.1.& hoc vltimum .s. quod nō gaudeat priuilegio clericali seruatur in Gallia ex consuetudine. secundum prædictos, & refert Cassa. in consuet. Burg.fo.57.co.2.in prin.& quis dicatur insidiosus dico in fallentia sequenti.

Ille qui aliquem per insidias deducit.

Summarium.14. Fallent.

1 Insidiose ducens aliquē in locum ubi occisus est, non gaudet immunitate.

2 Insidiosus quis dicatur.

1 FALLIT XIIII. in illo, † qui aliquem per insidias deducit, & iste deductus ab alio est occisus. Nam si talem deducens confugiens ad ecclesiam non gaudebit immunitate,licet ipse non occiderit per l.item.Si obstetrix iuncta glo. ver. in factū l.qua actione. §. sed si quis de ponte.l.item mela.§.item,& cum eo.ff.ad l.aquil.glo. in §.pe. in sti.de le. aqui.l.de pæcoribus.C. ad l.aquill.& sic licet is,qui parat insidias tantum:& aliter nō occidit,proprie non possit dici occidisse cum alius occiderit, tamē vtili.l.aquil.tenebitur,ex sententia verborum.l.aquilliæ,& sic solæ insidiæ in l.aqui.puniuntur,& imputantur sicut,& mors in ipsa actione directa. per d.iura.Ioan igne.in d.l.1.§.si dominus.co. 9.in fine & co.sequē.& vide fallen.23.infra,& pro maiori declaratione Fallēt. 14.

ratione istius & precedentis fallentiæ,quæritur,quis dicatur † insidiosus.c.1.de homic. dicit tex. si quis per industriam,occiderit proximum suum,& per insidias,ab altari meo euelles,&c. Dicit ibi Ancha.quod homicidium committitur, quandoque per insidias,& per industriam.Exemplũ est, Quando aliud verbis, aliud mente gerit. Ideo si veniens tecum, tanquam socius itineris te percutit:dicitur hoc fecisse ꝓditorie,& dicit Ana.ibi co.1.quod delictum quandoq; committitur per industriam. i. per insidias. refert exemplum, quod ponit Ancha. retuli supra. Feli.in d.c.in prin.dicit, Nota ibi per industriam & insidias, quod exponitur & proditorie. puta quando aliquis vnum habet in verbis, aliud, in corde.allegat Ancha.ibi,&sic per prędictos infertur, quod insidiosus,seu insidiator.idem est, quod ꝓditor. Quis dicatur proditor,prædicti doctores dicunt, prout retuli. Glo.in c.clericus.1. 46.distinct.ponit sex modos proditionis.& ibi Domi.& Propo. addunt alios duos. Feli.post Ancha. & Ana. ponit sex exempla proditionis.Bar.in l.respiciendum.§.1.in prin.ff. de pœnis.dicit, quod aliquando delictum,committitur ex proposito. proditorie est autem prodere vnum actibus ostendere, aliud mente gerere. Vnde si veniens tecum, tanquam socius itineris, nulla interueniente rixa te percutit:dicitur fecisse proditorie,quia aliud gerebat in animo, quàm illud quod gerebat in actu. secundum Bar. in d.§.1. & ibi ponit alia duo exempla.& Alex. ibi in addit. ad Bart. quærit, quis dicatur proditor. Refert Bald. in c.2. qui. mo. feu. ami. co. 4. ver. de proditore. dicit,quod vulgari nuncupatione est ille, qui sine causa vlla, & sine vlla diffidatione eum, qui de eo confidebat, vulnerat, vel grauiter offendit. allegat Bart. in d. l. respiciendum. & Bald.in d.c. 2. ponit tres modos proditionis. Alb. in tit. an ille, qui interfecit fratrem domini. & in vsu feu. col.2.ver.nota quod refert Andr. de Yser. quod ille est proditor,qui tradit aliquem non diffidendo: sed dicit,dic clarius.secundum Bar.in d.l.respiciendum.§.1.ff.de pœn. Prodere est, quando mente vnum geritur,& aliud actibus ostenditur.ponit 4.exempla Alb.vbi supra.Prodere etiam dicitur,qui vadit ad hostes,vel mittit literas, vel nuncium in damnum Domini,vel reipublicæ.l.1.ff.ad.l.Iul. mage Præposit. in c.1.§.porro.qui

ro.qui ſit cauſa.c.prima beneficij admittendi. co.3. nu.11. & quo ad caſum noſtrũ ſufficiunt ſupradicta. & Feli. vbi ſupra. & Alex. in addi.vbi ſupra.referunt plures remiſsiones.

Ille qui facit interfici per aſſaſinos

in aſſaſinis, & in committentibus aſſaſinatum.

Summarium 15. Fallent.

1 Aſſaſinis multo immuni.priuilegio iuuatur.
2 Qui aſſaſini dicantur.
3 Sex Quæſt. 13. priuilegij in hac materia remiſsiue hic inſeruitur.
4 Aſſaſinis ſoli mandato,tametſi nullus affectus ſequtus ſit punitur.
5 Occidens alium, & ſine pecunia, ut dño plaudat aſſaſinis dicitur.
6 Cap.j. de homi. in uiam locum habet in omnibus aſſaſinis.
7 Occidens hominibus pro pecunia, num aſſaſinis dicatur?
8 Plures opiniones in materia pulchretis referuntur.
9 Fautores aſſaſinorum,non gaudent immunitate.
10 Quid in aſſaſinis olim ſtatuendum ſit,hic legito.

1 FALLIT 15. in aſſaſinis. † De his aſſaſinis nullibi proprio nomine,mentio facta eſt, niſi in c.1.de homi.lib.6.dicit Marcus de Mantua,in 10.libris obſeruationum,in 41.obſeruatione,pagina.148.in ti. de aſſaſinis,& Bal.in l.non ideo minus,co.1.de accuſationib.C.refero eum infra. Fallét. 15.

Dicit Hoſtien.in d.c.1.col.2.de homi.lib. 6. nam gloſauit decret.Inno.4. quæ ſunt in 6. & iſta lectura eſt in lectura decretalium in fine 5. libr. fo.132. quod aſſaſini, † dicuntur genus hominum peſsimum, qui ſic nutriti, credunt omnimodo ſe ſaluari, ſi præceptum domini ſui temporalis perficiant, vt latius dicit Hoſtien.vbi ſupra. Eum refert Probus in d. c.1.in princ. in additio. ad Ioan.monachum. Hoſti. 2 Prob⁹

Archidiaconus in d. c. 1. dicit, quod aſſaſinis eſt genus peſsimum hominum. & poſſunt dici à ſcindo ſcindis. quia aſcindunt

animam à corpore iuxta velle ad mandatum sui domini, cuiuslibet Christiani. Idem tenet Ioan.and.in d.c.1.col.2.refert Arch. Idem etiam dicit Ancha. ibi in 6. not. & idem dicit Guill. de monte lau. in d.1. col.1. in prin.& Domi. ibi in §.cum igitur. in princi.

Quæstio. Quæritur, qui dicatur assasini. Archi.in d.c.1.col.1.dicit, quod vulgariter assasinos appellamus illos, qui pro pecunia, occidunt homines, ad instantiam aliorum. Sequitur Ioan.ibi.col.fi.in glo. probabiliter.& dicit Archi.ibi.not.6. quod secundum communem loquendi modum assasini dicuntur, qui pretio conducti delicta committunt. & isti atrocius de consuetudine puniuntur, quàm si gratis mandato suscepto delicta committerent. Et eum refert Ioan.and.ibi. Idem tenet Domi. in d.c.1.§. cum igitur, in fine.§.referendo Archi.& Ioã.and.quos supra retuli. Idem etiam dicit Philip.Fran.in d.c.1.col.3.in fi.quod vulgariter assasini vocantur, qui pro pecunia homines occidunt. Idem etiam dicit Ancha.ibi.col.3. in prin. quod secundum communem, atque vulgarem loquendi, modum assasini dicuntur, qui pretio conducti delicta committunt. allegat Ioan.and.ibi.

Summa pisana, in ver. assasinus, dicit, assasini fuerunt, & forte adhuc sunt, quidam infideles, qui ex quibusdam falsis opinionibus de facili mittebant ad occidendum, quemlibet Christianum, non curantes, si ob hoc occidendi essent ipsi, cõtra quorum pestem fuit conditum per Inno.4.c.1.de homi.lib.6.

Summa Rosella, in ver. assasinus. de verbo ad verbum dicit, id quod summa pisana, & ambo referunt contenta in dispositione. d.c.1.& in d.summa rosella, in ver. excommunicatio. 24.fo.145. co.3.dicit idem quod in ver.assasinus.

Summa Angelica, in ver. assasinus, dicit, quod secundum Arch. in d.c.1.assasinus, dicitur à scindo is.quia scindunt animum à corpore.& isti proprie sunt serui, qui sunt sub domino alicuius: alij vero volunt, quod sunt quidam infideles liberi, qui pro pecunia faciliter quærunt interficere homines, non curantes si ipsi interficiantur.& quod sint sub dominio alicuius, vel infidelis, dum modo pro pecunia eis data homines interficiant. Non refert secundum Imo.& Domi.in d.c.1.de homi.lib.6.hæc Ange. vbi sup.

summa Siluest.in ver.assasini,dicit, quod assasini dicuntur dupliciter.s.proprie, & transumptius per quandam similitudinem, siue vulgariter assasini proprie qui fuerint. sunt opiniones. Nam quidam dicunt, quod sunt quicunque sub alicuius dominio pro pecunia, occidunt homines ad alicuius instantiam. & iuxta istam opinionem, nunc mundus plenus esset assasini, vel receptatoribus eorum: & innumerabiles subijcerentur pœnis. d. c.1. nec haberet locum. d. c. 1. in certo genere hominum, quod non obseruat consuetudo:& etiam ratio non patitur:vt ibi per eum.

Beatus Antoninus,in sua summa,tit.24.in 3. parte suæ summæ, refert verba dispositiua.d.c.1.de homic.lib.6. dicit,vlterius assasinos,hoc est pessimũ hoĩm genus,& possunt dici à scindo is.quia abscindunt animã de corpore iuxta velle, & mandatum domini sui, cuiuslibet Christiani. refert Archi. vbi supra. Refert etiam summam pisanam ad literam.retuli supra.

Summa Caietana, in ver. assasinus, dicit,quod assasino, est nomen equiuocum. Est enim nomen proprium,quorundam infidelium, qui facile inducebantur ad occidendos Christianos: & non contra ipsos, vt pote infideles: sed contra mandantes per ipsos aliquem Christianum occidi. promulgauit Inno. in d.c.1. excommunicationem, &c. Est etiam nomen vitij, pro quanto apud quosdam iuristas, ceu vulgariter dicuntur assasini, qui pro pecunia occidunt homines ad alicuius instantiam: & hij non apprehenduntur sub censura dicta, quamuis digni sint morte, & temporali, & æterna: quia conditor canonis de primis tantum loquitur, ex eo quod sine additione aliqua illos nominet, vtpote tunc temporis notos, & meminit eorum domini:& ex eo quod meminit opprobrij Christianæ dignitatis, & nullius pretij, seu mercedis.Hæc Caietanus.vbi supra.

In additionibus ad Dominic. in d. c. 1. de hæreti. libr.6. habetur in literà b. assasinus dicitur, qui accepta pecunia committit homicidium ad mandatum alicuius. allegat Bart. in l. Cicero. de pœnis. ff. Bart. ibi dicit, Nota quod grauius fit, quod per pecuniam, quàm quod fit sine pecunia, quod facit contra assasinos, qui occidunt aliquem pro pecunia. & Bart. in l. non solum. §. si mandato. nume. 14. in paruo volumi.

quod vulgariter dicuntur aſſaſini, quando aliquis facit, vel fieri, facit delictum, mediante pecunia, & ibi remiſsiones per Alex. in additionib. Idem tenet Ange. in l. qui ſepulchra. de ſepul. viol. C. vbi dicit, quod hij proprie ſunt aſſaſini, qui corrupti pecunia faciunt homicidium. & in l. 1. §. fi. de eo per quem factum ſit. ff.

Alb. in dictio. in verbo aſſaſinus, dicit, quod aſſaſini fuerũt quidam infideles, qui ex quibuſdam falſis opinionibus minebantur ad occidendũ Chriſtianos, cõtra quorũ peſtem fuit ſtatutum. c. 1. de homi. li. 6. & eſt peſsimũ genus hominũ homicidarũ. Ibidem per eum in ver. aſſaſinus, & in ver. aſsiſij, dicit, quod aſſaſini exponunt ſe morti, vt dominis ſuis obediant in malum, in. d. c. 1.

Paris de put. in trac. de ſindicatu, in paruo vo. f. 138. nu. 12. dicit, quod hij ſunt ꝓprie aſſaſini, q pecunia corrupti, delicta cõmittũt.

Ang. de malef. ĩ ver. & ſemproniũ Rodul. f. 55. ĩ paruo vol. dicit, quod illi q ſunt pecunia corrupti, ſunt aſſaſini. refert plures doct.

Salice. in l. non ideo minus. co. fi. dicit, quod delictũ cõmiſſum per pecuniam in vtroque iure cenſetur atrocius, quàm ſi pecunia nõ interueniſſet, ideo pœna poteſt augeri: videtur caſus, in c. 1. de homi. lib. 6. vbi aſſaſini grauius puniuntur. & quod aſſaſini vocãtur vulgo, qui pecunia recepta, vel promiſſa homicidia committunt, & interpretatio vulgi eſt attendenda. l. cum de lanio. §. aſinum, de ſuppellecti. leg. ff.

Bal. in l. nõ ideo minus, co. 1. ver. 1. glo. 2. de accu. ff. dicit, quod iſtud nomen aſſaſinum, non eſt nomen artis: & ideo non habemus de eo factam mentionem in iure ciuili: ſed per æquipolentiam. l. non ſolum. §. ſi mandato, de iniu. ff. vbi tex. loquitur de eo, qui facit delictum pro pecunia, licet litera nõ appellet eum aſſaſinum, ſed locatorem & dominum conductorem.

Anto. Capuc. in deciſ. nouis Neapolitanis in iſta materia, ponit ſex † quæſtiones, & 13. ſpecialia, & nu. 12. & dicit, quod aſſaſini 3 vocantur, vulgo hij, qui recepta pecunia, vel promiſſa homicidia committunt. allegat Sali. in d. l. non ideo minus. retuli ſupra.

Matthæus de affli. in l. ſi feudorum, in tit. de capit. qui curia vendidit. fol. 124. num. 19. dicit, quod aſſaſini dicuntur, qui mediante pecunia aliquem offendunt.

Matthæ. de affli. in conſtitutio. Neapo. in rub. 12. fo. 49. dicit, quod

quod Assasinus dicitur, qui propter pecuniam datam, occidit homines, & contra istos assasinos, semper solet augeri pœna. Idem Matthæ. de afflict. in rub. 3. fo. 194. nu. 9. dicit, quod assasinum dicitur homicidium commissum per pecuniam.

Petrus Paulus, cons. 66. in 4. vol. co. 1. nu. 3. dicit, vere ille assasinus dicitur, q pretio cõductus, vel pecunia homicidium cõmittit. allegat omnes Canonistas, in d. c. 1. de homic. lib. 6. & Bart. & Alex. in addit. in l. cicero. ff. de pœnis. & Ang. de malefi. retuli eos supra. & Francis. de curte senior. cons. 20. nu. 87. fo. 26. co. 1. ver. omitto postremo, qui dicit, quod committens homicidium propter promissionem pecuniæ, dicitur cõmisisse delictum assasinamenti, incurrendo in pœnas. d. c. 1.

Hierony. gratus in responsorio 52. nu. 47. in 2. lib. dicit, quod proprie est assasinus, qui pecunia & promissione corruptus est. & nu. 51. dicit, quod secundum communem vsum loquendi, verbum assasinandum signat interficere clam cum magna copia, non vocando illum, vt se defenderet, & intellige interueniente pecunia, vel promissione, & communis vsus loquendi, præfertur proprietati verborum. l. quod labeo de suppellect. leg. ff. & per omnes, in rub. de ope. no. nuncia. ff.

Philip. cor. cons. 259. in paruo vol. col. 2. in litera k. dicit, quod assasinus dicitur quando quis pecuniam recipit, vel de ea recipiendo cõuenit, pro interficiendo aliquem. per d. c. 1. de homi. li. 6.

Bart. Sozi. in l. 1. §. fi. ff. de eo per quem factũ erit. ff. refert Ang. ibi, quod huiusmodi delinquentes per pretium, appellantur assasini. secundũ eum in pluribus partibus de consuetudine, trahũtur ad caudem equi: de quibus assasinis late habetur in c. 1. de homi. lib. 6. & est tex. in d. l. non solum. §. si mandato, de iniu. ff. vbi ille, qui dat pecuniam istis assasinis. vt aliquid mali faciant, conductor nominatur. Bal. cons. 283. nu. 1. refero infra.

Fulgo. in d. l. 1. §. fi. loquitur de istis assasinis, qui sunt, qui pro pecunia interficiunt homines.

Bal. con. 256. in 2. vol. dicit, quod non dicitur assasinus ille, qui nec pro pecunia, nec pro spe præmij: sed reuerentia paterna, vel amicitia, delinquit. Vult ergo, quod qui pro pecunia, vel spe premij, delinquit, est assasinus.

Bal.conſ.383.nu.1. dicit, quod aſſaſinus eſt,qui pro pretio, vel promiſsione recepta aliquem interfecerit. Similiter aſſaſinus ſit, & eſſe intelligitur:qui pretio dato, vel promiſſo fecerit aliquem interfici. & dicit Bal. ibi, quod in aliquibus locis cauetur lege municipali,quod ſi quis aſſaſinauerit,vel aſſaſinare fecerit aliquẽ, trahatur per caudam equi vſq; ad furcas, & ibi ſuſpendatur, taliter quod moriatur. & ibi latius per eum. Sozi.in d.l.1.§. fina.de eo per quem.ff.retuli ſupra.

Areti.conſ.165.co.10.ver.propterea dicit,quod vulgariter appellantur aſſaſini,qui pro pecunia occidunt.

Item, dicitur etiam aſſaſinus † non ſolum,quando delictum eſt 4
ſubſecutum. verumetiam,ſi non ſit conſummatum: nam ex ſolo mandato eſt delictum perfectum.ſecundum Ioan. and.in regu.in pœnis.co.pe.in fi.de regu.iur.lib.6.Domi. Phili.franc. in d.c.1. ſuper glo. in ver. mandauerit, quæ glo.dicit, quod ex ſolo mandato eſt ligatus. Ratio eſt,quia per ipſum mãdatum, eſt delictum conſummatum, & pœna impoſita ipſo iure. vnde pœnam ipſam non euadet,quantumcunq; reuocet.ſecundum Domini. & Fran. vbi ſupr.allegant Ioan.and.in regu.in pœnis. Nam per ſolã conuentionem,ſeu receptionem pecuniæ pro homicidio perpetrãdo eſt conſummatum delictum aſſaſinatus.ſecundum Philipp.corn. conſ.249.co.2.in litera n.

Hoſtien.in c.pe.de cleri.nõ reſid.ſuper ver. aſsiſios, dicit quod aſsiſij poſſunt etiam dici, quaſi aſſaſini. Sicut enim aſſaſini exponunt ſe morti, dominis ſuis obediendo etiã in malum.c.1. de homici.lib.6.Ita dicti aſsiſij inducendo mulierculas dominis canonicis.Hoſti.vbi ſupra.& Ioan.and.& Car.in q.5.& Panor.ibi.& ſic prædicti doctoresvolunt innuere,quod q ſine pecunia †,occi- 5
dit,vt domino placeat,vel obediãt,dicitur etiam aſſaſinus.In addit.ad Domi. in d.c.1. in ver.6. idem dicitur. allegat Ioan.and. vbi ſupra.& Ange.de malef.in ver. ſemproniũ. Rodulph. fo.50. co.4.in paruo volu. ibi refert. Ange. conſi.14. vbi videtur velle, quod poteſt eſſe verus aſſaſinus,ſine pecunia.

Cõclu ſio. I Ex omnibus ſupradictis, reſultat primo vulgariter aſſaſinus, dicitur, qui pecunia recepta, vel promiſſa delicta committunt ad inſtantiam alicuius.

Item aſſa.

Item, assasinus etiam dicitur, quãdo aliquis fieri, facit delictum mediante pecunia. retuli supra. Bar. in l. non solum. §. si mandato retuli eum. Bald. cons. 383. num. 1. vbi dicit, quod assasinus intelligitur esse, qui pretio dato, vel promisso fecerit aliquem interfici. Ange. in l. pen. in prin. de sepul. viol. C. post Cyn. ibi. 2

Item assasinus etiam dicitur, licet delictum non sit consummatum. secundum Ioan And. in d. reg. in pœnis de reg. iur. lib. 6. retuli eum, & alios supra. 3

Item Assasinus dicitur, qui sine pecunia occidit, vt suo domino placeat, vel obediat. Hosti. & alij in d. c. penu. de cleri. non resid. retuli supra. & alios. 4

6 Dubium † remanet, an pœna decretalis. primo de hom. libr. 6. habeat locum in omnibus Assasinis, quos supra retuli. Frã. Areti. cons. 155. co. 10. ver. 3. allegant. Querit de ista quæstione: & refert duas opiniones. Prima est Archi. & Ioan. And. tenentium, quod c. 1. solum habeat locum in certo genere personarum, & non generaliter in alijs. Archi. in d. c. 1. co. 1. in ver. dominio dicit, quod d. c. 1. non loquitur, de his, qui non sunt, sub dominio alicuius, & dicit etiam Ioan. And. ibi, qui refert, & sequitur Archi. col. fina. ver. in glo. probabiliter. Idem Guillielm. de mon. lau. in d. c. 1. in ver. dominio. Vbi dicit ergo ista decretalis: non extenditur ad illos qui sub nullius dominio sunt: licet pro pecunia homines occidant. & sic prædicti Doctores volunt: quod d. c. 1. habeat solum locũ in subiectis domino. vt in seruis: & non in liberis hoĩbus.

Secunda opinio est Imo. & Domi. refert Imo. in d. c. 1. in §. cum igitur in fine. vbi etiam refert Archidi. & Ioann. Andr. dicit tamen, quod Ioan. de Imo. tenet contradictum Arch. per glo. ibi: in verbo præsertim. Nam ista fuit causa impulsiua, & non finalis. & ideo cum causa finalis, sit periculum animarum: & correctio peccatorum, concludit etiam esse Assasinos non subiectos dominio alicuius. ergo in illis etiam habet locũ. d. c. 1. & hanc partem dicit Domi. credit veram: quia text. in prin. §. cum igitur loquitur de facientibus interficere: per Assasinos, nec distinguit, an Assasini sint serui, vel liberi, sed simpliciter de Assasinis. Ita etiam loquitur. §. sacri dist. c. 1. ergo indistincte intelligitur. c. si Romanorum. 19. dist. hæc Domi. vbi supra.

Philip.Franc.in d.c.1.col.3.ver.in glo. in ver.præsertim,tenet idē quod Domi.quod prædicta decr.1.habet etiālocum in assasinis non subiectis dominio alicuius.per d.glos.

Bart.in d.l.non solum.§.si mandato num.14. in paruo volum. vbi dicit, quod quando aliquis facit, vel fieri facit mediante pecunia, delictum dicitur magis atrox: & propter hoc pœna posset augeri.& de facto videmus augeri in istos: qui vulgariter dicuntur assasini, & videtur expressum.Hodie in d.c.1.de homi.lib.6. vult quod decretalis,illa de hom.lib.6. emanauit cōtra illos,qui pro pecunia occidunt homines,& sic sine aliqua restrictione.

Sali.idem dicit in d.l.non ideo minus.retuli eū supr. & multi, quos supra retuli dicunt illos esse assasinos, qui pro pecunia homines occidunt.

Areti.in d.cons.165.col.10.dicit,quod si opinio prædictorum. s.Domini.& aliorum esset consuetudine approbata standū esset, ei virtute consuetudinis semota autem consuetudine dicit, quod consuleret.secundum opinionem Archid.& Ioan. And. quos supra retuli,mouetur Aretini.quod licet in princ.text.loquatur de assasinis simpliciter.tamen post in ver.sequenti,loquitur de certo genere personarum.& se refert ad nominatos in prin. per dictionem eorumdem assasinorum,& sic ostendit, de quibus intellexit in prin.cum assasinos simpliciter nominat:declarat nominatos in prin. esse eos,quos in illo ver.nominat,vnde sequentia hæc declarant præcedentia.hæc Areti.vbi supra.

Mouetur etiam d.Areti.alia ratione. Nam si Romanus pontifex intellexisset in genere de omnibus,qui pro pecunia occidunt, & vulgariter appellantur assasini,eandem pœnam imposuisset facientibus scelus,sicut mandantibus,cum ergo nullam pœnam im ponit facientibus,hoc non est ex alia causa,nisi quia dispositio illa sit solum contra illos, qui timebant cædes, per illos Infideles:de quibus Papa nihil disponit: quia de his, quæ foris sunt, nihil ad nos.2.q.1.c.multi nec debet extendi decretalis illa cum sit pœnalis,& exorbitans præterea in alijs non est eadem ratio, illi enim cōtēnentes mortē vltra omnes homines, vt ibi rāgitur per Doctores.Facilius,& frequentius talia delicta committebant.contraria opinio est pro alia parte,quæ forte consuetudine approbatur.hæc Areti.

Aretin.vbi supra.

Mathæus de affli.in tit.de capi.qui curiam vendidit in vsi feu. fo.124.refert Archidia.& Ioan.And.in d.c.1. quod ille tex.procedit in certo genere assasinorum. Retuli supra. & refert etiam Bart.aliud volentem.in d.l.non solum. §.si mandato de iniurijs. ff.& Ange.in l.1.de eo per quem fac. erit §.fi.refert etiam Areti. consi.165.Retuli eum supra. & in hoc residet. & idem Math.de afflict.in tit.an ille qui interfecit fratrem.fol.84.col.4.nu.32.

Summa Rosella in ver.excommunicatio.34.in ver.additio.fo.
7 145. col. 4. quærit an occidens † hominem pro pecunia dicatur assasinus:& sic incurrit pœnam.d.c.1.de homi.lib. 6. dubium est an d. decretalis disponat solum respectu certi generis hominum, qui dicuntur assasini:& erant Infideles,an vero contra omnes,qui pecunia accepta, vel promissa,promittunt aliquẽ occidere.d.Rosela.vbi supra.Refert Fran.Areti.in d.cons.ante pe. & cons.165. co.10:& refert eum ad literam, & in hoc residet.retuli eum sup.

Siluestrinus, in sua summa.in ver.assasinus.q.1.est fo.49.col.1. quærit,vtrum dicta constitutio.d.c.1. locum habeat solum in certo genere personarum.i.assasinis proprie,an generaliter in omnibus assasinis etiam vulgo dictis, qui licet sint Fideles,tamen assasinorum more Christianos occidũt. accepta pecunia. Refert Ioan.de Imo.& Domi.in d.c.1.qui tenent:quod d.c.1. habeat locũ generaliter,nec refert quod sint sub alicuius dominio,vel Infideles,sed solum:quod pro pecunia occidãt, & dicit Siluestri. vbi supra.quod istam opinionem sequuntur multi,vt Bar.in d.l.non solum.§.si mandato:& Sali.in l.ea quidem,& est in l. non ideo minus.retuli supr. Refert etiam Archi.&.Ioan.And. tenentes quod dicta decretalis habet locum solum in certo genere hominum. & personarum.retuli eos sup. Refert etiam Fran.Areti.in d.cons. antepe.qui etiam dicit,quod si opinio Imolę esset approbata con suetudine standum esset ei, virtute consuetudinis,quare mota nõ consulerem(inquit)secundum eam mouetur pluribus rationibus. retuli Areti. & eius rationes supra. & cum hoc residet. d. Siluestri.vbi supra.

Ioann.Andr. in d.c.1.dicit, quod pœna illius c.1.de homicidi. libr.6. non habet locum in assasino interficiente Infidelem, Sed solum

solum procedit in interficiente Christianum, & eum sequuntur ibi doctores, & Philip.cor.cons.249.co.1.in fine in ver.2.

Ex omnibus † supradictis resultant opinione sequentes. 8

1. Opinio. Prima opinio est Archidiac.Ioan.And.Guilliel. de mont.lau. quos supra retuli, quod decretalis.c.de homici.libr.6.habet locum in illis, qui sunt sub dominio alicuius: & sunt infideles serui. secus si dicti infideles, non sunt sub alicuius dominio, & sic volũt prædicti Doctores, quod d. decretalis procedit solũ in seruis Infidelibus, & non in hominibus liberis, & istam opinionem semota consuetudine, tenent Areti. Rosella. Siluestr. quos retuli supra.

2 Alia opinio est, quod d.decretalis.i. procedit in omnibus assasinis etiã vulgo dictis: siue sint Infideles serui, vel liberi, vel Fideles, qui more assasinorũ Christianos interficiunt pecunia recepta, vel ꝓmissa, & ista opinio fuit Imo. & Domi. & aliorũ quos retuli su.

3 Alia opinio est, quod pœna decretalis, non procedit in assasino interficiente Infidelem. secundum Ioan.and.in d.c.1.retuli supr.

4 Alia opinio est, quod pœna dictæ decretalis non habet locum quando delictum non est subsecutum. punitur tamẽ extraordinariẽ. Ista fuit opinio. Din. & Ang. in l.apud labeonem.§.si curauerit, de iniu.ff. Bar. Hochinus, in suo repertorio. in ver. assasini. Refert Din. &. An. vbi sup. retuli sup.

Contra istud dictum Din. & Ang. tenet eos referendo Philip. cor.cõs.249. Nam ibi late loquitur vsu per istam opinionẽ. tenẽs cõtra Ang.per.d.c.1.& ibi refert alios maximẽ Ioã. And. in reg. in pœnis retuli eum cũ alijs su. & Mathæ.de affli.in ti.an ille qui interfecit fratrem in vsi feu.fo.34.co.4.nu.32.cum sequ. quærit de ista quæstione. & allegat pro, & contra. & idem afflict. in titul.de capitaneo, qui curiam vendidit in §. si voluerit, in vsib. feudor. fol. 223. col. 4. numer. 19. quærit assasini non deduxerunt homicidium ad effectum, sed attentauerunt, an puniantur, ac si illa fecissent. Allegat Bald.in l.1.de public. iudic.ff. quod sic, & glos. & Angel. in d. l. si hominem. §. si mandato de iniur.ff. & scribentes in d.c.1.de homicidi. libr. 6. & Angel. consi. 14. & Bart. in l.cicero de pœnis. ff. & de ista quæstione latissime loquitur. Angel. de malefic. in ver. Sempronium Rodulphi.

phi. fo.55. co.4. in paruo volu. videtur concludere contra dign.

Mathęus de afflictis, in constitutionibus Neapo. in rubri. 11. fo. 49. nu. 16. dicit, quod delictum inceptum. & non perfectum non punitur, tanquam consummatum. Fallit in assasino qui per pecuniam datam sibi, vt hominem occideret. Ludo. Boloqui. conf. 8. co. 2. loquitur etiam de ista quæstione. Cassan. in consuet. Burg. fo. 14. in nouis. co. 2. nu. 7. concludit, quod in assasinaméto etiam si non fuerit peruentum ad actum punitur: tanquá homicida. Refert plures doctores. non plus insisto, in ista q. Nam in locis superius allegatis potest videri, de ea ad plenum.

Dico tamen, quod communis opinio est, quod punitur tanquá assasinus, licet non sit consummatum delictum, & si punitur pœna ordinaria. & dicit Ange. in d. ver. sempronium. fo. 56. col. 2. in paruo volum. quod licet hodie de generali consuetudine mundi, non puniatur affectus, nisi sequatur effectus. Fallit in assasino. Punitur enim capitaliter: licet non consummauerit delictum. Allegat Angel. consi. 14. Nam valet consuetudo generalis, quod non puniatur affectus, si non sequatur effectus. secundum Specul. in ti. de accusa. Refert Feli. in tract. quando conatus puniatur in 8. fallentia. & Feli. in c. 1. de præsump. tamen fallit, in assasino: vt dixi. Idem tenet Marcus de Mantua. in libris obseruationum. libr. 5. obseruatione 41. fo. 149. in fi. refero eum infra. Cómunis opinio.

Venio ad fallentiam nostram. s. an assasinus fugiens ad ecclesiá gaudeat immunitate ecclesiæ, si dicimus de assasino, qui cósummauit delictum, tenendo communem opinionem, quod insidiosus nó gaudet immunitate, vt dico in fallé. 13. supra assasinus non gaudebit. quia insidiose commisit delictum.

Si dicimus, quod non commisit, delictum, sed attentauit: dico communem opinionem, quam retuli supra in assasino. Idem est attentare, quod committere. Imo etiam tenédo aliam opinioné, quod nó sit idem, quoad pœnam ordinariam, sed quod puniatur extraordinarie. vt retuli supra. non gaudebit immunitate, quia eo quod punitur extraordinarie commisit delictum, si delictum fuit insidiosum, ergo non gaudet. & quod assasinus non gaudeat immunitate ecclesiæ, tenet expresse Marcus de mantua. in libr. obseruationum legalium. libr. 5. obseruatione 41. fol. 149. in titul. de assasinis.

de assasinis. allegat Panormit.in c.inter alia col.4.de imm.eccl.
Panor.non loquitur de assasino.

Nec fautores † eorum gaudēt immunitate,nec in eis habet lo 9
cum consuetudo contra rigorosam decisionem.l.si quis non dicā
de epis. & cleri.C.Alex.in l.1.in fi.quod quisq; iuris.ff.hæc Mar-
cus de mantua.vbi supra.Angel.& Pau.de castro.& Alex. in d.l.
1.referunt dictū Speculatoris in titu.de accusatore.§.1.retuli Fe-
li.eum allegantem supra eo.& plenius in fallen.13.supr.

Quæstio. Quid si † assasini fuerint clerici.habebit ne locum pœna d.c.1. 10
text.ibi quod sic.Sed quæritur an possit talis clericus assasinus pu
niri per iudicem secularem.Domin. in d. c.1.in fi.ver.secundum
præmissa quærit clericus committens tale delictum possit puniri
per iudicem secularem,absque alia degradatione,cōcludit,quod
sic:vt latius per eum.Steph.Aufr.in repe. clem.1.de offi. ordi. in
1.regula.fall.18.fo.23.& Hyppolitus de marsil. in tractatu causa-
rum criminal.fo.98.& Ioan.igne.in §.non ad alias.l.necessarios
ad sille.ff.fo.177.co.3.nume.488. & Nicol.Eberardi.in tractatu
de modo arguendi.fo.264.& Paris de puteo in tractatu de sindi
catu.fo.138. nume.12.tenent cum Dominico,quod si assasinus sit
clericus,poterit puniri per iudicem secularem , quia ipso iure vi-
detur degradatus. & cuicunque datur potestas ipsum occidendi.
per d.c.1.de homicid.lib.6.& videtur spoliatus omni priuilegio
clericali.& Hypp.de mars.in l.vni.de raptu virginum.C. fol.14.
co.3.in fi.in paruo vo.& Pet.Pau.cons.166.in 4.vo.& cons.151.
in 4.vo.& Anto.capuc.in decisio.nouis Neapolit.in 9. speciali:
dicit, quod iudex secularis in hoc crimine est iudex competens,
etiam contra clericum.Allegat Lupum.in d.c.1.de homi. lib.6.

Marcus de mantua in 10.libris obseruationum.in tit. de assasi-
nis.pagina 148.dubitat de ista decisi.& sibi videtur,quod per se-
cularem non debet puniri,talis clericus assasinus, vt latius per ip-
sum ibi. Communiter tenetur contrarium , quod per secularem
iudicem potest puniri.

Fallent. 16.

Quando mandato Papæ extrahit.

DECIMO

ECIMOSEXTO, fallit, quando de mandato papæ, ecclesiasticus iudex, extrahit malefactorem ab ecclesia. c. vxor. felicis. secundum vnum intellectum. 17. q. 4. quia papa est supr. ius. c. proposuit. de concessione præbendarum, cum simili. Istam fallent. ponit dict. Ioan. bichis, in d. tract. eo. tit. col. 6. ver. fallit primo. in paruo vol. fo. 72. Fallēt. 16.

Fallent. 17.

In seruo.

ALLIT, XVII. in seruo post cautionem immunitatis, præstitam per dominum. Nam tunc ecclesiasticus iudex eum expellet ab ecclesia. c. diffiniuit. in fi. c. metuentes. 17. q. 4. c. inter alia, in fi. eo. tit. Nam si seruus, fugit ad ecclesiam, gaudebit immunitate, tamen si dominus illum, repetit præstita cautione per dominum, quod non male tractabit, debet rector ecclesiæ, illum restituere domino: & si oblata tali cautione, rector ecclesiæ noluerit eum restituere suo domino, si seruus fugiat, tenetur rector restituere, aut damnum emendare. prout voluerit dominus, vel iudex ecclesiasticus. c. denique. 16. dist. & glo. fi. in d. c. diffiniuit. 17. q. 4. & quod dictum est, quod præstita cautione, est restituendus: est verum nisi forte esset, vel præsumeretur de magna sæuitia domini, quia hoc casu haberet locum. §. fi. de his, qui sunt sui, vel ali. iu. insti. quia tunc non redditur seruus domino. Sed ex quo eius sæuitia est intolerabilis, compellitur dominus vendere seruum. secundum Anto. Panor. & alios, in d. c. inter alia. §. fi. plenius per Henricum bohic, in c. pe. col. pe. eod. tit. & Ioan. de bello vis. in sua practica, in tit. de fuga reorum, fo. 47. col. 2. Cynus in l. præsenti de his, qui ad eccle. confu. C. Mari. Sozi. in tracta. de citatione, in 5. quæstione, co. 2. & 3. fo. 30. Ioan. de bichis, in d. tract. eod. tit. col. 6. ver. 4. fallit. fo. 72. co. 4. fol. 77. co. 3. ver. nota existo tex. de iure ciuili si fugit, se abstrahendo à seruitio domini, sine armis, ꝓcedunt prędicta: Si vero cum armis irruit Fallēt. 17.

domino, & propter hoc fugit incontinenti extrahitur non præstita cautione. per l. si seruus. de his qui ad eccle. confug. C. & hanc opinionem sentit Hosti.in summa,eo.ti.§. inquantum.ver. cum quis ad ecclesiam. tamen text.in d.c.inter alia. non curat de ista distinctione,nec est curandum, secundum prædictos vbi sup. Mari.Sozi.in tract. de citatione. 18.articulo. fo.22. co.3. ver.secundo casu. quærit de ista quæstione, & distinguendo, dicit, aut seruus fugit ad ecclesiam religionis causa,& tūc debet reddi domino, si infra triennium repetat. recepta cautione à domino, quod ipsum non puniet.in auten. de mona. §. si vero infra trienniū. aut aufugit causa immunitatis cōsequēdæ,tunc aufugit propter nimiam sæuitiam,& magnam domini atrocitatem, dominus cogitur eum vendere,nisi velit ipse seruus redire.in d.§.fi. de his,qui sunt sui. insti. aut seruus fugit propter modicam sæuitiam,tunc habet locum.d.c.inter alia.& lex præsenti.§.sane restituetur domino recepto iuramento à domino de immunitate ipsius. Si vero nulla est sæuitia domini,sed forte aufugit, vt dominum defraudaret operibus suis: hoc casu restituendus est domino.d.l.præsenti.§.sane.Hec procedunt,quando seruus non fugeret ad ecclesiam,propter delictum:Sed si fugeret propter delictum,dicit Maria.quod non intendit ibi hoc tractare:sed in locis præallegatis, in isto casu est dicendum, quod si propter delictum commissum, per seruum ipse fugiat ad ecclesiam, gaudebit immunitate.per c.inter alia.& ibi omnes in d.l.præsenti.

Glo.in l.3.tit.11. 1. partitæ, distinguit etiam. retuli supra in 4. præsupposito.

Signo. de homo dis.in repet. l. nemo. C. de sacrosanct. eccle. col. 6. in 5. quæstione, dicit, quod aut confugit ad ecclesiam propter immensam iniuriam domini: & tunc habet locum l. 2. ff. de his, qui sunt sui, vel alie. iu. & inst. eodem §. fi. retuli supra. Interdum fugit propter modicam iniuriam domini, vel propter nullam causam, vel propter modicum delictum, sui tunc restituendus est domino, data per dominum securitate, quod ob dictam causam, ipsum non offendit, aut ob delictum immensum ipsius, vel ob maleficium,& tunc non est danda securitas. l. 3. C. de his,qui ad ecclesias confug. Interdum fugit

fugit, ob bonam conſcientiam, quia vult effici monachus, tunc intra triennium domino reſtituetur: data tamen ſecuritate à domino, quod ipſum non offendet. Poſt terminum, nullatenus audietur dominus. §. ſi quis. in auten. de ſanct. epiſcopis. & §. ſi vero. in auten. de monachis.

Marcus de Mantua. conſ. 201. nu. 15. & ſequen. dicit, quod ſeruus non habet hoc priuilegium immunitatis. per d. l. 2. C. de his, qui ad eccle. confu. forte ea ratione, quia ciuili & prætorio, pro nihilo reputatur. l. quod hactenus. ff. de regu. iu. l. 1. C. de iure delibe. & mortuo comparamus. l. ſeruitutem. ff. de regu. iur. imo pecudibus. l. 2. ff. ad l. aquil. hæc Marcus vbi ſupra. Tamen dictus Marcus, conſ. 60. tenet, quod ſeruus gaudet. co. 2. in prin.

Tene diſtinctionem Sozini vbi ſupra.

In Iudæo, Pagano, ſeu Hæretico, ET APOSTATA.

Summarium 18. Fallent.

1 Iudæus, paganus, Hæreticis, non donetur immunitate.
2 Iudæi communibus irretiti aut mole debitorum grauati ad fidem Chriſtianam an recipiendum ſit.
3 Quid in Apoſtata.
4 Conciliario opinionum in hac materia.

1 DECIMOOCTAVO, fallit, in Iudæo † Pagano, ſeu Hæretico, qui non gaudent immunitate Fallēt. 18.
eccleſiæ. per tex. iuncta glo. in l. 1. C. de his, qui ad eccle. confug. & glo. in l. 2. eo. tit. Nam fugientes ad eccleſiam, non ſunt extrahendi ab ea. per d. iura fallit, ſi non eſt Chriſtianus, vt ibi facit. etiam tex. in auten. vt liceat matri & auię. coll. 8. Idem etiam tenet glo. in ver. cogentur, in fi. in auten. de man. prin. §. publicorum. coll. 3. & Cynus, in d. l. præſenti. q. 1. C. de his, qui ad eccleſias confu. & Sali. in d. l. 1. dicit eccle. non eſſe tutelam eorum, qui non ſunt. Sub ea, idem etiam tenet Oldra. conſ. 54. circa finem, & Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. & Heri. bohic, in c. eccle. iſto ti. co. 2. ver. aut ille, q fugit, vbi dicit iſtam opinionem eſſe veriorem. Iacob. de bell. vi. in ſua practica, in ti. de fuga reorũ. fo. 47. co. 2. dicit, quod nõ gaudent.

Ioan.fab.in l.j.C.de his,qui ad eccle.confug.in prin.dicit,quod non gaudent vbi simulate accedunt.alias secus.per glo.in d.c.inter alia.glo. in pragma. sanctio. in tit. de inter. indiffer.non ponendis. fo. 196. co.3.in ver. Iudæo. quærit de ista quæstione: & concludit quod non gaudet, vt clare patet in d.l.1. de his, qui ad eccle.confug.C.& in extrauagan. Martini,& Ioan.directis Inquisitoribus franciæ,in quibus cauetur,quod si hæreticus,iudeus, vel apostata fugiant ad ecclesi. non ad remedium salutare, sed causa euitandæ pœnæ Inquisitores, possunt eos ab ecclesia extrahere, & contra illos procedere, sicut si non fugissent ad ecclesiam. Istam opinionem etiam tenet Hosti.in summa.eod.tit.§. inquantum. co. 2. in princ. in ver. & si Iudæus. & in repertorio inquisitionis,in ver.captura. co.5.in princ.quærit, An hæreticus confugiens ad ecclesiam, gaudeat immunitate ecclesiæ, taliter quod non posset capi & extrahi ab ecclesia.concludit quod non. quia vbicunque potest capi ad incarcerandum. per d. glo. in auten.de manda.prin. & glo.in d.l.publica.C. de his,qui ad ecclesiam confug. Idem etiam refertur in d. repertorio Inquisitionis, in verb. immunitas. Ancha. in d. c. inter alia. co. 2. idem tenet, dicens, quod qui non est catholicus,non gaudet hac immunitate. Item tenet Signoro. de homo deis, in l.nemo. C. de sacro san.eccle.co.6.in 5.quæstione.

Placen.in d.rubr. de his, qui ad eccle. confug. dicit,quod pagani, vel iudæi, si ad fores ecclesiæ veniunt, vt intrent etiam si Christianæ legi, se iungi velle simulent, admitti non debet. s. multo fortius. Si criminibus fuerint † irretiti, vel mole debito- 2
rum grauati:etiam si forte denuo vellent Christiani fieri,nisi primo innocentiam suam purgauerint,vel debita vniuersa reddiderint,quæ dicta sunt,oportet intelligi,nisi forte creditor vel accusator,sua autoritate,&non ex iudicis vel iuris permisiones paganos,vel iudeos prosequatur vt occidat,tunc debent admitti,nunquam tamen si admisi fuerint,vel inopinato irruerint,extrahi debent,nisi forte in ecclesia fecerint. Vult ergo prædictus Doctor, quod si pagani, vel iudæi, intrauerint semel in ecclesiam, quod debent gaudere.

Angeli. in sua summa, in ver.immunitas. co.2. in fine, quærit, An iudæus

An Iudęus fugiés ad eccle.gaudeat isto priuilegio.& dicit,quod non,per glo. in d.l.1.C. de his, qui ad eccle.confug. quæ glo.est verior,quàm glo.d.c. inter alia. allegat Panor. in d.c.inter alia. refero infra.dicit Angel.vbi supra.Ego dicerem,quod si venit ad ecclesiam,& petit baptismum,quod gaudebit.alias non.quia videtur venisse, vt effugiat, & non causa fidei. Panor. in d.c.inter alia.co.2.ver.1. Igitur quæro,An iudæus fugiens ad eccle.gaudeat immunitate.allegat glo. ibi quod sic,dummodo absit dissimulatio.per d.l.1.de his,qui ad ecc .confug.C. Vult dicere quod si iudæus fugit ad ecclesiam, & vult effici Christianus, gaudere debet hac immunitate.Dicit Panor.glo.fore contrariam,in d.l.1.quæ dicit, quod etiam cessante dissimulatione, non gaudebit Iudæus hac immunitate.& istam glo.l.1.credit Pano.esse veriorem. Nam. l.1. C. de his, qui ad eccle.confug.inducit præsumptionem iuris, & de iure contra dissimulationem, quia præsumitur fugere: non propter zelum fidei, sed propter euasionem delictorum, vel criminum, vt latius per Panor. vbi supra. Istam opinionem etiam tenet Ana. in c. Iudæi. 1. co. 1. de iudæis.vbi quærit, An Iudæus fugiens ad eccle. gaudeat immunitate. concludit quod non.allegat Oldra.& alios.

Hippoli. de marsi. in l. ex senatusconsulto. ff. de sicarijs. co.pe. fo. 41. co.1. quærit, Vtrum an Iudæus gaudeat immunitate, & quod non gaudeat. allegat aliqua iura: quæ superius retuli, & quod gaudeat.allegat etiam aliqua iura,quæ infra refero: qui tamen concludit, dicens, quod opinio communior est, quod non gaudeat per allegata superius.& idem Hippoli.in l.vni. de raptu virg.C.fo.15.co.3. ver. dubitari potest. quærit de ista quæstione. Allegat primo, quod non gaudet. & post dicit quod sic. Dicit tamen, teneo indubitanter quod distinctio, quàm supra feci.de Christiano fugiente ad eccle.debet fieri in iudæo. Vult dicere, quod id quod dicitur de Christiano, erit dicendum de iudæo. & istam distinctionem ponit Hippolit. in d. l. vni. co. 3. fol. 15. col.prima.

Mari. Sozi. in tracta. de citatione, arti. 17.fo. 22. co.3.quærit de ista quæstione, & arguit pro & contra. Dicit tamen, quod ista opinio, quod infidelis non iuuet. videtur magis æqua

per c.fi. eod.tit. priuilegio vti non debet, qui eum nititur impugnare: consuetudinem tamen approbatam fore tenendam.

De apostata † loquitur. d. extrauagans. allegata in glo. prag. sanctio. quam retuli supra. & loquitur etiam Nico. boer. in decis. q.110. nu.6. in 1. parte. fo.116. co.2. 3

Marcus de Mantua. cōs.211. nu.17. tenet, quod Iudæus non gaudet immunitate: quia de his, quę foris sunt, nihil ad nos. c. gaudemus de diuor. & ad propositum. d. l.1. C. de his, qui ad eccle. confug. sed solus fidelis, & christianus. Marcus vbi supra.

Alia opinio est, quod Iudæus, paganus, & hæreticus, fugientes ad ecclesiam, gaudent immunitate. & pro ista opinione allegatur glo. in d. c. inter alia. in ver. extrahendus. quæ dicit, quod Iudæus etiam non est extrahendus, dummodo absit simulatio. per d. l.1. & vult dicere, quod si Iudæus fugit ad ecclesiam, volens effici Christianus gaudebit: alias non. quia videtur venisse, vt fugiat: sed non causa fidei. & istam opinionem. s. quod indistincte gaudeat, tenet Guilliel. de monte laud. Ancha. Cardi. & Imo. in clement. pri. de pœni. & remiss. laud. ibi col.2. dicit, quod Iudæus gaudet, dum tamen ficte, vel simulate non currat, nec petat suffragium. Anchar. ibi. col.2. q.2. quærit, Quis criminosus confugiens ad ecclesiam, consequatur immunitatem. dicit, quicunque sit etiam Iudæus.

Imo. col.2. in princ. ver.2. quæritur, Quis gaudet hoc priuilegio. dicit, quilibet cuiuscunque conditionis existat, etiam Iudæus, qui non ficte, vel simulate confugit. Card. ibi. co.1. q.3. quærit, Quis gaudet immunitate. dicit, quod quicunq;, cuiuscunque conditionis sit. Vitalin. in d. clemē.1. co.8. num.80. dicit, quod Iudæus, vel alius infidelis, confugiens veraciter, vt ibidem protegatur, non autem ficte vel simulate, gaudet hac immunitate.

Ioan. de tur. cre. in d. c.1. diffiniuit.17. q. co.4.2. in prin. quęrit, Vtrū Iudæus vel paganus, gaudeat hoc priuilegio? refert Hugo. dicentem, quod sic licet quidam dubitēt. tamen Guilliel. dicit, quod idem de eo, sicut de alijs. dicit tamen d. Ioan. de tur. cre. in hoc consuetudinem approbatam esse seruandam. Hostien. & Ioan. and. in d. c. inter alia. & ibi Cardi. q.1. idem tenent. Dicit Hostien. quod etiam si Iudæus sit, non debet extrahi ab ecclesia.

Idem

Idem Ioan.And.ibi ſupra.glo.3.&.Car.allegat.c.Iudas.17.q.4.

Siluestri.in ver.immu.3.q.3.quærit de iſta queſtione:& arguit pro,& contra.& concludit,quod indiſtinctè gaudet.Idem tenet Floren.in ſumma.in 3.parte ti.12.c.3.§.1.quod Iudæus,& Paganus non debet per vim ab eccleſia extrahi.Mari. Sozi.in tractatu de citatione.arti.17.fol.22.col.3. quærit de iſta quæſtione:& arguit pro, & contra. & dicit,quod vtraque opinio eſſet ſatis ſubſtentabilis.retuli ſupra in præcedenti opinione. Collecta.in c.fi. iſto titu.dicit,quod gaudent.Feli.in c.Iudæi.in princ. quærit,de iſta quæſtione:& arguit pro,& contra: & concludit, quod gaudet.& etiam peſsimo viris eccleſia concedit hanc immunitatem. Petrus de Belluga in ſpeculo principum dicit, quod etiã Iudæus gaudet,ſimulatione ceſſante.fo. Ioan.bichis in d.tracta.de immunit.eccle.col.7.ver.nota.2.ibi fugientes.dicit, quod ille tex. c.diffiniuit.17.q.4.loquitur generaliter. Et ſic debet intelligi generaliter.c.2.coniu.lepro.ergo omnes fugientes ad eccleſiam, ſiue ſint Iudæi,ſiue Pagani:vel eorum ſerui gaudent hac immunitate,vt ibi per eum.Ioan.igne.in l.1.ff.ad ſillani.fol.13.co.2.in fi. & fol.ſequent.idem concludit.Spoli.in d.l.vni. de raptu virgi. C.retuli in præcedenti opinione,dicit,indubitanter diſtinctionẽ de Chriſtiano fugiente ad eccleſiam debere ſeruari in Iudæo, Pagano,& Hæretico.

Et vt videtur,ſunt duæ opiniones ſuper iſta fallent. ſtante conſuetudine,pro vna,illa ſeruabitur,prout dicunt Ioann. de tur.cre. in d.c.diffiniuit:& Mari.in d. tractatu de citatione. retuli ſupra. Nam in conflictu opinionũ illa eſt tenenda, quam approbat conſuetudo etiam contra communem. Vide Deci.poſt alio in c. atſi clerici.co.15.de iudi.Rochus de curte in repet. c.fi.de conſuetu. fo.15.col.1. ver.limita.3.& 51.co.4.ver.6.limita. Ioan.de rebuf. in ſilua nuptiali.fo.207.refero in conſilijs meis.conſ.58.co.pe.in prin.infra eo.lib.& conſ.21.in 5.volumi.in 1.fallen.regula ſecundi generis.realis in conſ.meis.

4 Prædictæ opiniones poſſent concordari, † prout ſentiunt glo. in d.c.inter alia ibi.& Panorm.& ibi Ang.in ſumma,in ver.immunitas.co.2.in fi.retuli ſupra.quod quando Iudæus,ſeu infidelis fugiunt ad eccleſiam,& petunt baptiſmum, & volũt effici Chri-

ſtiani gaudebunt immunitate, & iſto caſu procedit iſta opinio. 2. ſi vero fugiant ad eccleſiam non propter zelum fidei, ſed propter euaſionem delictorum, ſeu criminum nõ gaudebunt. & hoc tenet Nico. boeri. in deci. q. 110. in prima parte fo. 116. nu. 4. dum dicit, licet iudæi, & infidelis gaudent hac immunitate, quãdo nõ ficte, & ſimulate, cõfugiunt ad eccleſias. ſed alias non. vt dictũ eſt.

In excommunicato, & interdicto, & degradato.

Summarium. 19. Fallent.

1 Excommunicatus uel interdictus quando gaudeat immunitate.
2 Quid in degradato.

Fallẽt. 19.

FALLIT. XIX. in excõmunicato, & interdicto † ſecundũ Hoſt. in c. fi. eo. ti. qui dicit, quod excõmunicatus non gaudet immu. ſi eſt excõmunicatus ab homine ſeruato ordine iudiciario, alias ſecus niſi eſſet in mora petendi abſolutionem. & Hoſti. in ſumma de imm. eccl. §. in quantum ver. quid ergo. vbi dicit, quod excommunicatus non gaudet hoc priuilegio, ſi ab homine excõmunicatur iuris ordine ſeruato: ſecus ſi à canone, vel in vtroq; nõ debet gaudere. Si eſt in mora petendi abſolutionem, dicit tamen Hoſt. quod Gofre. ſequitur communem opinionem magiſtrorum. vide in fine iſtius fallentiæ. 1

Contra iſtam fallẽ. tenent Guill. de mõ lau. & Imo. in cle. 1. de pœ. & rem. & ibi Bonif. de vital. q. 5. nu. 79. qui dicunt, quod excommunicatus gaudet imm. Idẽ tenet Ioan. fab. inſti. de his, qui ſunt ſui, vel aliæ iur. & in l. 1. de his, qui ad eccl. conf. C. allegat Hoſt. in ſumma eo. ti. §. quid ergo, retuli in prin. iſtius fal. Idẽ tenet Hen. Bohic. in c. eccl. eo. ti. co. 4. nu. 4. vbi dicit, quod excõmunicatus debet gaudere dũ modo aliud canonicũ nõ ſit, quod obſiſtat: & ideo eſt, quia in hoc delictũ excõmunicati, nõ attenditur, ſed potius fauor dei cui cõpetit iſte honor qui non peccauit. & concludit opinionẽ iſtam eſſe veriorem. & glo. pragma. ſanct.

in ti.de inter.indiffe.non pon.in ver.inde eſt.fo.196.co. 3. arguit pro,& contra:& concludit,quod gaudet. Idem tenet colleƈta.in c.fi.eod.titu.qui dicit:quod excommunicatus:& interdiƈtus debent gaudere. Ioann. de turr.crema.in c.diffiniuit.17.q.4.dicit, quod excommunicatus debet gaudere. Idem Silueſtr. in ſumma. in ver.immu.3.q.3.& ſanƈtus Anto.in ſumma. in 3. parte.titu.12. ca.20.§.1.glo. conſu.Burg.fo.57.co.2. Refert Pano.in d.c.inter alia. Panorm.ibi nihil dicit,& Bonifacius de Vitalli.in clemẽ.1. de ſen.excommunic.22. vbi dicit,quod ſi excommunicatus fugit ad eccleſiam propter deliƈtum non debet extrahi. ſi tamen excõmunicatus eſt,in eccleſia ſua voluntate:& nõ ad fines immunitatem ſe conſequendi, & ex ſua ſtatione impeditur celebratio,poteſt inuitus extrahi,vt ibi plenius,per diƈtum de vitallin.

Maria. Sozi.in traƈtatu de citatione art.17.fol.31.co.1. in prin. dicit,quod hoc priuilegio gaudet excommunicatus: Si aliud canonicum non reſiſtit ei,ratione eſt, quia in hoc nõ attenditur deliƈtum excommunicati, ſed fauor Dei, cui competit ille honor. Allegat Guilliel.de mon.lau.& Zenzi in d.cle.1.de pœni.& remiſſ.& Hoſtie.in ſumma eod.titul.in §. quantum retuli ſupra.in prin.quidam vero diſtinguunt, quod aut quis eſt excommunicatus ab homine ſeruato iuris ordine,talis non gaudet, aut eſt excõmunicatus à canone,talis gaudet, alij vero dicunt, quod vtroque caſu non gaudet priuilegio ex quo eſt in mora petendi abſolutionem. Secus ſi non eſſet in mora. c.rurſus.ca.quicunque.11.q.3.ſed glo.Guillielm.ſupr.ſumma Raymundi. in titu.de immu.eccleſi. Frater Iacob. in ſumma illius tituli.q.5.ver.quid de Iudæo tenet indiſtinƈtè quod excommunicatus non gaudet tali priuilegio, & quod realiter poteſt capi. Sed primam opinionem Guilliel. quod non poſſit capi,dicit eſſe tutiorem Hoſtien. & eam tenet Gofre. in ſumma iſtius titul.quam etiam Hugon.in c.pe. de immunitate eccleſiaſtica dicit eſſe veriorem,in hoc reſidet Maria.vbi ſup. Nico.boeri in deciſ.in prima parte.q.110. co.2. ver.ſed in excõmunicato: dicit,quod communis eſt, quod excommunicatus gaudet immunitate. Et id quod de excommunicato eſt dicendum de interdiƈto. hoc expreſſe tenet colleƈta.vbi ſupra.

2 De degradato † eſt dicendum,quod gaudet priuilegio immunitatis

nitatis. Nam retinet priuilegium, nisi esset incorrigibilis. Nam tum secus. per c. cũ non ab homine de iudi. Hosti. in summa. §. in quantum. colla. 3. ver. sed nunquid in fine. & Maria. Sozi in d. tra ctatu de citatione arti. 17. fo. 31. col. 1. in prin.

Quo ad forum pœnitentialem.

Summarium 20. Fallent.

1 Quando episcopus, aut alius ingratus criminosum ecclesia eximere poterit, ut penitentiam agat.

Fallét. 20

FALLIT. XX. quoad forum pœnitentialem, & pro declaratione istius fallen. quæro de quæstione sequenti.

Vtrũ episcopus, † vel eius officialis, possit extra- 1
here de ecclesia clericum homicidam, vel alias criminosum: & eum ponere in carcere, vel detrudere in monasteriũ. Ancha. & Imo. in d. c. 1. de pœni. & remissi. dicunt quod sic. allegant Inno. in d. c. inter alia. Guillielm. de mont. laud. in d. cle. 1. in q. 5. quærit. nunquid episcopus, aut eius offic. poterit clericum homicidam extrahere ab ecclesia adponendum eum in monasterio arcto, ad pœnitentiam peragendam. Refert Inno. quod sic, in c. inter alia. eo. ti. in ver. ad pœnam corporalem. i. sanguinis effusionem, posset tamen in monasterium retrudi, ad pœnitentiam agendã. Arg. c. si episcopus. 1. distinctione. & auten. si nouo de adul te. c. sunt verba Inno. & idem ad literam. Refert Host. Inno. Refert etiam Hugo. idem notare in c. rectum. 17. q. 4. quia à sola pœ na sanguinis defendit eos cano. & aliter eos punit, vt in d. c. 1. inter alia quod credit. d. Guillielm. verum, vbi non esset arctum nimis, nec esset in carcere perpetuo, maximè cum hodie carcer pro pœna introductus sit. c. quamuis de pœni. & remiss. libr. 6. & in eo non datur, nisi panis doloris, & aqua angustię. c. nouimus de verbo. significatio. vt latius per d. Guillielm.

Ancha. in d. clemen. 1. q. 5. quærit de ista quæstione in eisdem terminis

terminis,& verbis:vt Guillielm.& concludit, cum Guilliel. per iura peripsum allegata.Card.in d.clem.1.q.7.quærit de ista quęstione, in eisdem verbis: vt Guillielm.& dicit, quod laudi.in.d. clemen.1.Refert Inno.in d.c. inter alia,qui tenet,quod sic. dicit tamen Cardin.quod ipse contrarium tenet.in d.c. inter alia.q.5. dicit tamen,quod opinio Inno.secundum Lau. posset procedere vbi monasterium non esset nimis arctum, nec esset carcer perpetuus,alias secus: maximè cum hodie sit carcer, inductus etiam ad pœnam.per d.c.quamuis,vt latius per Car.vbi supra.

Imo.in d.clem.1.q.5.quærit:nunquid episcopus,vel eius offici. poterit talem fugientem extrahere de ecclesia,& ponere ad monasterium,ad pœnitentiam peragendã.Imo.non loquitur de clerico fugiente ad eccl.sed loquitur generaliter. Supradicti alij doctores loquũtur de clerico criminoso,fugiente ad ecclesiã,vt sup. retuli.Imo.in d. clementi. 1. refert Guillielm. de mont. laud.& eum sequitur.retuli supra.

Ioann.and.in d.c.inter alia.in ver.pœnam corporalem. Refert Inno.quem supra retuli,& dicit,quod per illam glo.videtur sentire,quod fugiens ad ecclesiam potest per ecclesiasticum iudicem inde extrahi,& puniri ecclesiastica pœna.pro hoc facit, quia contra seculares potestates:& non contra ecclesiasticas potestates videtur inuenta immunitas.ca.frater.17.q.4.ibi,quod neque potestatibus,quidem vel principibus vnquam licuit &c.& c.diffiniuit. 17.q.4.vbi violans puniri iuuetur,se veritate regia:ergo de laicis loquitur.Facit c.cum instantia de censi.ecclesia non videtur priuilegiasse.contra se. Item Iudæx ecclesiasticus non imponit pœnam mortis,vel truncationis.

Ioan.and.vbi supra dicit,quod non putat Inno. sic intellexisse. Imo,abstractio violenta:per ecclesiasticum iudicem:vel dominũ de subdito,vel seruo fieri non potest.per l.2 de his, qui ad ecclesi. confu.ibi nemini licere fugientes.& c.reum.17.q. 4.ibi ad ecclesiam fugientem nemo abstrahere audeat.& c. diffiniuit. 17.q.4. ibi nullius audeat confugientem ad ecclesiam &c.vniuersale negatiuum etiam ecclesiasticos includit.facit c. vnicum de natis ex li.C.conquærente.in prin.de restit.spoli.Item patere legem &c. c.cum omnes de constitu. ad id quod dicitur ecclesiasticũ iudicẽ

non

non imponere pœnā mortis,vel truncationis, ratio. quod de omni pœna loquitur tex.in d.c.inter alia, & apertius tex.in c.id cōstituimus.17.q.4.& glo.in c.inter alia.in ver.pœna. & glos.Inn. non loquitur de pœna,sed de pœnitentia.hæc Ioan. and. vbi sup.

Henricus bohic in c.fi.de immu.eccl.col.4.in princ. dicit,modo data immunitate ecclesiæ, nihilominus potest seruari ius. s. punitionis maleficij,& hoc si exeat volūtarie, & supposito,quod ibi remaneat,detrudetur in monasterium ad pœnitentiā peragendam.allegat Inno.& Host.in d.c.inter alia.& Host.in summa.§. alias,cū quis ad eccl.ver.alias autē,& hoc credo verius. dicit Hēric.vbi supr.& per hanc glo.videntur Inn.& Host. sentire,quod fugiens ad ecclesiam,bene potest per iudicem secularem inde extrahi.& refert Ioan.and.in ver.per hanc glo.citra.

Card.in d.c.inter alia q.5.& 6.quærit de ista quæstione, & refert Inno.& Ioan.and.de verbo ad verbum.prout supra retuli:& concludit,cum Ioan and.

Antonius de Bu.in d.c.inter alia.co.2.ver.quæro, quam pœnā euitet hic fugiens ad ecclesiam,dicit,euitet pœnam corporalem, & sanguinis effusionem.c. id constituimus. 17.q.4. posset tamen detrudi ad monasterium:ad pœnitentiam peragendā. secundum Inno.ibi:propter quod dicit Anto. videtur Inn.sentire,quod per iudicē ecclesiasticū posset inde extrahi, & puniri: confugiens ad ecclesiam. dum tamē puniatur ecclesiastica pœna.ratio huius est. quia contra seculares potestates, & non contra ecclesiasticas videtur hæc immunitas ad inuenta. Refert Ioann.andr.ad literam prout superius retuli.& residet cum Ioan.and.

Ancha.in c.inter alia.in fin.quærit, vtrum ecclesiasticus posset extrahere,fugiētem ad ecclesiam.quidam dicunt quod sic.refert, & sequitur Ioan and.

Collectarius.in d.c.inter alia.co.2.in fi.ver.sed nūquid possunt per ecclesiam extrahi detrudiq; in carcerē ad perpetuam pœnitētiam.Refert Inno.& Host.dicentes quod sic,per c. nullus. 17.q. 4.& 82. Idem tenuit. in d. c. inter alia,& istam sententiam probat litera, cum dicit,rectores ecclesiæ debent seruare vitam,& membra, sed alias sunt legitimæ puniendi. Sed Innocenti.super ver. membra. dicit, quod nunquam propter hoc in carcerem

mittendus

mittendus eſt, & detruſio in monaſteriũ,eſt loco carceris.c.gaudemus,de conuer.coniu. & pene per conſequens. c. quamuis. de pœni.& remiſs. & ſic hæc iura fraudarentur. arg.c. quanto.in fi. de diuor.refert etiam Guill.in d.cle.1.de pœni.& remiſs. vbi dicit, quod poſſunt detrudi in carcerem, dummodo non ſit minus arctus & perpetuus. refert etiam Ioan. and. qui credit quod omnis extractio eſt interdicta per iudicem eccleſiaſticum. nec credit Inno.intellexiſſe contrarium:quia eſſet contra iura.c. nullus. 17.q.4.cum ſimilibus.hæc collecta vbi ſupra.

Panor.in d.c.inter alia.co.3.ver.ſed dubitatur an iudex eccleſiaſticus poſsit iſtum confugientem arcere & conſtringere: præſertim, ſi eſt perſona eccleſiaſtica. refert Inno. & Ioann. and. ad literam, quos ſupra retuli.& dicit Panor. vbi ſup.in fi.co.3. Aduerte quia Ioan. and. aperte tangit, quid in ſubdito, vel ſeruo domini iudicis eccleſiaſtici, vel in iudice eccleſiaſtico reſpectu ſecularis perſonæ. concludit, quod per iſtos violenta abſtractio fieri non debet. quod placet Panor. & allegat ad hoc text. in c. nullus.17.q. 4. vbi text. expreſſe dicit, quod nullus clericorum, ſeruum,aut diſcipulum ſuum confugientem ad eccleſiam extrahere audeat,vel flagellare præſumat. & dicit Panor.quod poteſt dubitari, circa duo. Primo,an iudex eccleſiaſticus poſsit fugienti ad eccleſiam,inuito iudicere pœnitentiam.dicit,quod Ioan. and.poſt Inno. videtur ſentire, quod ſic. facit glo.in c. de raptoribus. 36. q. 1. quæ videtur ſentire, quod talibus poteſt iniungi pœnitentia.& placet Panormi. dummodo inuitus non extrahatur ab eccleſia.vt ſic conſulatur pariter immunitati eccleſiaſticæ & animæ illius fugientis, & ſic poſſunt reduci ad concordiam. Laurent.& Zenze.qui in hoc videntur contrariari in clemen.1. de pœniten. & remiſs. Nam immunitas non intelligitur conceſſa in præiudicium animæ. poteſt etiam quis compelli, ad agendam pœnitentiam de peccato publico. c. 1. de ſponſ. c. fin. 26. q. 6. nec eccleſia excuſat eum, cum hæc pœnitentia imponatur in hæc eccleſia. vt in c. in capite. 50. diſtinct. Hæc Panor. vbi ſupra.

Guilliel.mayne. in d.l. nemo.de reg. iu.ff.fo.250. co.4.nu.31. refert Guill. Ancha.& Imo.in d. clem.1. & Ioan. and. & Inno.

& Panor.in d.c. inter alia. quos retuli sup.& alios. & concludit cum Inno.& Io.and.& Panor.s.quod fugiens ad eccle.si crimen est publicum, potest compelli ad agendam pœnitentiam publicam in ecclesia, cum hæc pœnitentia publica imponatur in ecclesia.per d.c. in capite .50. distinct. & ab ecclesia tamen violenter extrahi non debet.vt dictum est.

Ioan.fab. in l.1. de his, qui ad eccle.confu.C. dicit, quod Episcopus, potest clericum extrahere pro pœnitentia iniungẽda : sed non pro incarcerando, pernotata per Inno. in d.c. inter alia. sed Ioan.and.contra.hæc Ioan.fab.vbi supra.

Bonifa.de vital.in cle.1.de pœni.& remis.nu.70.ver.3.quæro, dicit, quod iudex ecclesiasticus, non potest clericum confugientem ad eccle. extrahere inuitum & punire. tum quia nullo iure hoc cauetur : tum quia ipse iudex ecclesiasticus, quemadmodum debet seruare immunitatem ecclesiæ, contra alios extrahere nitentes.ita debet ab hac extractione abstinere.secundum Zenze. in d.cle.1.per c.reum. 17.q.4.quod est contra Inno. retuli supra.

Bonifa.vbi supr.vult defendere Inno. vt ibi, per eum.dicit tamen, sed certe videmus, etiam taliter practicamus, quod nemo inuitus de ecclesia extrahitur nedũ pro delicto. imo nec pro debito pecuniario propter immunitatem ecclesiæ, per d. l.1. C.de his, qui ad eccle.confu. & cum ista consuetudo sit pia fauore ecclesiæ, est seruanda. c. ad apostolicam de simo. c. super eo.de cogna.spi.vt latius per Bonifa.vbi sup.

Aduerte multi ex prædictis doctoribus, quos supra retuli, quærunt de clerico homicida vel criminoso, An posit per Episcopũ, vel eius officialem extrahi de ecclesia, ad quàm confugit: & eum ponere in carcere, vel detrudere in monasterium.& alij doctores, quærunt generaliter, de criminoso fugiente ad ecclesiam, an possit per ecclesiasticum iudicem extrahi.

Quoad laicos fugientes ad ecclesiam concluditur, vt supra dixi.s.quod compellitur per ecclesiasticum ad pœnitentiam publicam, quæ in ecclesia imponitur: sed violenter, vel eo inuito nõ debet extrahi ab ecclesia, nec per ecclesiasticum, nec per alium.

Quoad Clericos, sequitur Quæstio sequens.

Summarium 21. Fallent.

1 Persona ecclesiastica, an gaudeat immunitate.
2 Variae Doctorum opiniones, conciliantur in hac materia.

VICESIMOPRIMO, falllit persona ecclesiastica. Fallēt. 21.
1 Nunquid † hæc immunitas concessa sit clericis, vel religiosis, vt non possint, per iudicem proprium in ecclesia arceri, vel violenter extrahi.

Panor. in d.c. inter alia. co. 4. ver. 2. principaliter dicit quod hanc quæstionem, expresse, non attingunt doctores in d.c. inter alia. & dicit, quod ipse non reperi aliquem text. qui expresse prouideat de hoc: sed ipse Panor. salua meliori deliberatione, tenet, quod hæc immunitas non habet locum in eis, si iudex ecclesiasticus, causa disciplinæ, & non odij, vult eos arcere in ecclesia & punire, & extrahere, vt duci faciant ad carcerem. Et pro ista sua opinione, adducit sex fundamenta: & quia possunt videri, non refero hic. & dicit, quod putat omnia esse verissima. reliquit tamen hoc consuetudinem, quæ in hoc multum debet attendi.

Guill. may. in d.l. nemo. de reg. iu. ff. fo. 251. co. 1. quærit de ista quæstione. & refert Panor. quasi ad literā. & dicit Guill. vbi sup. plane possumus cōfiteri sua dicta ꝓcedere in clericis, vel religiosis delinquentibus in ecclesia. per d.c. fi. eo. ti. sup alijs vero videāt sapientiores, quid sit in istis iudicandum. hæc dicit Guill. vbi sup.

Clab. in sum. in ver. immunitas. ver. 14. & Siluest. in ver. immunitas. 3. q. 2. ver. tertium clerici. & gl. in c. nullus. 17. q. 4. idem tenet quod Panor. vbi sup. Idem etiam tenet Io. fab. in l. 1. de his, q ad eccle. confu. C. vbi dicit, quod Episcopus pōt clericum extrahere ꝓ pœnitentia iniungenda: sed non ꝓ incarcerando. pnotata p Inno. in d.c. inter alia. sed Ioā. and. ibi cōtra. retuli in ꝓcedē. q.

Io. bar. in suo viatorio iuris, fo. 17. co. 4. in tit. de violatoribus immunitatum, dicit, quod clericus, qui disciplinæ fugiendæ causa, confugit ad ecclesiam, potest extrahi. eum refert Nico. boeri, in decis. q. 109. fo. 115. nu. 3.

Io. bichis in tract. de imu. ecc. fo. 72. co. 1. & 2. in paruo vol. refert Panor. ad literā, & dicit, quod allegationes Panor. sunt vere:

Tamen quoad propositam quæstionem,non credit esseveram suam opinionem, cum sit contra casum expressum,in c.nullus.17. q.4.vbi tex.nullus clericorum, seruum, aut discipulum suum fugientem ad ecclesiam,extrahere audeat,vel flagellare præsumat, & multa alia. allegat Ioan. bichis,vbi supr.co.1. & 3.& respondet ad iura per Panor. allegata. & dicit quod opinio Panor. seruatur in practica. Opinio tamen contraria forte esset verior de iure.per d.c.nullus,& per alia per ipsum allegata.Ludo.cō.227.

Ludo.roma.cons.234.dicit, quod non solum in laico: verumetiam in clerico habet locum dispositio.l. præsenti, de his qui ad eccle.confug.C.adducit tria fundamenta. Primo,quia tex.dictorum canonum, loquuntur indistinctè, non distinguendo clericum à laico.ergo l.de prætio,de publi.ff.cum simi. Secundo, quia maior ratio est,in clerico,vt in ecclesia capi nō possit, quàm in laico. cum clericis domus propria, quodammodo ecclesia sit: in domo aūt propria neminem capi permissum est.l.plerique,de in ius vocan.ff.l.nemo.de reg.iu.ff. Tertio,hoc priuilegiū, quod in ecclesia nemo capi possit,est concesū loco ipsius ecclesię.ergo habet locum,in quolibet ibi reperto,siue clerico, siue laico,facit in simili,quod notat Bar.in l.fi.de testa.C. & in l. cunctos populos de sum.tri.C. & Bal.in l.si non speciali,de testa.C.dicens priuilegia locis, concessa ad quaslibet personas ibi stantes, extendi, forenses,vel extraneas. per l.fi. de testa.mili.C. Et plus dicit Ludo.vbi sup. quod etiam si quis in ecclesia deliquerit, habet hoc beneficium,quod ibi capi nō possit.per glo.singu.in c.frater. 17. q.4.nec ob.c.fi.eo.tit. quoniam ille text.loquitur in casibus specialibus, & exceptuatis à regula.d.l.præsenti, inter quos iste non est.d.ergo glo.c.frater, debet teneri, quia nullum habet contradicentem. & Ludo. refert additionator Ange. de malefi.in ver. fama. q. 4. in litera a. Glo. in d.c. frater. in ver. ab omnibus, in principio, dicit, quod sacrilegus, in nulla ecclesia erit tutus, cum in ecclesia delinquat.& dicit d.glo.in fin. Tamen decre. in termi. de immunita. ecclesi. tantum duas personas excipit. Vult innuere, quod exceptis illis personis, aliæ delinquentes, etiam in ecclesia gaudent immunitate. Ista gl.non probat dictū Ludo. nam non sequitur. Dicta decret. inter alia accipit duos casus.

ergo

ergo nō ſunt alij caſus excepti. Nam plures ſunt alij caſus,in quibus fugiens ad eccleſiam , non gaudet immunitate , vt patet per diſcurſum iſtius tractatus. Item c.fi.eod. tit. eſt contra dictum Ludo. nam tex. ibi clare dicit, quod delinquens in eccleſia , non gaudet immunitate.vt latius dixi ſupra,in fallen. 3. Nec eſt bona reſponſ.Ludo.ad c.fi.quod ille text. loquatur in caſibus ſpecialibus exceptuatis à regula l. præſenti. caſus exceptuati ſunt, homicidæ,adulteri,raptores, exactores tributorum : de quibus in aut. de mand.princip. §. neque auten.col.3. & iſti ſi delinquunt, non gaudent immunitate:nemini dubium ſi delinquentes extra, confugiunt ad eccleſiam , non gaudent à fortiori . Si delinquunt in eccleſia,& dicti ſpeciales non procedunt de iure canonico.vt dixi in fallent.

Ioan.Bernardus de luco ,nunc epiſcopus Calagurriten.in practica criminali, in c.115.fo.99.co.2.tit. ab eccleſijs,ad quas confugerint,quærit de iſta quæſt. & refert Card. & Ludo.roma.tenentes,quod gaudent etiam clerici.retuli eos ſupra. refert etiam Panor.tenentem,quod non gaudent. Refert etiam Ioan.bichis, qui refert opinionem Panor. & concludit contra eum. retuli ſupra.& dicit prædictus Epiſcopus,quod opinio verior,&communior eſt,quod gaudent. Panor. relinquit cōſuetudini quæ in hoc multum debet attendi, ſecundum eum,quæ quidem iam videtur recepta,vt clerici à ſuis iudicibus extrahantur ab eccleſijs, & ita ſeruatur. Limitatur hoc per d.Dominum Epiſcopum in caſibus, vbi clericus poſt degradationem eſſet tradendus curiæ ſeculari: tunc non eſt extrahendus : aut ſi extrahitur poſt degradationem & verbalem in ſententia traditionem curię ſeculari ad eccleſiam reducendus eſſe videtur , ſibi æquiſsimum . Opinio ergo Ludo. & Ioan.bichis eſt,quod clerici delinquentes,ſi fugiant ad eccleſiam,gaudent immunitate.

Opinio Panorm.eſt,quod non gaudent,&relinquit conſuetudini poſſent † concordari. prout ſentit Guilliel. mayne . quem ſupra retuli. vbi dicit, quod plane poſſumus confiteri dicta Panormi. procedere in clericis & religioſis delinquentibus in eccleſia , per c . fina . eod . tit . In alijs vero, viderint ſapientiores quid ſit in iſtis iudicandum poſſet. dici , quod alij gaudeant.

2 Cōcluſio.

prout expresse dicit Ludo. vbi supr. Nam clerici, vt plurimum maxime hodie, alibi quàm in ecclesia viuunt, & resident. secundum Ludo. & Ioan. bichis vbi supra.

Hodie tamen opinio Panorm. indistinctè seruatur. & ita vidi practicari.

Castellantes ecclesiam, vel INDE PVGNANTES.

Summarium 22. Fallent.

1 Castellantes ecclesiam, uel inde pugnañ. an exemi possunt ab ecclesia.
2 Ecclesia, an cancellari posit.

Fallēt. 22.

VICESIMOSECVNDO, fallit, incastellantibus ecclesiam, vel inde † pugnantibus. Ná tales. s. ca- 1
stellantes ecclesiarum, vel inde pugnantes, non gaudent imunitate. arg. c. fi. eod. tit. Nam ibi text. quod delinquentes in ecclesia, non gaudent immunitate. Dixi supra in 3. fallent. Castellatio ecclesiarum, est prohibita. c. sanctorum. 10. q. 1. c. fi. 17. distin. in d. c. sanctorum. est tex. quod ecclesia à laicis incastellari, non debet. dicit glo. ibi, vt inde fiant propugnacula. Dicit Hostien. in summa istius tit. in §. inquantum, in prin. quod ecclesia incastellari non debet: nec ibi debent ædificari propugnacula, vt inde fiat guerra, vel ibi recipiantur hij, qui guerram faciunt, præcipue prædones, quàm ius autoritate episcopi tempore, iustæ necessitatis, hoc fieri posit ad tempus: puta propter metum paganorum, piratarum, latronum. & pro defendendo iura ecclesię, cum forte non inueniatur locus. Ita congruus, ad hoc cessante tamen necessitate, cessat castellatio, vt latius per Host. vbi supr. Inno. in c. cú ecclesia. eo. ti. dicit, quod ecclesia nó debet castellari ad offensionem alicuius: sed ad hoc, vt ibi fugiant & defendãtur Christiani, vel alias boni à malis, satis licite potest incastellari. Idé Host. Ioan. and. ibi, & Henr. bohic, in d. c. cú ecclesia, in prin. querit, † an ecclesia posit inca- 2
stellari. dicit, quod non ad offensioné alicuius. c. sanctorú. 10. q. 1.

Sed

Sed ad defensionem bonorum eorum. qui in casu licito ad eá cõfugiunt,tunc potest incastellari. per d.c.cum ecclesia:Sed à clericis bene potest incastellari, si laici vellent facere insultum, contra ecclesiam,vel propter oblationes,vel propter aliud:vt ipsis laicis resistatur.secundum Henricum.in d.c.çum ecclesia. & Arch. in c.sanctorum. 10. q. 1.Idem etiam tenet, quod Héricus Bohic. Card.Anton.Ancha.Panorm. in d.cle. cum eccl.quod ad offensionem alicuius non debet incastellari,sed vt defendantur Christiani,& boni viri à malis potest incastellari. Idem tenet Ancha. consi.96.col.2.quod ecclesia potest incastellari pro tuitione fidelium.Claba. in summa.in ver. immunitas.q.13.quærit.vtrum fugientes ad ecclesiam tempore belli sint capiendi.dicit,quod non. si ipsi non incastellauerunt,aut indepugnauerunt.ar.c.fi.eod. tit. Idem tenet Siluestrius.in summa.in ver.immunitas.3.q.2. ver.4. Sequitur ergo,quod castellantes ecclesiam,aut indepungãtes,nõ gaudét immunitate.intellige de incastellantibus,sine causa iusta. vt supra dictum est,& quoad pugnantes,de ecclesi. dic vt sup.dixi in 3.fallent.

Signoro de homo.in rep.l.nemo.de sacro sanct.eccle.C. num. 10.fo.24.co.2.ver.& primo quæro,quærit an tépore guerræ, per laicos possit ecclesia occupari : vt ibi fiant forte aliqua fortalicia ad defensionem Reip.arg.pro,& contra.& concludit, quod sic: quia cum hoc fiat ad vtilitatem Reipu. præferendum est priuatæ l.vtilitas de primi pilo.C. Item non est absurdum ecclesias opprimi.ob publicam vtilitatem.l.vnicus nullum.de sacrosanctis eccl. C.cum simi.

Quando datur carcerato LICENTIAM AD AVdiendam missam.

Summarium 23. Fallent.

1 Incarcerato si detur licentiam missam audiendi in ecclesia,inde extrahi potest.

ad ecclesi.confugi.

Faciens mala sacrificia,
seu blasphem.

Summarium 24. Fallent.

1 Sacrificia irreprobata facientes, non habẽt immuni.
2 Nec blasphemantes.

ALLIT, XXIIII. in facientibus † mala sa-
1 crificia. Nam tales si fugiant ad ecclesiam, nõ gau- Fallẽt.
dent immunitate. Hippo. de marf. in l. ex senatus- 24.
consulto. ff. de sicca. co. 3. in fi. mala sacrificia sunt,
sacrificantes more paganico, vel ille, qui offendit
maiestatem diuinam. idem de percutiẽte imaginem Dei, vel san-
ctorum, vel scindente maiestatem Dei, ligneam, vel sanctorum.
secundum Ange. de perusio. in d. l. ex senatusconsulto. & ibi Hip-
poli. vel iurans per capillos, vel aliter verecunde. Nam isti tales
non gaudent immunitate. secundum Hippo. vbi supra. ver. quæro
etiam fol. 40. co. 3. & sequen. Istam quæstionem an † blasphema-
2 tor Dei, & virginis Marie, gaudeat immunitate. Ponit Nicola.
Boheri in decis. quæstione. 100. in prima parte. fol. 116. & conclu
dit, quod non gaudet, per rationem. c. fi. eod. titu. quia frustra le-
gis implorat auxilium & c. c. quia frustra de vsu. cum simili. Nam
1 qui delictum in ecclesia, vel contra Dei sponsa commiserit, non
debet gaudere immunitate d. c. fi. eo. titu. c. conquæst. c. cum pro.
ca. de senten. excomm. Ioan. Fab. in d. l. 1. C. de his, qui ad eccle-
sias confugiunt. & Doctores, quos supra retuli. in prin. à forciori
gaudere non debet, si contra Deum sponsum ecclesiæ, & caput,
ac diuinam commiserit maiestatem, quam longe grauius est of-
fendere, quam temporalem. c. vergentes de hæretic. cum simi-
li. Nam si læditur per hæresim, vt ibi sic etiam per blasphemiam,
quam tolerare non debet ecclesia. Cum Christus nostra pertule-
rit crimina. c. in nonnullis de iudæis. tenet Calde. cons. 2. in titul.
de iudæis. col. 1. in princ. dicens, quod hoc crimen sapit hæresim
si scienter

si scienter, & appensate fiat, & maximè si sæpius reiteretur, vt latius. per Calderi. vbi supra. ergo si quis delinquit in ecclesia, non gaudet, vt dictum est: ergo, nec qui in Deum ex quo propter honorem Dei defertur ecclesiæ. multo fortius deferendum est Deo iuxta illud pp̄ter vnumquodque tale. & illud magis auten. multo magis de sacrosanct. eccle. C. iniuria quæ fit Deo, censetur ecclesiæ facta, & ècontra: & hoc est clarum: vt latius. per d. Nicol. boe. vbi supra. refert etiam Archidi. in c. quid ergo. 23. q. 5. vbi dicit, quod dominus dixit ad Moysem. educ de carcere blasphemū: & ponant omnes, qui audierunt manus suas super caput eius, vt lapidet eum vniuersus populus. Sic factum est. dicit vlterius Archidiacon. in d. c. quid ergo. 23. q. 5. peccatum blasphemiæ, quæ ponit in cœlo os suum omni peccato, horribilius est. vt latius ibi, per eundem Archidia. & per Nicol. boeri. vbi supra.

In delinquente prope ecclesiam animo confvgiendi ad eam.

Summarium 25. Fallent.

1 Delinquens prope ecclesiam animo confugiendi ad eam, quando gaudere possit immunitate.

Fallēt. 25. ALLIT, XXV. in delinquente † prope ecclesiam animo confugiendi ad eam. Nam talis non gaudet immunitate. secundum Host. in summa eo. ti. §. inquantum. co. 2. & in addi. ad Pa. in d. c. fi. eo. ti. vbi dicitur, quod dispositio illius. c. habet etiam locū in eo qui delinquit extra ecclesiam. s. prope ecclesiam animo con fugiendi ad eam. alias non. allegat Host. & plures alios doctores. Idem tenet Ioan. Fab. in l. 1. C. de his, qui ad eccl. conf. & Mari. Sozi. in tractat. de citatione. in 5. quæstione. fol. 22. co 3. ver. & quid si non delinquit in ecclesia, nec lōge ab ecclesia, sed prope ecclesiam, non tamen infra circuitu, infra quē ecclesia gaudet 1

dicta

dicta immunitate distinguitur, an ex proposito, ibi prope ecclesia deliquerit, vt citius posset ad ecclesiam habere refugium, traditur. per Hosti. in summa eod. titu. §. cum quis, & per Hugo. in d. c. pe. eod. titul. in hoc residet. Maria. Sozi. vbi supra. Hostien. vbi supra. in d. §. inquantum. col. 2. ver. Si vero maleficium commiserit, infra ecclesiam, aut prope intendens per ecclesiam liberari, alias non commissurus, puta interfecit hominem in cimiterio, vel prope ecclesiam, & intrauit ecclesiam incontinenti, talem nõ defendet ecclesia. c. fi. eod. titul. & sic potest intelligi auten. de man da. princi. §. Sed neque colla. 3. ver. homicidas, adulteros raptores virginum, non gaudere immunitate. alij dicũt, quod d. auten. corrigitur. Nam tales defendit ecclesia, non habita. dicta distinctione: & hoc dicunt magistri communiter. secundum Hosti. sed potest intelligi, vt dictum est. s. quando rapina prope ecclesiam facta esset. & sic loquitur lex. sed c. fi. quando à longe venit, & insequebatur, & ideo ad ecclesiam confugit. hæc Hostiensis. vbi sup. facit, quod statutum puniens vulnerantem in ecclesia vt habeat locum in vulnerante iuxta ecclesiam. Ioan. and. in titu. de immu. ecclesi. in additionib. ad Specul. in fi. ver. ex practicis. eum refert Marcus de mantua consi. 211. in fine.

Qui blandis verbis facit quem extrahere ab ecclesia.

Summarium 26. Fallent.

1 Qui blãdis, & dolose uerbis ab ecclesia eximuntur, an restitui debeat.

2 Quis locus spectetur ubi in platea existent aliud extra platea constitutum persistet.

3 Testamentum quo per blanditias instituitur hæres num ualeat.

4 Matrimonium dolo contractum, an ualeat.

2 Ingressus monasterij, aut professio dolo facta, an uitietur.

6 Distinctio circa dolum bonum, & malum notanda.

7 In principali quæstione pulchra ponitur hic distinctio. & uarie opiniones referuntur.

8 Iudex malefactori, fidem præstitã, an seruare teneatur.

Fallit,

Fallēt. 26.

ALLIT, XXVI. in illo qui blandis † verbis 1
& dolosis facit, quem exire ab ecclesia. & iste casus potest exēplificari duobus modis. Primo, quando delinquens est in ecclesia, seu in loco immunitatis, & verbis blandis, & dolosis alterius exit ab ecclesia, & capitur extra ecclesiam: an debeat gaudere immunitate, iste talis, qui exiuit ab ecclesia blandis verbis. Secundo potest exemplificari quando quis verbis blandis, & dolosis extrahit, quē ab ecclesia. & sic extractum interficit, seu occidit, vel vulnerauit eum, & post fugit ad ecclesiam, an debeat iste talis gaudere immunitate.

Quoad primum, & secundum exemplum Siluestrinus in summa. in ver. immunitas. 3. q. 6. dicit, quod extrahens quem violenter per partem clamidis ab ecclesia, seu cimiterio, violat ecclesiā. dixi supra. in 10. fallentia. Secus secundum Gofredum, Si quis de loco immunitatis, trahat violenter, quia canon Solam violentiam condemnat, quæ non fit volenti. dixi supra. in fallen. 12. adde etiam si dolo decipiatur. secundum Siluestr. vult ergo, quod si dolo quis extrahitur ab ecclesia, & capitur extra eam non videtur violata ecclesia, & sic non gaudebit: taliter extractus immunitate.

Petrus de Ancha. in c. fina. de immu. eccle. quærit, quid iuris si stantem intus per partem mantelli, quæ manet exterius ipsum trahit, vel blandis, & dolosis verbis de ecclesia exire facit, & occidit: an habeat immunitatem postea confugiens ad ecclesiam. Iste sunt pulchre quæstiones, & dubitales. dicit Ancha. vbi supra. & refert Ioan. and. tangentem istam quæstionem de mantello, & de illo, qui trahit volentem: & eum ad mortem, vel detrūcationem alicuius membri condemnat. & de istis duabus quæstionibus, dixi supra. in fallent. 10. & 12. dicit Anch. ego de prædictis quæstionibus me remitto ad notata in simili. per Bart. in l. libellorum de accusationibus. ff. hæc Ancha. vbi supra. Bart. in d. l. libellorum. ver. Sed quæro aliquis percusit titium, in platea, qui postea moritur in alio loco, quis locus debeat inseri. dicit, quod locus percussionis, & non locus vbi moritur, quia ibi videtur interfectus, vbi est percussus. Et Bart. ibi. ver. vlterius quæro, quid † si aliquis 2
existens

exiſtens in platea, cum balliſta percuſsit aliquem extra plateam, quis locus inſpicitur? Concludit, quod inſpicitur locus, vbi quis percutitur. Verba tamen ſtatuti, ſunt inſpicienda. vt ibi per Bart. dixi plenius in quarta fallent. & in ſequent. fallent. quinta. maxime in quinta, & decima fallent. quo ad noſtram fallent. eſſet dicendum, quod ſi doloſe, ſeu blandis verbis, quis extrahitur ab eccleſia, & extra eam capitur, vulneratur, ſeu occiditur, debet attendi locus percuſsionis. & ſic in primo exemplo. Ille, qui blandis verbis, ſeu doloſis, exiuit ab eccleſia, non gaudebit immunitate. & in ſecundo exemplo, Ille, qui aufugit ad eccleſiam, gaudebit immunitate.

Pro iſta opinione, facit text. in l. fi. C. ſi quis aliquem teſta.
3 prohi. vbi text. dicit. Iudicium † vxoris poſthumum in ſe prouocare maritali ſermone, non eſt criminoſum. dicit gloſ. ibi, maritali. i. blando mariti ſermone. l. fina. ff. eod. & dicit Bart. in dicta l. fina. C. licere blandicijs prouocare teſtantem, vt ſibi prouideat. & omnes, in dicta l. fina. C. dicunt, inſtitutionem blando ſermone factam, non eſſe vicioſam. & ibi Iaſo ponit regulam, cum tribus fallent. & etiam ponit iſtam regulam cum fallent. Bernardus de Luco, Hiſpanus, in regulis Sozi. in litera V. eſt regula 498. & Palati. Rube. in rep. rubri. de donat. inter virum & vxorem. co. 360. ver. ſecus tamen. dicit, quod ſi blandis verbis vxoris, vir inductus eſt ad donandum, valet donatio. arg. l. non eum. ff. de inoffic. teſtamen. & dicta l. fina. C. ſi quis aliquem teſta. prohi. vt latius per eum. & Bened. in repetit. cap. Raynucius. de teſta. in verb. condidit. 2. fo. 168. co. 1. nu. 25. vbi etiam refert latius prædicta.

Item ad prædicta, facit glo. ſingularis, in c. penul. quod metus
4 cauſa. in gloſ. fina. vbi dicit gloſ. quod † matrimonium dolo contractum, eſt validum. Panormita. ibi. Iaſo, in l. pacta nouiſſima. co. penul. ver. & nota. quod matrimonium. C. de pactis. vbi dicit, quod ſi matrimonium contrahitur dolo, nedum valet mero iure. imo & in effectu. quia non poteſt reſcindi actione de dolo. allegat d. glo. d. ca. pe. quàm Panor. bis multum exclamat pro ſingulari. & eſt glo. ſimilis. in ca. fi. 2. quæſtione 3. quæ dicit, quod matrimonium contractum, non reſcindit dolus

& Iacob. vbi ſupra. refert Imol. in d. c. penulti. quod metus cauſa. vbi dicit, quod ſi mulier dolo perſuaſit ſe habere amplas facultates, & ita dolo circunuenit iuuenem, vt eam accipiat in vxorem, & poſtea reperiatur nihil habere, iſte dolus nihil officit matrimonio, & eſt ſimilem quod determinat Bald. in l. Arthemidoram. C. vt in poſſe lega. de Socero, qui promiſit inſtituere generum hæredem, vt capiat filiam ſuam in vxorem: & poſtea eum decipit, quia nihil ſibi reliquit in teſtamento non officit matrimonio. & allegat etiá gl. in l. adiuo. ff. de ritu nuptiarum. ibi glo. dicit, quod matrimonium non diſſoluitur propter dolum. Iaſo. in §. actionum. col. 7. in fine. numer. 38. inſtitutio. de action. refert quaſi ſupra dicta. & allegat. c. dilecti. de emption. & vendit. & Iaſo. in dictis locis refert Chaſſa. in conſuetudin. Burgun. fol. 132. col. 1. ver. 3. dic. & ibi refert prædicta, & idem videtur ſentire Innocenti. in c. ex parte de reſtitutione ſpoliatorum. in finalibus verbis. Imo. in d. l. penultim. in gloſ. fina. dicit, quod licet doctores tranſeant cum d. gloſ. tamen reuera iura, quæ allegantur per glo. non probant dictum gloſſæ. ſed loquuntur quando alter coniugum doloſe inducitur ad conſentiendum alteri tráſeunti in religionem. glo. prædicta poteſt dicere verum quia licet doloſe induxerit aliquem ad contrahendum matrimonium forte dicendo ſe valde diuitem cum eis fuerit, non per hoc retrictabitur matrimonium. hæc Imo. vbi ſupra. Ioann. de Nebiſanis in ſilua nuptiali. fol. 88. col. 2. in fine dicit, quod dolus non annullat matrimonium. allegat Iacob. & alios. Purpuratus in l. pactum quod dotali. col. 3. ver. 5. ampliatur. poſt Alexandrum, ibi refert d. gloſ. final. c. penultim. quod metus cauſa, & Panormitan. Imo. & Bal. & Ia. vbi ſupra, & ſumma angelica in ver. matrimonium. in §. impediantum quartum. vbi dicit.

Philippus Decius. in l. pactum, quod dotali. C. de pactis. numer. 8. cum ſequent. col. 3. in princip. ver. 10. & vltimo ampliatur. fol. 128. col. 2. in princip. concludit matrimonium dolo contractum valere. allegat Bald. in d. l. cum Arthemidoram. c. final. C. vt in poſſe lega.

Seruiunt iſta ad probandum, quod voluntarie exiuit ab ecclesia

clesia. & sic non gaudebit.vt supra dixi in 12.fallen. Nam in matrimonio libera requiritur voluntas.c.cum locum,cum similibus de sponsalibus. si matrimonium dolo contractum tenet.ergo est ibi libera voluntas.

In testamento etiam requiritur libera voluntas. Si ergo testamentum dolose cum ver.blandis,tenet,ergo est ibi libera voluntas. videtur per prædicta, quod si blandis verbis & dolosis exeat quis ab ecclesia,non est ecclesia violata,quoad primũ casum, nec quoad secundum vt fugiens ad eam, non debeat gaudere immunitate.

Item pro ista opinione,facit text.in d.c.inter alia.vbi tex.dicit quod non potest quis de ecclesia extrahi violenter. ponderatur ibi verbum violenter. quia sine violentia potest extrahi. vt dixi supra in 12.fallen.

Item facit glo. in c.ex parte 2. & in c. dudum de conuer. con-
5 iu.quæ glossæ dicunt,quod † ingressus monasterij, vel professio, per dolum vel fraudem facta,tenet.c.constitutus.20. q.3. Feli.in c.in præsentia.c.6.& Decius ibi.col.5.ver.8.nota de proba.

Contra prædicta,facit lex eleganter.ff. de dolo malo,cum pluribus similibus,vbi contractus dolo factus est nullus, si constat de dolo.videtur, quod omnia mala, secuta sunt per dolum. c. ex literis de dolo & contu.cum similibus.

6 Est dicendum, quod aut † dolus est bonus, aut malus, si bonus actus valet:& ita intelliguntur iura, quæ loquuntur in testamento, matrimonio, & ingressu religionis, aut dolus est malus: & tunc talis dotis nulli patrocinari debet. In casu nostro, est videndum, an ille dolus, per quem delinquens existens in ecclesia extrahitur & capitur,sit dolus bonus. Iacob.de bello vis.in auten.de manda. princip. §. nec autem. colla. 3.in fine.dicit, quod est dolus bonus. Vnde si Iudex, dat fidantiam delinquenti in ecclesia.& cum ista fidantia exit delinquens, iudex non debet eam seruare:quia est bonus dolus,& hoc procedit.dico inferius.

Cynus, in d.l.fi. C.de his, qui ad eccle. confug. in fi. quærit, pœne quidem interfecit hominem,& fugit ad ecclesiam tandem à securatus per iudicem, exiuit, iudex nihilominus eum capit, & punit capitaliter ad mortem, nunquid bene fecit?

Refert Iaco.de Rabena,qui videtur sentire,quod bene fecit. Sed Petrus cōtra,quia securatio debet seruari. & in istam opinionem videtur Cynus inclinare cum distinctione, aut extraxit ab ecclesia in casu, in quo debeat gaudere immunitate, tunc eum punire non potest,aut extraxit in casu, in quo non debeat gaudere, tunc nonobstante fide, potest eum iudicare. quia in hoc versatur ius commune & publicum, cui renunciare non potest. l. relegati. ff. de pœnis. male tamen facit, frangendo fidem: quia in frangenda fide,nihil boni,nec dolus bonus esse potest. Plenius per Fortunū Garsiam,in l.conuentionum. co.8.in fi.ver.infertur. ff. de pactis. refero eum latius infra eodem.

Aduerte † in ista quæstione,quod aut iste qui verbis blandis & 7 dolosis extrahit, quem ab ecclesia, est priuata persona, aut est iudex, aut eius officialis.

Si est priuata persona,& extraxit verbis blandis,& dolosis existentem in ecclesia extra eam, & ibidem eum interfecit, seu vulnerauit: tunc clarum est, quod iste, qui occidit, seu percussit,est insidiosus,seu proditor. per glo. in c. clericus.1.41.distin.qui dicit,quod qui maliciose circunuenerit alium,& callide seducit,vt in periculum salutis tradat,dicitur proditor. Idem est interficere per dolum,& interficere per industriam.c.1.de homi. & ibi collecta,qui exponit per industriam. l.per dolum.vt supr.dixi in fallen.14.& iste talis: Si confugiat ad ecclesiam ,non gaudebit. vt dixi in d.fallentia xiiij.

Si vero iste talis priuatus nō occidit,nec percutit illum, quem verbis blandis & dolosis extraxit ab ecclesia: sed detinet eum ad fines,vt officialis iudicis eum capiat, vel ipse tradit, istum extractum iudici. tunc est videndum, an iste sic extractus ab ecclesia debeat gaudere immunitate ecclesiæ, & videtur quod non, per supradicta.

Distinctio. Aut iste,qui extraxit ab ecclesia existentem in ea, verbis blandis & dolosis, est ipse iudex, vel eius officialis: tunc est quærendum, an ecclesia sit violata.

Bal.in l.1.§.non fuit.ff.de dolo quærit,quid si iudex vult † pu- 8 nire malefactorem, & promittit sibi fiduciam: & postea non vult seruare fidem, vtrum hoc posit legitime facere. videtur quod sic.

quod sic. quia est bonus dolus, vt in d. §. non fuit. ẽcõtra videtur, quod etiam hostibus est seruanda fides, in treuga ꝓmissa per ducem belli. l. commercium. ff. de pactis. dicit Guilhel. de cuno, quod si est talis, quod potest extrahi inuitus ab ecclesia, vel alio loco exempto, tunc non debet seruari fides secundum eum. Sed Petrus dicit, quod semper debet seruari fides. & hæc est æquior opinio. secundum Cynum, in l. præsenti. de his, qui ad eccle. confug. C. Bal. concludit, quod aut iudex dedit licentiam causa cognita: & tunc est seruanda fides. per notata in l. his, qui reus. ff. de publi. iudi. aut sine causæ cognitione. & tunc non est seruanda in præiudicium Reipu. l. relegati. ff. de pœnis. Hæc Bal. vbi supra.

Ange. in d. l. 1. §. non fuit, quærit de ista quæstione. & refert Guill. & Petrum, & Bal. & dicit, quod sibi placet dictum Bald. Ange. de male. in ver. quod fama publica. q. 5. fo. 73. col. 3. in paruo volu. refert Guill. Cy. Bal. & Ang. vbi sup. & Ludo. Ro. in l. 3. §. si quis seruum. ff. de acqui. possess. Iaco. de bell. in auten. de mã. prin. §. sed neque. coll. 3. loquitur latius, quàm aliquis, quomodo sit danda fidantia. & dicit, quod regulariter non est danda: tamen si detur, an sit seruanda? arguit pro & contra. & distinguit, aut datur hostibus, aut subdito, aut aliquo nõ subdito. vt ibi late per eum. sed quoad propositum nostrum in finalibus verbis. quærit dictus Iacob. quid si fidantia data est homicidæ vel alteri, & à iudice non est seruata, & decapitatus est: an iudex bene fecerit. glo. in d. §. sed neque dicit, quod sic. & est bonus dolus per l. 1. §. non fuit. ff. de dolo. Sed quidam dicunt, quod malefecerit, & istum. §. sed neque. aliter intelligunt, quàm nos, & male, & distingue. vt supra dixi. Sunt verba d. Iaco. & distinct. sua quoad casum nostrum est, quod si fidei datur subdito, si à lege datur, seruari debet. l. 2. & l. præsenti. cum similibus. C. de his, qui ad eccle. confug. Nam lex dat securitatem existenti in ecclesia. Si autem datur ab homine, autoritate legis, seruanda est. vt in d. §. sed neque de manda. princip. colla. 3. vbi text. dicit, quod in causis ciuilibus, causa cognita, potest dare Iudex securitatem. & facit lex Quisquis. C. ad l. Iuli. maiesta. Si autem sine autoritate legis, datur fides subdito, seruari non debet. vt in d. §. nec autem.

& ratio est, quia eam non dat secundum legem, nec ad vtilitatem Reipub. ergo potest contrauenire. Iaco. vbi supr.

Feli. in c. accedens vt lite non contesta. co. 2. ver. an autem liceat aliquo casu rumpere fidem datam in saluum conductum. refert Imo. in l. is qui reus. co. pe. & vltima. §. de publi. iudi. vbi vult, quod quando esset iniuste concessus, & reus esset in loco, in quo alias de iure capi posit, licite sibi frangitur saluus cōductus, qui fuit impetratus, solum, vt delictum esset impunitum, & infert ad iudices maleficiorum promittentes impunitatem reo, si confiteatur. Qui non tenentur seruare promisionem, in foro contencioso, per id quod habetur in l. ius publicum. C. de pactis. Tamen in foro conscientiæ, putat oppositū, quia non licet mentiri. c. 1. 22. q. 1. secundum Imo. vbi supra. & dicit Feli. quod ad hoc facit mirabile verbum Archi. in c. vtilem. 22. q. 2. vbi dicit, quod Alex. papa tertius, promisit immunitatem cuidam Ep̄o simoniaco, ei secrete confesso, si idem confiteretur coram Cardinalibus, quod cum fecisset deposuit eum. Nam excusatur à dolo, secundum Archi. per illum tex. vbi vtilis simulatio laudatur. Hęc Feli. vbi supr. & idem in c. afferte. in 1. notabili. Refert Archi. in d. c. vtilem. 22. q. 2. refert etiam Domi. in c. nos quem q̄. 2. q. 1. co. 3. in prin. ver. ad tertium. vbi dicit, quod iudex promittens delinquenti remittere sibi delictum, si confitetur, ex tali confesione, potest eum damnare, & excusatur iudex. ex tali simulatione referunt Alexandrū papam tertium, quem supr. retuli. Feli. vbi sup.

Ioan. de Imo. in d. l. is qui reus. co. pe. ver. item aduertendum, & co. fi. quærit de ista quæstione prædicta. s. an promittens impunitatem reo, teneatur eam seruare. Refert Cy. Iaco. de bellovi. & Guill. de cu. & concludit, quod aut potestas dat saluum conductum ex causa, puta propter inuestigandam veritatem alicuius rei, & tunc debet seruare: aut dat absq; alia causa, & tunc si dat existenti in loco, de qua poterat extrahi, seu vbi poterat capi. videtur, quod non teneatur seruare. ex hoc sentit Bar. in d. l. is qui reus. & Iaco. de bellovi. licet Cy. sentiat contrarium in d. l. præsenti, de his qui ad eccle. confug. C. aut ille, cui datur saluus conductus, est in loco, vbi non poterat capi: & est maius dubiū propter dictum Guilliel. in d. l. 1. §. non fuit. de dolo. ff. videtur, quod cum

cum sit permissum sine causa iudici dare saluum conductum homicidæ,non videtur tutum se tunc committere literis salui conducti. per c. accedens 42. vt lite non contestata,& faciunt,ad id quod quotidie faciunt iudices maleficiorum . quia dicunt capto pro maleficio, quod permittunt sibi quod si dicat veritatem non patietur aliquod malum. Nam talis promissio videtur nulla.per supradicta.& per l.ius publicum de pactis. ff. & hoc in foro contentioso.in foro autem conscientiæ, forte non est licitum mentiri.c.1.22. q.2. & pro latiori conclusione dicit,quod possunt considerari tres casus prout tetigit Iaco.de bello visu.in §.neque autem de mand.princ.colla.3.retuli supra.s.aut fiducia datur hosti, aut datur subdito, aut datur alij non subdito . vt latius per eum. vult Imo.vbi supra, quod si fidutia datur sine legis autoritate nõ est seruanda.Hippoli. de mar.in practica causarum criminalium in ver.postquam fol.19. col.1. dicit, quod quando iudex dixisset reo,confitearis delictú libere,quia promitto tibi parcere,vel promitto, quod nullam pœnam patieris hoc casu. Si ipse reus confiteatur delictum,non potest ex tali confessione condemnari.allegat Imo. cons. 109. nam Imo.in d.consi.dicit,quod confessio extorta per dolum, ex quo fuit inductus ad d.confessionem faciendam protestationem gratiæ sibi faciendæ. nõ debet nocere. allegat multa similia,vt ibi per eum.allegat Hippol. vbi supr. Nicomilis . in repertorio.in verbo confessio. ver.confessionis persuasione. fo.25.co.3.vbi dicit,quod si confessio est persuasione facta, potest probata persuasione reuocari. allegat etiam Ias. in l. error de iur.& facti igno.C.co.4.ver.capio glo.fin.quod quando quis inducitur dolo,seu persuasionibus ad confitendum potest. Iste talis reuocare talem confessionem.vt latius per Iaso.vbi supra. allegat etiam Paris de pu.in tractatu de sindicatu.§.Sequitur quęstio fol.295. col.2. in paruo volum.vbi dicit,quod quidam inquisitus de crimine,fuit confessus crimen sine tortura ad persuasionem officialis,an possit eam reuocare,dicit,quod sic. secundum Dig. in tractatu de quæstionibus qui admonet iudices, quod non faciant istas persuasiones in specie,vt latius per paridem de puteo,vbi supra.& idem etiam Hippoli.in l. siquis obrepserit, de falsis.ff.vbi etiam refert prædictos Doctores fo.86.co.3.& Hippoli. in l.1.§.

quæstioni.co.pe.de questio.ff.& in singulari.202.rubr.deproba. C.fo.16.in paruo volu.col.2.

Idem Hip.conf.32.nu.2.cum sequentibus.fo.54.dicit ibi Hip. quod si reus est confessus delictũ persuasione iudicis, qui sibi promisit,quod si sibi confiteretur delictum,eum liberaret,& ei faceret gratiam,non potest ex tali confessione condemnari, nec talis confessio ei præiudicat.allegat Imo.conf.109.retuli sup.& Hip. vbi sup.allegat aliqua motiua Imo.1.c. cũ contingat,de iu.iur.c. quamuis de pact.vbi iuramentum per dolum extortum,nõ nocet iuranti,eadem ratione confessio dolo extorta,non debet nocere confiteri.Item adducit.c.sane de renunc.vbi dicit tex. quod non valet renunciatio illius, qui fraudulenter inductus fuit ad renunciandum.ad idem glo.in l.item si pretio loca.ff.in glo.fi. & facit glo.in l.2.in gl.pe.quãdo.actio de pecu.est annalis. ff. quæ dicit, quod confessio facta persuasione aduersarij potest reuocari. Item hosti est fides seruanda secundum æquitatẽ,& bonos mores.text. cum glo.in can.Noli.22.q.1.& in ca.Innocens.22.q4. glo.in ca. Dominus autẽ 23.q.2 gl.in l.cõuentionem de pactis.vt latius per Hippol.vbi supra.

Philip.Dec.in l.vni.de sen.quæ pro eo quod interest profer.c. in 2.lectura in 7.not.nu.23.dicit,quod propter veritatẽ inuestigãdam iudex fingere,& simulare potest.c afferte de præsu.c.si quilibet.22.q.2.c.vtilẽ.22.q.2.vbi dicit,quod etiam iusti viri quãdoq; simulare possunt,& per illum tex.dicit Arch. post Hug.quod iudex potest delinquenti impunitatem promittere,si delictũ confiteatur,& postea ex tali confessione illum punire nõ obstante eius promissione.Sequitur Feli.c.afferte,sed adde dicit Deci. vbi su. quod contrarium tenet in terminis Imo.cõs.109.quia fides hosti seruari debet c. noli æstimare 22. q. 1. Refert etiam Paridem de puteo.in tractatu de sindicatu. retuli supra. Iaso.in l.si mora.ff. solu.matr. in 3.nota. ponderat ibi text.quod sic reperire dolum bonum,& circa hoc dicit esse mirabilẽ decisionem.Archidia. in c. vtilem 22. q. 2. Nam dicit, quod Alexand.Papa tertius alias obseruauit vnum dolum. De quo fuit valde laudatus. Quidam Episcopus confessus fuit,soli Papæ totam simoniam,quam fecit in acquirendo episcopatũ Papa dixit ei, volo tibi parcere,si hoc

coram

coram cardinalibus dixeris, ita fecit episcopus. dicit Archid. vbi sup. quod papa postea eum priuauit episcopatu. eodẽ modo dicit Archi. quod siquis diceret sarracenis, quod vult sequi eorum sectã vt eam cognosceret, & eam cognitam postea confunderet, quod non peccat, imo meretur. ita etiam dicit Dom. in c. non in quemque. 2. q. 1. hęc Iaso. vbi supra. vult ergo Iaso. quod talis promissio non est seruanda.

Philippus Decius. in reg. ea. est natura de reg. iu. ff. fo. 83. dicit, quod iudex ad veritatem inuestigandam potest vti cauillationibus. & etiam simulare. prout in c. afferte de pręsumptionibus. Nã propter vtilitatem publicam ad finem bonum, pmissa est simulatio. c. vtilem 22. q. 2. & per illum text. dicit Arch. & ibi, & Domini. in c. nos in quenquam. 2. q. 1. quod iudex potest delinquenti promittere impunitatem, & liberationem. si confitetur delictum & poterit iudex, ex tali confessione ipsum condemnare, & iudex excusatur, secundum Archidiac. in c. vtile. & refert Alexan. Papam tertium, ita fecisse cum quodam episcopo simoniaco, & sequitur Feli. in d. c. afferte, de præsump. adde tamen quod contrarium tenet Imo. in istis terminis consi. 109. vbi concludit ex pluribus quod virtute illius confessionis ex torte per dolum reus cõdemnari non potest. Retuli Imo. supra. & dicit Decius supra, in dicta regula ea est natura. quod ista videtur verior opinio, quia fides data seruari debet. l. 1. in prin. de constit. pec. ff. & etiam hosti fides seruanda est. c. noli æstimare 23. q. 1. & ideo iudex præsertim qui publicam personam gerit fidem seruare debet pernotata, per Bar. in l. 1. §. non fuit. de dolo. ff. non obstat, id quod Bar. dicit. in d. §. non fuit, quod à priuato non sit fides seruanda hosti dictum Bart. non est verum quia etiam priuato debet seruari fides. per dicta iura, quæ loquuntur generaliter. non obstat d. §. non fuit, quia non videtur probare illud, quod Bart. dicit ibi. quia ibi de fide data nullum est verbum, sed solum dicit, quod quis potest vti solertia, & machinatione contra hostem, & ista sunt notãda, quia sæpe eueniunt. dicit Decius vbi supra.

Fortunus Garsia. in l. conuentionum de pact. ff. col. 4. in fi. ver. infertur declarat Cyn. in l. fi. de his, qui ad ecclesi. confugi. C. retuli supra. Cyn. ibi dicit, quod aut extraxit in casu permisso, tunc

non est

non est seruanda fides,aut in casu non permisso. tunc est seruanda fides.secundum Cyn.ibi Fortunus Garsia concludit,quod etiam in casu in quo poterat ab ecclesia extrahi,si iudex dedit fidē, iterum eum ad ecclesiam daturum debet fidem seruare, & eum ad ecclesiam ducere,licet fides de non condemnando ad mortē, vel ad cruciatus non possit seruari,quia tenetur eum condemnare, tamen fides data,eum iterum reponendi est seruanda, quia poterit eum salua fide deducere ad ecclesiam, & postea eum extrahere, in casu,quo debet extrahi.facit c.debitores, & nota ibi de iu.iur. & refert dictus Garsia. quemdā comitem Hispaniæ, qui præerat prouintiæ cui de fidem dedisse,& quidā accessor dicto comiti.vt eum retineret,non obstante fide.at ipse comes(inquit) tu leges alias me doceas,contrariam ego legem à fidei ratione didici,itaq; instinctu quodam naturali ipse comes fidem in illo casu seruauit. hæc Fortunus Garsia.vbi supra.dict. Fortunus Garsia vult innuere quod fides de non condemnando ad mortem, vel cruciatur non debet seruari.

Io.de Rip.in c.de iu.co.43.ver.huic iudex, qui non potest aliter veritatem habere,potest vti simulationibus,& multa reo promittere,& nihil obseruare secundum Arc. in d.c.vtilem.22.q.2. allegat Feli.in c.afferte de præsum.in 1. notabili.& Iaso. in d.l.si mora.3.notabili.ff.solu.matri.

Ange.in auten.de lenonibus.colla.3.in fi.dicit, quod si statuto caueatur, quod quicunque mulierem inuitam adulterauerit,puniatur pœna capitis,tamen si volentem pœna.100. librarum. accusatur titius, quod adulterauit se iam ipsam decipiendo,cum au ridatione:an puniatur tanquam inuitam adulterantem: an tanq̄ volentem. dicit Angel. quod in d. auten. videtur casus tanquam inuitam.nam propter deceptionem videtur adulterium committere.hæc Ange.vbi supra.facit ergo quoad propositum nostrum, quod extractus ab ecclesia per deceptionem, videtur inuitus extrahi.ergo est restituendus.

Salic.in l.vni.de raptu virgi.C.co.fi.nume.39.dicit quod persuasio dolosa,plus est quam violēta coactio. allegat l.siquis seruo de fuer.C.& l.1.§.persuadere de ser.corrup. ff.& l.2.§.si quis volentem de libe.homic.extra.ff.d.l.si quis seruo dicit, quod siquis

seruo

seruo alieno suaserit, vt aliquam rem domini sui surripiat, ipse furti actione propter dolum suum tenetur, & etiam actione serui corrupti. dictus §. persuadere dicit, persuadere autem est plusquã compelli atq; cogi sibi parere. dictus §. siquis volẽtem dicit, quod siquis volenté retineat, non videtur dolo malo retinere. Sed quid si volentem quidem retineat, non tamen siue calliditate circunuentum, vel seductum, vel solicitatum, neque bona, vel probabili ratione hoc facit. recte dicitur dolo malo retinere, & dicit Albe. de rosa. in §. persuadere per illum text. quod plus est persuadere, quam cogere. allegat c. tanta nequitia. 86. distin.

Petrus Rabenatis in alphabeto aureo in ver. in vers. fo. 117. co. 4. in fin. quærit: an stuprans aliquam iuuenculam cum auridatione videatur inuitam, & nolentem strupare: concludit, quod sic. allegat Ange. in d. auten. de lenonibus. retuli supra. allegat etiam d. l. vni. de raptu. l. 2.

Ioã. baptista seuerinus. in repe. l. cunctos populos de summa trin. C. nume. 61. & 62. refert tex. d. auten. de lenonibus, & ea quæ ibi dicit Ange. supra.

Hippoli. de mars. in repe. d. l. vni. de rap. virg. co. 10. in prin. refert Ange. vbi supra. & dicit, quod pro dicto Angeli facit d. l. vni. ante fi. & d. §. persuadere. l. 1. de ser. corru. allegat etiam Phi. Decium cons. 170. Paulo post principium. Refert Angel. vbi supra.

Item dicit Bar. in l. 1. in prin. ver. & per hoc dico. de eo per qué fur erit ff. quod persuasio aduersarij est iusta causa cõcedendæ restitutionis in integrum, & ille dicitur persuasor, qui aliquid persuadet ad sui commodum Bald. in l. non solum. §. si mandato co. 1. de iure iurando. ff. & persuasio nimia per quam inducitur quis ad aliquid faciendum habetur loco coactionis, & compulsionis. l. eum qui de apostatis. C. l. 1. ante fi. de rap. vir. C. Paul. de castro allegat dictos tex. ad istud propositum cons. 164. consi. 75. in anti quis col. 1. Sozi consi. 263. col. 2. lib. 2. Refert eũ Curtius Iunior cons. 141. num. 7. & sequenti ver. ad primum, & Calcaneus cons. 25. col. 13. in prin. & cons. 123. col. 6. & dicit Oldra. cons. 36. co. 1. ver. ad primum quod persuasio ad malum plus est, quam compulsio. per d. §. persuadere. l. 1. de seruo corrupto. ff. per distinct. & multa alia in materia persuasiua. Refert Crauete con. 122. col. 6. num. 12.

nume .12.cum sequent.vide eum in ista materia persuasionis, qui late loquitur.

De securitate multa loquitur Bart. in l. illicita.§.ne potentiores.ff.de offi.presi.& in fine dicit,quod est quędam alia securitas, quæ petitur à iudice, & eam potest ex causa concedere de qua in §.sed neque de mandat.princip.colla.3. & ex causa etiam banito potest dari sicut relegato,vt in d. §.sed neque, & in l. 15. qui reus ff. de publicis iudicijs, sed quærit Bart. in d. §. ne potentiores. Nunquid tenetur eam seruare iudex.glo.in d.§. sed neque dicit, quod non. dicit Bar.tu dic.vt notatur per Cy.in d.l.præsenti.C. de his,qui ad eccle.confug.retuli supra.Cy.

Guillielm.mayn.in regula probatorum pactionibus.ff. de reg. iur.ff.fol. 56.col. 4.in d.reg.nume.9. dicit quod dicta regula facit ad quæstionem, vtrum iudex malefactori fugienti ad ecclesiá teneatur seruare fiduciam datam,vel saluum conductum.d.regu. facit quod non teneatur seruare, quia iudici non licet donare ius publicum l.3.§.penulti.quod vi,aut clam. ff.facit 1.§.non fuit de dolo.ff.vbi mouetur hæc quæstio, & d. Guilliel.vbi supra.refert

1.Opinio. opiniones.l.prima.Fuit aliquorum doctorum, dicentium cautelam esse,quod iudex seruet fidem datam,sed superior puniat malefactorem.

2. Opinio. Secunda opinio fuit Guillielm.de cuno. in d. §.non fuit quam recitat Bald.& Alberi.ibi quod illi,qui alias inuitos poterat extrahere fiducia seruanda non est. vt in §. neque autem homicidas.in auten.de mand.prin.colla.alias secus.

3. Opinio. Tertia opinio fuit Petri. cuius opinionem secutus fuerat Cyn. in l.presenti de his,qui ad eccle.confug. C.qui tenet semper fiduciam datá esse seruandam. Oldra.vt refert Alberi.in §.non fuit. d.l.1.de dolo.ff.istam quæstionem disputauit Paduæ,& post multa tenuit indistinctè fiduciá debere seruari mouebatur, quia talis fuga facta videtur contemplatione ecclesiæ, quia in hoc videtur priuilegiata, alias ecclesia læderetur, & posset restitui.l.iurasse. de mino.ff.

4.Opinio. Quarta opinio fuit Bal. quem sequitur Ange.de perusio.in d. §.non fuit, fatetur fiduciam datam esse seruandam, si cum causæ cognitione fuit data.per l. 15.qui reus de public.iudicibus.ff.vbi per Bart.

per Bart. & Imo.secus si sine causæ cognitione: quia tunc illam non potuit Iudex concedere in præiudicium Reipu. l. relegari. de pœnis.ff.&hoc sequitur Ang.Areti.in sua inquisitione,de malefi.in ver.quod fama publica,in 5.q.fo.73.in paruo vo.

Quinta opinio,est glo. in d.aut.de mandatis princip. §.neque. quæ tenet fiduciam datam, non esse seruandam. & eam sequitur ibi Iacob.de bellovisu.dicens,quod non obstante tali saluo conductu, poterit decapitari de iure,cum non teneatur. vt in d.c.accedens.2.vt lite non contestandæ.vbi tex.quod quis non debet se committere fidei inimici capitalis, etiam cum saluo conductu. & sic non debet credi Iudici maleficiorum, dum dicit ipsi capto pro maleficio,quod confiteatur veritatem, quia non patietur aliquod malum.nam talis promissio est nulla,cum sit contra ius publicum.vt l.ius publicum. de pact.& pro ista opinione facit glo. singularis.in c.cupientes. in ver. malignantium de electis. lib.6. vbi dicit, quod fouens iustam causam, in principali, cauillationes,& malitias, aduersarij, potest per alias repellere. Idem glo. in c.diuisin.23.q.2.& contra dictas glo.est glo.in c.exceptionem obijciens.de reg.iu.li.6.& non insisto in istis glos.&in varijs locis doctores loquuntur de ma.d.glo.nō refero eos, sed refero me ad Barba.in c.1.co.34.& sequ.de mutui petitione.&ad dicta per Præposi.in c.per tuas,qui fi.sunt legi.co.2.not.11. ibi dicit, quod contra dictam glo.c.cupientes tenēt Theologi:quia non est licitum mentiri.& Imo. in l.decem.de verb. oblig.ff.allegat d.glo. exceptionē.licet Bal.in d.l.data,q accusa. possunt.c.dicat, quod per fas vel nefas,licitum est defendere. Quinta opinio.

Dictus Guill.vbi sup.dicit,quod quidā moderni sequunturGuillel.de cug. dicentes, quod si detur fiducia residenti in loco, in quo poterat capi de iure. non tenetur securitas. secus, si in loco, de quo non poterat extrahi inuitus, vt in d.l. præsenti. §.sane.de his qui ad eccle. confug.C. vnde si Iudex dat saluum conductum ꝑ homicidio homicidę existēti in territorio suæ iurisdictionis,in quo poterat capi,nō tenetur seruare securitatem.secus si in alieno territorio:nā captū in ecclesia vel in alieno territorio,iudex loci, poterit eum repetere. per glo. singu. in l. si quis sit fugitiuus. §. apud Labeonem. & §. idem Celsus. de ædil. edict. ff. & tali capto Iudex capiens vim facere videtur. l.plerique. de in ius vo-

can.ff. poteſt etiam dici ille ſpoliatus ſua libertate, & per conſequens ante omnia reſtituendus in priſtinum ſtatum. l. 1. &. 2. de libe.homi.exhi. ff.

Dictus Guilliel. vbi ſupra.co. pe. refert Imo.in d.l.is qui reus, depubli.iudi.ff.qui refert tres caſus. non refero cum poteſt videri.& dictus Guilliel.vbi ſupra.refert ſupradicta.

Feli. in c. accedens. 2. refert Imo. in d. l. is qui reus, co. 2. ver. an autem liceat, & ver. 2. vt lite non conteſtata. & an iſta fiducia ſeu permiſsio, quæ datur delinquenti ſit ſeruanda. Hippo.de marſ. in practica cauſarum criminalium, in ver. poſtquam.co.7. fo. 19. co.1. in paruo volu.refert plures Doctores.& in l.ſi quis obrepſerit. de falſis. ff.co.3.& plene per Ioan. igneum in l.3.§.ſi ex ſtipulatu ad ſilinianum.ff.252.cum ſequen.&aliquid per Feli.in c.2.col.1.de præſcript. in c.1.co.3. verbo fallit tertio. de officio delega.

Mattheus de affli.in tit. de pace iura.firman.§. item ſacramenta.ver.in glo.4.nu.65. co.ſi.fo.152. co.3.in vſibus feu.in 2.parte. 2.libri,dicit,quod Bal.quærit ibi, an ſecuritas data hoſti, bannito vel alij delinquenti per iudicem, & cum iuramento ſit ei ſeruanda.dicit,quod non. per l.iuncta glo.in auten. de man.prin.§. ſed neque.hæc refert Imo.in l.is qui reus de publi. iudi.ff. Lucas de penna.in l.1. de palatijs & domibus dominicis. lib.11. Refert d.affli.vbi ſupra plures Doctores,hoc tenentes.

Et dictus Matthæus vbi ſupra. ver.3. not.nume.13. fol.148.co. 1. nume. 22. quærit, Si minor iurauit ſuper contractu, ſed conſtat quot ſunt inductus blanditijs alterius partis ad iurandum, an iuramentum obliget. Refert Andre. de Iſernia ibi quod ſic. Nam ſecundum eum, eſt differentia inter dolum & blanditias, in dolo eſt deceptio, in blanditijs non eſt deceptio: quia ſic, & ſeipſum decipit. Dict. Matth. dicit, quod ſuaſiones, ſiue blanditiæ æquiparantur dolo, & dolus æquiparatur errori. vt latius ibi per eum.

Et quod Iudex non teneatur ſeruare hanc ſecuritatem, nec ſub eius prætextu, cum cui hæc eſt conceſſa ſecuritas impunitum ferte delinquentem.tenet gloſ. inſtitutionum forenſium Galliæ. lib.3.§.vbi reus eſt.c. 6.in ver. violetur. eſt in litera c. pagi. 382.

allegat

allegat Bar. in l. illicitas. §. ne potentiores. Retuli Bar. supr. ibi non residet in ista opinione.

Idem glo. institutionũ forensium in §. nunc demonstremus. est c. 9. in fi. pagi. 402. in princ. Nam text. in d. §. in fi. vult innuere pollicitationem immunitatis seruandam fore. dicit glo. vbi supr. Huic opinioni assentitur Philipp. Dec. in l. ea est natura. de regu. iur. ff. Tamen si post detectum pollicitationis huiusce dolum reus in priori perseuerat confessione ex ea potest condemnari. secundum Alciat. in l. natura de verbor. signifi. ff. hæc glo. in d. §. nunc demonstremus.

Alciatus in d. l. natura cauillationis de verb. signifi. ff. fol. 27. loquitur de cauillatione, & col. 2. quærit, an huiusmodi cauillationibus vti aduocatum deceat, & dicit graui viro conuenit, nunquam vti cum lationibus. c. dominus. 23. q. 2. neque enim debet quis de victoria magis quam de veritate sollicitus esse, quoniam id vitium refert etiã licere aduocato bonam causam falsis rationibus tueri, & dicit, nescio cuius pontificis factum laudatur qui nocenti impunitatem promiserat, vt delicti confessionem extorqueret, huiusmodi. ergo dolum probare non possum, nec ex simili confessione damnari reum arbitror, cum ea fiducia fateri potuerit, vt quamprimũ litium, carcerisue molestiam euitaret cum crederet fore, vt sibi fidem iudex seruaret: nisi ergo spe huiusmodi deceptus reus priorem confessionem ratam habeat liberabitur. Ita Imo. & Deci. scripserunt in l. ea est. de regul. iur. ff. licet in contrariam sententiam itum sit. sunt verba Alciati. vbi supra. vult ergo, quod promissio est seruanda.

IOANNES Igneus. in tractatu: an Rex Francie recognoscat Imperatorem. col. 57. ver. 7. numer. 115. fol. 75. Refert Honorium Papam quartum, qui induxit, quendam episcopum, vt confiteretur simoniã coram cardinalibus pollicitus ei veniam, si peccatum detegeret, qui confessus iuxta promissionem papæ, postea priuatus est episcopatu, & inhabilis ad obtinendũ beneficia, tamque simoniacus, aliqui laudauerunt. tamen text. in l. quisquis ad l. Iuli. maiestat. C. vult pœnam remitti detegentibus similia. & hæc forsan melius. hæc Ioan. igne. vbi supra. vult ergo

quod promiſsio eſt ſeruanda. Nouiſsimo Andreas ab ex ea, in libro pactorum.fo.269.cum ſimi. ver. quinquageſimo principalia fallent.quærit de iſta quæſtione, quando Iudex promittit delinquenti impunitatem, ſi delictum confiteatur, an Iudex teneatur promiſsionem adimplere. Refert Dec.in l.ea eſt natura. & Doctores pro & contra. & quod teneatur promiſsionem adimplere refert Decium in l. ea eſt natura. de reg. iur.ff. Hippol. in l.1.de quæſtio.ff.§. quæſtio.in & ſuper Rub. de proba.C.& in l.ſi quis obrepſerit,de falſis.ff.

Et quod non teneatur promiſsionem ad implere, refert Dominicus poſt alios,in c. nos in quenquam.2.q.1. Feli.in c. afferte. de præſumpt.& glo. inſtitutionum forenſium Galliæ refert Honorium Epiſcopum,qui dixit,quidam epiſcopo,&c. & Archi.in c.vtilem.22.q.2.& Iaſo in l.ſi mora. in tertio nota.ſolu. matri.ff. & Io. igne. in tract. an rex Franciæ. & Feli. in c. accedens. 2. vt lite non conteſtata. Omnes iſtos; & plures alios Doctores, pro & contra retuli ſupra.

Dictus Andreas ab ex ea, in hac materia, facit quatuor Caſus.

Prim⁹ Caſus. PRIMVS, quando agitur de delicto vnius ſolus,& Iudex per illam promiſsionem,nullis præcedentibus initijs extorquet à delinquente confeſsionem.& tunc aut volumus quærere,vtrum Iudex ex ſola illa confeſsione,poſsit illum punire. & credit ſine dubio,quod non: quia talis confeſsio videtur extorta per dolum:& ideo non præiudicat confitenti.Et hoc caſu,bene militant rationes Imol.in d.conſ.109. nec inciuilibus confeſsio per dolum extorta non præiudicat. Specu.in tit.de confeſs.§.ſequitur. ver.ſecundo.Sozi.conſ.92.co.3.vt plenius per d.Andream, vbi ſup.

Secũdus caſus. SECVNDVS, quando præcedebant iudicia ad torturam ſufficientia,nec poteſt haberi alia probatio, quàm per confeſsionem,& indicia præcedentia. Iſte caſus videtur dubius ſecundum Çun.& dicit, ideo propter difficultatem, nunquam conſulerem iudici,quod per iſtum modum promittendi extorqueret confeſſionem,ſed potius deueniret ad torturam.Si tamen delinquens eſſet talis, quod veriſimiliter pateretur torturam, poteſt Iudex

ex cauſa

ex causa prædicta torturam omittere,& in promittendo impunitatem delicti,veritatem extorquere. Sed hoc casu,non debet puniri pœna ordinaria,sed potius alia extraordinaria,& mitiori pœna. Hæc tamen intelligit d. Andreas, Si in sua confessione perseuerat. In hoc residet in isto secundo casu.& inquantum dicit, si in sua confessione perseuerat. vide Alcia. in l. natura. de verb.signifi.ff.retuli supra.

TERTIVS est, quando vltra confessionem, delictum plene probatur: Nā tunc venit puniendus: nā non est hoc in potestate iudicis. Reatus enim indulgeri non potest. Bal.in c. innotuit, de electio.& purpuratus in l.1. co.3.in prin. de iurisdictio. omnium iudicum.ff. 3. Casus.

QVARTVS, quando sunt plures delinquentes, & Iudex vni ex delinquentibus promisit, veniam, si alios detegeret: & aliter veritas criminis haberi nō potest. dicit d. Andreas ab ex ea, quod credit,quod iudex tenetur obseruare promissum, per tex. in l.pe. ff.de custo.reorum. Iaco.de bello visu, in sua practica criminali. in tit.de quæstionibus. nu. 139. fo.86. co.1.in fi. & sequent.concludit esse seruandum promissum.vt plenius per eum,& per eundem Andream.vbi supra. 4. Casus.

Isti quatuor casus, videntur mihi fore multum æquem,& iuri conformes.

Vnde quo ad casum nostrum, tutior opinio est, quod fides est seruāda,tam per publicam personam quàm per priuatam, ex quo patet, quod si aliquis verbis blandis & dolosis persuasione, seu promissione de non capiendo, vel alia quacunque causa extrahit aliquem de ecclesia,seu de loco priuilegiato,debet talis extractus restitui ad ecclesiam. Conclusio.

Et vltra casum ecclesiæ, dico per præmissa, quod promissio est semper seruanda.& ista,est communis opinio per supradicta.

Fugiens propter Debitum.

Summarium 27. Fallent.

1 Fugiens ad ecclesiam propter debitum, quando gaudeat immunitate.
2 Quid in debito ciuili.
3 Quid si pro tributo principis debitum contractum sit.
4 Modus procedendi in casu proposito.
5 Qui iurauit tenere obstagium pro debito, si aufugit ad ecclesiam, an compelli possit ut redeat ad obstagium.
6 Debitor obligans sua bona & personam ad soluendum debitum, si aufugiat ad ecclesiam, an gaudeat immunitate.
7 Diuersas opiniones in hac materia hic legito.

Fallēt. 27.

ALLIT XXVII. in fugiente † ad ecclesiam propter debitum. Istam quæstionem, an fugiens pro debito ad ecclesiam, debeat inde extrahi, format Oldra. con. 54. & concludit, quod in specto iure communi, secundum quod liber homo non capitur pro debito, nec debet creditori seruire. c. lator de pigno. l. ob æs. de actio. & obliga. C. non debet inde extrahi: quia etiam si esset extra ecclesiam, non extraheretur, si velit cedere bonis. Sed in specto iure municipali, secundum quod liber homo pro debito capitur, & traditur in seruitium creditoris, tunc debet extrahi. vt latius per Oldra. vbi supra. 1

Archi. in c. id constituimus. 17. q. 4. dicit, quod in debitore debet seruari l. præsenti. de his, qui ad eccle. confug. C. & c. inter alia. de immu. eccle.

Cy. in l. præsenti de his, qui ad eccle. confug. C. dicit, quod si fugit propter debitum tributorum, tunc extraheretur ab ecclesia. in auten. de mand. prin. §. publicorum. ver. tributorum. co. 3. licet Petrus dicat, quod debitores tributorum, non debent extrahi de ecclesia, sed ibi citantur, & se defendunt: vere quidem alioquin proceditur ad missionem in possessionem bonorum. & ita intelligitur d. §. publicorū, aut fugit propter aliud debitum, tunc dantur sibi 30. dies, in quibus secure exeat, & si sententia fertur intra illos dies, Iudex exequitur sententiam. Si autem post illos dies, fugiat ad ecclesiam, Iudex exequitur eo modo, quo melius poterit. secundum Pe. licet. glo. in d. auten. de mand. prin. §. sed neque. aliter sentiat, quod debetur sibi securitas exeundi, & extandi extra ecclesiam per 30. dies, intra quos respondebit vocatus ad iudicium. Et si Iudex ferat sententiam intra illos dies, tunc Iudex dabit sibi electionem, aut impleat iudicata, vel renū-

ciet

ciet ſecuritati,vel redeat in eccleſiam. Hæc Cyn.vbi ſupra.

Iac.de bel.vi.in ſua pratica,in ti.de fuga reorũ in prin.fo.47. col.2.cum ſequent.vbi dicit,quod ſi liber homo fugiat ad eccleſiam propter terrorem creditorem, tunc aut erat debitor publicus, & tunc eccleſia eum non tuetur, vt in §.publicorum. co. 3. aut eſt debitor priuatus, & tunc habent locum, quæ dicuntur in l.præſenti. §.2.

Hoſtienſis in ſumma eod.titu.§.inquantum. co.2.ver.aut liber indiſtinctè tenet, quod infra fines eccleſiæ non eſt aliqua violẽtia inferenda,& eſt tunc infra fines pręſentandus iudici, vt poſsit defendi per ſe,vel alium ſicut elegerit:alias,contra ipſum procedetur,& diſtrahentur bona,ſi qua habet.

Henric.Bohic.in c.penul. eod.titu.col.2.in fine.ver.ſi fugiens ad eccleſiam,dicit, quod ſi propter debitum tributorum fugiat ad eccleſiam,tunc extrahetur de eccleſia,in aut.de manda.princ. §.p.& §.nec autem.ver.publicorum colla.3.& §.volumus,& §. neceſsitatem.in aut.vt iud.Sine quoquo ſuffragio.co.2.refert Lãber.& Cy.in d.l. præſenti. Refert etiam Petrum de bella perti. dicentem,quod non extrahetur de eccleſia,ſed ibi citabitur,& ſi ſe defendat bene,alias procedetur in miſsionem, in poſſeſsionem bonorum. Si eſt propter aliud debitum,dabuntur ſibi 30.dies in quibus ſecure exeat,& ſi feratur ſentẽtia infra illos 30. dies,iudex exequitur ſententiam. Si autem poſt illos dies fugiat ad eccleſiam,inde exequitur eo modo,quo melius poterit.Intellige ſecũdum Iacob.de rabena,quod dabitur ſibi ſecuritas exeundi,& extandi extra eccleſiam per 30. dies infra quos reſpondeat,vocatus ad iudicium,& ſic iudex dabit ſibi electionem, vt impleat iudicata, & renunciet ſecuritati. & redeat in eccleſiam.hæc Henricus vbi ſupra.

Ancha.in c.inter alia eod.titul. col.fina.in princ. ver.nunquid ergo pro debito.dicit,quod de iure communi,pro debito nõ debet quis capi.l. ob æs de action.& obliga.C.c.lator.de pigno.& ideo non debet extrahi.l.præſenti.§.1.de his,qui ad eccle.confu. C.Sed quia de iure municipali, vt plurimum homines capiuntur pro debitis,tunc dicendum eſt,quod poteſt extrahi.Idem in caſibus,in quibus,quis de iure communi poteſt capi pro debito,vt in

debitore tributorum,vt in §.tributorum.& l.nemo de exacti.tributorum.C.cum ergo ius municipale permittit capi: ergo extrahitur præcipue si hoc habeat consuetudo, quæ attenditur in illa extractione.secundum Inno.in d.c.inter alia in fi.vbi dicit,quod in istis exactionibus attenditur consuetudo. aduerte tamen dicit Archidiac.quia in casibus,in quibus ad ecclesiam debitor,vel delinquens confugit,debet prę latus,in eo casu,quo nō possit extrahi,eū custodire,ne fugiat,& in eo casu, quo possit extrahi, debet pati,& si in istis in culpa deprehenditur,tenebitur, vt in c.diffiniuit 17.q.4.per Archi.hæc Anch.vbi supra.

Ioan.and.in addi.ad Spec.eo.ti.quærit de ista q.an fugiens pro debito ad ecclesiam debeat inde extrahi,& dicit, quod cū de iure cōmuni,homo liber, nō capitur pro debito,nec cogitur crediti tori seruire d.c.lator.ergo nō debet extrahi, quia si extra ecclesiā esset non caperetur,satis esset sibi cedere bonis.l.1. qui bo.ce.po. C. Sed in multis locis liber homo capitur pro debito,per ius municipale, & etiam in quibusdā seruiturus creditori,tunc præstita securitate extrahi debet,ne fraudetur eū seruitio creditor sicut de seruo,nec immunitas concessa ecclesiæ, quoad vitā, vel mēbrum debet lædere ius vniuersale partis,& dicit, quod exactores tributorū,fugientes ad ecclesiā soluere cōpelluntur.hæc Ioan.vbi sup. & eum refert ad literam Pan.in c.inter alia.co.7.in fine. ver.aut quæritur.quærit ibi de homine fugiente ad ecclesiam. Si est propter debitum tributorum principi tunc extrahitur ab ecclesia. §.publicorum,& ibi glo.de mandat.princip.colla.5. Sed Petrus de bella pertica, vt refert Cyn. in l. præsenti, quod debitores tributorum non extrahuntur, sed ibi citabuntur si se defendunt, bene, alias procedetur admissionem bonorum, quod satis placet, dicit Panormitan. Nam in dubijs fauendum est ecclesiæ, & non potuit Imperator per ius suum nouissimum præiudicare immunitati ecclesiæ, per legem, seu canonem concessæ, aut aufugit propter aliud debitum. tunc secundum omnes non debet extrahi inuitus.per d.l.præsenti, sed in modo procedēdi,sunt opiniones: nam quidam dicunt, quod debent sibi dari 30. dies in quibus secure exeat,& si sententia fertur in illis 30. diebus iudex eam exequitur. Si autem post illos dies fugiat ad ecclesiam,

iudex exequitur ſententiam, meliori modo, quo poterit. refert Petrum. in d. l. præſenti. Sed gloſ. ibi. & Iacobus de Rabena aliter intelligunt,& melius. dicit enim Iacob. quod dabitur ſibi ſecuritas exeundi,& ſtãdi extra eccleſiãm per 30. dies. infra quos reſpondebit, vocatus ad iudicium, & ſi iudex fert ſententiam infra illos dies,tunc iudex dabit ſibi electionem. vt impleat iudicatum,& renũciet ſecuritati,vel redeat ad eccleſiã,& cum iſta opinione tranſit Cyn.in l.præſenti.hæc Panor.vbi ſupra.

Claba.in ſumma.in titu.de immunitate eccleſiæ.q. 26. quærit fugiẽs ad eccleſiam propter debitum:an gaudeat iſto priuilegio. Refert Panormi.in d.c.interalia,& legiſtas in l.præſenti,qui diſtinguũt,aut eſt debitum propter tributum,debitum Cæſari, ſeu principi,tunc extrahitur,in auten.de manda.princip. §.publicorum.colla.3.Sed Cy.in l.præſenti,dicit,quod non extrahitur,ſed ibi citabitur,& ſi ſe defendat,bene, ſinautem procedetur admiſſionem,in poſſeſsionem bonorum,& placet Panor. Si vero debitum eſt propter aliud, tunc non extrahitur inuitus. ſecundũ omnes.in l.præſenti,ſed in modo procedendi,ſunt opiniones. placet dicto Clab.opinio Iac.de rab.qui dicit,quod dabitur ſibi ſecuritas ſtandi,& exeundi extra eccleſiã per 30. dies intra quos reſpondebit vocatus ad iudicium, & ſi iudex det ſẽtẽtiam contra eum cõdemnabit,quod aut redeat ad eccleſiã,aut pareat ſententię. & cum iſta opinione tranſit Cy.in l.præſenti.hæc Claba.vbi ſup.

Silueſt.in ſumma iſtius tituli.in ver.immunitas.inf. in 3.q.ver. ſextum fugiens,refert ad literam Claba. & addit, quod ſi nullo modo vult exire,conſtituat procuratorem.

Ioan.bichis in tractatu de immunitate eccle.ver.no.5. fol.76. in paruo volum.numer.54. vbi dicit, nota ex iſto text.in ver.abſtrahere,quod fugiens ad eccleſiã generaliter prohibetur,extrahi
2 ab eccleſia inuitus: per quod patet,quod fugiens ad † eccleſiam pro debito ciuili gaudet immunitate. vt non poſſit inde extrahi. allegat Oldr.conſi.54.&.Panor.in.c.inter alia niſi in caſu,quem ponit Panorm.ibi retuli ſupra. & iſtum caſum intelligit Ioann. bichis vbi ſupra. præſtita cautione de impunitate,vt in ſeruo diximus.

Marianus Soz i.in tract.de citatione arti.17.q.5. fol.22.col.2. &ſequ.

& sequ. vbi concludit, quod quando quis fugit propter debitum principis, vt † tributorum, vel simile debitũ, tunc potest realiter 3 citari, & extrahi de ecclesia, vt in auten. de mandat. princip. §. p. & §. neque, & §. publicorum. colla. 3. Salice. in l. præsenti. Sed Petrus de bella pertica, videtur velle, quod tales debitores tributorum non debent citari realiter, & sic non debent extrahi inuiti de ecclesia, sed bene possunt ibi verbaliter citari, & si citatus se defendat satis est, alias procedetur contra citatum, tanquam contra contumacem admissionem in possessionem bonorum. & ista opinio Petri, quam recitat Cy. in l. præsenti, magis placet Pano. in c. inter alia. Item facit, quia Imperator, per suum ius nouissimũ illorum autenticorum non potuit pręiudicare immunitati ecclesiæ per canones, & leges concessæ. & ista opinio communiter seruatur. secundum Sozi. vbi supra.

Aut quis fugit ad ecclesiam propter aliud debitũ, quam fiscale, & tunc. secundum omnes non debet pro tali debito in ecclesia realiter citari, & sic inuitus extrahi de ecclesia, ita tenent doctores. in l. præsenti. & in c. inter alia probãtur per c. miror. C. si quis contumax. 17. q. 4. Bart. & Bald. in l. plerique de in ius voca. ff. Bald. in l. 2. de sacr. sanct eccle.

In modo ꝓcedendi † sunt opiniones. refert Mar. Sozi. vbi supra opinionem Petri. & Iacob. de rabena, quos refert, & Panor. 4 in c. inter alia. & Claba. vbi supra. retuli supra. sed tamen aduerte dicit Sozi. vbi supr. quia Oldradus in d. consi. 54. voluit, quod in omnibus casibus, in quibus quis de iure communi potest capi pro debito ciuili, potest etiam citari realiter, & de ea extrahi. l. nemo de exaction. tributorum. C. libr. 10. tamen si ex forma statuti potest quis capi pro debito ciuili, tunc potest, quis realiter in ecclesia citari. & de ea extrahi, retuli Oldradum supra. in prin. & dicit Sozi. vbi supra, quia ex forma statuti quodammodo persona est affecta, & cõdicionata ad seruitium. Ideo debet pręstita securitate extrahi de ecclesia. vt creditor qui quodam modo est dominus eius, seruitio non fraudetur. in d. l. præsenti. §. sane. Nam princeps qui immunitatem ecclesiæ concesit, licet potuerit remittere pœnam quæ respicit in publicum ius: tamen priuatum ius non intelligitur remittere. facit etiam quia ecclesia solum liberat fugientẽ

à pœna

à pœna corporali.c.inter alia.c.diffiniuit.c.reum.ibi Archidiac. 17. q. 4. non tamen tollit,quod non puniatur alia pœna. Item quia in casibus,in quibus de iure communi, quis potest personaliter capi, in eisdem potest extrahi de ecclesia, vt pro debito tributario.vt supra est dictum. & circa hoc est attendenda consuetudo.secundum Innocen.in c.inter de consue.& ideo de iure cõmuni,propter debitum non extrahitur de ecclesia,quia regulariter de iure communi, quis pro debito ciuili capi non potest.l.ob æs de action.& obligatio. C. & ita debet intelligi.d.l.præsenti. §.1.& in auten.de iudic.in prin.§. sed neque quia si esset extra ecclesiam caperetur, nisi cederet bonis. l.1. qui bo.ce.po.C.secundum Oldradum in d. consi. 54. ista consideratio fuit multum rigorosa,& communiter in practica non seruatur.secundum Sozi. vbi supra.qui prædicta refert.

Placentinus super rubri.de his,qui ad ecclesi. confug.C.dicit, quod propter debitum non debent extrahi ab ecclesia,tamẽ possunt citari,vt compareant,per se,vel per suos procuratores.& si se latent in finibus ecclesię sine vllo incommodo,vt respondeant ab œconomis, deducãtur ad fores ecclesię,& si venire nolint, nec se patiantur abduci,seruetur ordo iudiciarius. scilicet quod primo mobilia,secundo immobilia,tertia incorporalia.eorũ bona occupabuntur,vt creditoribus satisfiat. Placenti. vbi supra.

Bart. Sozi.in l.plerique de in ius vocan. ff. co.11.ver. circa.18. q.ver. refert Bart. & Bald.ibi concludentes quam pro debito in ecclesia capi non posse.per d.l.præsenti.& per totum de his, qui ad eccle.confug.C.refert Bald.in alijs locis. Refert Oldra.cõsi. 54.contrarium tenentem. Dicit Sozi.quod iste articulus est satis tritus,sed pro veritate. vide Sozi. Cyn.in d.l.præsenti,& ibi canonistas in c.decet de immuni.eccle.lib.6.& in c.inter alia communis opinio est secundum eum, quod capi non possit. Est text. arguendo speciali.in l.1.de his,qui ad ecclesi.confug. C. vbi pro debito permittitur captura Iudæi in ecclesia, odio eius. Ergo in contrarium est ius commune.l.ius singulare de legi.ff. in hoc residet Bart.Sozi.vbi supra.

Iaso.in l.vinum,si certum petatur.ff.col.4. versi.2.1.fero dicit, quod pro debito priuato quisque in ecclesia capi non potest.l.1.

& 2.& per totum de his,qui ad eccl.confug.C. & licet quis non posſit capi,& extrahi de eccleſia,tamen nõ eſſetponere os in cœlum,quod debitor ſuſpectus,poſsit extrahi, de eccleſia arguendo de tempore ſacro ad locum ſacrum. vt latius per eum vbi ſupra. Dicit tamen Iaſo. cogita tamen ex quo nullus iſta non tangit. Idem Iaſo.in l.plerique in 10.limitatione de in ius vocando.ff.& in l.1.§.fina.de ſeru.ff.

Philippus Decius.in l.vinum.co.3.ver.2.nota. cum ſequen.tenet,quod debitor ſuſpectus de fuga nõ poteſt extrahi, & ita quotidie,obſeruatur ſecundum eum. Nam ſecuri ſunt in eccleſia non obſtante ſuſpitione fugæ.

Purpuratus.in l.vinum.co.2.num.9.refert Iaſo. & dicit,quod illatio Iaſo.dicentis,quod ſuſpectus de fuga poteſt capi, & in eccleſia eſt periculoſa,quia argumentum de tempore ad locum non valet,vbi ratio eſt diuerſa.facit quia criminoſi,quolibet tempore capi poſſunt.l.die feſto de ferijs.C.tamen non poſſunt, in quolibet loco.c.inter alia cum ſimilibus. Ideo extrictior videtur prohibitio loci ſacri.reſpectu quam temporis,& illud eſt clarũ quod debitor ad eccleſiã fugiens,capi nõ poteſt.allegat d.c. inter alia, & ſummam Ang.in ver.immunitas.§.15.Roma.con.227.vt latius per Purpuratum vbi ſupr.

Ripa in c.1.de iudic.co.41.ver. Secundus caſus,dicit ibi,quod debitor fugitiuus,poteſt capi: ampliatur etiam in eccleſia,poteſt capi. allegat Iaſo. in l.vinum.Sed dicit Ripa, quod iſta ampliatio non videtur ſibi vera.vt plene per Ripam vbi ſupra.

Boer. in conſuetud. Bitur.in titu.de iur. omn. iudic.§.13.in apoſti.incipiente.cum pro debito fol.22.col.4.& ſequ. vbi ponit plures remiſsiones in iſta quæſtione, an debitor fugiens ad eccleſiam gaudeat immunitate.Idem boeri.in deci.q.215.nu. 7.dicit, quod fugiẽs ad eccleſiã pro debito ciuili nõ poteſt ab ea extrahi, niſi ex ſtatuto municipali,vel conſuetudine.l.præſenti.§.ſane.C. de his, qui ad eccleſi. confug. vnde regula eſt,quod in caſibus,in quibus quis pro debito licite capitur, extrahitur ab eccleſia. ſecundum Oldrad. conſi. 54. Alberic. in prima parte ſtatutorum. q.39.& in d. rubric.de his,qui ad eccleſi.confugi.C.

Hyppo.de marſ.in repeti.l.vni.de raptu. virgin. C.dicit,quod in ciuilibus

inciuilibus nomini dubiū, quod captus in ecclesia ꝓ ciuili debito est male captus, & debet relaxari, vt in toto titu. de his q ad eccl. conf. C. & hoc seruat etiā cōsuetudo ꝓ debito: tamen fiscali pōt debitor extrahi ab ecclesia. secundū eum. Cassa. in cōsue. Burg. fo. 57. col. 1. distinguit prout Cy. in l. præsenti. retuli supra.

In regno Castellæ, est forus, qui de hoc disponit, in tit. De las deudas. l. 15. fo. 129. li. 3. ti. 20. non refero: quia pōt videri, & quia seruit dūtaxat in regnis Castellæ. & Montal. glossator illius fori, & l. 15. in glo. 2. querit, An fugiens ad eccl. propter debitum, possit extrahi. & refert distinctionē Cyn. in l. præsenti. de his qui ad eccl. conf. C. Etiā Io. and. in additio. ad Specu. in ti. de īmu. eccl. retuli sup. Cy. & Io. andr. & d. Montal. sup d. l. 15. sup gl. fi. quod iure communi in specto liber homo, non capitur pro debito, nec debet creditori seruire. per l. ob æs. de actio. & obligationi. ff. c. lator de pigno. nec debet ab ecclesia extrahi: & sic loquitur d. l. præsenti. §. 1. & §. sed nec, in auten. de mand. princi. quia etiam si extra ecclesiam esset, non caperetur, si vellet bonis cedere. l. 1. qui bo. ce. po. C. sed in specto iure municipali, quod liber homo, possit pro debito incarcerari, potest extrahi: sed l. 2. & l. 5. in 1. partit. tit. 11. contrarium tenet, quod non debet extrahi. refert prædicta Montalbus vbi supr. in glo. fi. retuli sup. dictas leges in 4. præsup.

Aufre. in decis. capell. Tolo. q. 422. quærit de quæstione. an ille
5 q iurauit tenere † obstagiū ꝓ debito, si aufugiat ad eccl. an possit cōpelli, vt redeat ad obstagiū. refert similē quæstionē Bar. brisiē. in questio. dominicali 37. de illo, q die solēni p custodem fuit dimissus, audire missā cū sacramēto de redeūdo, q postea de ecclesia nolebat redire. Dicit Aufre. vbi sup. quod si iuste detinetur ab habente potestatē, tenetur redire: Si vero iniuste, & à potestatem non habente, secus. glo. in cle. pastoralis de re iud. latius per eū. Si vero talis tenens, obstagiū nō iurauit, sic ꝓpter debitū tributi publice, tūc extrahitur de eccl. in auten. de man. prin. §. tributorum coll. 3. sed Cy. aliter dicit, quē sequitur Panor. retuli sup. & sequitur eū d. Aufre. per rationes, per ipsum allegatas. refert & Io. andre. in addi. ad Specu. in tit. de immu. eccle. & Oldra. con. 54. qui concludunt, quod in casibus, in qbus de iure capitur, in illis potest extrahi. latius p Aufre. vbi sup. refert etiam Io. fab. in §. fi.

de actio.institu. quod de consuetudine Franciæ, nemo potest capi pro debito ciuili,nisi ad hoc sit obligatus.ergo non poterit extrahi.refert etiam plures alios Doctores. in fine concludit, quod communis opinio est, quod debitor fugiens ad ecclesiam, non debet extrahi.

Diximus supra,quod si statuto municipali,vel cõsuetudine potest debitor capi pro debito ciuili: potest secundum aliquos extrahi ab ecclesia,quæ tu opinio,non est communis.vt sup. retuli.

Sed quid † si cessante, tali statuto, vel consuetudine, debitor obligat bona sua & personam,ad soluendum debitum: vt quotidie fit,& iste debitor fugit ad ecclesiam, an possit extrahi. Dico per rationes,communis opinionis,vt supra retuli, quod talis non debet extrahi,nec statutum municipale,nec consuetudo,nec minus prædicta obligatio personalis, permittens dictam capturam extenditur,nec debet extendi ad ecclesiam, vt ibi capiatur: nam sequeretur,quod statutum municipale, seu consuetudo, vel obligatio personalis, possit tollere immunitatem, seu libertatem ecclesiæ,cum sit de iure diuino(vt supr.dixi.)in prin.& posito quod esset de iure positiuo, laicis nulla est attributa potestas, &c. c.cũ ecclesia de consti.cum multis similibus, nec valeret talis consuetudo,quia grauosa esset & contra libertatem ecclesię.c.1.de consuet.cum simili.& quia sunt vulgaria non refero. 6

Rodericus Xuarez,Hispanus, doctissimus vir, & eius operæ in tota Hispania,tenentur in magna consideratione,in declaratione l.2.fori.ll. lib.2.in q.5. fo.182. quærit, vtrum clericus fugiens ad ecclesiam, possit extrahi ab ecclesia. Refert Panor. in d.c.inter alia.de immunitate eccle. retuli supr. Vult Panor. quod de iure communi,nõ potest extrahi,per iura per eum allegata. Sed si statutum haberentur,vt debitor possit compelli ad seruiendum pro debito, tunc bene posset extrahi ab ecclesia. Ratio est. quia non videtur concessa immunitas in præiudicio illius,qui est quasi dominus. arg. eius,quod de seruo dicitur,in d.c. inter alia.secundũ Panor.vbi sup.dicit dict.Rodericus,quod hoc dictũ Pa.hucusque non vidit obtentũ in practica.imo vidit debitores ad eccle.fugientes ibi esse securos, & ab ea non extrahi. & dicit, quod ex opi. Panor. est lex fori castellæ. tit.tertio, De la deudas. l.15. fo.129.

vbi text.

vbi text.quod debitor, q aufugit ad eccle. roget clericum ipsius ecclesiæ,vt petat à creditore maioré dilationé pro ipso debitore & si creditor noluerit dare dilationem, roget ipsum creditorem, ne lædat,seu vulneret ipsum debitoré,& tradat eú, seu permittat ipsum extrahere.ista lex facit pro dicto Panor.& dicit Rode.xuarez,vbi sup.quod ista lex est terribilis in materia:sed dicit,quod nec ista lex,nec dictú Panor.seruatur in practica.imo contrarium vidit semper obtentú & obseruatú.pro qua practica allegat.l.singularem in l.2.tit.11.in partit.1.vbi lex disponit, quod fugiens ad eccle.pro debito,non debet inde extrahi ad seruiendú creditori, nec alio modo carcerandus est, quod est menti tenendum secundum eum. Dixit vlterius dict. Xuarez, quod si familia potestatis currit post aliquem,causa capiendi eum pro debito, & ipse velocitate fugæ præuenit,& ingressus est ecclesiá, quod nó potest extrahi ab ea.secundú Bal. in l.pleriq.de in ius vocan.ff.per tex.in l.si quis fugitiuus.§.idem Celsus,de edil.ædict. licet contrarium sibi videatur considerato principio,per l.quod ait.§.fi.de adul.ff. Idem tenent sequentes Bal.Alex.& Roma.in d.l.pleriq.& Bal. in l.cunctos populos.col. tenent,quod potest extrahi.per d.§. fi.d.l.quod ait, nam satis est quod initiú sit licitum, si nullum interuallum intercessit, & respondet ad §. idem Celsus, quod loquitur ibi, quando vel abstentionem fieret iniuria, aut per iudicium tertio.Dicit dictus Xuarez,quod prima opinio est verior.s. quod non possit extrahi, & sic practicatur, & satis probatur in d.l.plerique.&non ob l.quod ait.§.fi.regula ibi posita habet verum,nisi alia sit ratio in fine,quàm fuit in principiò.secundú Bal. in l.si quis non dicam capere,de episco.& cleri.C. col.5.per d.§. idem Celsus. Alex. in d.l. plerique. in nostro proposito bene est alia ratio in fine.hoc est in ecclesia,ad quam confugit,quæ debet esse refugium tutissimum ad eam confugientibus. vt in d.c.inter alia,& d.l. præsenti, quod ab initio, à quo incepit fuga qui erat locus prophanus.

¶Ex omnibus prædictis, resultant plures Opiniones.

PRIMA, est Oldradi, quod debitor non est extrahendus ab ecclesia,nisi statuto caueatur,quod debitor possit capi. 1.Opi.

R ij Secunda

2. opi. Secũda opinio, est, quod nõ extrahitur nisi sit debitor Cæsaris.

3. opi. Tertia opinio, est, quod in istis extractionibus statur consuetudini.

4. opi. Quarta opinio, est, quod debitor, non debet extrahi inuitus ab ecclesia, nisi sit suspectus de fuga, & fuit opinio solius Iasonis.

5. opi. Quinta opinio, est, quod indistincte fugiens ad ecclesiam, non debet extrahi inuitus.

Conclusio. Et ista est communis & verior opinio: & ita seruatur non obstante statuto municipali, vel cõsuetudine, quod quis pro debito posit capi: nam tale statutum, vel consuetudo, non potest præiudicare immunitati ecclesiæ, nec minus obligatio personalis. vt supra dictum est.

In delicto enormi.

Summarium 28. Fallen.

1 Committens incurrere delictum indignus immunitate & priuilegio num existat.

Fallét. 28.

VIGESIMO OCTAVO, fallit in delicto enormi. vt est raptus virginum, adulteriũ, homicidium, & similia. non committentes talia crimina, in vllo loco, sunt securi. est text. in l. vni. de raptu virg. C. & melior text. in auten. de man. prin. §. quod si delinquentes. coll. 5. vbi text. quod homicidæ, adulteri, & raptores virginum, non gaudent immunitate. & per c. 1. de homici. & c. Feli. de pœnis. lib. 6. §. pen. & Hippo. de marsi. in d. l. vnica. fo. 14. co. 2. in fi. & cum seq. fo. vbi plene quærit de ista quæstione, & sequitur istam fallen. in criminibus enormibus. Istam opinionem tenet Cyn. in l. præsenti. de his, qui ad eccle. confu. & Anto. de Butr. in c. inter alia. in fi. de immu. eccle. dicit, quod si delictũ est atrox, non habebit immunitatem: si tamen minimũ, sic. per l. 2. de his, qui ad eccle. confu. C. glo. tamen ibi sentit idem in quolibet delicto. Ang. de maleficijs. in ver. quod fama publica. q. 4. fo. 62. co. 4. in paruo volu. tenet idem. & ibi in additioni. ad Ange. in ver. pro quibus delictum, quis possit capi in ecclesia, dicit in prin. quod nõ potest, qs capi nisi in duobus casibus. vt in d. c. inter alia, & quan

& quantumcunque delicta sint grauia. allegat c.reum.c.frater.c. sicut.c.diffiniuit.17.q.4. In contrarium, allegat aliquos Doctores,& concludit, quod in grauibus delictis confugiens non gaudet.maxime in terris imperij,debet seruari ius ciuile.allegat Ancha.in c.inter alia.Hoc tamen non dicit Ancha. refero eũ infra.

An ista fallentia procedat, plene discutitur per Panor. in d.c. inter alia.co. 8. vbi dicit, quod communiter tenetur & verius, quod illa auten.de mand.prin.& d.l.vnica sunt correptæ, per ius canonicum: Nam de iure canonico,quantumcunque maleficium sit graue, gaudet immunitate ecclesiæ. & istam opinionem tenuit glo.in c. frater. 17.q.4. & glo. in c. inter alia. in ver. latro. Ioan.fab.in d.l.1.in prin.de his, qui ad eccl.confu.C.dicit,quod raptores & homicidæ, non gaudent immunitate de iure ciuili: sed de iure canonico gaudent. Istam opinionem tenuit Paul. de castro.cons.68.& Cassa.consue.Burg.fo.57. co.1.dicit, quod in hoc non est multum insistendum, quia dispositioni iuris canonici in hoc standum est. per c. 1. de noui ope. nunc. & Alexand. cons.36.in 4.volu.

Et istam quæstionem disputat plene Ioan. de bichis, in d.tract. eo.ti.fo.74.co.2. cum seq.in paruo vol.& refert Panor. & alios. fo.75.in prin.dicit,quod ista est communis opinio Canonistarũ. & id fatetur Hosti.in summa.eo.ti.§. inquantum.co.2.ver.alias. Henri.bohic, in c.pen.eo.ti. co.3.d. quod gaudeat immunitate: & istam sequitur. Idem Ioan.de bichis, vbi supra. Ancha.in d. c.inter alia.co.1.in prin.ver.aufugit,d.quod de iure nostro quantumcunque graue fuerit delictum, gaudebit immunitate, nisi in casibus exceptis: & in hoc iura ciuilia aliter disponentia succumbunt canonibus.per c.1.de noui ope.nunc. secundum Ancha. vbi supra.Hosti.in c.inter alia.in ver.si liber, dicit,quod in hoc leges corriguntur. & se refert ad dicta per eum, in c. fi.eod. tit.vbi dicit,quod non solum homicidam, sed adulterum,raptorem virginum,ecclesia non defendit.& in hoc concordant canones, & leges.loquitur Hosti.quando delictum committitur in ecclesia. vt in d.c.fi.secus esset,si extra ecclesiam committatur.

Conclusio est,quod in isto casu,ius canonicum,est seruandum, & non ius ciuile. Conclusio.

Effractor Carceris.

Summarium 29. Fallent.

1 Effractor Carceris, an iuuetur hoc priuilegio.

Fallēt. 29.

ALLIT XXIX. in effractor † carceris. Nam si 1
effractor carceris, fugiat ad ecclesiam, potest ab ea extrahi. Istam quæstionem ponit in istis terminis Ioan.igne.in l.3.§.subuenitur.nu.102.fo.222.co.1. in fine.vbi quærit in ver.nunc alius articulus nostræ disputationi se offert, An carceris effractor ab ecclesia posſit extrahi, vt si vi, vel alias extractus sit, debeat ecclesiæ restitui, an vero beneficio ecclesiasticæ immunitatis priuati poterit, & videtur priuandus esse.arg. c. inter alia. eod. tit. dum dilatione & agrorum depopulatore loquitur, cum carceris effractor instar depopulatoris esse videatur. Nam non tantum domus priuatæ effractor est: sed & domus publicæ, præsertim si per vim, vel cum armis, seu præmeditata conspiratione effregerit, potiſsime si de nocte fractura fiat: nam effractura vis publicæ appellatione venit & atrocis. l. fi. de effractore carce. ff. lege Iuli. 2. ad l. Iuliam. de vi publi.ff. Nam quemadmodum fur, & effractor, nocturnus impune, occidi potest. l.furem.ad l. Corne. de sicca. ff.c. interfecisti. de homicid. multomagis carceris effractor, occidi potest impune.cum per l.1. & fi.de effracto. ff. Pari iudicio condemnantur nocturni fures, & effractores carcerum. maxime qui per insidias carcerem effregerūt. allegat alias rationes pro ista parte. Tandem concludit contrarium. scilicet. quod effractor carceris si fugiat ad ecclesiam, debet gaudere immunitate. per d. ca. inter alia. quia ille text. solum loquitur in latrone & depopulatore, qui ad hoc vt indigni fiant immunitate ecclesiæ, oportet eos in strata publica, & frequentata paratis insidijs, obsedisse. vt homines offendant, aut agros popularetur, & non alias. secundum Ioann.igne. vbi supra.fo.222. co.4. in princi. & ibi allegat alias rationes pro ista parte.

Nicolaus

Nicolaus boeri.in decisi.q.110.col.2.in fin.fol.126.num.8.vbi quærit, fuit dubitatum de homicida incarcerato, qui rupto, & fracto carcere aufugit ad ecclesiam, an debeat gaudere. & videtur quod non, quia erat inter manus iustitiæ, & fugiendo de manibus iustitiæ de ecclesiam, & inde seductus per ecclesiam, aut ci miterium debet gaudere immunitate per ea quę dixi in fallentijs præcedentibus. dicit dictus Nicola. de isto casu de homicida car cerato ad ecclesiam fugiente, & illo rupto conclusum fuit, ipsum gaudere debere. & refert duo arresta, quæ fuerant in isto casu data, & refert Cassan.in consuetud.Burg.fol.54.co.4.ver.quod si carceris innouiter impresis.

Idem de arrestatis fugientibus ad ecclesiam. Nam debent gaudere. Nico.boe.in decis.q.110.col.3.in ver.& idem de arrestatis.

Cassan.in consuetud.Burg.in nouis.in titu. des iustices.fo.54. col.4.in additione, quid si carceres, in quibus erat detetus, fregit, vel alias aliter violauerit, & ad ecclesiam confugerit, an ab illa extrahi poterit. & si extractus fuerit, an debeat gaudere immunitate dicit prædictus doctor, quod reperitur in iure quod effractor carceris, & aufugiens habetur pro conuicto, & confesso. per l.in eos de custo.& exhi.reorum.ff.vt plenius, per Iaso.in repetitione l.admonendi. q.1. de iure iuran.ff. & per d. Cassane. dicit, quod curia obseruat, & de hoc sunt arresta, quod incarceratus pro delicto, pro quo debet puniri, & imponi pœna mortis, in casu in quo non debet priuari immunitate. Si cum fractura aufugit à carceribus. & aufugiat ad ecclesiam, quod non debet gaudere immunitate. Dicit d. Cassa.vbi supra.quod non videt hoc bene fundatum à iure, nisi ex quo est in manibus iustitiæ nō potest ab illa effugere, & si effugiat est extrahendus. secundum Archi.in d.c.sicut antiquitus.17.q.4.refero eum.

Imo quod plus est. dixit Alexand. consi.23. in 17. col. in 2.volum. quod etiam si non fuerit appræhensus per iustitiam, sed fuerit solum in prosequutione, & ad ecclesiam aufugiat, quod potest extrahi, & non gaudet immunitate. Dicit Cassan.vbi supra, quod non credit has duas decision. fore veras, nec illis standum.

Alij dicunt, quod iustitia secularis per effractionem est violata, seu per vim spoliata, & quod debet restitui, & ex hoc fundat

arresta sua.& ita fuit iudicatum.vt latius per Cassan.vbi supra.

Tene quod superius dixi,quod talis effractor, squalicunque sit, debet gaudere immunitate. & ista est vera opinio.vt sup. retuli.

Quando captus ducitur

per Ecclesiam.

Summarium 30. Fallent.

1 An extrahi debeat extra ecclesiam per quam captus ducitur.

Fallét. 30.

ALLIT XXX. in eo,qui † ducitur captus per 1
ecclesiam, quãdo aliquis à iusticiario capitur extra cimiterium,vel ecclesiam, & deducitur per ecclesiam,vel cimiterium, & inde violenter extrahitur, non videtur dictus iusticiarius violare immunitatem ecclesiæ.secundum Archidia.in c.sicut.17.q.4. Oldra.consi. 54.glo.pragma.sanct.in titu.de interd.indifferenter non ponendis in verbo.inde col.3.in fi.fol.198.col.1. in fi. & in addition.ad Salice.in l.2.de his,qui ad eccle. confug. Palati. rube. in repet. rubr.de dona.inter virum.eo. fol.157. Refert, & sequitur Archi. in c.sicut.Ioan.bichis in d.tracta.eod.titu.col.23. numer.63.fol. 77.col.1.in paruo volumi.ver.quid si aliquis. Refert Archidiac. in d.c.sicut.

Ioan bichis in d. tractat.eod.titul.co.24.nume.63.fol.72. co. 1.in paruo volumi.ver.quid si aliquis,refert Archid.in d.c. sicut, & concludit contra istam fallentiam. & adducit text.in c. siquis contumax.17.q.4.vbi tex.loquitur quomodo libet, & hoc est verum,secundum eum. & istam opinionem tenet Bald. in l.plerique de in ius vocando.ff.in fi.& ibi Iaso.col.2.ver.nouo & ver.sequ. refert,& id Ludou. ibi hoc tenentem.Idem etiam tenet Marcus de mantua consi.70.numer.17. allegat Ludo. & Iaso.vbi supra. & vide,quæ dico in fallent.sequ.

Bart.Sozi.in d.l.plerique.col.fin.q.24.tenet, quod talis gaudet immunitate.& dicit hoc tenere Ioannem de monte sic. in d. l.plerique

l.plerique,& genitor suus,est Marianus Sozinus in tractatu de citatione arti.17.membro.2.& quod Archidiaco. & Oldrad.hoc tenent,si bene consideretur.

Hyppoli.de marsi.in d.repeti.l.vnicæ de rapto.C.fol.15.co.4. nu.115.quærit de ista quæstione,scilicet de eo, qui ducitur captus per ecclesiam: an gaudeat immunitate ecclesiæ. dicit,quod non. Sed extrahatur de ipsa ecclesia.allegat Oldra.cons.54. & Hosti. in d.c.sicut antiquitus.17.q.4.Idem tenet etiam.d. Hipp.in practica caus.crimina.in ver.vlterius.fo.95.nume. 4. Ratio est,quia principium fuit licitum , & sic attenditur initium,& non finis.l. quod ait lex. §.quod ait.de adulte.ff.cum simi.quas refert Hypp. in d. l.fol.15.col.2.Cassa.in consuetud.Burg.fo.57.col.3.ver.19. casus ibi quærit, quid de eo,qui ducitur ad supliciũ forte per ambitum ecclesiæ,vel per cimiterium , an hoc casu debeat gaudere immunitate videtur quod non,quia non iuit eo animo,vt gauderet immunitate.in l.siquis post de ædifi.priua. C. & l. debitor.in fin.de pigno.cum dicit eos dũtaxat,qui hoc animo inducti essent dicit Cassa.contrariũ credo. obseruaretur, & ita de facto vidisse semel,pictauis in condemnato.à Parlamento Parisiensi,transeunte per immunitatem ecclesiæ.vt ibi,per eum. & eum & alios refert Nicola. boeri.in decisi.q.110. fol.116.co.3. in princip. ibi id dicit, quod idem est de arrestatis fugientibus ad ecclesiam , licet in q.178.nume.13. referat simpliciter Archidiacon. & Palatium Rubeum.

Communis opinio est contra fallentiam.scilicet quod non possit extrahi.

Si in sequendo ingrediatur Ecclesiam.

Summarium 31. Fallent.

1 Reus quem iudicis familia insequitur quando gaudere debeat immunitate.

Fallit

Fallét. 31.

ALLLIT XXXI. quando † reus insecutus à familia iudicio fugit ad ecclesiam, tunc non gaudet immunitate. & familia potest ipsum extrahere. secundum Cyn. in autent. siquis de adulte. C. vbi dicit, quod si aliquis delinquit extra ecclesiam, & in ecclesiam fugit, tunc secularis iudex potest eum sequi. & extrahere. Alexand. consi. 24. in secundo volumi. col. 8. refert Cyn. & eum sequitur. & idem tenet Bald. in l. cunctos populos de summa trinitate. C. vbi Bald. dicit in repetitione magna. d. l. cunctos populos. Cassane. in consuetud. Burg. fol. 57. col. 2. ver. aduerte. Refert Alexand. quod si iudex secularis persequitur, quem extra ecclesiam, qui ad ecclesiam in persecutione aufugiat, poterit eum extrahere ab ecclesia. Alexand. consi. 24. in 2. volu. Hyppoli. in l. vnica de rapto. C. fol. 15. col. 2. & 3. cum sequen. & idem in practica causarum criminalium fo. 95. num. 15. vbi dicit, quod si reus fuerit repertus post delictum extra ecclesiam, & insecutus à familia, vel ab alijs, eũ volentibus capere, & aufugit ad ecclesiã tunc non gaudebit immunitate ecclesiæ, sed poterit extrahi de ecclesia, & puniri. Allegat Cy. vbi supra. & alios doctores, hoc tenentes, & eum refert Nicola. boe. in decisi. q. 110. col. 3. in prin. & dicit, quod Hyppo. vtrobique loquitur in capto euadente manus iustitiæ, vel post delictum insecuto à familia, vel ab alijs eum volentibus capere. & ad ecclesiam fugiente. Hyp. loquitur. vt retuli supra. & non vt refert Nicola. boeri. 1

Iacob. de bello visu. in ti. de fuga reorum. in sua practica fo. 52. col. 1. ver. sed persequendo, quærit, an seruientes insequendo criminosum possint capere ipsum extra territorium. Refert pro, & contra. concludit distinguendo, quod si erat timor amittendi criminosum, si tunc non posset de facili haberi recursus ad iudicem illius territorij, potest capi in aliena iurisdictione nulla requisitione facta: si autem poterit, de facili capi, quia poterat de facili haberi copia iudicis: vel non erat timor amittendi, tunc teneretur requirere iudicem loci, ne turbentur eorum officia, vt latius per eum vbi supra.

Ioan. and. in addi. ad Spec. in ti. de accus. §. sequitur in addi. ad Spec. quę incipit, vt intra certũ tempus. co. 5. ver. allegans Oldra.

quid quærit de fugiente de vno territorio ad aliud,& concludit, quod non poteſt capi extra territorium, licet iudex,ſeu officialis in ſequendo eum extra territorium capiat. Idem tenet Nelus de ſancto geminiano in tractatu de bannitis.in ſecunda parte.2.temporis.q.29.volu. fol.

Idem tenet Ang.in l.ſicuti.§. Ariſto.ſi ſerui vend.ff. & in conſuetud.Burg.fol.386.col.2.in princ. & idem tenet Feli.in c.fin. col.7.ver.conſidera duo.de foro competenti.vbi dicit, quod fugiens etiam in ſequẽdo ad eccleſiam, vel ad alienum territorium non poteſt extrahi, quia læditur aliena iuriſdi. vt latius per eum. Maria.Sozi.in tractatu de citatione arti.17. ver.5.procedit,concludit,quod ſi reus inſecutus à familia fugiat ad eccleſiam, vel ad alienum territorium gaudet immunitate, & familia iudicis non poteſt ipſum extrahere. & iſtam opinionem tenet Bald. Lodo. Alex.Iaſo.in l.plerique de in ius vocan. vbi Iaſo.col.2.ver. nono procedit,dicit ita teneas,quidquid dicat.Bald.in l.cunctos popu los.Idem etiam tenet Iacob. de ſancto Georgio,in l.plerique in fin. vt dicit, quod ſi familia poteſtatis currit poſt titium, & ipſe velocitate fugæ præuenit,& ingreſſus eſt domum ſuam. an poſsit extrahi.videtur,quod ſic cõſiderato initio.l.quod ait.§.1.de adul te.ff.contrarium eſt verum. ſcilicet quod non poſsit extrahi. Idẽ in eccleſia,& plenius per Barto.Sozi.in l.plerique.col.11.in fi.q. 23.vbi dicit, quod Bald. in l. cunctos populos etiam tenet iſtam opinionem quoad fugientem ad eccleſiam.licet ſecus, quoad fugientem ad domum. Ioan igne.in l.1.in prin.col. 123. cum ſeq. ad Sillini.ff.quærit de iſta quæſtione,& arguit,pro,& contra,latius quam aliquis,& concludit,quod non debet extrahi. Nicola. boer.in deciſi. q.110.col.3.fol. 116.co.3.refert Hyppoli.& alios, Guillielm mayne.in l.nemo.de regu.iur.ff.fol.249.co.1. quærit de iſta quæſtione,& refert Bald.in l.plerique, & concludit cum Bald.quod non debet extrahi, quod notate,quia ſæpe contingit in facto.ſecundum Mayne.vbi ſupra.

Angel. in tractatu de maleficijs in ver.quod fama. q.6.fol.73. col. 4. quærit an officialis, qui incipit perſequi malefactorem in ſuo territorio,& in ſequendo illum capit in alieno territorio: an hoc poſsit.allegat pro,& contra.& concludit,quod non licet ibi

Augusti.in additionibus teneat contrarium contra eum. Sequendo Angel. tenet ibi additiona.in litera a, fol.73.q.3.in princ.& contra istam fallentiam facit, quę dixi supra fallen.præceden.

Communis opinio est contra Fallentiam.

Summarium 32. Fallent.

1 Interficiens, aut mittitans clericum ponantur omni iuris beneficio.

Fallét. 32.

ALLIT XXXII.in interficiente, vel † mutilante clericum interficiens, vel mutilans clericum & aufugit ad ecclesiam. Talis non gaudet immunitate.tenet hoc expresse Ioan. de bichis in tractat. de immunit.eccle.col.14.in paruo volum. ver. 7. & col.penult.ver.7.9.allegat Archidiaco.in c.frater.17.q.4.vbi idem sentit. 1

Secundum eum per c.fina.eod.tit. Nam si delinquens in ecclesia non gaudet.per d.c.fin.à forciori non gaudebit delinquens in persona ecclesiastica.secundum Ioan. de bichis. vbi supra qui allegat.c.nullus.17.q.4.secũdum vnum intellectum, scilicet, quòd si clericus percutiat clericum, & fugit ad ecclesiam debet per episcopum puniri.& sic videtur, quod non gaudet immunitate.allegat glo.& ibi Lauren.& Archi. in d.c. frater.allegat etiam glo. & ibi Innocen.in d.c.inter alia. allegat etiam Gofredum in summa eod. titu. §. sed quæritur, & in hoc residet d. Ioann. bichis vbi supra.

Aduerte.ego non reperio glo.nec Archidiac.in d.c.frater hoc sentientem neque glo. & Innocen. in c.inter alia.nec obstat d. c.nullus: nam ibi loquitur in clerico percutiente clericum. nam clericus non gaudet immunitate (vt dixi supra.) in 21.fallentia, & nos loquimur in laico percutiente clericum.

Ioannes barberij in viatorio iuris, in ti.de violatoribus immunitatum

nitatum.fo.17.col.4.ponit.7.casus in quibus quis nō gaudet immunitate. Secundus casus est in interficiente clericum. nihil allegat, & eum refert Nicolaus Boeri, in decis.q.190.in prima parte.fol.19.nume.3.

Qui delinquit in ecclesiam, scilicet frangendo eam, vel comburendo, vel spoliendo.

Summarium 33. Fallent.

1 Qui delinquit in ecclesiam eā frangendo, uel cōburendo nō gaudet immunitate

1 ALLIT in illo, qui frangit † ecclesiam, vel comburit eam. secundum Ioan. Fabr. in l.1. de his qui ad eccle.confug, C. Nam ibi quod de iure canonico, omnes gaudēt immunitate nisi insidiatores itinerum, & depopulatores agrorum, vel homicide pensatis insidijs, vel delinquens in ecclesia, vel prope. dixi de istis, supra. vel delinquens in ipsam qui frangit, vel comburit eam. allegat c. conquesti de sent. excom. & c. canonica. 11.q.3. Ioan. Igne. in l.1.§.si dominus. ad Sillini.ff. col.3.fol.156.co.4. ponit cōclusionem. Nullum ecclesiæ immunitate esse priuandum, præterquā in casibus c. inter alia, & c. fina. isto titu. & c.1. de homici. & libr. 6. secundum Ioan. fab. in d.l.1. nisi quis ecclesiā fregerit, & postea combusit, per d.c. conquesti. & c. canonica. Vult Ioā. Igne. quod duo requirantur, ad hoc quod nō gaudeat immunitate, quod frāgat & comburat, quod secus secundū Ioan fabr. qui innuit, quod delinquentes in ipsam ecclesiam eam frangendo, vel eam comburendo non gaudebunt immunitate. Idem tenet Guido Pape in quæstionibus delphinatus.q.121. vbi dicit, quod depopulatores agrorum, &c. non gaudent immunitate d.c. inter alia, nec delinquentes in ecclesia d.c.fi. eod. titu. nec delinquentes contra ecclesiam c. conquesti. de sen. excom.

Aduerte. Nam c. conquesti habet duos intellectus. Primus est quod ille qui cum effractione spoliat ecclesia & sic duo requiruntur. scilicet effractio & spoliatio. alius intellectus est, quod sufficiat vnum ex prædictis. scilicet effractio, vel spoliatio, effractores Ecclesiarum sunt excommunicati, & spoliatores etiam sunt,

excommunicati. Communis opinio, est quod illa duo simul requiruntur, ad hoc quod ille text. habeat locum.

Quoad propositum nostrum, ego crederem, quod delinquentes in ipsam ecclesiam.s. frangendo eá vel comburendo eam, non gaudebunt immunitate ecclesię. Nam quoad istum effectum, sufficit, quod delinquat in ipsam ecclesiam. & ista fuit intentio Ioan. Fab.

Sacrilegus.

Summarium 34. Fallent.

1 Sacrilegium immunitate non donatur.
2 Quis Sacrilegus dicatur.

Fallét. 34.

SACRILEGVS † non gaudet immunitate. c. frater. 17. q. 4. cum duobus seq. Nicol. boe. in suis decis. q. 110. fo. 116. in prima parte. d. quis dicatur sacrilegus. text. in c. quisquis. & c. si quis contumax. 17. q. 4. tollens sacrum de non sacro, sacrum de sacro. de multiplici sacrilegio. Car. in cle. 1. q. 1. de pœni. Feli. post Maria. in c. cum sit de foro competenti. plenissime per Ludo. Montalbum, in tract. de reprobatione sententiæ Pilati. fo. 180. in 10. volu. 1

Sacrilegus † etiam dicitur, qui extrahit personam ab ecclesia: 2
Nam sicut auferendo rem non sacram de loco sacro, est sacrilegus, vt supra dixi: ita auferendo personam, vt cum liber ad eam venit eadem libertate tueri omnimodo debet. Hostié. in sum. de immu. eccle. co. 6. cum seq. & talis non gaudet immu. Marcus de mantua. cōs. 211. nu. 9. collecta. in d. c. si. eo. ti. & de isto sacrilegio dixi supra in 1. & 2. ampliatione. 2. fallen. & ibi refero collecta.

De violante Ecclesiam.

Summarium 35. Fallent.

1 Violans ecclesiam, illius immunitate non gaudet.
2 Vilatores ecclesiarum, qui dicantur hic Tractatu remissiue.

RIGESIMO QVINTO, fallit, In quolibet Fallét. 35.
1 delicto † violante ecclesiã. secundũ Sali. in l.autem si quis de adulte. C. in fine ver. de iure. vbi dicit, quod de iure canonico, ecclesia habet immunitatem: præterquam in casu. c. fin. eod. tit. quod forte, per rationem ibi positam ad quodlibet delictum: per quod ecclesia violetur, extendi potest. & quod violatores ecclesiarum non gaudeant immunitate. Innocen. in d.c. inter alia, in fine. vbi dicit, quod is, qui in ecclesia aliquem occidit, ecclesia eum non defendit, quia ecclesiam violat. Idem Card. in c. inter alia. q. 10.

Petrus Belluga in speculo principum. fo. 51. co. 1. ver. restat videre. vbi dicit, quod violans ecclesiam, non gaudet immunitate. retuli Inno. Car. & Petrum Bellu. in 3. fallen. supra.

Item violans immunitatem, dicitur Sacrilegus. secundum Panor. in c. fi. col. 1. ver. credo tamen posse dici. eod. tit. vbi dicit, quod negari nõ potest, quin commiserit sacrilegium delinquendo in ecclesia, cum per hoc violauerit eius immunitatem: & ideo Sacrilegus non debet gaudere immunitate. c. frater. 17. q. 4. cum duobus sequentibus. Nicolaus Boe. in suis decis. q. 110. fo. 116. nume. 3. & nume. 9. in 1. parte. vbi prædicta refert.

2 Qui dicantur † violatores ecclesiarum, & qua pœna puniantur. vide infra quæstio. 11.

In Bannito.

Summarium 36. Fallent.

1 **Banniti diffinitiue nostre, delicti non habet immunitatem.**
2 **Secus, si interlocutoria Iudicis sententia, bannitus fit.**

ALLIT TRIGESIMO SEXTO, Stante Statuto de bannito impune, occidendo occidens bannitum in ecclesia, non est puniendus, vt homicida: sed vt violator ecclesiæ. & posset probabiliter di- Fallét. 36.
1 ci, quod bannitus † diffinitiue pro delicto, confugiens ad ecclesiam, non gaudet immunitate. Nam vanum

inhæret ossibus, sicut lepra vbicunque moretur, remanet banitus. per glo. quæ prædicta latius refert in pragmati. sanctio. in titu. de interdict. indifferenter non ponendis. in ver. inde. co. 2. & sequen. fo. 196. coll. 4. in fine & consequen. Si tamen banitus † interlocutorie propter contumaciam, aut diffinitiue 2
propter delictum post banum commissum, confugit ad ecclesiam, tuendus erit ab ecclesia. per d. glo. quæ hoc dicit in fi. pri. co. fo. 197. Iaco. de bello vi. in aut. de manda. princi. §. sed neque. colla. 3. dicit. co. 2. ver. argumentum est, quod banitus impune possit offendi in ecclesia, cum per statutum ciuitatis impune possit offendi. argumentum est contra: quia Princeps, hodie potestatem non videtur habere in ecclesia. & sic Iacob. de bello vi. vult innuere, quod banitus debet gaudere immunitate.

Marcus de mantua, consi. 91. vult, quod banitus, qui ex forma statuti, potest occidi, si fugiat ad ecclesiam, non gaudet immunitate. Tene Fallentiam, non potest extrahi ab ecclesia, nec minus occidi, per supradicta.

In obligatio ad ratiocinia.

Summarium 37. Fallent.

1 Obligatus ad ratiocinia, an iuuari possit nostro priuilegio.

Fallēt. 37. RIGESIMO SEPTIMO, fallit, Obligatus ad ratiocinia, an † possit extrahi? quærit Ioan. Igne. 1
in l. 1. fo. 14. in prin. ad sillani. ff. & se remittit ad not. per Hostien. Ioan. and. & alios, in c. vni. de obli. ad ratiocinia. & etiam tex. & glo. in. §. sancimus. in auten, de monachis. colla. 1. & ibi per Iacob. de bello vi. & Bar. & Archi. in c. si quis incognitus. 17. q. 2. & Lucas de pen. in l. vni. C. de palatijs, & domi. lib. 10. & moder. in l. 1. de seruit. fugi. C.

Summarium

Summarium 38. Fallent.

1 Mercator fallitus, si ad ecclesiam confugerit, inde eximere licet.

1 TRIGESIMO OCTAVO, fallit, † In mercatorum. f. En los Mercaderes que se lebantan con la hazienda agena: Nam isti si aufugiãt ad ecclesiam, non debent gaudere immunitate. Tenet hoc expresse Nicol. Boerij in decis. q. 215. nu. 7. fo. 28. arg. §. publicorum vero tributorum, ibi quoniam Fiscalium ratio, & militibus, & priuatis, ipsisq; templis; & cunctis Reipub. vtilis, & necessaria. in aut. de mand. prin. colla. 3. & l. pœne. de exactionibus tribu. 6. lib. 10. Fallẽt. 38.

Summarium 39. Fallent.

1 Transfuga si ad ecclesiam confugiat, non gaudet immunitate.

1 FALLIT XXXIX. in † transfuga. Nam ipse, si aufugit ad ecclesiam, non gaudet immunitate, quoniam iste talis æquiparatur publico latroni. secundum Marcum de mantua. cons. 91. nam secundum eum, ille qui est rebellis & proditor patriæ, est transfuga. l. qui omisione. §. qui deserant de capi. dimi. ff. Refert Ancha. in c. 1. de constit. co. & Bar. in l. incipiente, Lucanę ciuitatis. Bar. ibi loquitur de transfuga, & dicit nu. 18. in paruo vol. quod illi dicuntur transfugæ, qui ab his, sub quorum imperio sunt, desistunt, & in numero hostium se transferunt. d. l. omisione. §. qui deficiunt. & æquiparantur banito, quia sicut banitus ex forma statuti, potest impune occidi: ita transfuga. & sic talis transfuga, non gaudet immunitate, & interficientes eum, gaudent immunitate. secundum Marcum. vbi supr. Fallẽt. 39.

VENIO AD QVAESTIONES.

Extrahere propria autoritate.

Summarium 1. Quæstio.

1 An Iudex secularis, possit alicui eijcere ab ecclesia.

Prima Quæstio.

N I V D E X secularis possit propria autoritate extrahere illũ, qui non gaudet immunitate.

Iacob. de bello visu, in sua practica in titul. de fuga reorum, & immunitate ecclesiarum. fo. 47. co. 2. & 3. dicit, quod si aliquis delinquit in ecclesia, tunc † iudex secularis 1 non potest eum extrahere de ecclesia, sed episcopus loci, & eum tradet Iudici seculari, si est laicus. auten. si quis de adulte. C. ratio est quia iste talis non delinquit in suo territorio. Ideo nõ potest manus mittere, sed vbi aliquis delinquit extra ecclesiam, puta quia cõmiserat homicidiũ, & fugerat ad ecclesiã, tunc Iudex secularis põt eũ extrahere. ratio est, quia in suo territorio deliquit. l. quod ait. in prin. de adul. ff. in auten. de mã. prin. §. sed neque. coll. 3.

Cynus, in l. præsenti, de his qui ad eccle. confug. col. 2. ver. 2. quæro. vbi quærit. nunquid Iudex secularis, potest extrahere delinquentem ab ecclesia, in casu, in quo nõ debet gaudere immunitate, dicit aut deliquit in ecclesia, tunc est de iurisdictione ecclesiæ, & punitur per iudicem ecclesiæ, & non per secularem. in aut. vt liceat mar. §. quia vero. co. 8. aut deliquit extra ecclesiam, tunc extrahitur per iudicem laicum. in aut. de mand. prin. §. neq; homicidas. colla. 3.

Cyn. in auten. si quis de adult. C. idem tenent, quod in d. l. præsenti. & dicit id quod Iaco. de bellovis. quem retuli in principio istius quæstionis.

Alberi. de rosa. in d. auten. si quis tenet etiam id, quod Iacob. de bellovi.

Ioan. fab. in §. fi. de his qui sunt sui, vel alieni. insti. ver. sed quæro. dicit, per quem extrahetur malefactor de ecclesia in casibus, quibus potest extrahi. videtur per laicos & rectores ecclesiarum. auten. si quis de adulte. C. sed forte hoc non procedet de iure canonico, quia fieret irregularis. vnde potest dici, quod Iudex possit extrahere. vt patet in d. §. neque homicidas. de manda. princ. colla. 3. Hæc Ioan. fab. vbi supr.

Ioan.fab. in d. auten. si quis de adulte. C.dicit, quod ecclesia non tuetur eum,qui in ecclesia deliquit.c.fi.eo.tit.Sed cur Iudex secularis,eum non extrahit.vt in §.sed neque.de man.prin.col.3. dicas,quod maritus non potest extrahere. vt in d. §. sed forte Iudex potest.Hæc Ioan.fab.vbi supr.

Ange.de aretio.in tractatu maleficiorum in ver. fama publica. q.4.fol.21.co.1.ver.4.quæro dicit,quod propter crimina atrocia vt propter homicidium,raptum virginum, & similia potest capi in ecclesia, & de ea eximi. per text. & ibi glo.in §.neque autem in d.autent.de manda.princip. Intellige dum modo prius requiratur episcopus,vt eum tradi faciat.Itaq; iudex secularis requirat episcopũ, vt sibi tradi faciat. Ipso autẽ annuente poterit postea extrahere.allegat Sali.in d.autẽ.si quis refero Sali.infra.& idem Ang.in tractatu maleficiorum. in ver. inscalis fo.102.co.4.& sequent.Ange.de perusio in auten.siquis de adulte.C.dicit,quod si ex forma statuti, vel iuris malefactor potest capi propria autoritate,potest capi etiam in ecclesia,sed non debet extrahi ab ecclesia, sed recõmendandus apud prælatũ ecclesiæ, vel clericos eius,nec poterit extrahi inde per iudicem secularem, sed debet tradi per prælatum ecclesiæ iudici seculari ad eius requisitionem, & hoc ideo, quia deliquit in ecclesia,si autem ad ecclesiam confugisset, posset extrahi extrahendus est tamen sine tumultu,ne diuina turbentur officia.§.sed neque in aut.de mand.princi.colla.3. iuncta l.siquis in hoc genus de epis.& cle.& dicit Ang.quod hoc etiam fuit de mente Petri.& Cyn.in d.auten.si quis.

Angel. de perusio in §.fina.in auten. vt liceat matri,vel cunæ, colla. 8.in fine. dicit no.text.quod maleficio commisso extra ecclesiam, existens in ecclesia non potest extrahi. l.1. de his,qui ad ecclesi.confug. C. sed pro maleficio commisso in ecclesia potest extrahi.vt in d.§.fina.

Sali.in l.siquis adul.C.in 6.no.notat ex tex.quod iudex ibi per se, vel eius familiam non extrahit delinquentem de ecclesia,sed ad episcopum loci mittit,vt delinquens sibi tradatur.Oppo. Petri.& Cyn.§.sed neque homicid.in autent. de mandat. princip. colla.3.Solu. Petr.& Cyn.quod in d.auten.delinquit in ecclesia & in d.§.sed nec extra ecclesiã.Vnde tunc potest autoritate pro-

pria extrahi. retuli Cy. sup. Sali. vbi sup. non credit hoc esse verũ, quod siue intra, siue extra deliquerit, & ad ecclesiam confugiat, nõ debet defendi per ecclesiam, intellige vt prius requirat episcopum, qui sibi tradi faciat, eo autem non annuente iudex extrahat, & dicit Salice. vbi supra. nota quod hodie episcopus incurreret irregularitatem tradendo potestati. Ideo. d. autent. si quis non seruatur in clericis. hæc Salicet. vbi supra.

Marianus Sozinus in tractatu de citatione in 17. articulo q. 5. fol. 30. col. 2. ver. & an iudex secularis, vel ecclesiasticus, sit ille, qui in dictis casibus exceptis possit extrahere de ecclesia. Refert se ad Cyn. & alios. in d. l. præsenti. & ad Panor. in d. c. inter alia. refero Panor. infra nihil aliud dicit.

Signorolus de homodeis in repetitione. l. nemo. de sacr. sanct. eccle. C. nume. 13. fol. 24. col. 2. ver. 5. nunquid. quærit ibi: an potestas possit confugientem capere in ecclesia, & antequam decidat, quærit in quibus casibus ecclesia est tutela, & in quibus non dixi ego supra in fallent. Vnde concludit, quod in casibus, in quibus ecclesia est tutela, planum est, quod non, aut loquimur in his, in quibus ecclesia non est tutela, & tunc si delictum est cõmissum in ipsa ecclesia potestas non potest manus inijcere, nec per se, nec per breuiarios suos, sed notificetur episcopo, vel defensori ecclesiæ, vt ipsum delinquentem tradat in manibus potestatis puniendum. secundum leges suas. autent. si quis de adulter. C. Si vero deliquit extra ecclesiam, in potestatis territorio & non in loco exempto, vnde macula delicti in eius territorio fuit affectus, & cum ipsa macula in ecclesiam confugit, & sic quasi ante affectum poterit potestas manus incijcere. Sed cum deliquit in ecclesia videtur deliquisse, quo ad quid in loco exempto, & sic non videtur macula delicte affectus in territorio potestatis, & tunc manus non inijcit, sed notificat Episcopo, vel deffensori (vt supra dictum est) dictus Signorolus, opponit contra hoc, si locus ecclesiæ est exemptus, & non censetur in territorio, & tunc nullo casu poterit potestas in confugam ad illum locum manus inijcere. l. cum vnius. §. final. de bonis autor. iudi. possi. ff. Item nemo debet falcem in alienam messem immittere. l. 3. de acquirend. rerum domin.

ff. ratione

ff.ratione licet locus ecclesiæ dicatur exemptus ab humanis vsibus.d.l.nemo.de sacro sanct.eccle.C.cum similibus,tamen secũdum quid inhæret territorio temporali, & quoad quid transit, cum vniuersitate,licet nõ per omnia.l. in modicis de contrahen. emptio. ff. ergo ex his determinatur quæstio: an potestas confugam possit extrahere de ecclesia.hæc Signorolus vbi supra.

Practica ferrari.in forma inquisitionis fol. 221.co.1. indistinctę tenet,quod potest per secularem extrahi.dixi supr.in 2.præsup.

Ioan.igne. in l.1.in princi.ad Sillani.ff.fol.14.co.1.dicit,quod iura canonica permittunt reos ab ecclesia extrahi,etiam vi in casibus,in quibus non gaudent immunitate per c.inter alia.eod.tit. c.1.de homicid.cum similibus, & legitur Regum tertium. c.2. de Ioab.quia in regem conspirauit, & duos viros prodiciose occidit,fuit à templo extractus. Christus etiam numularios à templo eiecit,quia in Deum, & in ecclesiam in templo peccauerunt. vt latius per Ioan.igne.vbi supra.

Guillielmus benedicti, in repetione.C. Raynuntius de testamentis.in ver.& vxor.num.444.ver.pariter vbi delinquens.fol. 89.in antiqua impressione, dicit,quod in casu in quo gaudere nõ debet ecclesiastica immunitate.iuxta c.1.de homici.& d.c. inter alia.Officiarij regij eos capiunt,&ab ecclesia eos extrahunt,sine alia declaratione per ecclesiam fienda,& dicit,quod ita vidit plu ries seruari.Narrat factum & arrestum,quod vidit Tolosæ.vt ibi latius per eum. & in noua impressione est fol. 4463. in secunda decisione.nume.152.

Archidia.in c.diffiniuit. 17. q.4.in ver.non obstraxit.dicit argumentum huius literæ dicunt quidam.Idem in publico latrone de quo habetur in c.sicut ea causa. scilicet quod extrahendus est per sacerdotem. vt in c.diffiniuit,nec in hoc casu dicitur eum tra dere morti,sed lex c. cum homo iuste.23.q.5.& sic videtur Arch. sentire, quod in casibus,in quibus non gaudet, debet extrahi per sacerdotem.

Card.in d.c.inter alia.co.2.ver.sed secundum Petrum, loquẽs de casu.c.1.de homicid. scilicet de homicida insidioso, quod talis de iure non est defendendus,& quod non puniretur,qui talem extraheret.

Ioan.

Ioan. and. in d.c.inter alia. super ver. poteſt.dicit à quolibet, & ſic vult,quod quilibet poteſt extrahere illum, qui non gaudet immunitate.

Marian.Sozin.in c. poſtulaſti de foro compe. co.6.q.16.fo.93 co.3.ver.&.aduerte, dicit quod ſi delictum eſt commiſſum in eccleſia laicus non poteſt capere, & extrahere malefactorem, ſed epiſcopus debet eum capere,& dare iudici ſeculari, vt in autent. ſiquis ei de adult.C.ſecus autem ſi deliquit extra eccleſiam,& poſtea fugit in eccleſiam, quia tunc poteſt capi, & extrahi per laicum.idem ibi in additio.ad Sozi.in litera a.

Guido Papa in quæſtionibus Dalphi. q.121. co.2.in fine dicit, quod extrahens ab immunitate illum, qui non debet gaudere immunitate,non dicitur infringere immunitatem.Allegat Card.in d.c.inter alia.retuli Car.ſupr.licet Salice.in d.auten.ſiquis dicat quod prius debeat requiri licentia ab epiſcopo. licet non obtentu.retuſi ſupra Salic. quod tamen non ſeruatur in hac curia Parlamenti. dicit Guid. vbi ſupra.quia Cardinal. in clementi.1.de officio ordinario tenet indiſtinctè, quod debet ab epiſcopo extrahi,vbi delatus non gaudet immunitate, & Guid.vbi ſupra. in finalibus verbis, quærit an officialis poſsit extrahere clericum de immunitate. Refert Ioã.fab.inſtit. de his,qui ſunt ſui vel alieni iur.quod ſic retuli ſupra.& Guido. ſe refert ad Card.in clem. 1.de pœni.& remiſs.& dicit,quod ipſe Card.in clemen.1.de offi. ord.tenet,quod delatus debet extrahi per epiſcopum.vbi delatus non gaudet immunitate hæc Guido vbi ſupra.

Aduerte tamen, quod Card.in d.clemen.1.de officoi nihil loquitur in iſto caſu,& clement.1.de pœ.& remiſs.Car.non loquitur,nec dicit,quod delatus,debeat extrahi per epiſcopum.

Gloſ.pragma. ſanct.in titu.de interd.differen.non ponendis in ver.inde. co.fi.in princip.fol.198.co.2.in prin.dicit,quod iudex ſecularis poteſt extrahere delinquentes ab eccleſia in caſu, vbi non habet immunitatem. allegat c.1. de homicid. ibi auelles,in ſenſu literali.& Cyn.in l.præſenti.& doctores in c.inter alia.

Panorm.in c.inter alia eod. titu. co.penul.ver.vlterius quæritur quærit, quis extrahet iſtos de eccleſia violenter in caſibus in quibus poſſunt extrahi. Refert diſtinctio.Cy. in l.præſenti.retuli ſupra

ſupra.& refert etiam Bart.in l. ſi cui.de accuſa.ff.vbi dicit,quod punitio delictorum in eccleſia commiſſorum, pertinet ad iudicem ſecularem, & non ad iudicem eccleſiaſticum ex quo delinquentes ſunt laici. Idem Ange.de maleficijs in glo.in ſchalis ſancti Petro.& hoc eſt contra Cyn.& alios,quos ſupra retuli.

Panorm.in c.inter alia.co.pen.quo ad iſtud dictum Bart.in d. l.ſi cui quærit,nunquid eccleſiaſticus poſsit punire delinquentem in eccleſia de ſacrilegio, dicit quod ſic quia videtur violare immunitatē eccleſiæ, aut quæritur:an poſsit eum punire directē de crimine ſeculari ibidem commiſſo.dicit,quod non,quia eccleſia non habet territorium,niſi reſpectu eorum,quę ſunt,ſeu pertinent ad forum eccleſiaſticum.c.poſtulaſti,& notata ibi de foro comp.

Petrus de Ancha. in d. c.inter alia.co. fina.ver.aduerte, dicit, quod in caſibus,in quibus ad eccleſiam,quis confugit,debet prælatus in caſu, in quo non poſsit extrahi,eum cuſtodire, ne fugiat, & in caſu, in quo poteſt extrahi, debet hoc pati. & ibi col. 2. ver.ſed nunquid.Iudex dicit, quod ſi quis deliquerit extra eccleſiam, & ad eam confugit, poterit inde extrahi per iudicem ſecularem.

Steph. Aufr.in repet.cle.1.de offi. ordi.14. reg. fall.18.ver. ſed quis extrahet delinquentē in eccleſia, vel alibi delinquentē & ad eā fugientē in caſibus,inquibus immunitate gaudere non debet. Breuiter dic,quod laicus extrahitur, per iudicem ſecularem.allegat Ioan. Fab. 1.§.de his qui ſunt ſui, vel alieni iur.& ita videtur velle Panor.in d.c. inter alia.licet aliter ſentiant Petrus, & Cy. in l.præſenti.& Ange.in auten.ſiquis. Opinio Ioan.fab.ſeruatur de facto.hæc Stephanus vbi ſupra.fo.35.co.3.

Ioann. bichis in d.tractat. de immunitate eccleſia. col. 6.ver. fallit quinto,dicit,quod criminoſi qui non debent gaudere, ſunt extrahendi ab eccleſia per iudicem eccleſiaſticum. Allegat Archidiaco.in d.c.diffiniuit.retuli ſupra.in hoc reſidet.

Guillielm.Mayne.in regula non eſt figu.de regu.iur.ff.fo.322. col.1. numer. 2. dicit,quod ille,qui in caſu permiſſo à iure poteſt extrahi de eccleſia,poteſt extrahi,per quemcunque priuatum.allegat Ioan.and.in d.c.inter alia ſuper ver.poſſunt.retuli ſupra.licet Petrus de bella pertica, & poſt eum Cyn. diſtinguunt in l. præſenti.

præſenti.de his,qui ad eccle. confug. C.retuli ſupra. Cyn.& dicit Guilliel.§. videtur, quod per quemcunque laicum poteſt extrahi,quia epiſcopus, vel clericus extrahens eſſent irregularis. ſecundum Ioann. Fab. in autenti. ſiquis de adulte. C.retuli ſupra. & non loquitur de irregularitate. Neque requiritur declaratio iudicis eccleſiaſtici, ex quo per quemlibet poſsit extrahi, quod tenet Petrus de vic. in ſuo alphabeto ſuper ver. immunitas.§. quinto. ver. quod etiam ſine declaratione. & no.in ſumma confeſſorum lib.1.titu.de immunita.eccleſi.q.2.Hæc Guillielm. vbi ſupra. & refert ſe ad dicta pereum in l. nemo,de domo ſua. ff.de regu.iur.fol.250.col.2.num.25.ver.ſecundum eſt. Refert Salice. in autent.ſiquis de adult.C.retuli ſupra, & refert etiam Ang.areti.in tractat.de malefic.quem ſupra retuli.

In additionibus ad Bart. in l.ſi cui.§.final.de accuſa.ff.in litera a. dicitur, quod ſi delictum eſt commiſſum in eccleſia, iudex laicus non poteſt ibi capere, ſed Epiſcopus: & debent eum tradere iudici ſeculari. Allegat Cyn. in d.autent. ſiquis ei.dicitur tamen ibi,quod Romanus,conſi. 227. &.234.ſentit, quod nec epiſcopus poteſt facere capere in eccleſia clericum propter delictum. Ludouicus, in dictis conſilijs loquitur generaliter. ſcilicet,quod nullus extrahitur ab eccleſia.

EX prædictis reſultant opiniones ſequentes.

1.opi. PRIMA eſt, quod laicus delictum committens in eccleſia, licet ſit caſus, in quo quis non gaudet immunitate,non poteſt extrahi per iudicem ſecularem:ſed epiſcopus loci,tradet eum iudici ſeculari.

2.opi. SECVNDA opinio eſt,quod ſi delinquens extra eccleſiam fugerit ad eam,& ſit caſus in quo non debet gaudere immunitate,non poteſt extrahi per iudicẽ ſecularem. Iſtas duas opiniones tenet Iac.de bello viſ.Cy.Albe.Signo.retuli ſup.& Mar. Sozi.

3.opi. TERTIA opinio eſt,quod in caſibus,in quibus, quis nõ debet gaudere immunitate,non eſt extrahendus per ſecularem, niſi prius requiſito epiſcopo,vel ſacerdote.Iſta fuit opinio Salicet. & Ange.de aretio.& Ange.de peruſio.retuli ſupra.

Quarta

Quarta opinio, est quod in casibus, in quibus quis non debet gaudere immunitate, debet extrahi per sacerdotum. Ista fuit opi. Archi. & Ioan. bichis. retuli supra. 4. opi.

Quinta opinio, est quod vbicunque quis deliquerit, siue in ecclesia, siue extra ecclesiam, potest extrahi per Iudicem secularem in casibus, in quibus non debet gaudere immunitas. Ista fuit opinio Ferrarij, Cardi. Igne. Guido. papæ. Pragma. sanct. Ancha. Benedicti, Stephani Aufrerij. Et ista est communis opinio, & seruatur in practica. 5. opi.

Tam communis opinio, quàm aliæ opiniones, loquūtur, quãdo vere constat de casu, in quo quis non debet gaudere immunitate. & isto præsuposito pro vero, procedunt prædictæ opiniones. & sic procedit prædicta Quæstio, quando notorie constat delinquentem non debere gaudere, vel est declaratum, non debere gaudere: Nam tunc potest extrahi per secularem, & in isto casu, quo quis non debet gaudere loquuntur Doctores supradicti. Vnde dicit Ioan. Bichis, in d. tractatu de immunitate eccle. fol. 73. co. 2. in fine, quod si publicus latro, confugit ad ecclesiam, & Iudex eum repetat, ipse vero negat se esse publicum latronem, propter manifestum, & notorium factum, non adhibetur solemnitas declarationis. vt ibi per eum. Cõis opi.

Summarium 2. Quæstio.

1 Si quis immunitate gaudere nõ debere asseratur, quis de hoc cognoscet, num Iudex ecclesiasticus, an uero secularis.

2 In hanc rationem, plures opiniones Doctorum, hic legito.

3 Quid iuris, si Iudex laycus, & ecclesiasticus non cõueniant. nu. 7. 8.

4 Quæstio facti, per quem Iudicem examinanda sit.

5 Ex alieno territorio, delinquens extrahendus non est.

6 Quis cognoscet, an latro captus sit in territorio ecclesiæ.

7 Quando Secularis, & Ecclesiasticus discordant, quem superiorem adire poterunt; & quis eorum superior dicetur.

8 Quid iuris, si plures Iudices æquales sint.

9 Quando delinquens fugit in ecclesia loci, ubi non est Iudex Ecclesiasticus, quid statnendi.

10 Quatuor opi. Doct. in hac Quæstione principali.

11 An summatim Iudex cognoscere qñ quis immunitate gaudere debeat.

2.quæstio. ECVNDA Quæstio, quando dubitatur an sit casus, in quo debeat gaudere, † vel ne: quis cognoscit an debeat gaudere: an ecclesiasticus vel secularis: Pluries vidi istam quæstionem in facto, & non vidi eam declaratam.

Refero Opiniones.

1.Opi. ¶Prima, est Petri de Belluga, ciuis Valentiæ, Consiliarius Regis Alphonsi Aragonię, qui istam quęstionem in terminis sequentibus ponit in tractatu, qui intitulatur Speculum principis, in rubri.11.& in §. sed quia loquitur. fo.49.nume.19.fo.51.co.1.in fi. ver. sed pone, quod homicidium. & refero eum ad literam eo: quia forte non reperitur apud omnes, & est vt sequitur, Sed pone quod homicidium, vel vulnus factum est, & dicitur, quod intra 30.passus, vel intra ecclesiam, vel in casibus exceptionis: & sic dicitur criminosus, non gaudere immunitate, quis erit Iudex competens cognoscendi de hoc. & primo videamus, cum allegatur quod sit publicus latro, vel depopulator, quis cognoscit Iudex secularis, vel ecclesiasticus. dic quod quilibet Iudex, potest de hoc inquirere, & agnoscere ad suos effectus, Iudex secularis, ad hoc, vt possit eum extrahere, vt non gaudentem immunitate: & sic taliter punire, tanquam hominem sui fori. maxime data regula, quàm ponit Bar. in l. titia solu. matri. ff. & in l. omni nouatione, de sacr. sanct. eccle. C. & in l. quoties de iudicijs. C. quia ex quo super facto est dubitatio Iudex secularis, potest de eo cognoscere: maxime de fori huius regni Valentiæ. Iudex etiam ecclesiasticus cognoscet ad effectum defendendi immunitatem, vel remittendi, sine cautione. de qua in c. diffiniuit.17.q.4. & potest de illis qualitatibus cognoscere. p not. p Arch. in c. sequens. l. distinct. & per Anto. in c. tuam de ordine cogni. & interim is qui ad in eũ humanitatẽ cõfugit, ibi custodietur, & ponetur in cõpedibus & catenis, per vtrũq; iudicem, quia immunitas stante dubio nõ spolietur. arg. c. si Iudex laicus. de sen. excõ. li.6. Sũt verba dict. Pet.

Sed maior dubitatio est, cum altercatio, si infra immunitatem deliquit, vel ne: & si gaudet immunitate, qs erit Iudex cõpetens, secularis, vel ecclesiasticus. non refero hic Petrum de Belluga ad literam, sed refero in summa dicta per eum, & arguit pro & contra

contra,& refert opinionem Cyn.in d.l.præsenti, & in auten. si quis retuli supra: Nam secundum opinionem Cyn. ecclesiasticus erit Iudex,tamē dictus Petrus de belluga.in fi. ver.dicas ergo.cō cludit,quod cognitio,an debeat gaudere,vel ne,ille qui deliquit infra immunitatem,vel extra,vterq; Iudex de illis qualitatibus poterit se informare & cognoscere,vnus ad effectum puniēdi sacrilegium contra immunitatem infligentem. & iste est ecclesiasticus Iudex,alius ad effectum condemnandi de crimine principaliter commisso,& sic quilibet pro suo interesse,potest cognoscere,vt succedāt: quæ supra diximus,in quæstione proxima,quādo negatur esse latro,vel populator,& interim,vt diximus,criminosus stat captus. hæc sunt verba Petri de belluga, vbi supra d.§. sed quia.fo.52.dicam de hoc in quarta opinione infra in fine.

Conclusio prædicti Doctoris est,quod tā in primo casu,scilicet quando delictum committitur,extra ecclesiam,& quando delictum committitur infra immunitatem,vterq; Iudex, scilicet,secularis de per se & ecclesiasticus etiam de per se ad diuersos fines, & insisto interim sit in custodia,vt dictum est. Conclusio.

2 Primo,ex dicti Doctoris † resultant sequentia. Primo quod secularis etiam cognoscit,an debeat gaudere. 1.Fi.

Secūdo,quod quousq; cognoscatur an debeat gaudere, nō debet extrahi ab ecclesia. 2.Fi.

Tertio, quod in isto interim,quod declaretur debet custodiri, in ecclesia in compedibus & catenis. 3.Fi.

Quarto,quod vterq; Iudex debet ipsum custodire. 4.Fi.

Ex prædictis resultat secundum prædictum Doctorem, quod quilibet Iudex,tam ecclesiasticus, quam secularis cognoscet ad suos effectus,secularis ad hoc,vt possit eum extrahere,si sibi constat,quod non debet gaudere,& sic illum talem punire tanquam hoiem sui fori. Vult innuere,quod si seculari constat non debet gaudere, potest ipsum talem extrahere,sine alia declaratione per ecclesiasticum fienda,& sine eius consilio, vel consensu. Conclusio.

Item ecclesiasticus etiam cognoscet,an debeat gaudere ad fines & effectum,quod si reperiat ipsum talem debere gaudere immunitate,defendet immunitatem,& si viderit immunitatē violatam,quia Iudex secularis ipsum extraxit,procedet contra secu-

larem, tanquam contra sacrilegum, & violatorem immunitatis: & si ecclesiastico constat per suum processum, ipsum non debere gaudere immunitate, tacebit, & dissimulabit. ista est resolutio dicti Doctoris.

Sed † quid si secularis cognoscit, & declarat ipsum talem non debere gaudere, & eum extraxit, Ecclesiasticus declarat ipsum debere gaudere. quid vltra faciet Ecclesiasticus? dic quod procedet per censuras contra secularem, tanquam contra sacrilegum, vt infra dico, in fine istius quæstionis.

2. opi. Secunda opinio Stephani Aufrerij, in tractatu arrestorum parlamenti. alias in Stylo Parlamentorum, in 2. parte, in titulo de forma arrestorum, in arresto 217. fol. 42. co. 1. dicit, quod curia Parlamenti, visis informationibus factis per primũ Hostiarium, quod quidam Bertrandus existens in immunitate ecclesiæ, non debebat gaudere immunitate, ordinauit ipsum extrahendum per dictum Hostiarium, seruatis solemnitatibus debitis, & in casu consuetis & adduceretur ad Prisionem conciergeris: qua de causa iste Bertrandus non gauisus est immunitate ecclesiæ ex hoc aresto: & quæ sunt solemnitates in hoc casu requisitæ. vide Speculat. in tit. de immunit. eccle. in princip. & per totum. Hæc sunt verba Stephani, vbi supra.

Speculator, nihil loquitur de istis solemnitatibus. Solemnitas, potest esse, quod requiratur Ecclesiasticus, vt eum tradat. secundum opinionem aliquorum. retuli in prima quæstione. & ista non est in vsu. Est etiam alia solemnitas, quod secularis dat cautionem. de qua in c. diffiniuit. 17. q. 4. de ista, dico in quæstione sequenti.

Guillielmus Benedicti, in repetitio. cap. Raynuntius, de testamen. in ver. & vxorem nomine ad ecclesiam, in 2. decis. nume. 152. fol. 94. co. 3. in noua impresione. in antiquis est. nume. 444. fol. 89. co. 2. in fi. & co. 3. dicit, quod vbi delinquentes sunt in casu, quo gaudere non debent immunitate ecclesiastica. iuxta cap. 1. de homicid. & cap. inter alia de immunitate ecclesiastica, officiarij Regis eos capiunt, & ab ecclesia extrahunt sine alia declaratione per Ecclesiam fienda. & dicit, quod vidit pluries seruari. & ita fuisse in Parlamento

Tolosæ

Tolosæ seruatum.refert Stepha.Aufre.vbi supra. & ibi d. Benedicti allegat plura motiua.

Et attenta opinione istorum doctorũ, Iudex secularis examinat testes ad se informandum, an sit casus in quo debeat gaudere, vel ne, & si per suam summariam informationem sibi constat, quod nõ debeat gaudere extrahit ipsum: & an ista summaria informatio sufficiat ad extrahendũ ipsum de ecclesia. Steph.aufr.vbi sup. innuit, quod sic. Nã istę informationes fiunt ad fines sciendi qualiter sit procedendum, & sint secrete, sine vocatione partis. secundum Feli. post alios.2.c.de testi. & si per dictam informationem constat de delicto, Iudex procedit ad captum, & post seruato iuris ordine procedit contra captum.

Et dicta informatio sufficit ad capturam. secundum Iacob. de bello visu, in sua practica iudiciaria, in titu. de inquisi. & prima forma.fol.46.co.2.in fi. & fo.seq. & Hyppo.de marsi.in practica sua criminali.in prin.

Istam opinionem ante prædictos tenuit Ioan.ferra. in sua practica in titu.de forma inquisit.col.11.retuli supra.in prin.istius tractatus in.2.præsupositione.

Et pro ista opinione quod secularis cognoscat, an debeat gaudere, & facit tex.in auten.si quis ver.si tamẽ in sacro oratorio de adulte.C.vbi.tex.quod si maritus inueniat vxorem suam loquentem cum aliquo in ecclesia, debet eos tradere defensori ecclesiæ, aut alijs clericis, vt ad eorum periculum seruetur diuisin in donec Iudex cognoscens hoc mittat Episcopo, vt isti ei tradantur. Ecce ergo tex.quod secularis cognoscet hoc, scilicet, an sit verum id quod maritus dicit, quod inuenit prędictos loquentes in ecclesia. Idem etiam dicit tex.à quo dicta, aut si quis fuit ex tracta.in autẽ. vt liceat marito, vel auię.co.8.§.quia vero.dicit ibi in fi.§.& generaliter disponimus, vt si quis inuenerit vxorem suam in ecclesia, cũ aliquo loquentem, & suspicatus fuerit turpis gratiæ causa eos alloqui, tradet eos maritus defensori ecclesiæ, vel clericis illius ecclesiæ, vt suo periculo eos diuisin custodiant, tandiu donec Iudex eos capiat dicta iura clare innuunt, quod secularis cognoscet de dicto delicto commisso in ecclesia. & dicit Angelus de Perusio. in d. auten. vt liceat marito. §. si quod de crimine

extra ecclesiam, Iudex potest per inquisitionem cognoscere, per d.text.& dicit Ange.ibi, quod litera vult, quod Iudex secularis cognoscet, & tamen fuit in ecclesia, & sic est extra territorium. facit lex, si quis hoc genus, de Epis.& cle.C. refert Cy. ita tenuisse in Ciuitate Senarum disputando d.l. si quis hoc genus dicit, quod irruens in Ecclesiam, & eius ministros vbicunq; sint, debet capi, & per Rectores prouintiæ puniri. Illa lex est canonizata in §. si quis hoc genus. can. in primis. 2.q.1.& in can. si quis suadente §. qui autem. 17.q.4.

ITEM pro ista † opinione, quod secularis cognoscit, an debeat 4 gaudere immunitate, vel ne facit illa doctrina vulgata, quod quādo super causa ecclesiastica venitur sola quæstio facti, secularis est competens, per Bar.& alios, in l. titia. solu. matrim. ff. Anto. Panor.& alij. in c. tuā de ordinis cogni.& Feli. post alios, in c. cum sit generale, co.3. ver.3. opinio, de foro cōpe.& latius per Stephanum aufre. in repe. Clem.1. de officio. ordinarius. Regula in fallē. 8.& sequenti, & fallent.20.

Vnde si vertatur quæstio an delictum sit insidiose perpetratum vel ne, vel an sit latro publicus, vel nocturnus depopulator agrorum, vel si deliquit in ecclesia, vel de alio casu, qui consistit in solo facto, Iudex secularis cognoscet super tali facto. per supr. dicta.

3. opinio. Tertia opinio est, quod Iudex ecclesiasticus cognoscet & non laic⁹ an talis delinquēs debeat gaudere, vel ne faciūt sequētia. 1.c. si de immu. eccle. vbi Ro. pon. mandat Archiepiscopus Toletanis, & Compost. publice nuncietis delinquentes in ecclesijs vel cimiterijs non debere gaudere immunitate.& sic videtur, debet quod ecclesiasticus declarare, an debeat gaudere, vel ne.

Posset ad hoc responderi, quia ibi dicti Archiepiscopi dubitabant, an tales deberēt gaudere immunitate ad fines, vt eos posset defendere, vel repetere à iudicibus laicis, respondet Papa, quod tales delinquentes in ecclesijs, vel cimiterijs non gaudēt immunitate. nō tamē ille tex. dicit, quod si dubitetur, an debeat gaudere vel nequod ecclesiasticus debeat cognoscere.

Secundo facit ca. ad episcopos cunctos. 17.q.4. vbi text. ad episcopos cunctos diximus iussionem, vt eos qui ecclesias violasse probentur accessu earum iudicent esse indignos.

Posset ad istum tex. responderi. Nam vult quod episcopi iudicent violatores ecclesiæ esse indignos accessu earum. Idest violatoribus ecclesiæ est interdicendus ingressus ecclesiæ. Secundũ Ioan. de turre crema. ibi & iste text. loquitur de eodem facto. de quo c. præcedens incipit frater. Nam ibi text. quod rapiens violenter aliquem de ecclesia debet excommunicari. & litera iudicent exponitur excommunicando, vel excommunicatos denunciando. & litera indignos, quasi diceret, & tu fac similiter. secundum Archidia. & Ioan. de tur. crem. ibi & sic dictus tex. non facit ad propositum quæstionis, nec probat istam secundam opinionem.

Item pro ista opinione facit text. in c. ex parte prima. de verb. significat. vbi casus, quod præpositus cuiusdam comitissæ, cœpit quemdam latronem in terra canonicorum. carnoterij pro vt canonici dicebant, fuit requisitus d. præpositus, vt latronẽ restitueret, quia dicebant in terra eorum captum fuisse. D. prępositus dicebat captũ fuisse in terra comitissæ. & d. comitissa obtulit cautionem dicens separatam stare iuri de restituendo latrone casu, quo dictus latro fuisset captus in territorio canonicorum, & non obstante dicta cautione canonici fecerunt supponi interdicto terram dictæ comitissæ quod relaxare noluerunt, nisi prius fieret emenda comitissa appellabat ad Archiepiscopũ. & dicebat corã Archiepiscopo, quod cõgrue satisfaciebat cauendo de stando iuri. Videtur ergo ibi tex. quod cognitio: an territorium ecclesię sit violatum, vel ne spectat ad ecclesiasticum. Nã dicta comitissa comparuit coram dicto iudice ordinario, vel conseruatore, & obtulit dictam cautionem (vt dictum est) volens stare iuri: an dictum territorium esset violatum, vel ne.

Ad istum text. c. ex parte potest responderi, vt sequitur.

5 Iste † loquitur de territorio alieno, à quo in nullo casu est permissum extrahere delinquentẽ, tamen ab ecclesia, sic in pluribus casibus, superius relatis. Vnde probato quod delictum est commissum in territorio probatur violatio territorij, quod secus est, in ecclesia. Nam probato, quod delinquẽs fuit extractus à iudice

ſeculari ab eccleſia non ſequitur, quod eccleſia ſit violata, quia ſunt plures caſus, in quibus permittitur, quis extrahi ab eccleſia ſine violatione.

Sed reſtat † videre quis cognoſcit: an dictus latro fuit captus in territorio eccleſiæ, vel ne. & videtur quod eccleſiaſticus: Nam coram eo fuit præſtita cautio de ſtando iuri, & debet intelligi de ſtando iuri corã iudice, coram quo fuit præſtita cautio. ita intelligit Salicet. in l. final. vbi in rem actio. C. & fuit opinio Azonis, quam refert ibi Salice. & ſic dicta comitiſſa quæ præſtitit cautionem de ſtando iuri. debet reſpondere coram iudice, coram quo præſtitit cautionem. 6

Glo. in d. l. fina. vbi in rem actio. C. ſentit, quod præſtans cautionem de ſtando iuri intelligitur, de ſtando iuri coram ſuo iudice. per l. ſi fideiuſſor. §. qui ſatis dare cog. ff. & Bar. in d. l. fi & Iaſ. in d. §. l. fi. ſi fideiuſſor.

Iſtæ opiniones pendent ex quæſt. an pro re mobili debeat quis conueniri, coram iudice, in cuius territorio eſt res mobilis. Salic. in d. l. fi. refert has opiniones. & Marian. Sozin. poſt Panormit. & alios. in c. ſane de foro comp. ver. Secunda declaratio recitat etiam has opiniones, quas Salice. refert.

1 opi. PRIMA fuit Azonis, & aliorum, quos d. Sozi refert, quod poteſt conueniri coram iudice, vbi eſt res mobilis.

2 opi. SECVNDA fuit Hugonis, quod debet remitti ad iudicẽ domicilij ſui, ſed tenetur ſatiſdare de ſtando iuri. per d. l. ſi fideiuſſor. §. fi. qui ſatiſda. coga. ff.

3. opi. TERTIA fuit Placentini, qui diſtinguit aut res mobilis eſt menſura in loco, & tunc habet locum prima opinio, aut non eſt menſura, tunc procedit ſecunda opinio, quod debet remitti, & tenetur ſatisfacere, & in effectũ ſatisfactionis ſecreſtari, & iſtam opinionem tertiam tenent Bart. & Bal. in d. l. fi. vbi in rem actio. C. vt latius per Maria. vbi ſupra.

Vnde ergo ſequitur, quod præſtans cautionem de ſtando iuri ſuper re mobili intelligitur de ſtando iuri coram ſuo iudice.

Quidquid ſit dictum. c. ex parte non clare probat iſtam opinionem. Nam dicta comitiſſa præſtitit cautionẽ de ſtando iuri (vt dictum eſt) nõ proptera probatur, quod cognitio aut territorium

eccleſiæ

ecclesiæ sit violatum, vel ne spectat ad iudicem ecclesiasticum.

In ista quæstione sunt considerandi duo casus. Primus quando deliquente existenstente in ecclesia dubitatur: an sit casus, quod debeat gaudere immunitate, vel ne, quid fiendum. 1. casus

Delinquens extrahitur ab ecclesia nulla habita discussione, seu cognitione, an debeat gaudere vel ne. ecclesiasticus eum repetit; secularis dicit, quod extraxit eũ in casu permisso. Vide infra quæstione 10. & 15. & 17. In primo casu placet mihi opinio Petri de belluga, quem retuli in principio istius quæstionis, in hoc quod illo interim custodiatur, & ponatur in compedibus, & catenis per vtrumque iudicem, quia immunitas stante dubio, non spoliatur. argum. c. si iudex laicus de sent. excommu. libr. 6. vbi text. quod si malefactor capiatur à iudice seculari, & dubitatur de clericatu, nõ fiet remissio, donec de clericatu fuerit probatũ, & interim cõtra eũ iudex in nullo ꝓcedet. Idẽ est dicẽdũ in casu nostro, quod donec cognoscatur, an debeat gaudere, nõ est extrahendus. 2. casus

Sed quæstio principalis est, quis cognoscit, an debeat gaudere, vel ne. Petrus de belluga. vbi supra dicit, quod quilibet iudex ad suos effectus. Refero eum supra. vbi ponit duas quęstiones. In prima quæstione concludit, quod secularis cognoscit ad finem extrahendi, & puniendi si non gaudet, ecclesiasticus ad effectũ defendendi immunitatem, vel remittendi sine cautione, vt latius eum refero supra in principio istius quæstionis. Quæstio.

Dubia videtur mihi ista determinatio. Nã potest esse quod secularis declaret non debere gaudere, & ecclesiasticus declaret debere gaudere, & ecclesiasticus vult defendere suam immunitatem, & secularis vult eum extrahere ecce quęstionem inter eos, quid dicendum, Dictus Petrus hoc non declarat.

QVARTA opinio. in ista quęst. saluo iudicio melius sentiẽtis crederẽ sic dicendum. Nam supra proximè dixi referendo d. Pe. de be. quod illo interim, quo cognoscitur, an debeat gaudere, vel ne, custoditur per vtrumq; iudicem. dico ergo, quod vterq; iudex ecclesiasticus, & secularis cognoscent, an talis delinquens fugiẽs ad ecclesiã, debeat gaudere, vel ne. Nã postq̃ per ambos detinetur, & custoditur (vt dictũ est) ambo etiã cognoscent, an d ebeat gaudere, vel ne. Nam vult d. Petrus de belluga, quod per ambos detineatur 4. opi.

detineatur,& custostiatur(vt supradixi)ergo sequitur,quod postquam ambo sunt iudices causæ præparantis erunt, & causæ præparantæ. Nam ex causa præparans erat ipse detentio,& custodia ipsius delinquentis,& causa præparata est, cognoscere,an debeat gaudere vel ne. Et quod iudex causæ præparantis sit iudex causæ præparatæ.glos.in canon.parrochianos.de sentent.excommunica.& ibi Fil.& Feli.in c.cum sit generale. c. 5. ver.amplia. de foro compe. & Philipp. Francus in c.fi.col.3.de foro compe. lib.6.& Aufre.in repeti.clem.1.de offic.ordin.in 2. casu.rubrice de potestate ecclesiæ super laicis. & Iaso. post alios in l.de iudic. C. & alias plene dixi, in consil.meis consi. 49. & plenius consi. 56.in 4.volu.

Dictus Petrus,bene vult,quod ambo sint iudices,non tamen simul,sed separatim,& ad diuersos effectus,vt sup. dixi.si hoc procederet sequeretur magnum inconueniens data discordia inter eos, vt retuli supra pauloante principium istius opinionis, ideo sanior, & melior videtur ista opinio. scilicet, quod ambo simul cognoscant,an debeat gaudere,vel ne.

Et si dicti iudices sunt concordes,quod debet gaudere,gaudebit:& si sunt concordes,quod non debet gaudere,non gaudebit. consulo tamē iudici ecclesiastico,quod ipse nō tradat delinquentem iudici seculari,sed dissimulet, seu toleret, si iudex secularis, velit eum extrahere.

Sed quid si discordant, nam secularis dicit, quod non debet gaudere.ecclesiasticus quod debet gaudere.

In casu isto sunt duæ declarationes sequente.

1. Declaratio. Prima declaratio est quod si dicti iudices sunt ordinarij, aut sunt discordes in deliberanda futura sentētia,tunc debent eligere tertium.per text.& ibi Bart.in l.in offerendis de appellati. C.& ibi idem Salicet. Feli.post alios in c.fina. de re iudica.co.2.ver. prima declaratio Bart. de belli. in additio.ad Panormita.in c. final. Iaso. post alios.in d.l.si duo iudices.& in l.interpare. de re iudi.ff.

Aut sunt discordes in sententia lata, quia ambo pronunciarunt

sententias

ſententias diuerſas, vnus debet gaudere: alius quod non debet gaudere. in iſto caſu habet locum regula.c.fina.de re iudi.& d.l. ſi duo.& l. interpares, quæ eſt, Si duo ordinarij proferunt diuerſas ſententias, tenet ſententia pro reo. 4. fallent. ponit ad iſtam regulam. text. in d.l.fina. & iſti 4. caſus extenduntur ad caſus ſimiles. Feli. poſt Panormi. & alios, in d.c. fina. ver.6. declaratio Zaſi. Iaſo.& alij, quos ipſi referunt. in d.l.interpares.

Iſta prima declaratio, continet iſtos duos caſus. Primus, quod ſi in ſententia ferenda, ſeu deliberanda ſunt diſcordes, debent eligere tertium(vt dictum eſt)& ſi nolunt eligere, poſſunt cogi per ſuperiorem ad eligendum tertium: vel ipſe ſuperior dabit tertium. iuxta no. per glo.& alios in c. ſuſpitiones de offic. delegati, & in c. cum ſpeciali de appellat. §.1. & text. in l.item ſi vnus.§. principaliter de arbi.ff.& cogit eos in eum conſentire. Specul. in titu.de arbit. §. ſequitur.ver. quid ſi duo electio.& Bart. in l. domini. in fi. de fur.ff.

Sed quid ſi iſti iudices diſcordant in electione tertij, dico, quod ſuperior eligit tertium ad inſtar arbitrorum. Nam ſi arbitri, inter ſe diſcordant, debent eligere tertium. iuxta. d.c. cum ſpeciali. §. 1. de appella. vt ſupra dixi. & per Ioannem baptiſtam in tractatu de arbitr. in c.4. 5. libri, & per ipſum. in c.8. in fi. in d.li.5.& in c.17. dicti libri fol.28. in 10. volum.

Sed quid ſi iſti iudices. ſcilicet ſecularis & eccleſiaſticus, qui diſcordarũt in electione tertij, habet ſuum ſuperiorem. quis erit ſuperior in iſto caſu?

Dico quod ſi vnus ex dictis iudicibus eſt maior, & dignior altero, recurritur ad ſuperiorem dignioris, per doctrinam Bar. in l.ſi duo de re iudi. ff. vbi quærit, quid ſi vnus eſt ordinarius, & alter delegatus ſibi à principe datus, iſti proferunt ſimul in eadem cauſa diuerſas ſententias. concludit Bart. quod debet recurri ad ſuperiorem delegati, & ſic ad principem, vt alteram confirmet. Ratio, quia delegatus principis potentior eſt ordinario, & in cauſa ſibi delegata cenſetur maior, & dignior quocunque ordinario. per c. ſane de offic. deleg.& per c. paſtoralis.§.1. de offic. ordina. ſic eſt quod illud quod eſt dignus, trahit ad ſe minus dignum. c.1. de conſec. eccle. lib.6. glo. in c. quid in dubijs de conſecra. eccle.

vel altaris

vel altaris.& ibi Panorm.glos.in c.de ieiunio.76.distinct.& c.si is cui.§.1.de præben.in 6.& ibi domini.& alij.

Itē quando duo permiscentur, quorū vnus est potentior,altero potentius attrahit ad se naturam minus potentis. secundum Domini.in c.si duo.de offic.delega.lib.6.Item quando concurrunt duæ qualitates, quarum altera est potentior, illa præponenda est minus potenti.Pan.in c.cum nō sit in 3.no.de deci.per illum tex. & dicit Panorm.in c.fina.de re iudi.col.4. quod si delegatus Papæ concurrit cum ordinario, & proferunt simul diuersas sententias recurritur ad Papam.per text.in c.per hoc de hæred. libr.6. vbi text.quod si ordinarius,puta Episcopus, & Inquisitor discordant,recurritur ad superiorem inquisitoris:& sic ad Papam.

Fili.in c.fin.de re iudi.co.2.ver.4.declaratio.refert Ioan. and. ibi,& Bar in d.l.si duo,& refert etiam alios.& doctri.Bar.quem omnes communiter legistæ sequuntur.Maximè Iaso.in d.l.si duo co.fin. ver.extra glos.& dicit Feli.ibi,quod quando iudices sunt coniuncti,semper debet cōsiderari ille,qui in potestate præcellit. l.præcipimus.§.fina.de appellatio.C.l.si communem, quemadmodum serui amitta.ff.ex quo ad illud vulgatum magis dignum, attrahit ad se minus,dignum plenissime.per Iaso.in l. Imperium co.4.de iuris omn.iudi.ff.& de ti.super rubri.de iudi.co.2.& dicit Bald.in d.c.si.col.1.in fi.de re iudi.quod quando sunt duo iudices coniuncti,ille qui est in potestate præcellit, per dictas leges præcipimus,& l. si communem,& Bald.ibi refert alia similia.

Et prædicta doctrina Bart. procedit in terminis suis, quando per principem fuit adiunctus delegatus ordinario, secus si essent duo collegæ ordinarij, & vnus delegat vices suas,alteri non collegæ, tum si proferunt sententias diuersas. Idem est dicendum, quod in ordinarijs.secundum Imo.& Alexand.in l. si duo.& eos sequitur Iaso.ibi col.fina.Idem etiam tenet Panor. contra Ioan. and.Anto.& Imo.in c.fi.& ibi Feli.sequitur Panormi. in ver. 4 declaratio.

Quo ad propositum nostrum in isto primo casu,primæ declarationis,quando iudices ordinarij sunt discordes in sententia ferenda debent eligere tertium.vt supra dictū est in prima declaratione,& si in electione tertij sunt discordes,recurritur ad superiorē.

vt supra

vt ſupra dictum eſt.

7 Sed † quis erit ſuperior, dico quod ſi concurrit Iudex Regius ordinarius ſiue delegatus, cum ordinario eccleſiaſtico, Rex erit, ſeu eius Vicerex, vel conſiliũ regiũ ſuperior ad declarandam dictam diſcordiam. per doctrinam Bar vbi ſup. Nam licet Bar. & alij dicant & loquantur in delegato principis cũ ordinario. Idem erit dicendum in caſu noſtro, in duobus ordinarijs, quoniam vnus eſt potentior & dignior alio, attentis rationibus per doctri. Bar. allegatis. quas ſupra retuli. Nam Iudex regius ſiue ordinarius ſibi delegatus potentior & maior eſt ordinario. vt dictum eſt. Ideo data diſcordia in nolle eligere tertium, vel in electione tertij habebitur recurſus ad regem, vel eius Viceſregentem, ſeu ad conſilium regium, vt dictum eſt, & non ad ſuperiorem ordinarij eccleſiaſtici.

Secundus caſus primæ declarationis, eſt quando duo Iudices ordinarij, ſunt diſcordes in ſententia lata, quia vnus pronunciat debere gaudere immunitate, alius nõ debere gaudere: & ſic ſunt iſte ſententiæ cõtrarie. Iſto caſu ſeruatur regula. c. de re iu. quod valeat ſententia pro reo. d. c. fi. ponit 4. fallentias, quæ fallentiæ extenduntur ad caſus ſimiles. dixi ſupra, in princi. primæ declarationis. vnde ſi damus iſtum delinquentem, qui ad eccleſiam aufugit pro reo per dictam regulam, tenebit ſententia pro reo. Secũdus caſus.

Obſtabit tamen in caſu noſtro dicto reo fauor Reipu. & ſic publice vtilitatis. Nam intereſt Reip. ne crimina mane, aut impunita. c. vt famæ. de ſententijs excommuni. cum multis ſimilibus, & cum fallent. c. fina. extenduntur ad caſus ſimiles. vt ſupra dixi. Extenditur etiam & habebit locum in fauorem Reipublicæ. Nam dictæ fallentiæ. d. c. fina. extenduntur ad omnes caſus fauorabiles ſecundum Iaſo. in d. l. inter pares. de re iudi. ff. & plenius ibi per Zazium. col. 1. & per Feli. in c. fina. ver. ſexta declaratio. vnde ſi ſententia data pro Republica eſt fauorabilior, illa tenebit, & non quæ lata pro reo. per d. iura, & per Zazium in l. ſi duo. Nam ius punitio, num delictorum, dicitur fauorabile iuxta doctrinam Bart. in l. quemadmodum de agri. & cenſi. C. lib. 11. & Iaſo. in l. ſi is, qui pro emptore. co. 49. de vſu cap. C. & in l. qui ſepar. vnde libe. C. co. 24. Caſſa. conſi. 26. nume. 3.

Sed dicemus, quia in casu nostro agitur etiam de libertate, seu fauore immunitatis ecclesiæ, quæ est etiam priuilegiata: & compræhenditur sub dictis fallentijs dicti c.fi. secundum Fili. in d. c. fi. ver. 6. declaratio. Iaso. & Zazi. post alios, in d.l. inter pares. & sic concurrunt fauor Reipublicæ, & fauor ecclesiæ. & sunt æqualis conditionis in casu isto, si constiterit, quis sit reus, tenebit sententia pro reo. per d.c. fi. Sed si non apparet, quis sit reus, & quis sit actor, stabimus secundæ declarationis, qua sequitur.

2. Declaratio. SECVNDA Declaratio, est quod vbi talis est causa, in qua non apparet, quis sit actor, & quis reus. vt in c. ex literis, de proba. & per Iaso. & Zazi. in l. si duo. & Fili. in c.fi. co. 2. ver. secunda declaratio. ibi dicti Doctores ponunt plura exempla: potest etiā iste noster casus poni, nam hic non apparet an Respublica, vel ecclesia sit actrix, vel rea.

Isto casu vtraq; sententia pendet à superiore. secundum Bar. & alios in d.l. si duo. Bar. in c. fi. co. fi. Feli. ibi. ver. secunda declaratio. Bell. in addit. ad Panor. in d.c. fi. & Ancha. in c. fi. in prin. dicit, quod ille tex. c. fi. pcedit, quādo apparet, quis sit actor, & quis sit reus: si autem hoc non apparet, tunc tam in ordinarijs quàm in delegatis, recurritur ad superiorem, vt confirmet vnam earū. per d.l. si duo. Nam secundum vnum intellectum, ille tex. loquitur in delegato. glo. tamen ibi dicit, quod etiam habet illa lex, locum in ordinarijs quando non apparet, quis sit actor, & quis sit reus: & est lectura singularis. secundū Ias. ibi. co. pe. nu. 18. & sic quando non apparet, quis sit actor, &c. stabitur confirmationi superioris.

Et quis sit superior dixi supra in 1. casu primæ declarationis. s. quod recurratur ad superiorem dignioris iudicis.

Cōclusio. Quid si isti Ordinarij, † sunt æqualis cōditionis, ita quod neuter eorum, est dignior altero. vt in exemplis positis per Pau. post Bal. Anto. Ancha. & Imo. in d.c. §. seruabitur regula. d.c. fi. cum suis fallentijs. 8

Tamen, si non apparet quis sit actor, quis reus. dic vt supr.

In casu nostro. s. ordinario ecclesiastico, & ī ordinario alicuius dn̄i tpalis, q ponit iudicē ordinariū ī villa sua ī qua habet iurisdictionem. Clarū est, quod post reges, & principes habentes supremam potestatem, Ecclesiasticus, est dignior & maior tali domino temporali

porali, habente iurisdictionem ordinariã. per c. solite. de maiori, & obedien. Debet ergo haberi recursus ad superiorem ecclesiastici. per superius dicta.

De dubijs, quæ possunt occurri.

¶ In prædictis casibus, possent occurrere aliqua dubia. Accidit casus † prædictus. s. quod delinquens fugit ad ecclesiam, alicuius loci, seu villæ, vbi non est Iudex ecclesiasticus: est tamen Iudex secularis, quid fiendum?

Dico, quod in tali casu, quod delinquẽs, qui fugit ad ecclesiam & est in ea, debet custodiri à Iudice seculari & à Rectore, seu eius vicario dicti loci, seu villæ, eo modo quo supra dictum est, & per eos recipiatur informatio dicti casus: & habita seu recepta dicta informatione. d. Rector, seu eius vicarius, consulat casum cum suo ordinario, sine aliqua dilatione, & secularis etiam si voluerit, suo superiori: & in isto interim, quod dictus Rector, seu eius vicarius habeat responsum à suo ordinario, custodietur delinquens, qui est in ecclesia per secularem, & per Rectorem, seu eius vicarium: & si ordinarius & secularis non se concordant, fiat vt supra dictum est.

Si vero accidat dictus casus in loco, in quo non est Iudex secularis, vt sunt in istis locis ruralibus, vbi non sunt, nisi Iurati. vulgariter Iurados, nec est ibi Iudex ecclesiasticus, & vt dixi in casu pręcedenti, dico, quod Iurati, & rector, seu eius vicarius custodiant dictum delinquentem existentem in ecclesia: & tum iurati & rector, seu eius vicarius, recepta informatione dicti casus, p eos, cõsulant suos superiores: & si ipsi discordant, fiat vt sup. dictum est.

Retuli supra, quatuor opiniones. Prima, quod secularis solus, cognoscit an debeat gaudere, vel ne. Cõclusio istius quęstiõis.

Secunda opinio, quod Ecclesiasticus cognoscet.

Tertia opinio, quod ambo. s. Ecclesiasticus & secularis cognoscent ad diuersos fines: & isto casu cognoscent separatum.

Quarta opinio, est quod Ecclesiasticus, & Secularis, cognoscẽt simul, an debeat gaudere: & ista videtur mihi verior.

Et in quæstione, de qua quærit d. Petrus, quem retuli supr. in princi. istius quæstionis, quando est altercatio, an deliquerit intra immunitatẽ eccl. vel ne. In isto concludit d. Pet. quod vterq; erit

V ij Iudex

Iudex ad diuersos effectus, vnus ad effectum condemnandi de crimine commisso, & Ecclesiasticus ad effectum puniendi delinquentem de sacrilegio commisso in ecclesia, quia ibi deliquit.

In ista Quæstione, etiam procederent illæ, quatuor opiniones, quas supra retuli.

Quæstio. Sed quæritur † an ista cognitio, seu discutio super hoc, an debeat gaudere dicta immunitate vel ne, debeat fieri plenarie parte audita, vel an sufficiat summaria informatio. 11

Dico quod ad fines eum extrahendi, & retinẽdi in carceribus, sufficit summaria informatio: sed ad fines condemnandi vel absoluendi, requiritur plenaria parte audita, & quod sufficiat sola informatio ad extrahendum de ecclesia. dixi supra in ista Quæstione in 2. opinio. ver. & attenta, opinione istorum.

An debeat extrahi impunitate PRAESTITA.

Summarium 3. Quæstio.

1 Quando reus extrahitur ab ecclesia in eo casu, quo non debet, An cauere debeat de impunitate, & de uita, & membris saluandis.

2 Reus ad ecclesiam fugiens, duo Priuilegia consequitur.

3. quæstio. N delatus, qui † extrahitur ab ecclesia, in casu, quo non debet gaudere, debeat extrahi impunitate præstita per Iudicem secularem, de vita, & membris saluandis. dixi aliquid supra, in 3. præsupositione. 1

In c. diffiniuit. 17. q. 4. est text. quod si dato sacramento de impunitate personarum, per Iudicem secularem, sacerdos dictos confugiente, non abstraxerit: & postea talis fugiat, debet eos sacerdos querere, aut æstimationem emendare, secundum moderationem iudicis. sunt verba tex. Oldra. cons. 54. intelligit. quando sacerdos deberet extrahere, & non extraxit: quia tunc fuit in culpa. allegat Archi. ibi. & sic Oldradus sentit, quod in casibus, in quibus quis non gaudet immunitate, sacerdos debet extrahere fugientes ad ecclesiam: Iudex tamen secularis, cauet de immunitate.

tate.per d.text.ſequitur,quod in caſibus,in quibus quis non gaudet immunitate, non eſt extrahendus niſi impunitate præſtita.

Iacobus de bellouiſu in practica criminali, in tit.de fuga reorum.co.1.ver.iuxta promiſſa quæritur,quærit,nunquid ille, quid ad eccleſiam confugit, ſi exeat, vel expellatur, ſit ex illo delicto ſuſpendendus, vel alias corporaliter puniendus, dicit, quod non ſecundum quoſdam, quia non debet pati pœnam corporalem,ex quo ſemel aufugit ad eccleſiam, ſed erit tradendus inimicis ad ſeruiendũ in perpetuũ,vel pœnã corporalis, conuertitur in pecuniariã. allegat Ricardũ in c. reũ.17.q.4.& Hoſti.ibi in ſuo roſe. &idem tenet Hoſtienſis,in ſumma,in iſto ti.fo.86.co.1. in 6.lib.

2 Panor.in c.inter alia.not.4.dicit,quod † fugiens ad eccleſiam conſequitur principaliter duo. Primum, vt inde violenter non poſſit extrahi. Secundo, vt non poſſit amplius de illo damnari ad mortem,vel ad aliam pœnam corporalem,poteſt damnari pecunialiter, & aliter quàm in perſona. per text. in c. inter alia. & Panor.vbi ſupr.co.2.ver.quæro. quia text.allegat glo. in d.c.inter alia,in ver.puniendus.& glo.in c.reũ.17.q.4.quæ vult, quod priuilegium eccleſiæ operatur, vt omnino nec vitam perdat, nec membrum,ſed alias pecunialiter ſatisfaciat, & ſi hoc non poteſt, ſeruiat ei quàm læſit perpetuo.& refert Archi.in d.c.reum,quod iſta fuit ſent.Hugo.vt fugiens ad eccle. nõ debet amplius puniri pœna mortis,mẽbrorum,vel verberũ: ſed pecunialiter debet ſatisfacere.& Panor.in c.inter.co.3.in prin.ver.ſed ego quæro.dicit,quod ex illo fugere ad eccle.conſequitur immunitaẽ. c.conſtituimus.17.q.4.& ſi talis exit ab eccleſia, debẽt Prælati à iudicibus ſecularibus permiſsionem, de vita & membris ſaluandis obtinere:&ſi neceſſe fuerit,exigere ſuper hoc iuramentũ. & etiã maiores cautiones.ſecũdum Inn.ibi: Nam per d.tex.c.inter alia. Duplex eſt immunitas.vt ſupr.dixi.Prima,vt nullo modo, extrahatur inuitus.Secunda, vt nõ condẽnetur inde ad pœnã corporalem.& Panor.in d.c.inter.co.8.ver.ſi aũt,dicit,quod de iure canonico,ſecundũ Cy.in l.2. de his qui ad eccle.confu.C.aut delinquit in eccleſia,tunc non iuuatur per eccleſiam.c.ſi.eo. titu.ſi extra eccleſiam iuuatur:vt non puniatur perſonaliter, in vita, vel in mẽbro,exceptis publicis latronibus. vt in d.c.inter alia. vt latius

V iij per Pau.

per Paul. post alios, in c. inter alia. Archi. in c. reum, quem supra retuli, quod in corpore, nunquam punietur pro illo crimine, pro quo fugit ad ecclesiam, & inquantum ad pœnam corporis, ecclesia præstat ei immunitatem, & non quoad alios.

Guido papa, in quæstionibus delphinatus. q. 121. dicit, quod in omni casu, Iudex secularis, debet cauere de impunitate. & Salic. ic auten. si quis de adul. C. in fi. dicit, quod hodie Episcopus incurrit irregularitatem tradendo talem. ideo d. auten. non procedit in clericis.

Archi. in c. diffiniuit. 17. q. 4. super ver. non abstraxit, dicit ar. illius literæ, quod quidam dicunt, quod in publico latrone, quod extrahatur per sacerdotem, nec in hoc casu, dicitur eum tradere morti: sed lex. c. cum homi. 23. q. 5. & sic per ista verba fin. vult innuere. Archi. quod debet extrahi impunitate præstita, & quo ad duos casus, de quibus in d. c. inter alia. s. in publico latrone, & in depopulatore. tex. in c. inter alia. expresse dicit, quod possunt extrahi impunitate non præstita.

Siluest. in sum. in ver. immunitas. 3. ver. 4. quæritur. refert Panor. in c. inter alia. & dicit, quod licet, exeat ab ecclesia ex quo semel confugit ad eam, iam non potest de illo maleficio corporaliter damnari. gl. in c. reum. & ibi Archi. 17. q. 4. retuli supr.

Io. igne. in l. 1. in prin. ad sillani. ff. fo. 14. co. 1. & 2. vult innuere, quod in delictis grauibus, in quibus quis non gaudet immunitate extrahitur, non prestita immunitate in alijs, qui non tam grauiter deliquerunt, vita tantum & membra reseruãtur. iuxta l. præsenti. de his qui ad eccl. confug. C.

Cassan. in consue. Burgun. in tit. des Iustices. §. 5. ver. 16. casus. fo. 54. co. 3. in nouis, in alijs. fo. 57. co. 2. dicit, quod Iacob. de bel. vi. & Panor. & alij dicentes, quod fugientes ad ecclesiam, habẽt duo priuilegia, ratione immunitatis. vt latius supra retuli. debent intelligi in illo, qui gaudet immunitate, quod inde non debet extrahi: & si extrahatur de suo consensu, in casu in quo non debet inuitus extrahi, quia gaudebat immunitate, tunc non potest ad mortem puniri, & debet secularis cauere de immunitate (vt dictum est) sed in casu, in quo debet, & potest extrahi eo inuito, eo quia non gaudet immunitate, tunc hoc casu põt ad mortem condemnari

demnari,& corporaliter puniri, vt satis colligitur,ex Decio,Io. Gali.in suis quæstionibus,in Stylo Parlamentorũ. q.172.fo.107. co.2.ver.per arrestũ fuit dictũ,& hoc colligitur, ex dicto Panor. & Guido Pap. vbi supra, & pro ista distinctione mihi videtur text. ad literam in d.c.inter alia. Nam text.dicit,quod in illis duobus casibus,de quibus quis potest extrahi de ecclesia impunitate non præstita,eo quia non gaudet immunitate,sequitur,quod idem est in alijs casibus,in quibus quis non gaudet immunitate.

Nicolaus boeri in suis decisi.q.109.in fin.fol.115.col.4.quærit, an delinquens extractus ab ecclesia debeat mori,vel corporaliter puniri,dicit,quod non propter honorem, & reuerentiam sanctæ matris ecclesiæ ad quam fugerat, sed punitur in pecunia, vel traditur inimicis ad perpetuo seruiendum.c.reũ.17.q.4.& ibi glos. quam sequitur Archid.allegat Iacob.de bellovisu. & Panormit. vbi supra, & dicit, quod de consuetudine, & stilo Franciæ non seruatur,sed punitur, ac si nunquam ad ædem sacram confugisset postquam immunitate gaudere non debet. & in hoc residet dictus Boerius. & ita seruatur in Hispania, & vidi seruari maximè in isto regno Nauarræ.secus esse de iure,per superius dicta.

Sacerdos an custodiat.

Summarium 4.Quæstione.

1 Sacerdos si non custodierit fugientem ad Ecclesiam quomodo puniend.
2 Et quando tradere teneatur.

1 VARTA quæstio, an sacerdos teneatur custodire fugientem ad ecclesiã,& si non † custodiat,an teneatur damna soluere:tex.in c.diffiniuit. in fine. 17.q.4.dicit,quod si repetẽs offert sacerdoti sacramentũ de impunitate personæ, sacerdos tenetur eũ dare.alias tenetur ad damna. secundum æstimationem principis. i. episcopi, vel Papæ, vel ipsius principalis, & hoc in casibus, in quibus quis non gaudet immunitate. per d.text.& ibi Archidia. 4.quæstio.

& Ioan.de tur.crema.vnde dicit Archid.in d.c.inter alia.co.fin. ver. & aduerte,quod in casibus, in quibus ad ecclesiam debitor, vel delinquens confugit debet prælatus, in casu quo non possit extrahi, eum custodire, ne fugiat, & in casu,quo possit extrahi, debet hoc pati.& dicit Oldrad.con.54.quod id,quod dicitur in c.diffiniuit, quod sacerdos debet eum custodire, ne fugiat,& si fugiat quod tenetur. intellige, quando debet extrahere, & non extraxit,quia tunc fuit in culpa.Oldr.vbi supra.

Aduerte quodsi delinquens,qui fugit ad ecclesiam, non debet gaudere immunitate,potest secularis ipsum extrahere non præstita cautione de impunitate.vt dixi in præcedenti quæstione, & in tali casu sacerdos non tenetur eum custodire,& si est casus in quo delinquens debet gaudere immunitate, nec sacerdos debet eum custodire. Nam talis gaudet omni libertate, dico in sequenti quæstione.

Quid respondemus ad d.c.diffiniuit.dico quod ille tex.procedit, quando † repetens offert cautionem, & sacerdos non vult eũ dare,in casibus,in quibus non gaudet. Nam tunc iuris indubitati est, quod ipse sacerdos tenetur ad damna. per d.c.diffiniuit.& si repetens non defert cautionem non est quid inculpandum sacerdoti. postquam in dictis casibus potest ipsum iudex secularis extrahere.vt supra dixi. 2

Et quid indubio, quia dubitatur,an debeat gaudere, vel ne:an sacerdos debeat eum custodire,dico infra in 6.quæstione.

Obsidium poni denegando VINALIA.

Summarium 5. Quæstio.

1 Existente in immunitate quando obsidia opponi possint.
2 Victus causa necessaria,ei qui immunitate gaudent præstanda.
3 Consuetudo contraria num ualeat.

Quinta

1 VINTA quæstio: an existenti in † immunitate 5. Quę possit obsidia apponi. Guido Papa in decis. dalphi stio. natus. q. 121. col. fina. quærit de ista q. & dicit, quod nõ. allegat Host. in c. inter alia. Host. ibi co. 2. ver. attamẽ dicit, quod principes delinquũt circa hoc, quod liceat ecclesię in partẽ deferat, nõ tamẽ insolidũ, quia si exit ecclesiam, pedem ponendo extra, tam cito ipsum capiunt, & si nõ exit, tenet eum obsessum, requiem, & vestem, & iunctualia denegando. Idem tenet Panormit. in d. c. inter alia. col. 4. in fine. post Anto. Car. & alios, qui referunt Hostien. & omnes prędicti prohibent dictum obsidium poni.

Guillielm. Mayne. in regu. nemo de domo sua. ff. fol. 250. co. 3. ver. Sed videndum, quærit, quæ & qualis immunitas concedatur
2 fugientibus ad ecclesiam, dicit, quod illis † nihil denegari potest de pertinentibus ad victum, & requiem, & alia necessaria. per d. l. præsenti. & dicit, quod à pluribus iudicibus male seruatur, qui fugientes ad ecclesias, aliquando compeditant, & vexant. Allegat Guillielm. de mon. laud. Ancha. & Imo. in clement. 1. de pœn. & remiss. Nam Guillielm. in d. clemen. in 3. q. quærit, quæ sit ista immunitas, dicit, quod alicui de istis confugientibus vsus, vt in aliũ rerum, Vestes, aut requies non vetetur vel negatur, vt in l. præsenti, nec ad latrinas exire ad locum debitum, ita quod intra triginta passus non exeant sacra. Nam nulla necessitas debet arctare eũ, qui clauibus dominicis se defendum commisit. d. c. diffiniuit. 17. q. 4. Idem referunt Ancha. & Imo. ibi in 3. quæstione. Idem Hostien. in summa. in §. in quantum. col. 2. in fin. refero eum in quæstio. sequenti.

Ioan. Igne. in l. 1. col. 3. cum se ad Sillani. ff. dicit, quod in Normania est consuetudo, quod per victus substractionem fugientes exire cogantur, cum bani impositione, & boni in terminatione:
3 & quærit, an ista consuetudo valeat. † arg. pro, & contra: & concludit quod non valet talis consuetudo, & quod victus non debeat substrahi. Est etiam tex. in c. studeat. in fi. l. dictum. & in §. 1. in fine, in aut. de incestis nuptijs. colla. 3. Ioan. igne. vbi sup. colla. 4. fol. 13. & col. 16. in fine.

Guillielm. de mont. laud. in clem. 1. de pœni. & remi. in 7. quęstione.

ſtione, quærit de principibus, & alijs ſecularibus, qui indifferenter talẽ immunitatẽ violant, non permittentes eos comedere vel veſtiri, vel dormire, vel alias affligunt tales fugiẽtes, vel parentes, ſeu amicos, vel clericos eccleſiarum fauentes eiſdem. dicit dictus Guillielm. quod in hoc caſu bene feciſſet hoc conſilium. d. clem. 1. ſi poſuiſſet pœnas grauiores. D. clem. 1. loquitur, quod ſeculares non permittentes damnatis ad mortem pœnitentiam concedi, ſunt monendi, & per cenſuram eccleſiaſticam ad hoc compellendi. per ordinarios loci. Nam loquitur de violantibus immunitatem. Guillielm. tamen vult, quod violantes immunitatem, vt ſupra. ſunt compellendi per cenſuras. dico infra q. 9. & idem dicit Card. in d. clemen. 1. q. 8. & in deciſ. capellæ Toloſanæ. q. 422. in fin. & idem diſponit lex. 2. titu. 11. primæ partitæ. dicit. d. l. 2. quicunque ad eccleſiam confugerit, vel ad eius portam, vel cimiterium, non eſt inde extrahendus, nec circundandus, nec ei denegantur victualia.

Compeditari.

Summarium 6. Quæſtione.

1 **Reus immunitate Eccleſiæ frui deſiderans, non debet interea compeditari licet conſuetud. quæ ſeruetur.**

2 **Secus ſi dubitaretur, an gaudere debeat.**

6. quæſtio.

SEXTA quæſtio, an delinquens, qui fugit ad eccleſiam debeat, ſeu poſsit ibidẽ compeditari. Guido Papa. in d. q. c. 221. co. fin. dicit, quod † non debet compeditari de iure, & contrarium facientes 1
infringunt immunitatem eccleſiæ, ac ſi ipſum extraherent, & incidunt in pœnam. l. fi. de his, qui ad eccleſi. confu. C. licet de conſuetudinẽ contrarium ſeruetur, & quod non debent compeditari. tenet etiam Guillielm. Mayne. quem retuli in præcedenti quæſtione. facit dictum Hoſti. in §. inquantum. co. 2. in fine, vbi dicit, & nota quod † quandiu eſt intra eccleſiam, non 2
eſt per violentiã eijciendus, nec detinendus, nec conſtringendus,

nec requies,

nec requies,nec vestes,nec victualia deneganda.per d.l.præsenti. Idem tenet Hasten.in summa libr.6.titu.30.fo.86.co. 2.in prin. dicit Hosti. vbi supra.col.3.in prin.quod hodie de facto hæc immunitas in locis,quamplurimis est vsurpata.

Aduerte,quod Petrus de belluga,quem retuli supra.in secunda quæstione.in prin.tenet,quod interim,quod cognoscatur, an debeat gaudere, vel ne. is qui ad immunitatem confugit,ibi custoditur, & ponitur in compedibus, & catenis, per vtrumque iudicem,ne immunitas stante dubio spolietur. arg. c.si iudex de sent. excommunic.libr.6.retuli supra pro ista opinione Petri.facit dictum Hostien.in c.inter alia.col.2.referunt Hostien.Anto.ibi & Card.in secunda oppo.& Panorm.co.4.in fine,qui dicunt,quod prelati delinquunt,contra constitutionem dicti capituli,eo quod quantumcunque fugiens ad ecclesiam,grauia commiserit, ipsum tamé in totum saluare mittuntur.ita quod nullam pœnam,etiam pecuniariam patiatur, quod est contra bonum iustitiæ, quod est summum. c. cú deuotissimam. 12.q.2. vnde ne in hoc prælati incurrant, bene facerent, si seruarent dictum Petri de belluga.cuius opinio(vt dixi)procedit.stante dubio,an debeat gaudere, vel ne. & ita seruatur de consuetudine, vt dicit Guido Papa.retuli supra in prin.istius quæstionis.

Fugientibus de expensis.

Summarium 7. Quæstio.

1 Fugiens ad Ecclesiam quis illis uictus causa necessaria subministrare tenetur.

1 SEPTIMA questio, quis prouidebit de expensis fugientibus ad ecclesiam. glo.in c. diffiniuit.17.q. 4.dicit,quod ecclesia.per l.præsenti.in fine de his, qui ad eccle.confug.C.sicut custos carceris prouidet captiuis. l. vt iudices de Epi. audi.C.Idem tenuit Guillielm.de mon.laud.in d.clement.1.de pœni.& remissi. 7.questio.

in quæstione

in quæstione 2. & eum sequitur Anch. ibi in 2. quæstione. & Car. q. 4. & vitall. ibi in 7. conclusione.

Cóclusio. Conclusio † est, quod si fugiens ad ecclesiam habeat bona de illis, sibi prouidebit, quo ad expensas, & necessaria: & si nihil habet, debet si posit proprijs manibus laborare, & sic victum sibi ad quæque necessaria, quærere. Si vero nihil horum habet, nec potest proprijs manibus lucrari, vnde paret, sibi necessaria, ecclesia debebit sibi, tanquam pauperi prouidere. & ita debet intelligi d. glo. c. diffiniuit. secundum Archi. in c. diffiniuit, & eum refert, & sequitur Ioan. de tur. crema. ibi Panormit. post alios in c. inter alia. co. penultim. in princi. glo. in c. fina. de regula. Vitalli. in d. clementin. in 7. conclusione. summa Siluestrina in ver. immunitas. 3. quæstione. 5. Fili. in c. ex rescripto. co. final. de iureiurando. Stephan. Aufrer. in repetitio. clementi. 1. de offic. ordin. in 4. regula. falle. 4. col. 3. Ioann. de bichis in d. repetitio. c. diffiniuit. 17. q. 4. fol. 78. col. 1. ver. glo. 1. Guillielm. Mayn. in regula nemo in domo sua. de regu. iur. ff. 250. col. 3. in fine num. 30. Ioan. igne. in l. 1. ad Sillani. ff. fol. 13. col. 4. ver. ad institutum reuertamur fo. 8. num. 9. col. 3. Nam ecclesia non subuenit, clerico habenti vnde viuat. c. vnde clericus. c. pastor. 1. q. 2. c. illi. 12. q. 1. facit etiã c. clericus victum. 91. distinct. fortius, & glo. in istis ex facinore ad ecclesiam confugientibus. secundum Panormita. & alios in c. inter alia. col. penultim. Nonobstat, secundum Panormita. in d. l. præsenti, non loquitur dispositiue, sed narratiue. Item loquitur de seruis nihil habentibus. refert Panormit. dictus Guillielm. Mayner. in d. regula nemo. 1

Ecclesiasticus punire.

CTAVA QVAESTIO, an iudex ecclesiasticus posit fugientem ad Ecclesiam extrahere, & punire. Retuli plenè in Fallentia vigesima secunda, & vigesima tertia.

Nona

Summarium 9. Quæstio.

1 Violans immunitatem ecclesiasticam qua pœna puniendi.
2 An uiolans immunitatem, si postea ad ecclesiam fugiat, immunitate donandus sit.

1 NONA Quæstio, Violantes † immunitatem ecclesiasticam, qua pœna puniantur? Quæstio. 9.

Immunitàs ecclesiæ, aliquando violatur sine dãno rei temporalis, puta insultum faciendo in ecclesia, personam illuc fugientem, inde extrahendo, aliquam personam ibi verberando, vel alio consimili.

Aliquando etiam violatur ecclesia cõmburendo, vel frangendo, vel alio modo ledendo ecclesiam. secundum Ioan. de turre cre. in c. si quis contumax. 17. q. 4. & ibi Archi. licet non ita clare & plenius. per Ioan. bichis. notabi. 11. d. c. diffiniuit. 17. q. 4.

2 Quo ad propositum nostrum, extrahens inuitum ab ecclesia, qua pœna puniatur. Panor. in c. pe. in fi. eod. tit. quærit de pœna violentis hanc immunitatem. & dicit, quod de iure ciuili tenetur crimine læsæ maiestatis. l. præsenti, de his qui ad eccle. conf. C.

De iure canonico, debet excommunicari, & condemnari pecunialiter, & imponi sibi publica pœnitentia, nec debet restitui cõmunioni, nisi restituat eũ, quem violenter de ecclesia extraxit. c. miror. c. si quis contumax. & idem, quod Panor. dicit. & eum refert Guilliel. may. in l. nemo. de reg. iur. ff. 250. & per Ioan. bichis. vbi sup. notabili 9. & pœna pecuniaria, est 30. Librarum argenti. per d. c. si quis. & secundum prædictos vbi supra, idem tenet etiam Ioan. Fab. in d. l. 2. de his qui ad eccle. confug. C. vbi dicit, quod de iure canonico, est pœna excõmunicationis, & 30. librarum argenti, & restitutio damni. per d. iura, si quis, quisquis nullus. 17. q. 4.

Ioan. de berberio in suo viatorio Iuris. fo. 17. co. 4. in ti. de violatoribus immunitatũ, dicit, quod de Iure ciuili, est pœna vltimi supplicij. d. l. 2. & fi. de his, qui ad eccle. confug. C. De iure canonico, est arbitraria. per not. in c. quominus. c. aduersus. eod. tit. &

poteſt violator pecunialiter in nonigentis ſolidis, vel alias in iſta multa puniri. c.ſi quis contumax.17.q.4.& violatores, vt publici latrones reputari, & donec emendet excommunicari.c.ſicut antiquitus ea cauſa,& quæſtione.& dicit vlterius, quod ſi cui extrahendo ab immunitate, infertur iniuria clericis, tales violatores punirentur tanquam læſæ maieſtatis rei. c.quæ autem.17.q.4.facit c.cum deuotiſsimam. 12. q. 2. & in deciſ. capellæ Toloſanæ. 422.co.pe.

Hoſtienſis in ſumma ſua in §.fi.eo.tit.quærit, quæ ſit pœna violentium immunitatem eccleſiaſticam, in princi. dicit, quod duplex eſt pœna ſpiritualis. ſ. excommunicatio temporalis, quæ quandoque maior, quandoque minor inuenitur. vt in c. ſi quis contumax.17.q.4.Ideo eſt arbitrio Iudicis committenda.ſecundum Hoſtienſem vbi ſupra.

Haſten.in ſumma, in iſto tit. lib.6.fo.86. col.4.verſi. circa ſeptimum. quærit de pœna violentium immunitatem eccleſiaſticam.refert Hoſti.

Idem Antoni. in ſua ſumma, in tertia parte. titu.12. c.3. §.3.& in ſumma Silueſtrina, in ver.immunitas. 3.q.7. & Claba.in ſum. in ver.immunitas.ver.21.&.c.4.fo.149.

Et cui applicabitur iſta pœna pecuniaria, ſunt duæ opiniones. Prima, quod applicatur eccleſiæ, cui facta eſt violentia. glo. in c. ſacrilegium. Alia eſt, quod applicetur Epiſcopis. glo. in c.quiſquis.17.q.4. Prima opinio, eſt verior, ſecundum Ioan.bichis.vbi ſupra. Idem, quod Panor. & alij, quos ſupra retuli, tenet Ioan. igne.in l.1.fo.14.ad ſillani.ff.

Supradicta pœna, imponitur illis, qui per violentiam extrahunt ab eccleſia confugientes ad eam.& in ſumma Silueſtr. in ver.immunitas.3. q.fi.& in deciſ. capellæ Toloſanæ.q.422. co.1.ver.& qui tales extrahit.

Et quoad pœnam aliarum violationum immunitatis eccleſiæ, vide ſupradictos Doctores, qui eas ponunt. vbi ſupr. & Silueſtrina, in ver.immunitas.1.q.10.

Adde ſupradictis, quod violatores immunitatis eccleſiaſticæ committunt ſacrilegium, delinquendo in eccleſia, cum per hoc violauerint immunitatem eccleſiæ. ſecundum Panor. in c.fi. co. penul.

penul.ver. credo tamen poſſe dici eod. tit. & eum refert Nicol. Boe.in ſuis deciſ.q.110.fo.116.co.3.in 1.parte.

2 Et violans † eccleſiam extrahendo inde, fugientem ad eam, an gaudeat immunitate ſi ad eam fugiat. dixi ſupra in 36. fallen. Vnde ſi extrahatur inuitus ab eccleſia, apparet dictam immunitatem violatam. & ſic ipſa eccleſia velut iniuriata proſequitur ſuum intereſſe, atque reintegrationem. ſecundum Vitalli in d. Clement.1.de pœniten.& remiſs.dico in ſequenti quæſtione.

Quis poſsit petere reſtitutionem.

Summarium 10. Quæſtio.

1 Quando de facto extrahitur in caſu, quo immunitate gaudere debet, quis petet reſtitutionem.

1 QVANDO † quis, de facto, de eccleſia extrahitur in caſu, in quo debet gaudere immunitate, quis petet reſtitutionem? Bar. in d. l. præſenti, in fi.in princi. quærit de iſta quæſtione. dicit, quod ipſe extractus, poteſt de iure petere, quod reſtituatur priſtinæ libertati, quia ea de facto, priuatus eſt.per tit.de libe.homi.exhibe. Refert Bar. Panor.in d.c.inter alia.col.8.ver.nũ quęro.vnde dicit Oldra. conſ.154. in fine, quod violenter extractus per quemcunq; reſtituendus eſt eccleſię, ſicut in alijs reſtitutorijs iudicijs. & Panor. allegat pro hoc text. in c. miror.17.q.4. vbi ponitur tex.Auguſtini, ex quo euidentiſsime colligitur, quod eccleſia debet per excommunicationem compellere extrahentem, ad reſtitutionem: ac etiam interdicere ne à tota domo ſua recipiantur oblationes. Panor.vbi ſupra.Clába.in ſum. in verbo immunitas. ver. quæro. fol. 149. col. 4. quærit, an abtrahens aliquem violenter de eccleſia, teneatur illum reſtituere. Refert Bar. & Panormi.vbi ſupra, quod de iure, poteſt peti ſe reſtitui, cum de facto ſit priuatus. allegat Oldra. conſ. 53. & conſ. 154. & eccleſia poteſt agere, cum ſit ſpoliata libertate. d.c.miror. 17.q.4. Ideo non liberatur, niſi reſtituat: etiam ſi dominus præſtaret iuramentum, & cautionem de ſeruo extracto. Clabaſius vbi ſup. Quæſtio.10

Idem tenet Siluestri.in summa, in verbo immunitas.3.q.7.refert Bar.& Panor.vbi supra. & refert id quod Clabasius, licet ipsum non alleget. in decis. capellæ Tolosanæ. q.422.co.1.in prin.ver. adde quod violenter. Refert Bar.& Panor.Claba.vbi supra.

Vnde per supradicta, potest concludi. Primo, quod talis extractus violenter de ecclesia, potest agere& petere se restitui,& ecclesia etiam potest agere, cum sit eius libertate spoliata. d.c. miror.ideo non liberatur, nisi restituat.

Sed an videatur satisfactum, si restitutio fiat ad aliam ecclesiam & non ad eam, a qua fuit extractus, si hoc fiat cum consensu partis petentis restitutionem, nemini dubiũ, quod satisfaciat, sed parte petente restitutionem, contradicente secus esset, quando talis restitutio posset fieri ad dictam ecclesiam sine difficultate. facit d. Archi.quomodo refero in prin.quæstionis sequ.

Si relaxatum cœpit.

Summarium 11. Quæstio.

1 Qui libere captum relaxat, si ad locum immunitat. confugiens capiatur an satisfactum immunitati.

Quæstio.11.

I Iudex † secularis, relaxat libere, quem extraxerat 1 ab ecclesia,& in redeundo facit ipsum capi, An videatur relaxatus. Archi. in c.miror. 17.q.4. dicit, quod restitutio in eodem loco est facienda,& loquitur in terminis nostris,& Ioan. de turre crema. in c.miror. dicit, quod habet necesse reddere ecclesiæ, vt satisfaciat ecclesiæ, quàm offenderat.

Bar.in l.1. de acquiren. rerum domi. ff. dicit, pone fuit aliquis captus in ecclesia, pronunciatur, relaxandus libertati propriæ, dimittis eum ire parum,& postea capis eum, an videaris satisfacere, certe non; quia debet esse libertas data sibi talis, quod difficilis sit eius persecutio. vt in principio l. naturalem. de acquiren. rerum domin.ff.addit lex, qui neque.§. solutum.de verb. signifi.ff. cum

cum sua glo. hæc sunt verba Bar. vbi supra.

Fili. in c. 1. de treuga & pace. in prin. dicit, quod si secularis Iudex relaxat illum, quem cœpit in ecclesia, & fugit ad ecclesiam iterum capitur, non dicitur relaxatus libere, quia debet esse relaxatus, data esse tali libertate, quod difficilis sit eius prosecutio. per d. l. naturalem. & per d. l. qui neque. §. solutum. allegat Bart. in d. l. 1. de acquiren. rerum domi. ff. Idem etiam refert Fili. allegando Bar. in c. ego. infra. co. pe. de iureiuran. & in prædictis locis Filinus allegat in simili. alia iura & doctores, potest videri. Fili. allegat bonum tex. in c. accedens de procurat.

Defendere armis ne extrahatur.

Summarium 12. Quæstio.

1 Clericus armis, an defendere posit ne reus ab ecclesia extrahatur.
2 Opi. Bal. in hac Quæstione notanda.
3 Clericos, qui per magistratum secularem ducitur per clericos auferri potest.
4 Due declarationes circa hanc materiam.
5 Distinctio notanda in pposita quæstione.
6 De gladio ecclesiastico hic legito.
7 Quando clerici arma mouere possint.
8 Cuilibet, & quæ quemlibet quando duplici gladio, ut liceat.

1 AN clericus † posit defendere armis, si opus fuerit, ne ille, qui fugit ad ecclesiam extrahatur. videtur quod sic. per d. Archi. in d. c. id constituimus. 17. q. 4. vbi dicit, quod talis malefactor, qui fugit ad ecclesiam defenditur per ecclesiam. c. inter alia. eod. tit. facit. c. dilecto. de senten. excom. lib. 6. & ibi omnes. Quæstio. 12

2 Item facit † dictum Bal. in l. plerique de in ius vocan. ff. in ver. in textu ibi vim. vbi notat tria. Primo, quod illicite captus, est ante omnia relaxandus. Secundo, capiens tenetur actione iniuriarum. Tertio, quod capienti, potest res isti armis. per l. debitorum de metallis. C. lib. 12. l. prohibitum. de iure fi. C. lib. 10. & idem tenet Iacob. de sancto Geor. in d. l. plerique, in fi. refert ibi tria dicta Bal. Idem refert Iaso. in dicta l. plerique. co. fina.

Barth.Sozi.in d.l.plerique,in princi.dicit, quod est licitũ etiam resistere armis: Nam per d.tex.dicunt prædicti Doctores vbi sup. quod aduersus officiales extrahentes,vel volẽtes extrahere,quem de domo,contra dispositionem legis competunt dicta tria remedia: & ista tria dicta,refert Guilliel. mayne. in reg.nemo, de domo sua.de reg.iur.ff.col.2.in prin.fo.249.facit dictum Hostien. in d.c.sane.de celebr.missæ. vbi dicit, quod fugiens ad Eucharistiam,quàm Presbyter defert, gaudet immunitate : & debet defendi vsque ad sanguinis effusionem. refero Hosti. & alios, super isto casu,in ampliatione 18.

Bal.in sua margarita,in ver. Iudex,dicit, quod aut Iudex tuetur suam iurisdictionem,vt reus,vt actor,& vt iudex vt reus quoniam est in possessione, & alius eum impedit, tunc potest armis & legibus eam tueri,sicut quilibet potest omnimodo,quo potest se tueri, vt actor debet etiam agere coram superiore : quia forte vult consequi commoda iurisdictionis. Tamen iste iudex,fatuus esset, si possidet, & eligit viam agendi, nisi hoc faceret propter potentiam aduersarij,vt iudex cognoscat inter alios.Bal.vbi sup. & eum refert Philip.probus.in c.si iudex laicus. nu.4.de senten. excom.li.6.Inno.in c.1.eo.tit.quærit.facit glo.in c. ex literis.de officio deleg.in glo.pe. quæ dicit quod exequenti iniuste, potest resisti violenter.Fili.ponit regu.cum fallen.in c.si quando. de offi.delega. in consuetu. Burgun.fo. 77.cum sequen. refero multa in consil.meis.cons.3.in 5.volu.q.3.

Item facit pro ista opinione † illa quæstio, si clericus ducitur p officiales tẽporales,an possit impune auferri,quod sic,si constat eum esse clericũ,in quæstionibus dalphi.q.73.in fi. & q.579. 3

Item facit dictum Ange.post Bart. in l.1.de excu. mun. C.lib. 10.fo.40.co.2. vbi dicit Ange. post Bar. quod officium protectionis est defendere cum armis,& militibus.allegat glo. in rub. de domesticis,& protectoribus.lib.12.fo.240.co.4.in paruo volumi.quæ glo.dicit,quod protector est,qui extat armatus, coram principe, & Phili. Deci. in c.ad audientiam.co.1.refert Ange. & latius refert Ange.Lucas de pen.in l.1.de excu. mun. C. li.10.

Item facit dictum Bal. in sua marga.in ver. iudex tuetur.co.7. vbi dicit, quod Iudex, qui est in possessione suæ iurisdictionis, & alius

& alius impedit,tūc poteſt armis,& legibus, & proceſsibus eam tueri,ſicut quilibet poteſt omni modo,quo meli⁹ poteſt ſe tueri. & Bald.refert Stephan.aufre.in repeti.clement.1.de offi. ordin. in 1.tegu.in 15.fallent.fol.23.col.1. quod iudex poteſt ſuam iuriſdictionem defendere,etiam cum enſe,& in bello eſt verum,ſi iuriſdictio erat euidens ; & notoria.ſcilicet,ſubditus,vel alter ſubſtrahebat ſibi exercitium iuriſdictionis. ſecundum Stephanum vbi ſupra.

Barba.conſi.1.col.pe.& conſi.62.co.2.in 4 volum.refert Bar. & Ange.in l.1.de excu.mun.C.libr.10.Barb.in c.cum.de conſt. co.29.ver.nota.ibi apoſtolicæ protectionis. RefertBar.in procemio.ff.refero infra.refert ad Ang.in d.l. 1. & Barba.in eodem c. cum.in col.54.refert ad Bar.& Ange.vbi ſupra

Et additionator Panor.in c.recepimus de proba.refert Angel. in d.l.1.& Barb.in procemio.ff.refert etiam alios. Philippus Decius in c. ad audientiam de priuile. refert Bar.in procemio.ff.& Ange.in d.l.de excu.mun.C.lib.10.

Eſt alia opinio quod clericus non poſsit defendere armis, ne ille,qui fugit ad eccleſias extrahatur. Nam collectarius in c.inter alia.co.1.in fine,quærit, nunquid eccleſia habent defendere confugientes ad eccleſiam,dicit,quod ſic. ſcilicet,iniuſte condemnatum,& iuſte condemnatum omnibus modis,& iuſte condemnatum temperate, ſed pro nullo quem defendere habet, mouebit guerram,ſeu bellum.c. reos. 22.q.5. & quod iſtos defendere habeat non video,niſi intercedendo.c.nouimus de verb. ſignificat. hæc Collecta.vbi ſupr.expreſſe. ergo vult collectarius, quod non eſt defendendus armis.

Bart.in procemio.ff.in ver.omnem co.4.in fin.num.7.quærit, quid importent iſta verba, recipio te in protectorem,& defenſorem meum.dicit Bar.quod canoniſtæ ſede hoc expediunt, & dicunt, quod ſi quis reciperetur ſub defenſione eccleſiæ,non debet eum eccleſia defendere cum armis, ſed videtur ei magis reuerentia deberi,quam alteri.per text.iuncta glo. in c.recepimus de priuileg.dicit Bar.ſed nos poſſumus probare oppoſitum. Nam verbum protegerevidetur,importare cum armis defendere tex.cum gloſ.in l.deſertorem.§.fina.de re militari.ff. Item poteſt probari

in l.1.&.fi.de profe.& medi.C.lib. 10. quid quid isti dicunt.hæc Bar.vbi supra.

. Barba.consilio.11.col.14.in prin.refert Bar. vbi supra. & allegat Hostien in c. recepimus de priuilegijs,qui dicit,quod ecclesia debet receptos ad defensionem defendere iure,& persona.Idẽ Card.& Anto.in c.recepimus. Barba.vbi supra concordat prædictas opiniones, aut iuste offenditur, & tunc non debet ecclesia eum defendere, aut iniuste, & tunc debet eum defendere & ita redditur ad concordiam Bar. cum canonistis.allegat aliqua simi dro ista cõcordia.maximè gl.in c.pro illarũ de præb.& c. literas de præsum. & glo.in l.seruum in ver.pretor de acqui.hæred.ff.

.· Hieronymus Cagnolus in procemio.ff.fol.8.ver. & quia in gl. refert quæstionem Bar.videlicet,quid impoitẽt illa verba, accipio te in protectorem, & defensorem meum. concludit sic recipientem ad d.defendendum cum armis obstringi, nisi essemus in materia contractuum, de quorum natura est iudicialis defensio, & communiter scribentes, sequuntur istam opinionem, & conclusionem Bar.& refert dictus Hieronymus multos doctores mo dernos hoc tenentes.scilicet, Alexand. Iaso.in l.stipulatio.ista habere licite.in princip.de verb.oblig.ff.Anania.& Feli.in c. olim in fin.de accusa.Barba.consi.1.in 4.volumine, & in d.con.11.co. 13.in 2.volum.Guido Papa.5.q.83.Decius.in c.ad audientiam c. 1.de appella.Bald.Salicet.Pau.de castro.in l.fina.de actio.empt.

1. Fall. C.dictus Hieronymus ponit duas fallentias. ad dictam conclusionem.Vna est † quando quis iuste offenderetur.Panorm.in c.recepimus de priuile. Feli.c. pastoralis. in fine.de iud. Barba.in d. consi.11. 4

2.Fall. Secunda fallentia est in ecclesia, quæ non tenetur, quempiam armis defendere. secundum Canonistas.secundum Bar.in procemio.ff.vbi supra. Barba. in d.consi.11.retuli supra.concordat canonistas,& legistas.vt supra dixi.dicit Hieronym.quod ista concordia Barba.sibi non placet. Nam canonistæ indistinctè loquuntur,quod ecclesia armis defendere non tenetur. pro quibus facit text.in c.consuetudo.16.q.6.vbi dicitur,ecclesia nõ armis, sed iure sua bona defendat.ergo multo fortius aliena defendet, quinimo armorum auxilium ad malos coercendos postulat ecclesia. 23.q.4.

32.q.4.sicut excellentiam, melius ergo dicendum videtur, quod ecclesia taliter recipiens susceptum armis suis spiritualibus defendere teneatur. Nam verba sunt intelligenda. secundum qualitatẽ personæ, ad quam referuntur plene. per Feli. in c. cumque. col. 12.
5 ver. quibus adde. de rescrip. hæc Hieronym. vbi supra in † nostra quæstione sunt considerandi duo casus. Primus est, quo ad protectionem. Secũdus est, quoad defensionem. Prim⁹ casus potest intelligi duobus modis. primo, quando quis se subijcit protectioni ecclesiæ. vt in c. ad audientiam de appella. Nam quando quis ratione grauaminis sibi illati, se submittit se, & sua sub protectione papæ, vel alterius superiorius, talis protectio habet vim appellationis. text. in d. c. ad audientiam. Hostien. & omnes alij maximè. Panormitan. & Philipp. Francus ibi. Domini. & Philipp. Fran. in c. 1. de appellationibus. li. 6. & quid important ista verba submitto me protectioni superioris. per Panormit. & alios. in d. c. ad audientiam. & Marian. Sozi. consi. 7. col. 2. in 1. parte, & remissiue. per Ioan. de Ripa. in repetit. c. cum inde. consti. no. 2.

Secundo, intelligi potest, quando Papa, vel princeps, seu alius recipis aliquem sub sua protectione. c. ex parte. c. recepimus, alias accepimus de priuileg. & ibi per Panorm. & alios, & Panormi. & Philipp. Franc. & alij in c. ad audientiam. vbi dicit Panormi. per glo. ibi quod recipiens sub protectione sua, non teneatur eum defendere, nisi cum iniuste grauatur. mouetur ergo superior facilius ad defendendum eum, & fulminandum sententias.

Est alius casus quoad defensionẽ, quando quis possit armis defendere suam iurisdictionem, seu suum territorium. Ista quæstio tractatur per legistas in l. 1. si quis iurisdi. non obtempe. per Iaso. post Ange. & alios ibi. & per canonistas in c. 1. de offic. deleg. maximè per Decium ibi. col. penult. & fina. & in c. dilectus de pœn. & in c. significasti ibi Decius in vltimo no. & col. penulti. & fin. & Philipp. Decius. post Panormitan. & alios in c. in causis co. 8. de offi. delega.

Vnde concludendo, dico tam in primo casu. scilicet, quando Papa, vel alius superior recipit, quem sub tua protectione quam in secundo casu. scilicet defendere suam iurisdictionem, seu territorium, non debet ecclesiasticus talem personam, vel dictam iurisdictionem Cõclusio.

iurisdictionem defendere armis temporalibus, sed ecclesiasticis. per text. in c. 1. de offi. delega. & c. fina. de re. eccles. non alien. c. dilectus. de pœnis. c. ex parte. 1. de verbo. significa. qui text. loquitur. de defensione territorij. c. dilecto de sent. excom. lib. 6. dicta iura côcludunt quod prælati possunt suâ iurisdictionem tueri per censuras. Ioan. de ripa. in c. 2. co. 10. ver. vltimo. nota. de iudi. & compellere laicos, vt desistant à talibus prohibitionibus. per c. fi. de re. eccl. non alie. & ibi Ho. Ioá. and. & Barba. post alios.

Duo sunt gladij: vnus ecclesiastic⁹, alius temporalis. c. dilecto, & ibi glos. maximè fina. de senten. excomm. lib. 6. gladius ecclesiasticus est censura. c. quærenti. de ver. signifi. glo. in d. c. dilecto in ver. ecclesiastico. Gladius temporalis est arma, & eorum executio, vt in c. dilecto, & ibi glo. & Imo. Ioan. and. & omnes alij. gladio ecclesiastico non licet omnibus vti, sed tantû † iudici ecclesiastico habenti potestatem, fulminandi censuras. glo. 2. in c. dilecto, & ibi Domini. & Feli. post alios. & tali gladio non licet vti, contra quoscunque etiam pro defensione sua, sed tantum contra homines suæ iurisdictionis. secundum Innoc. in c. dilecto, & eum referunt Ioan. and. Domi. Philip. Francus, & alij, vel etiam contra perturbantes iurisdictionem per supradicta. Nam tales includuntur sub sua iurisdictione. vt dictum est. 6

Quoad † gladium temporalem, quæstio est, quando arma clerici possunt mouere. Hostiensis in summa. de treu. & pace. col. 2. ver. 5. ratione personæ. refert quinque opiniones, & Hostien. in d. c. dilecto. de sen. exco. libr. 6. col. 3. ver. sed contra. refert etiam dictas opiniones. 7

Concludit Hostien. quod clerici habentes iurisdictionem temporalem indistinctè possunt sumere arma pro defensione sua, & suorum, quia hoc omnia iura permittunt. vt per eundem in ca. dilecto in princip. in ver. vim vi repellere facit c. noli. 23. quæstion. 1. & §. hic ita. cum sequen. 23. quæstio. vltima, quod si temporalem iurisdictionem non habent, non licet arma sumere, nisi ad suam defensionem. § ecce. quod 23. quæstion. final. Hostiens. vbi supra.

Ioan. and. in c. dilecto. co. 2. in prin. Ancha. ibi col. 3. ver. nono nota. Do. ibi col. 2. in fi. ver. quæro, quando cleric. possunt arma sumere

sumere, & concludunt, cum Hostiense, & referunt ipsum ad literam.

8 Philippus Francus in c. dilecto. col. 3. ver. in glo. fin. † quærit. an cuilibet, & contra quemlibet liceat, vti duplici gladio, quoad dixi supra. quoad gladium temporalem est concludendum, quod aliquando vult, quis, vti gladio in modum iustitiæ. hoc non licet omnibus, sed tantum habentibus iurisdictionem temporalem, seu secularem, & contra homines suæ iurisdictionis tantum. c. 2. de consti. libr. 6. vnde clericus habens iurisdictionem temporalem, poterit vti gladio temporali, & arma assumere pro defensione sua, & suorum. per d. c. dilecto. c. noli. 23. q. 1. Hostien. & alij. in d. c. dilecto. poterit etiam clericus illo vti committendo executionem iustitiæ. secundum notata in c. final. ne clerici vel monachi.

Aliquando vult quis vti gladio temporali in modum defensionis, hoc omnibus licet, siue priuatis, siue iudicibus, siue laicis, siue clericis. in d. c. dilecto. & ibi glo. vnde licet clericis etiam temporalem iurisdictioné nó habentibus arma sumere, in propria persona ad defensionem. §. ecce. 23. q. final. Ioann. and. & alij. in d. c. dilecto.

Bartho. de firmo in tractatu de episcopo. in 1. parte. 4. libri. q. 13. quærit vtrum episcopus possit arma mouere. quod nó. 23. q. 8. in prin. & per totum, nisi pro defensione ecclesiæ. glo. in c. quicú que. 23. q. 8. & quibus casibus potest bellis interesse episcopus. c. igitur. 90. quæstione. & cano. c. maximianus. 23. q. 3. vt latius per eum vbi supra. & per Hyppol. de marsi. in tractatu causarum criminalium. §. pro complemento. fo. 130. col. 1. & seque. & Panor. Imo. in c. 2. de vita, & honest. clericorum, & Mathæus de Affli. in consuetudo. Neapo. in titu. de armis.

Vnde quoad quæstionem nostram, dico, quod non est licitum clericis defendere armis secularibus, ne ille, qui fugit ab ecclesia extrahatur ab ea. secundum collectarium, qui hoc expresse in terminis, dicit. in d. c. inter alia. retuli supra. Nam vt superius dixi, non est licitum clericis vti armis temporalibus, nisi in casibus, quos supra retuli.

Et in contrarium allegata loquuntur in laicis, & posito, quod loquerentur in clericis, intelligi debent de armis ecclesiasticis, vt

sunt

sunt censure(vt dictum est)ita intelligit dicta iura Hierony. Cagnoli.vbi supra eum retuli.

Et ad dictum Hosti.quem in princip.istius quæstionis retuli,& aliorum,quos retuli supra in 18.ampliatione,loquuntur in fugiente ad Eucharistiam quàm sacerdos defert infirmo: Etiam in isto casu sunt opiniones,vt refero in d.ampliat.18. & crederem quod etiam in isto casu, non est licitum defendere armis talem fugientem ad Eucharistiam.per superius dicta.

Contra inferentem damnum IN REBVS EIVS QVI ad ecclesiam fugit.

Summarium 13..Quæstio.

1 **Iudex ecclesiasticus,an possit procedere d.inferen.damnum rebus eius qui gaudet immunitate.**

13.quæstio. VAESTIO XIII. Nunquid † ecclesiasticus potest procedere contra inferentem damnum, vel spolium in rebus eius,qui fugit ad ecclesiam. Ioa. bichis in tractatu ,quem facit in materia immunitatis.sup c.diffiniuit.17.q.4.fo.76.co.4.in princ. in paruo volumi.ver.nunquid autem sit in magno volumine.col. 14.in prin.dicit,quod hanc quæstionem non reperit tactam,& videtur quod possit,per d. c. diffiniuit. vbi text. diffiniuit sanctum consilium,vt nullus audeat confugientes ad ecclesiam,vel residẽtes inde vi abstrahere , aut quodcunque nocibilitatis,vel damni, seu spolij residentibus in loco sancto inferre . ecce ergo text . qui prohibet,ne fiat eis damnum.& contrafacientes puniantur. 1

In contrariam facit, quia tales fugientes ad ecclesiam non sortiuntur forum ecclesiæ,vt per Innocen.& alios.in c.inter alia.& c.relatum.17.q.4.dixi in fallent.22.Nam iudex ecclesiasticus impetrat pro talibus pacem , & immunitatem , quoad pœnam corporalem

poralem dixi plura supra in 2.quæstione.

Dicit Ioan.bichis vbi supr.quod 1.opinio videtur verior. Nam ex quo canon hoc prohibuit, & circa hoc disposuit contrauenié tes,vt facientes contra prohibitionem debét puniri. Itē ecclesia potest comprimere notoriá iniustitiam iudicis secularis per not. in c.nouit de iud..maximè in hoc casu pro reuerentia ecclesię.in hoc residet.d.Ioan.vbi supr.

Aduerte quod tex.in l.præsenti.§. cum autem de his,qui ad ec cle. conf.C.dat formá ad cogendos malefactores,vt citentur publicis ædictis,& bona eorú capiantur, vt metu amissionis bonorum.cōpareant, quod optimè Gallia obseruat quia publicis ædictis,vt compareant, vocātur,cum indictione báni,& publicatiōe bonorum.iuxta l.absentem.ff.de pœnis, nisi cum certú est eos ad ecclesiá confugisse.secundú Ioa.Igne.qui prędicta dicit,in l.1.fo. 150.co.1.ver.adde.quod tex.ad Silla.ff.vult ergo d.Doctor quod si constat d.delinquentem ad ecclesiá confugisse,non procedatur contra eum. tex.in d.§.cum autē,clare loquitur dicens,quod citatus in ecclesia,potest per se vel per procuratoré comparere,& si non cōpareat,procedatur contra eú,ad primú, & secundú decretú, & ad bonorú inuestigationé,secundú formá iuris.& loquitur quando certum est,talem,contra qué procedetur,esse in ecclesia. facit tex.in §.sed nec autē.de man.prin.co.3.& isti text.s.c. diffiniuit.& §.cum autem.videntur ad inuicem contrarij.

Posset dici,quod d.§.cum autem loquitur de illo, qui propter debitum fugit ad ecclesiá.Nam cum hic versetur interesse particularem partis.Ná licet princeps possit remittere pœná, quæ respicit ius publicum:tamen priuatú debitú, non intelligitur remittere,vt latius dixi sup.in fal.27.maximè in ver.Mar. Soz.&quod ille tex.loquatur in debitore probatur per eundem tex.in prin.& Ioan.fab.ibi in ver.priuato,dum dicit,dic de alio,quam tributo, quia pro illo extrahitur,dixi in d.fallen.27.

Et tex.c.diffiniuit, quod loquatur de fugiente ad ecclesiá, propter maleficium. Nam talis gaudet,etiam respectu bonorum,vt supr.dictum est in princ.istius quæstionis.

Aduerte quia istam quęstioné quasi in terminis ponit Pan.in c. inter alia.col.2.ver.quæro,quia text.dicit, vbi quærit fugiens ad

ecclesiá,qua pœna puniatur.dicit,quod ciuiliter, & criminaliter potest cum istis agi:etiam dum existunt in ecclesia,dummodo nõ consequantur pœnam corporis afflictiuam. per tex.in d.c.inter alia dũ dicit,quod sunt alias legitimæ puniendi. ergo loquitur de accusatione criminali.facit gl.in c.reum.17.q.4. quę dicit,quod priuilegium ecclesiæ operatur, vt omnino nec vitam perdat, vel membrũ,sed alias pecunialiter satisfaciat. Idẽ Arch.ibi.vt latius per Panor.vbi sup.& concludit Pano.co.3. in prin.quod poterit citari in ecclesia,& tenetur comparere iuxta l.præsenti.§. cũ autem(vt retuli sup.)& si fuit lis contestata ante fugam procedetur ad sententiam, & mandabitur executioni in bonis,si non erat lis contestata procedetur ad primum,& secundum decretũ,secundũ qualitatem causæ. & hic procedunt respectu iudiics secularis,& quoad reum laicum.Panor.vbi supra.

Citari verbaliter.

Summarium.14. Quæstio.

1 Fugiens ad ecclesiam,uerbaliter citari potest.
2 Tria insunt citationi de quibus hic.

Quæstio14.

AN POSSIT,quis citari in ecclesia † verbaliter. 1
Iac.de sanct.Georg.in l.plerięp de in ius voc. ff.dicit referendoGuil.de cu.& Bar.ibi nu.4.quod sic citatione verbali,sed non citatiõe reali,vt inde inuitus extrahatur.d.c.inter alia.d.l.pręsenti.& Bal. in l.2.de sac.san.eccl.C.co.2.ver.quæro,iuxta hoc,quærit de ista quæstione,& concludit,quod sic aqua nõ recedatis.dicit Iac.vbi sup.licet Ange.in l.satis.q. fi. de in ius vocá. ff.dicat,quod etiam verbaliter nõ potest citari,per c.decet de imm.eccle.lib.6.Idem quod Ange.tenet Ioan.fab.in d.l.præsenti.& in d.c.decet.

Signorolus de homodeis in repe.l.2.col.6.q.4.num.12.de sac. sanct.eccle.quærit,an aliquis posit citari in ecclesia.allegat pro, & contra.concludit,quod sic. per d.l. final.§.sed siquid,& quod posit citari. tenet Panorm.in c.inter alia.co.3.retuli in fi. quæstionis

ſtionis præcedentis, & quod poſsit verbaliter citari. Maria. Sozi. in tractat. de citatione. retuli eum ſup. in 27. fallentia.

Philip. fran. quærit de iſta quæſtione, in c. decet. eod. tit. in 6. co. fi. in prin. q. 5. & dicit, quod commiſsio citationis non poteſt fieri in eccleſia, cum talis ſit actus iudicis, & eſt de proceſſu. per c. quoniam contra falſam de probatio. notificatio vero, quæ fit per nuncium poteſt fieri cum ſit quædam executio facti, & intellige de citatione verbali. Secus vero in reali quę fit per capturam perſonę. per d. c. inter alia. cum ſimi. Philip. franc. vbi ſupra. Vide alias remiſsiones, in additi. ad Bar. in d. l. plerique.

Guilliel. mayne. in d. regula nemo. co. 3. nume. 10. cum ſequenti. & concludit cum Bart. & Bal. vbi ſupra. ſ. quod poteſt verbo in eccleſia citari: & valet talis citatio verbalis in ea facta. per d. l. præſenti. ver. ſed ſi quid. & d. l. ſed neque. de mand. princ. colla. 3. & quamuis eccleſia non ſit ſub iuriſdictione iudicis ſecularis, hoc verum ſpecialiter: Sed bene ſub quadam generalitate, quia eſt in eius territorio. arg. l. in modicis de contrahen. empt. ff. & l. id,
1 quod in fine de peri. & commodo. & facit d. l. præſenti. in fi. & dicit dictus Guilliel. vbi ſup. nume. 22. ſed videtur quod citatio verbalis nuncij, ſeu ſeruientis non poſsit fieri in eccleſia, quoniam ab in ius vocando, iudicia incipiunt. §. inſtit. de pe. temeræ liti. glo. ſuper rubr. de in ius vocando. C. ad quod reſpondet, referendo Bal. in l. 2. de ſacro ſanct. eccl. C. quod licet citatio ſit de proceſſu eo, quia ab ea inchoatur proceſſus: hoc tamen eſt verum inquantum concernit Iudices, ſed inquantum concernit dictum nuncium, eſt quædam executio facti, quæ non eſt proprie de proceſſu Iudicij. vt p Bal. in l. 2. Dicit vlterius d. Guill. co. 4. in prin.
2 nu. 23. cum ſeq. quod in citatione ſunt tria. Primum † eſt commiſſio, quàm Iudex facit de citando. & illa reſidet in iudice: & vocatur ſententia interlocutoria. l. cum clericis. de epiſ. & cle. C. Secundum, eſt medium, quod eſt medium miſterium executionis, in quo proprie non eſt iuriſdictio. l. fi. de re iudi. Ideo in tali executione non curamus de territorio. & hoc intelligitur, ſi ambo ſunt ſub eodem principe, ſeu ſuperiore. ſecus ſi ſunt diuerſorum dominorum. ſecundum Bal. in l. 2. & Imo. in l. in tempus de hæred. inſti. ff. nu. 4. facit text. in clemen. paſtora. de re iudi.

TERTIVM, quod inest citationi, est comparatio, quę est vltima extremitas, & confertur vltra territorium iudicis citantis, vel citari iuuentis, & sic in loco permisso. Et ideo in ecclesia hoc non permittitur. per d.c. decet. Albe. in l. denunciamus, de his, qui ad eccle. confug. C. sed verbalis citatio nuncij bene permittitur. Panor. in c. inter alia. vt plenius, per d. Guilliel. in d.l. nemo. col. 4.

Conclusio. Conclusio, est quod verbalis citatio, potest fieri in ecclesia, vt dictum est.

De illo, qui exit ab ecclesia TERRORE SIBI INCASSO.

Summarium 15. Quæstio.

1 Exiens ab ecclesia terrore sibi incasso si capiatur, an restitui debeat.

Quæstio. 15

VID. si ille, qui † fugit ad ecclesiam, exit ab ea terrore sibi incasso à familia iudicis, si capitur, An sit restituendus. Ioan. igne. in l. 1. nume. 4. fo. 8. co. 3. ad sillani. quærit de ista quęstione, & concludit, quod est restituendus. per text. in c. diffiniuit. 17. q. 4. ibi. inde vi extrahere, aut quodcunque nocibilitatis, vel damni, vel spolij residentibus in loco sacro, inferre. & dicit dictus Ioan. igne. quod ex dicto c. diffiniuit, probatur consuetudine Normaniæ rationabilior non esse, quæ per victus substractionem, ad ecclesiam fugientes exire cogit, vel cum banni impositione, & pœnæ in terminatione. hæc Ioan. vbi supr. 1

Laicus delinquens in ecclesia An puniatur per Ecclesiasticum.

Summarium. 16. Quæstio.

1 Laicus in ecclesia delinquens, an puniatur per Iudicem Ecclesiasticum.

2 Delictorum, aliud Secularem, aliud Ecclesiasticum.

SI Laicus

1 ILAICVS † delinquit in ecclesia, an posit puniri per iudicem ecclesiasticum. Marian. Sozin. in c. postulasti. col. 6. ver. circa. II. quæstionem. de foro competent. fol. 99. col. 3. Primo dicit, quod sic. allegat Cyn. in d. l. presenti. de his qui ad eccle. confug. C. & post refert Bart. tenentem contrariũ in l. si cui de accusa. ff. per c. fina. eod titu. Cyn. in d. l. præsenti. col. 2. ver. Secundo quæro, dicit, quod si quis delinquit in ecclesia, tunc est de iurisdictione ecclesiastica, & punietur per iudicem suum. & non secularem. §. quia vero in auten. vt liceat matri. colla. 7. Bart. in d. l. si cui. §. final. numer. 3. fol. 288. in paruo volumin. quærit delictum aliquod est factum in ecclesia, quis eum puniet? Iudex ecclesiasticus, vel laicus? Certe iudex laicus, nec debet fieri remisio ad iudicem ecclesiasticum. vt in l. si quis in hoc de episcop. & cleric. C. & pro hoc est optimus text. in c. fi. de immunitate eccl. hæc Bar. vbi supra. Quæstio. 16

Panor. in c. cum sit generale. fol. 972. col. penulti. ver. addo, & alium casum d. quando delictum est commissum in ecclesia. Nam ecclesiasticus iudex puniet ipsum. secundum Cyn. in l. præsenti. sed Bar. contra. in d. l. si cui. de accusa. ff. & dicit Pano. hoc puto verius arg. c. fi. eo. ti. ecclesia enim non habet territoriũ nisi respectu clericorum. Ideo non impedit se delictis laicorum etiam in ecclesia commissis. nec obstat glo. in auten. nec nulla. de epi. & cle. C. quæ dicit, quod ratione delicti laicus est de foro ecclesię. Intellige, quando deliquit in ecclesia ipsam collectando, vt ibi dicitur, vel aliter bona ipsius capiendo, tunc permittitur ratione sacrilegij. secundum Panor. vbi supra. qui prædicta refert.

Maria. Sozi. vbi sup. refert dictas opiniones, & dicit, quod lati⁹ est distinguendum in ista q. quod aut delictũ cõmissum in ecclesia
2 est delictum dũtaxat seculare † aut dũtaxat ecclesiasticũ, aut mixtum in 1. casu habet locũ opinio Bart. in d. l. si cui. & Pa. 2. casu. cognitio pertinet ad solum ecclesiasticũ. 3. casu, siue sit cõmissum in ecclesia, siue alibi, si est mixti fori locus est præuentioni, potest esse mixti fori, eo quod est cõmisũ in eccle. vbi alias nõ esset mixti fori, sed q̃a cõmittitur in eccle. est sacrilegiũ. c. si quis cõtumax § sacrilegiũ. & c. q̃squis. §. sacrilegiũ. cũ sim. & de isto sacrilegio

cognoscit ecclesiasticus. vt latius per Sozi.vbi supra. & quæ.sint crimina secularia,ecclesiastica, mixta,per omnes scribentes, in c. cum sit generale.de foro compe.

Summarium 17 . Quæstio.

1 Iudex,qui iniuste reum ab ecclesia exeunt,eo cognito,an illum ecclesiæ,restituere poterit.

2 Habilitas superueniens,quando conualidet actum præcedeñ.

Quæstio.17

IVDEX secularis † delinquentem,qui fugit ad ecclesiam,& est in ea, extrahit nulla habita informatione, seu cognitione, An debeat gaudere vel ne. Et postquã ipsum extraxit, recipit informationem delicto casu, & inuenit eum esse talem, in quo non debet gaudere immunitate ecclesiæ, an sit dictus delinquens ad ecclesiam restituendus: præsupposito quod cognitio an debeat gaudere,vel ne,spectet ad iudicem secularem. Est quæstio, quæ quotidie accidit,& erit quæstio,An dicta extractio, seu executio possit iustificari ex post agitatis & productis. In istis terminis istam quæstionem, latissime prosequitur Hippolitus de marsi. in l.pen.nu.31. cum sequen.de quæstio.ff. vbi quærit aliquis confessus est in tortura iudicijs, non procedentibus, deinde antequam ponatur in pristina libertate, superueniunt iudicia, an ex conualidetur dicta confessio. arguit primo quod non: Adducit multa pro ista opinione. & post arguit quod sic. adducit etiam multa. tandem concludit, quod dicta iudicia, post dictam confessionem superuenientia, non habent cõualidare dictam confessionem inuallidam & nullam. & ista est communis opinio in quæstione prædicta secundum eum,& per eundem in repetit. l.fi. de proba. C.& dictus Hippoli.refert plura iura & Doctores in ista materia, & per eundem in practica causarum criminalium,in ver.diligenter.fo.48.co.2.ver.quæro postremo. & per eundem in dicta practica,in ver.2.col.cum seq. fo.79.co.3.& fo.84.co.1. cum seq. 1

Nicolaus Boerius,in suis decisionibus.q.259.fo.99.in secunda parte, quærit prout Hippoli. vt supra retuli. & arguit primo quod

quod non, quia iudicia sequentia non confirmant torturam præcedentem, nec confessionem ex ea, extortam. & ratio est, quia ordo fuit peruersus, quoniam iudicia præcedere debent ipsam torturam, & quęstionem. per glo. in l. fina. de accusa. C. per text. in l. 1. de quæstio. C. & in l. 1. de quæstio. ff. & pro ista opinione. refert plures doctores, possunt videri, & refert Hyppo. in d. l. penultim. de quæstio. ff. & post nume. 4. arguit, quod sic, quod sententia iudicis potest iustificari, & executio illius ex post agitatis, & productis. allegat Bald, in l. seruo. de execu. tuto. ff. & Pari. deputeo in tractatu sindicatus in ver. condemnatio in prin. allegat etiá text. in l. siquis filio. §. hij autem in fin. ibi, sed præueniendi periculi causa de iniusto rupt. testa. ff. vult innuere dictus boeri. quod propter futurum periculum vitandum permittitur executio.

2 Canonistæ † tractant istam materiam. scilicet, an habilitas superueniens conuallidet actum præcedentem. in c. si eo tempore de rescriptis libr. 6. vbi text. quod si impetrans beneficium tempore impetrationis est minor. 24. annorum, & post vacat beneficium curatum, & tempore vacationis est legitimæ ætatis nó obtinebit beneficium. Attenditur tempus date. facit etiam tex. in c. fina. de vsur. libr. 6. nam testamentum manifesti vsurarij est nullú nisi de vsuris satisfecerit, vel satisfaciendo præstet idoneam cautionem. ibi text. in fine, quærit glo. fin. in fin. quod si primo testamentum facit, postea cauit, an firmetur testamentú. R efert Gar. quod non firmatur per hoc testamentum. quia ab initio non valuit regula, non firmatur de reg. iur. lib. 6. cum simili. concludit d. glo. quod satis videtur sufficere, si ante mortem cauit cum testamentum morte firmetur in hoc residet d. glo.

Ioan. mona. in d. c. fi. in finalibus verbis, quærit, quid si prius fecit testamentum, & postea cauit, nunquid valet, dicit, quod non ex quo nullum fuit, conualescere non potest. l. eius. l. si quæram' l. si filius familias de testa. ff. Philip. probus in addi. ad Ioan. monachum in fina. verbis refert eum, & dicit, quod multo fortius valebit, si præstetur per mortem, sicut manifestatio criminis facta post mortem non inualidat testamentum. Allegat Petrum de Ancha. consi. 376. Guillielm. de mont. laud. in d. c. fina. in fin. refert opiniones dictæ glo. & sequitur opinionem Ioan. and. s. glo.

Domin.in d.c.fina.§.fina.co.4.& seq.refert plures opiniones,& dicit crederem esse veram opinionem Ioa.and.& dicit, quod to ta difficultas huius dubij consistit in hoc. nunquid hæc cautio sit de substantia,vel de forma testaměti,vt latius per eum.& in fine, dicit,quod sunt quædam de substantia : substătificata ipsius actus & ista requiruntur contemporaneæ cũ ipso actu. alius actus nõ va let.C.si eo tẽpore.de rescrip.li.6.quædam sunt de substantia non contemporanea,sed possunt interuenire postea,& istud nõ vitiat si postea accidit.c.1.de iura calũ.lib.6.plenius per Feli.in c.cum dilecta.co.8.ver.quartum signum de rescriptis.

Ancha.in d.c. si eo tempore.co.1.quærit de testamento vsurarij manifesti vtrum conualescat per superuenientem cautionem. refert opiniones, & concludit, quod reconualescas vt latius ibi per eum.

Philipp.Franc.super rubr.de testa.lib.6.col.21.q. 7.quærit,an valeat testamentum vsurarij, si ex post facto prętat cautionem. refert plures doctores,pro, & contra, & concludit,cum d. glos. quod valet testamentum..

Feli.in c.post cessionem de probati.in fin. penu.co.ver.in text. ibi cum officium.dicit,nota,quod in considerandahabilitate,vel inhabilitate personæ debet attendi tempus, quo actus ad personam applicatur.allegat d.c.si eo tempore.allegat Bald.in rub.de conditio.obtur. causam. C. Nam superueniens habilitas non iuuat,& dicit Fel.vbi sup.quod in hoc multa, & varia adduci possunt,& se refert ad dicta per eum.in c.cum dilectus.de accus. vbi Feli.col.1.in princi.quod ista materia, an attendatur principium vel ne. est vocardica, & refert plura iura, & doctores, & dicit, quod vbi habilitas personæ, vel solemnitas adhibenda in actu, est de substantia ipsius actus: non sufficit,quod sequatur,sed vbi solum sunt ad solemnitatem superuenientia solemnitas vallidat actum, qui poterat initiari. vt latius ibi per eum, & Feli.in d.c. cum dilectus.co.2.inprin.loquendo de materia.glo.d.c.si.de vsu. libr. 6. dicit, quod communis opinio est, quod reconualescit,si postea præstetur cautio,saltem ad æquitatem. refert plures docto res.pro,& contra.

Decius in c. post cessionem col. 2. in 6. not.notat ex illo text.

secundum

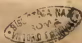
ſecundum intellectum communem, quod habilitas præcipuè requiritur tempore, quo officium aſſumitur, & non ſufficit, quod tempore acquiſitionis officij reperiatur habilis. ſed de ver. eſſe à principio. per d.c. ſi eo tempore. Allegat Bald. & alios doctores. & refert aliqua iura, & doctores in contrarium. & idem Decius in d.c. poſt ceſsionem. col. 8. ver. in glo. fi. dicit, quod difficultas præcipua, in qua doctores laborant in iſta materia eſt: an conſtitutio procuratoris excommunicati ſit à principio ipſo iure nulla. Refert doctores pro, & contra. Cõmunis opinio eſt, quod ſic. ſecundum eum licet ille conetur tenere aliam opinionem. vnde idẽ Dec. ibi co. 10. in prin. cõcludit, quod quãdo actus à principio eſt nullus, non ſufficit, quod habilitas poſt modum ſuperueniat, ſed quando à principio actus non anullatur, habent locum, ea quæ in contrarium adduci poſſunt. vt latius per Decium vbi ſupra.

Panorm. in c. de vxore de ſepulturis col. 2. in prin. ver. ſed circa primam partem concludit, quod quando ius aliquid prohibet, nõ ſolum attento effectu, ſed etiam attento initio, tunc non ſufficit, quod conferatur ad tempus habile, ſed debet inſpici tempus initij, vt latius per eum. in d.c. de vxore, & Panorm. in c. bone. 2. de electio in vltimo no. inter alia cõcludit, quod in citatione plurimum conſideratur initium, vt ibi latius per eum. & plenius per Mathæum Picum. in titu. de manda. apoſtolicis in concordatis. in 4. parte fol. 37. num. 45.

Venio ad noſtram quæſtionem, & dico, quod dicta extractio, ſeu executio non iuſtificatur ex poſtagitatis, ſeu ex probatione poſt dictam extractionem recepta. Nam vt refert Hypp. quem ſupra retuli. communis opinio eſt, quod ſuperuenientem probationẽ actus præcedens non conuallidatur, maximè, quia actus à principio eſt de ſe nullus. vt ſupra dixi. maximè prcedit hoc in caſu noſtro. Nam dicta eccleſia fuit ſpoliata, ſine cognitione cauſæ, & ſic eſt reſtituenda. per c. conquerente. c. item cũ quis de reſtituti ſpoliatorum cum ſimili. & in noſtris terminis decidit iſtam quæſtionem. Petrus de belluga in tractatu, qui intitulatur Speculũ principis. eum retuli ſupra. in prin. 2. quæſtionis, vbi dicit, quod interim, quod cognoſcitur, an debeat gaudere, vel ne, is qui ad immunitatem confugit ibi cuſtoditur per vtrumque iudicẽ, & interim ſtante

ſtante dubio immunitas non debet ſpoliari. retuli ſupra in d.q.2. in prin.& pe.co.& in 6 quæſtione.

Et non obſtat ſi dicatur dolo petis,id quod ſtatim es reſtiturus. Nam facta reſtitutione iudex poteſt eum in continėti extrahere cum ſibi conſtat de caſu,qui non debet gaudere.Nam dicta regula non habet locum in poſſeſſorio.glo.in regula dolo facit.de regu.iur. in 6. & l.in condemnatione. §.dolo facit.de reg.iuris.ff. & ibi Guillielm.Mayn.& glo.in c.item cum quis de reſt. ſpo.& vtrobique ſcribentes.& per Mathęũ de afflictis in conſtitu.Neapolita.in rubric.25.fol.79.& col.1.& 2.& Decius in §.dolo facit.fol.127. col. 2. ibi remiſsiones per ęum vbi etiam dicit, quod dicta regula non procedit in poſſeſſorijs, & Nicolaus Boerius in additionibus ad Dy. in dicta regula dolo.de regul.iuris. libr. 6. &. iſta reſtitutio fię ſicut in alijs reſtitutorijs iudicijs dixi ſupra.in 10. quæſtione.

Finis huius Tractatus de Immunitatę Ecclesia.